

TR21 DÜZEY 2 BÖLGESİ BÖLGE PLANI

2024-2028

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

**T.C. TRAKYA KALKINMA AJANSI
TR21 DÜZEY 2 BÖLGESİ 2024-2028
BÖLGE PLANI**

**T.C. TRAKYA KALKINMA AJANSI
GENEL SEKRETERLİĞİ**

Adres : Cumhuriyet Mah. Elif Hanım Sok. No:9
Süleymanpaşa/TEKİRDAĞ
Telefon : +90 850 450 09 59 (30 hat)
Faks : +90 282 263 10 03
E-Posta : bilgi@trakya.org.tr

EDİRNE YATIRIM DESTEK OFİSİ

Adres : Çavuş Bey Mahallesi Hükümet Caddesi Paşakapısı
Kuzey Köşkü No:19/1 Merkez/EDİRNE
Telefon : +90 284 225 10 03
Faks : +90 284 225 10 03

KIRKLARELİ YATIRIM DESTEK OFİSİ

Adres : Yayla Mahallesi Yayla Meydanı No:6
Dodoğlu Konağı/KIRKLARELİ
Telefon : +90 288 214 25 25 & +90 288 214 21 99
Faks : +90 288 214 70 80

Baskı Tarihi

01.03.2026

Baskı Yeri

Grafik Tasarım ve Baskı

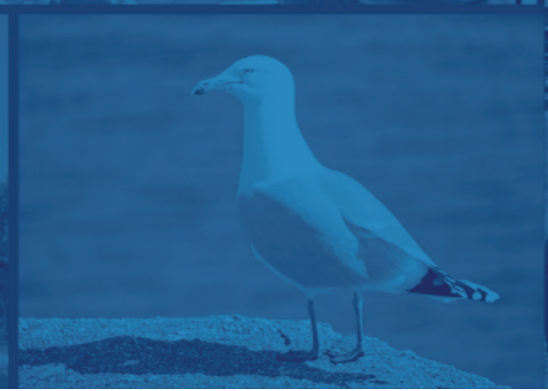
© , TRAKYA KALKINMA AJANSI

Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kullanılmadan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

Hazırlanmış olan çalışmanın tüm hakları Trakya Kalkınma Ajansı'na aittir. Bu Trakya Kalkınma Ajansı eserinden kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

ISBN: 978-605-67687-2-9

TR21 DÜZEY 2 BÖLGESİ
BÖLGE PLANI
2024-2028

*“Ekonomik kalkınma, Türkiye'nin hür,
müstakil, daima daha kuvvetli,
daima daha refahlı Türkiye idealinin
belkemiğidir.”*

K. Atatürk

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	11
ŞEKİLLER LİSTESİ	11
KISALTMALAR	12
TAKDİM	17
1. YÖNETİCİ ÖZETİ	19
2. PLAN HAZIRLIK SÜRECİ	26
3. ULUSLARARASI GELİŞMELER VE BÖLGEYE ETKİLERİ	29
3.1. Uluslararası Enerji Arzı ve Nakil Hatları	30
3.2. Balkanlarda Türkiye'nin Artan Yumuşak Gücü	32
3.3. Avrupa Yeşil Mutabakatı	36
3.4. Küresel Gıda Krizi	38
4. BÖLGEYE GENEL BAKIŞ	41
4.1. Nüfus Yapısı	43
4.2. İklim Özellikleri	46
4.3. Ekonomik Görünüm	47
4.4. İşsizlik ve İş gücüne Katılım	48
4.5. Su Yeterliliği	51
4.6. Lojistik ve Ulaşım	52
4.7. Planlama İhtiyacı	54
5. VİZYON, STRATEJİK ÖNCELİK, HEDEF VE TEDBİRLER	57
5.1. Stratejik Öncelik 1: Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması	61
5.2. Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması	81
5.3. Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması	105
5.4. Stratejik Öncelik 4: Yaşamı önemseyen ve doğal kaynakları sorumlu kullanan insan ve çevre odaklı bölgeye geçilmesi	141
6. MEKÂNSAL GELİŞME	169
6.1. Mekânsal Gelişimin Üçlü Bakış Açısı	170
6.2. Mekânsal Gelişimin Üçlü Bileşeni	177
6.3. Afet Riskinin Azaltılması	192
6.4. Mekânsal Gelişim Şeması	194
7. BÖLGE PLANI HEDEFLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ İLE İLİŞKİSİ	199
8. PLANIN İZLENMESİ	209
9. KAYNAKÇA	219
10. EKLER	255
10.1. Mevcut Durum Analizi	227
10.2. Proje ve Program Önerisi Künyeleri	227

TABLolar

Tablo 1	Tarım Sektörünün GSYH İçindeki Payı (%), 2004-2021	64
Tablo 2	TR21 Trakya Bölgesi Tarım Alanı Dağılımı, 2022	65
Tablo 3	Mevcut/Planlanan OSB ve Lojistik Merkezler	109
Tablo 4	Öneri OSB ve Lojistik Merkezler	110
Tablo 5	TR21 Trakya Bölgesi İmalat Sanayi İşyeri Sayısına Göre Teknoloji Sınıflaması	112
Tablo 6	URAK Rekabetçilik Endeksi Yenilikçilik Alt Endeks Sıralaması	124
Tablo 7:	TÜBİSAD Türkiye'nin Dijital Dönüşüm Endeksi İş Dünyası Kullanımı	128

ŞEKİLLER

Şekil 1	Doğal Gaz ve Petrol Boru Hatları Haritası	31
Şekil 2	TR21 Trakya Bölgesi Ortalama İklim Verileri, 1940-2021	46
Şekil 3	TR21 Trakya-Türkiye Kişi Başına Gelir Karşılaştırması	48
Şekil 4	Yıllara Göre İş Gücüne Katılma Oranı (%)	49
Şekil 5	Yıllara Göre İşsizlik Oranı (%)	49
Şekil 6	Yıllara Göre Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	50
Şekil 7	TR21 Trakya Bölgesi İstihdam Edilenlerin Sektörel Dağılımı (%)	50
Şekil 8	TR21 Trakya Bölgesi Arazi Dağılımı, 2021	65
Şekil 9	TR21 Trakya Bölgesi Kırsal Yerleşimlerin Ana Geçim Kaynakları	67
Şekil 10	Bölgesel GSYH'nın Yıllara Göre Sektörel Bazda Değişimi (%)	111
Şekil 11	Faydalı Model, Patent ve Tasarım Başvurularının Trakya/Türkiye Oranı (%), 2010-2021	124
Şekil 12	ÇOSB'de Faaliyet Gösteren Firmaların Dijital Olgunluk Seviyelerine Göre Dağılımı	128
Şekil 13	Trakya Bölgesinin Geçiş Koridoru Çerçevesi	172
Şekil 14	Marmara Bölgesi Etkileşim Odakları	174
Şekil 15	Altı Karakteristik Alt Bölge	176
Şekil 16	Yerleşimlerin Öneri Odakları ve Etkileşim Alanları	177
Şekil 17	Mevcut Organize Sanayi Bölgeleri ve Endüstri Bölgeleri	179
Şekil 18	Planlanan ve Öneri Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri ve Lojistik Merkezler	180
Şekil 19	Turizm Çeşitlerine Göre Bölgesel Turizm Odakları	183
Şekil 20	Lojistik Gelişim Odak ve Koridorları	186
Şekil 21	Ulaşım Altyapısı	187
Şekil 22	Gelişim Koridorları	189
Şekil 23	Mavi ve Yeşil Bütünleşmesi	190
Şekil 24	Diri Fay Hatları ve Bölge Deprem Tehlike Haritası	193
Şekil 25	TR21 Trakya Mekânsal Gelişim Şeması	195

KISALTMALAR

2053 ULAP	: 2053 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı.
AB	: Avrupa Birliği
AR-GE	: Araştırma ve Geliştirme
ASB	: Avrupa Serbest Bölgesi
BGUS	: Bölgesel Gelişme Uyum Stratejisi
DDD	: Derin Deniz Deşarjı
DSİ	: Devlet Su İşleri
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
FSRU	: Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi
GSKD	: Gayri Safi Katma Değer
GSYH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
IMF	: Uluslararası Para Fonu
OECD	: The Organization for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
OSBÜK	: Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu
SELEB	: Süleymanpaşa Ekolojik Lojistik Endüstri Bölgesi
SKH	: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
TANAP	: Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TÜBİSAD	: Bilişim Sanayicileri Derneği
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜBİTAK MAM	: TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UNEP	: United Nations Environment Program (Birleşmiş Milletler Çevre Programı)
URAK	: Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu
ÜR-GE	: Ürün Geliştirme
YEK-G	: Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Sistemi

2024-2028
BÖLGE PLANI
TR21 DÜZEY-2 BÖLGESİ

Ülkemizin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesini topyekûn artırma hedefi doğrultusunda Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Millî Teknoloji Hamlesi ile yüksek teknoloji ve katma değerli üretimi destekliyoruz. Küresel rekabet gücümüzü yükseletecek, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızı güçlendirecek adımlar atıyoruz. Diğer yandan da Yerel Kalkınma Hamlesi ile 81 ilimizin potansiyelini ve yetkinliklerini harekete geçirecek politikalarla birlikte tüm bölgelerimizin bu yolculuğa azami katkıyı sunmasına yönelik program ve projeleri hayata geçiriyoruz.

Küresel değer zincirleriyle ilişkiler, üretim yapısı, dış ticaret düzeyi, girişimcilik kapasitesi, Ar-Ge ve yenilik performansı ve diğer illerle sosyo-ekonomik ilişkiler açısından illerimiz ayrılmaktadır. İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Bursa ve Antalya gibi küresel değer zincirlerinde üst sıralarda yer alan illerimiz ve Kayseri, Gaziantep, Konya, Denizli ve Tekirdağ gibi önemli üretim ve ihracat merkezlerimiz ile birlikte imalat sanayi altyapısı ve kentsel hizmetler açısından daha yoğun müdahale ihtiyacı olan illerimiz mevcuttur.

İşte bu farklılıkları dikkate alan bölgesel kalkınma politikaları, refahın yurt sathında dengeli bir şekilde yayılmasını sağlama amacıyla öncelik verdiğimiz konuların başında gelmektedir. Buradan hareketle, 2024-2028 dönemi bölgesel gelişme politikalarımızın yeni stratejik çerçevesini ve uygulama araçlarını içeren Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejimizi (BGUS), “Küresel rekabette söz sahibi, refah düzeyi yüksek ve dirençli bölgeleriyle yerel dinamiklerini kullanarak topyekûn kalkınmış bir Türkiye” vizyonu ile kamu, özel sektör, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarından temsilcilerle geniş bir katılımı hazırladık. Yerel düzeyde ise kalkınma ajanslarımızın her birinin sorumluluk sahasını da ifade eden 26 Düzey 2 Bölgesi için hazırladığımız bölge planlarında; Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisiyle uyumlu şekilde her bir bölgenin orta vadeli gelişme önceliklerini ve potansiyellerini tanımladık. Yerelde yine ilgili bütün paydaşların katılımıyla kalkınma ajanslarımızın koordinasyonunda hazırladığımız bölge planlarında uygulama aracı olarak örnek projeler de geliştirdik.

Bu kapsamda; Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerini kapsayan TR21 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı’nı da Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda Trakya Kalkınma Ajansımız eliyle ortaya koyduk.

TR21 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı; bölgenin tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğinin artı-

rılması; üretim altyapısı ve beşeri sermayenin yeşil ve dijital dönüşüm odağında geliştirilmesi ile imalat sanayinin güçlendirilmesi; turizmin çeşitlendirilmesi ve markalaşması ile rekabetçi destinasyonlar arasında yer alınması; doğal kaynakların sorumlu kullanılarak insan ve çevre önceliğinde sürdürülebilir bir yaşam oluşturulması doğrultusunda stratejik öncelikler, hedefler ve tedbirler içeriyor. Tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesi, turizm değerlerinin korunması ve altyapıların iyileştirilmesi, eko-turizm ve sağlık turizmi olanaklarının artırılması, iş birliği ve kümelenme kültürünün oluşturulması, ihracat artışı, üretim ve hizmet kapasitesinin yükseltilmesi, imalat sanayinin ve lojistik yapısının güçlendirilmesi, atık geri dönüşüm ve su verimliliği gibi konularda bölge planında yer alan amaçların hayata geçirilmesi için kamu ve özel sektöre yönelik proje örneklerine de planda ayrıca yer verdik.

BGUS ve bölge planlarının hazırlık sürecinde Bakanlığımıza ve kalkınma ajanslarımıza katkı veren tüm kurum ve kuruluşlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum. Başta Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve kalkınma ajansları personelimiz olmak üzere çalışmaların hazırlanmasında emeği geçen herkesi tebrik ediyorum.

Mehmet Fatih KACIR
Sanayi ve Teknoloji Bakanı

2024-2028
BÖLGE PLANI
TR21 DÜZEY-2 BÖLGESİ

YÖNETİCİ ÖZETİ

2024-2028 Trakya Bölge Planı, kamu kurumlarından yatırımcılara çeşitlilik gösteren Bölge paydaşları tarafından, beş yıllık süreç içerisinde kalkınma amacıyla planlanacak ve uygulanacak müdahaleler için referans kaynak niteliğinde bir strateji belgesidir. Katılımcılık esasları çerçevesinde paydaşları ile istişare edilerek hazırlanmış, araştırma ve bilimsel verilerle güçlendirilmiştir.

Bölgenin kimliğinin, gelişim alanlarının ve geleceğe yönelik ihtiyaçlarının gözden geçirildiği, olası tedbirlerin tanımlandığı ve önceliklendirildiği bölge paydaşları ile gerçekleştirilen toplantılar sonucunda 2024-2028 Trakya Bölge Planı'nın Vizyonu ve Stratejik Öncelikleri belirlenmiştir.

"Dijital Dönüşüm Odağında Yeşil Ekonomi ile Gelişen Trakya" vizyonu ile yola çıkan Bölge, "Tarım", "Turizm ve Kültür", "Sanayi ve Teknoloji" ile "Kent ve Çevre" temaları odağında stratejik önceliklerini tanımlamıştır. 2024-2028 Trakya Bölge Planı ile Bölgenin doğusunda yoğunlaşan ve gün geçtikçe bölgenin iç kesimlerine uzanan sanayi üretimini, iç ve batı bölgelerinde yoğunlaşan tarımsal üretimi, kıyılarında yoğunlaşan doğal ve kültürel mirasın yarattığı turizm cazibesini ve aynı zamanda bu sektörlerin kent ve çevre üzerindeki etkisini yönetme kaygısı güdülmüştür.

Kimliğinin unsuru niteliğindeki verimli toprakları ile yüzyıllardır Bölgedeki en temel ekonomik faaliyet olan tarımın bölge hasılasındaki payı, gelişen sanayi ve hizmet sektörünün etkisi ile giderek küçülmesine rağmen, tarımsal üretim kırsal alanlarda halen ana geçim kaynağını oluşturmaktadır. Ayrıca Bölgedeki tarımsal üretimin, ülkemizin tahıl ve yağlı tohum üretimindeki en büyük payı oluşturma sebebi ile stratejik önemi büyüktür. Söz konusu stratejik önemin farkındalığı ile tahıl ve yağlı tohum üretiminin ağırlığını koruyarak verimliliğini artırırken, sınırlı alanlarda üretilen değer artırılması için çeşitliliğin sağlanması amaçlanmıştır. Bu çerçevede belirlenen hedeflerin temel araçları olarak ise; tarımsal üretime yönelik altyapı, dijital dünyanın sunduğu imkânlar, bilgi ve iş birliği ortamının yarattığı sinerji ele alınmaktadır.

Turizm, istihdam olanakları ve bölgesel kalkınmaya olumlu etkileri dolayısıyla gelişmiş ve gelişmekte olan tüm destinasyonlar için öncelikli sektörler arasındadır. Trakya Bölgesi de bulunduğu konum, sahip olduğu tarihi, turistik, doğal ve kültürel değerleriyle sektörde rekabetçi destinasyonlar arasında yerini almayı hedeflemektedir. Bu kapsamda plan dönemi süresince sürdürülebilirlik ilkeleri ve paydaşlar arası iş birliği gözetilerek destinasyonlarda altyapı ve üstyapıların güçlendirilmesi, alternatif turizm ürünlerinin geliştirilmesi ve Trakya markasının bütünlüklü pazarlama yöntemleri kullanılarak tanıtımı odağında tedbirler kurgulanmıştır.

Trakya bölge ekonomisinin ana lokomotifini oluşturan imalat sanayii, sahip olduğu organize sanayi bölgeleri, lojistik avantajları ve iş gücü varlığı ile mevcut durumunun çok ötesinde bir potansiyele sahiptir. Bu potansiyel, ekonomik büyümeye döndürülürken çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğin de sağlanması Plan'ın ana hedeflerindendir. Plan dönemi içinde imalat sanayiinin dijital ve yeşil dönüşümüne katkı sağlanarak katma değer artışı ile birlikte sürdürülebilir bir kalkınma yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yaklaşım çerçevesinde; imalat sanayii altyapısının, su kullanımı başta olmak üzere sürdürülebilirlik unsurları çerçevesinde güçlendirilmesi, üretim altyapısı ve insan kaynağının dijital ve yeşil dönüşüm gereksinimleri çerçevesinde geliştirilmesi, bölge içinde yenilik ve iş birliği kültürünün hâkim kılınması imalat sanayiinin gelişiminin ana unsurları olacaktır.

Trakya Bölgesi'nin yeşil ve mavi kimliği; iklim değişikliği, atıkların sebep olduğu kirlilik, artan enerji talebi, artan nüfus gibi farklı sebeplerle baskı altındadır. Bu sebeple doğal kaynakların üzerindeki baskı unsurlarının azaltılması ve mevcut kaynakların koruma kullanma dengesi odağında kullanımı Plan'ın ana unsurudur. Bu kapsamda öncelikle küresel ve ulusal alanda öne çıkan iklim değişikliğiyle mücadele ve hava kalitesinin artırılması amacıyla karbon salınımlarının azaltılması hedeflenmiştir. Atık üretiminin azaltılması ve kirleticilerin doğaya salınımının engellenerek sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde doğal kaynakların yönetimi de bir diğer hedeftir. Bölgede tarım, sanayi ve turizm ana odaklarında gelişim için sürdürülebilirlik yönetimi bizatihi önemli olduğundan tüm bu odaklarda koruma-kullanma dengesine ve sorumlu tüketime önem verilmiştir.

Katılımcılık esasları ile hazırlanan Bölge Planı'nın, belirlediği vizyona ulaşmayı sağlayacak dört stratejik öncelik, bu önceliklere hizmet eden on yedi hedef ve hedeflerin gerçekleşmesine katkı sağlayacak seksen dört tedbir ile iş birliği ve dayanışma kültürü içerisinde Bölge'yi ileriye taşımasını temenni ederiz.

2024–2028
BÖLGE PLANI
TR21 DÜZEY–2 BÖLGESİ

VİZYON

“DİJİTAL DÖNÜŞÜM ODAĞINDA YEŞİL EKONOMİ İLE GELİŞEN TRAKYA”

Temalar

• Tarım • Turizm ve Kültür • Sanayi ve Teknoloji • Kent ve Çevre

Stratejik Öncelikler

Hedefler

TARIM

1.

**TARIMSAL ÜRETİMDE
KATMA DEĞER VE
VERİMLİLİĞİN
ARTIRILMASI**

1.1

Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.

1.2

Tarımsal üretim sürecinde akıllı tarım uygulamalarının kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

1.3

Üretim çevreye duyarlı, bilgiye ve işbirliğine dayalı geliştirilecektir.

TURİZM VE KÜLTÜR

2.

**SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
İLKELERİ
ÇERÇEVESİNDE
TURİZMDE
REKABETÇİLİĞİN
SAĞLANMASI**

2.1

Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/potansiyel destinasyonların alt ve üst yapıları geliştirilecektir.

2.2

Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.

2.3

Bölgede turizm sektöründe hizmet kalitesi artırılabilecektir.

2.4

Bütünleşik pazarlama stratejisi doğrultusunda bölgedeki turizm değerlerinin tanıtımına odaklanılacaktır.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ

3.

**İMALAT
SANAYİİNİN
KÜRESEL
REKABET
GÜCÜNÜN, YEŞİL
VE DİJİTAL
DÖNÜŞÜM İLE
YENİLİKÇİ BİR
YAPIDA
ARTIRILMASI**

3.1

İmalat sanayiine yönelik temel altyapı imkânları iyileştirilecektir.

3.2

Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş süreci başlatılacaktır.

3.3

İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

3.4

İmalat sanayiinde dijital dönüşüme geçiş hızlandırılacaktır.

3.5

Bölgesel sanayi ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli ve teknik iş gücü geliştirilecektir.

3.6

İhracatın artışı ve ithalatın azaltılması ile birlikte yerlileştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

KENT VE ÇEVRE

4.

**YAŞAMI
ÖNEMSEYEN VE
DOĞAL KAYNAKLARI
SORUMLU KULLANAN
İNSAN VE ÇEVRE
ODAKLI BÖLGEYE
GEÇİLMESİ**

4.1

Bölgede kentsel yaşam kalitesi yükseltilecektir.

4.2

Karbon ayak izinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması için eyleme geçilecek, hava kalitesi artırılacaktır.

4.3

Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

4.4

Biyoçeşitliliğin ve doğanın korunmasına katkı sağlanacaktır.

1 TARIMSAL ÜRETİMDE KATMA DEĞER VE VERİMLİLİĞİN ARTIRILMASI

Tedbirler

1.1 Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.

1. Tarımda su verimliliği sağlanacaktır.
2. Tarım toprağının rehabilitasyonu yapılacaktır.
3. Örtü altı yetiştiriciliği artırılabilecektir.
4. Balıkçılık altyapısı iyileştirilecek ve su ürünleri çeşitlendirilecektir.
5. Hayvancılık desteklenecektir.
6. Tohumculuk sektörü geliştirilecektir.
7. Planlı tarımsal üretime geçilecektir.
8. Alternatif tarımsal üretime yönelik girişimler desteklenecektir.
9. Tarımsal atıklar ve orman ürünleri döngüsel ekonomi çerçevesinde değerlendirilecektir.
10. Meyve ve sebze üretimi ve pazarlaması geliştirilecektir.
11. Üreticinin gelirleri güvence altına alınacaktır.
12. Tarladan sofraya gıda güvenilirliği iyileştirilecektir.

1.2 Tarımsal üretim sürecinde akıllı tarım uygulamalarının kullanımı yaygınlaştırılacaktır

1. Bilgiyi etkin kullanan ve yeniden üreten bir iş birliği ortamı geliştirilecektir.
2. Akıllı tarım farkındalığı ve bilgisi artırılabilecektir.
3. Akıllı tarım makineleri kullanımı teşvik edilecektir.

1.3 Üretim çevreye duyarlı, bilgiye ve işbirliğine dayalı geliştirilecektir.

1. Üreticilerin ve bölgede görev yapan teknik personelin yetkinlikleri artırılabilecektir.
2. Tarımsal üretimde iş birliği ortamı geliştirilecektir.
3. Tarımsal üretim çocuklara ve gençlere özendirilecektir.

2 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ ÇERÇEVESİNDE TURİZMDE REKABETÇİLİĞİN SAĞLANMASI

Tedbirler

2.1 Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/potansiyel destinasyonların alt ve üst yapıları geliştirilecektir.

1. Koruma ve kullanma dengesi çerçevesinde bölgesel turizm planlaması yapılacaktır.
2. Destinasyonlarda alternatif turizm temalarına yönelik altyapı ve üstyapılar geliştirilecektir.
3. Destinasyonlardaki mevcut turizm temalarına yönelik altyapı ve üstyapılar geliştirilecektir.
4. Bölgede turizm sektörünü destekleyecek şekilde ulaşım altyapısı güçlendirilecektir.
5. Tescilli kültür varlıkları turizme kazandırılacaktır.
6. Sürdürülebilir turizm ilkeleri çerçevesinde yapılacak olan yatırımlar desteklenecektir.

2.2 Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.

1. Bölgede sağlık turizmini geliştirmeye yönelik çalışmalar desteklenecektir.
2. Trakya Bağ Rotasının yanı sıra alternatif turizm rotaları tasarlanacaktır.
3. Deneyim odaklı yerel kültürü öne çıkaran destekleyici turizm ürünleri geliştirilecektir.
4. Alternatif turizm türleri desteklenecektir.
5. Coğrafi işaret ve yöresel ürünler odağında gastronomi turizmine yönelik faaliyetler yürütülecektir.

2.3 Bölgede turizm sektöründe hizmet kalitesi artırılabilecektir.

1. Sektörde eğitim altyapısı güçlendirilecektir.
2. Turizm işletmelerinde kurumsallaşmaya ve nitelikli insan kaynağının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
3. Sektörel iş birlikleri geliştirilecektir.

2.4 Bütünleşik pazarlama stratejisi doğrultusunda bölgedeki turizm değerlerinin tanıtımına odaklanılacaktır.

1. Trakya markasının güçlendirilmesinde paydaşlar arası iş birliği ve yönetim mekanizması tesis edilecektir.
2. Tanıtım ve pazarlamada yeni nesil araçlar kullanılacaktır.
3. Tanıtım ve pazarlamada geleneksel yöntem ve araçların etkin kullanımı sağlanacaktır.

3 İMALAT SANAYİİNİN KÜRESEL REKABET GÜCÜNÜN, YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM İLE YENİLİKÇİ BİR YAPIDA ARTIRILMASI

Tedbirler

3.1 İmalat sanayiine yönelik temel altyapı imkânları iyileştirilecektir.

1. Ekolojik lojistik merkez oluşumları desteklenecektir.
2. Bölgenin multimodal taşımacılık altyapısı geliştirilecektir.
3. Üretim merkezlerinin altyapıları sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde küresel rekabetçiliği artıracak şekilde iyileştirilecek ve bölgesel düzeyde etkin üretim merkezi planlaması yapılacaktır.
4. İmalat sanayiine yönelik olarak afet ve acil yardım planlaması ve altyapısı iyileştirilecektir.

3.2 Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş süreci başlatılacaktır.

1. Organize Sanayi Bölgeleri başta olmak üzere imalat sanayiinin yeşil üretime geçişi hızlandırılacaktır.
2. İmalat sanayiinde sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde su başta olmak üzere hammadde ve enerjinin verimli kullanımı ve geri kazanımına yönelik faaliyet ve projeler önceliklendirilecektir.
3. Sınırdaki karbon düzenlemesi ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında belirlenen ulusal politikalara bölge imalat sanayiinin uyumu sağlanacaktır.

3.3 İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

1. Bölgesel düzeyde AR-GE, ÜR-GE ve yenilikçilik ekosistemi geliştirilecektir.
2. Bölgenin araştırma ve yenilik altyapısı güçlendirilecektir.
3. Patent, tasarım ve ticarileştirme faaliyetleri bölgesel düzeyde desteklenecektir.

3.4 İmalat sanayiinde dijital dönüşüme geçiş hızlandırılacaktır.

1. İmalat sanayiinde dijital teknoloji kullanımı yaygınlaştırılacak ve bu teknolojinin bölge imkân ve kabiliyetleri ile üretimi teşvik edilecektir.
2. Bölge insan kaynağı ve eğitim altyapısının dijital dönüşüm perspektifinde geliştirilmesi sağlanacaktır.

3.5 Bölgesel sanayi ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli ve teknik iş gücü geliştirilecektir.

1. Küresel ve ulusal gelişmeler ve beklentiler çerçevesinde bölgesel iş gücü piyasası analiz edilerek bu doğrultuda dönüşümü sağlanacaktır.
2. İmalat sanayiinde genç istihdamı desteklenecektir.
3. Dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm konularında bölgesel beşeri sermaye yeterlilikleri artırılacaktır.

3.6 İhracatın artışı ve ithalat azaltılması ile birlikte yerlileştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

1. İşletmelerin dış ticaret imkân ve kabiliyetleri geliştirilecektir.
2. Bölgenin dış ticaret altyapı imkân ve olanakları iyileştirilecektir.
3. Yeşil dönüşüm ve iklim değişikliği kapsamında yeniden şekillenen küresel ticaret kurallarına uyum süreci başlatılacaktır.
4. İmalat sanayiinde yerlileştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

4 YAŞAMI ÖNEMSEYEN VE DOĞAL KAYNAKLARI SORUMLU KULLANAN İNSAN VE ÇEVRE ODAKLI BÖLGEYE GEÇİLMESİ

Tedbirler

4.1 Bölgede kentsel yaşam kalitesi yükseltilecektir.

1. Trakya Bölgesi afetlerden etkilenmeyen bir yapıya kavuşturulacaktır.
2. İl genelinde kentsel dönüşüm desteklenecektir.
3. Mekânsal planlar revize edilecektir.
4. Kentsel sosyal donatı, hizmetler ve yeşil alanların erişilebilir ve yeterli hale getirilmesi sağlanacaktır.
5. Kentsel altyapıların tamamlanması sağlanacaktır.
6. Kent içi ve kentler arası ulaşım ağının kalitesi ve çeşidi artırılacaktır.
7. Bölge kentlerinde akıllı şehirler konseptinde uygulamalar gerçekleştirilecektir.

4.2 Karbon ayak izinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması için eyleme geçilecek, hava kalitesi artırılacaktır.

1. Karbon ayak izi konusunda farkındalık artıracak ve il bazında iklim eylem planları tamamlanarak önlemler hayata geçirilecektir.
2. Ulaşım kaynaklı sera gazı emisyonları azaltılacaktır.
3. Fosil yakıt kullanımının azaltılması amacıyla tüm sektörlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının oranı artırılacaktır.
4. Sanayi ve hizmet sektöründe temiz enerji, kaynak verimliliği çalışmaları ile inovasyon desteklenecektir.
5. "Enerji verimliliği"nin ilke olarak benimsenmesi amacıyla farkındalık kampanyaları düzenlenecek ve uygulamaların hayata geçirilmesi teşvik edilecektir.
6. Bölge ile uyumlu ağaçlara öncelik verilerek yeni karbon yutak alanları oluşturulacak, mevcut yeşil alanların korunması sağlanacaktır.
7. İl bazında hazırlanan Temiz Hava Eylem Planlarına uygun olarak önlemler uygulanacaktır.

4.3 Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

1. Sıfır Atık, geri dönüşüm, çevre kirliliği ve insan sağlığına etkileri gibi konularda topluma yönelik farkındalık ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.
2. Atık yönetim sistemi oluşturulması ve bölgesel iş birliği altyapısının güçlendirilmesiyle izleme ve denetleme mekanizmasının güçlendirilmesi sağlanacaktır.
3. Mevcut katı atık tesislerinin teknolojisi iyileştirilecek ve atık bertaraf tesislerinin sayısı artırılacaktır.
4. Bölgede organik atıklar için kompost tesisleri kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları yapılacak ve kurumları sağlanacaktır.
5. Bölge düzeyinde tüm alıcı ortamlar için su alıcı ortam standartları belirlenecek ve azot-fosfor yükünün azaltılması için bölge düzeyinde ileri arıtma sistemleri kurulacaktır.
6. Kirli atık suların taşkınlarla birlikte tarımsal alanlara taşınmasını önlemek için gerekli yatırımlar yapılacaktır.
7. Su kaynaklarının korunması için sürdürülebilir kullanım sağlanacaktır.
8. Belediye içme suyu altyapısından kaynaklı kayıp-kaçakların engellenmesi için altyapı yatırımları gerçekleştirilecektir.
9. Su geri kazanımı için bölgesel ölçekte kısa, orta ve uzun vade planlar yapılacaktır.
10. Yüzeysel su potansiyelinin artırılması için yeni baraj inşaatına yönelik fizibilite ve yatırım çalışmaları gerçekleştirilecektir.
11. Uluslararası standartlara uygun veri setleri ve göstergeler ile çevresel verilerin izleme ve değerlendirmesi sağlanacaktır.

4.4 Biyoçeşitliliğin ve doğanın korunmasına katkı sağlanacaktır.

1. Genç kuşakların çevre bilincinin artırılması amacıyla özel eğitim programları tasarlanarak uygulanacak, okul bahçelerinde özel alanlar oluşturularak öğrencilerin uygulamalı eğitim almaları sağlanacaktır.
2. Milli parkların korunması amacıyla özel eylem planı hayata geçirilecektir.
3. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kolaylaştırıcılığında çevre dostu uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
4. Erozyon ve çölleşme tehdidinde bulunan araziler, yapısı bozulmuş topraklar tespit edilerek rehabilitasyon ve restorasyon tedbirleri uygulanacaktır.
5. Taşkınlarla etkin mücadele için tabiata uyumlu uygulamalar yapılacak ve yaban hayatının geçişine imkân verecek tasarımlar uygulanacaktır.
6. Yaban hayvanlarını ve yaban hayatını koruma amacıyla envanter çıkarılarak izleme projeleri hayata geçirilecektir.

PLAN HAZIRLIK SÜRECİ

2024-2028 Trakya Bölge Planı ile uluslararası gelişmeler dikkate alınarak ulusal ölçekteki politikalar ışığında yerel paydaşların tanımladığı ve önceliklendirdiği potansiyeller ile sorunlara işaret edilerek müdahale önerileri getirilmektedir.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 394. Maddesi (b) bendinde ifade edilen Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri kapsamında yer alan "Bölgesel gelişme ulusal stratejisi, bölge planları ve stratejilerinin hazırlık çalışmalarını yapmak veya yaptırmak, bu belgelerin sektörel ve tematik politikalarla uyum ve tamamlayıcılığını sağlayacak tedbirler geliştirmek" maddesi gereğince kalkınma ajansları, 2024-2028 Bölge Planı çalışmalarına başlanması için Genel Müdürlük tarafından görevlendirilmiştir.

Ajansımız tarafından bölgesel düzeyde sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini ve yerleşmelerin gelişme potansiyelini belirleyecek; ulusal düzeydeki politika, plan ve stratejiler ile bölgesel ve yerel düzeyde yürütülecek faaliyetler arasındaki ilişkiyi kurgulayacak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini

ve koordinasyonu geliştirecek; bölgesel düzeydeki program ve projelere temel oluşturacak 2024-2028 Trakya Bölge Planı çalışmalarına söz konusu görevlendirmenin akabinde başlanmıştır.

2024-2028 Trakya Bölge Planı çalışmalarına başlanmadan önce 2014-2023 Trakya Bölge Planının önceliklerinde 2022 yılı itibarıyla gerçekleşen ilerlemelere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme raporu hazırlanmıştır. İlgili rapor içerisinde Bölgede gerçekleştirilen ilerlemede Ajansın ve diğer kurumların katkısı değerlendirilmiş, sonucunda yeni dönem odaklarına yönelik bir yol haritası oluşturulmuştur. Yeni dönem Plan hazırlık çalışmaları kapsamında ise öncelikle bir mevcut durum analizi gerçekleştirilmiştir. Güncel veri ve istatistikler ilgili kurum ve kuruluşlardan elde edilerek mikro ve makro veriler güncellenmiş, son plan döneminden bu yana kaydedilen gelişmeler yorumlanmıştır. Ardından Bölge ilçeleri ziyaret edilerek Kaymakamlık, Belediye Başkanlıkları, Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları başta olmak üzere 65 kurum yetkilisi ile Temmuz-Ağustos 2022 aylarında birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde vizyon

önerileri, ilçenin sorunları ve çözüm önerileri, ihtiyaç ve beklentileri, planlanan yatırımlar, potansiyel gelişme alanları, proje ve program önerileri hususlarında ilçe özelinde bilgi ve veri toplanmıştır.

Bölge Planı vizyonunun ve stratejik önceliklerinin belirlenmesi amacıyla 27 Eylül 2022'de Kırklareli ilinde, 30 Eylül 2022 tarihinde Edirne ilinde, 05 Ekim 2022 tarihinde Tekirdağ ilinde ayrı ayrı karar verici pozisyonundaki yetkililerin katılım gösterdiği il vizyon çalışmaları düzenlenmiştir. Söz konusu çalıştaylarda Bölgenin mevcut durumu değerlendirilmiş, dinamikleri ve gelişim yönü doğrultusunda 3 çalıştayda toplam 90 kişinin katılımıyla vizyon ve stratejik öncelikler belirlenmiştir.

Ortak akıl yoluyla elde edilen vizyon ve stratejik öncelikler, uluslararası gelişmeler ve ulusal politikalar dikkate alınarak gözden geçirilmiştir. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yön verecek ulusal ve uluslararası düzeydeki planların içerikleri incelenmiş, ilgili planların gelişim odaklarının ulusal ve bölgesel düzeyde bütüncül ve birbirini destekleyici bir planlama yaklaşımı içerisinde Bölge Planı önceliklerine yansıtılmasına özen gösterilmiştir. Bu kapsamda, "Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları", "On İkinci Kalkınma Planı", "Orta Vadeli Program 2023-2025", "2024-2028 BGUS" başta olmak üzere üst ölçekli planlarla; "Çevre Du-

rum Raporları", "Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı 2023-2053", "2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi", "Kırsal Kalkınma Stratejisi 2021-2023", "Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı ve "Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı 2021-2023" gibi diğer plan ve stratejiler referans alınmıştır.

Bir sonraki aşamada sivil toplum kuruluşlarından üniversitelere, meslek örgütlerinden Bakanlıkların taşra teşkilatlarına kadar farklı bölge paydaşları ile daha detaylı istişare etmek, öncelikleri kesinleştirmek, hedefleri ve tedbirleri belirlemek üzere Ekim ayında Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerinde tarım, turizm ve kültür, sanayi ve teknoloji, kent ve çevre odaklarında tematik çalıştaylar düzenlenmiştir. Toplam 400 kişinin katıldığı 8 çalıştay ve akabinde gerçekleştirilen uzman görüşmeleri sonucunda, Bölge Planı'nın vizyon ve öncelikleri kesinleştirilmiş, müdahale planı niteliğindeki hedefler ve hedeflere ulaşmayı sağlayacak tedbirler netleştirilmiştir. Düzenlenen tematik çalıştaylarda aynı zamanda belirlenen tedbirlere ilaveten Bölge'nin dinamikleri ve ihtiyaçları dikkate alınarak program ve proje fikirleri geliştirilmiştir. Mekânsal analizlerin de eklenmesinin ardından Plan, nihai halini almak üzere taslak metin olarak Bakanlığın görüşlerine ve aynı zamanda gerek yazılı gerekse birebir görüşmelerle paydaşların tekrar görüşlerine sunulmuştur. Sonraki aşamada plan gelen görüşler kapsamında nihai hale getirilmiştir.

ULUSLARARASI GELİŞMELER ve BÖLGEYE ETKİLERİ

Trakya Bölgesi, Avrupa ve Asya'nın kesişme noktasında bulunan stratejik konumu, lojistikteki rekabet gücü,

imalat sanayiindeki gelişmiş üretim altyapısı ve tarımdaki yüksek kapasitesiyle uluslararası birçok gelişmenin odağında yer almaktadır. Bölge, politik ve ekonomik anlamda Türkiye'nin hassasiyetle ele aldığı konularda birincil derecede öneme sahiptir. Bulgaristan ve Yunanistan'a bağlanan sınır kapıları ile ülkenin AB ve Balkanlara açılan yüzü, Marmara Denizi, Ege Denizi ve Karadeniz'e kıyısı olan tek bölge olma özelliği ile uluslararası enerji nakil hatlarının vazgeçilmez güzergâhı ve İstanbul'un alternatif genişleme alanıdır. Doğrudan ya-

bancı yatırımlarda İstanbul'dan sonra en çok tercih edilen bölgelerden biri olan Trakya, "Avrupa Yeşil Mutabakatı" kapsamında değişime uğraması beklenen küresel üretim odağının yeni adreslerinden birisi olarak konumlanmaktadır.

Bölge'nin son yirmi yıllık süreçte kaydettiği gelişim ivmesi dikkat çekicidir. Hayata geçen bir çok "mega proje" (Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren Hattı, Marmara Ring ve Kuzey Marmara Otoyolu, Çanakkale Köprüsü, İstanbul Havalimanı, TANAP, Türk Akım, TAP) Trakya Bölgesi ile doğrudan ilişkilidir. Ayrıca, pandemi sonrasında tarım üretiminin küresel çapta önem kazanması ve gıda arzındaki sorunların ortaya çıkardığı yeni konjonktür, tarımsal üretim ve tohum merkezi olan Trakya'yı bir adım daha öne çıkarmıştır.

Söz konusu özellikler dikkate alındığında, 2024-2028 yıllarını kapsayan plan döneminde küresel arenada ve yakın coğrafyada meydana gelmesi muhtemel gelişmelerin Trakya Bölgesi'ni önemli oranda etkilemesi beklenen bir durumdur.

Etkileri öngörebilmek ve bu öngörü çerçevesinde ilgili aktörlerin stratejik politikalar üretebilmesi amacıyla,

- Uluslararası Enerji Arzı ve Nakil Hatları
 - Balkanlarda Türkiye'nin Artan Yumuşak Gücü
 - Avrupa Yeşil Mutabakatı
 - Küresel Gıda Krizi
- başlıklarında değerlendirmeler yapılacaktır.

Uluslararası Enerji Arzı ve Nakil Hatları

Türkiye, dünyadaki ispatlanmış petrol ve doğalgaz rezervlerinin yüzde 60'ını bünyesinde barındıran bölgeler ile ana alıcı/pazar olarak görülen AB ülkeleri arasında stratejik bir coğrafyada yer almaktadır. Diğer bir deyişle

dünya enerji arzı güvenliğinde Türkiye kilit rol üstlenen ülkelerden birisi olarak öne çıkmaktadır. Özellikle Kafkaslar ve Rusya'dan çıkan doğalgazın Avrupa'ya güvenli bir şekilde ulaşması hususunda Türkiye'ye önemli bir

sorumluluk düşmektedir. Son yıllarda sürdürülen çok yönlü dış politika hamleleriyle Türkiye'nin kilit rolü perçinlenmiş, hem tedarikçiler hem de ana kullanıcılar tarafından yeni enerji nakil hatlarının en güvenilir güzergâhının Türkiye olacağı ilan edilmiştir.

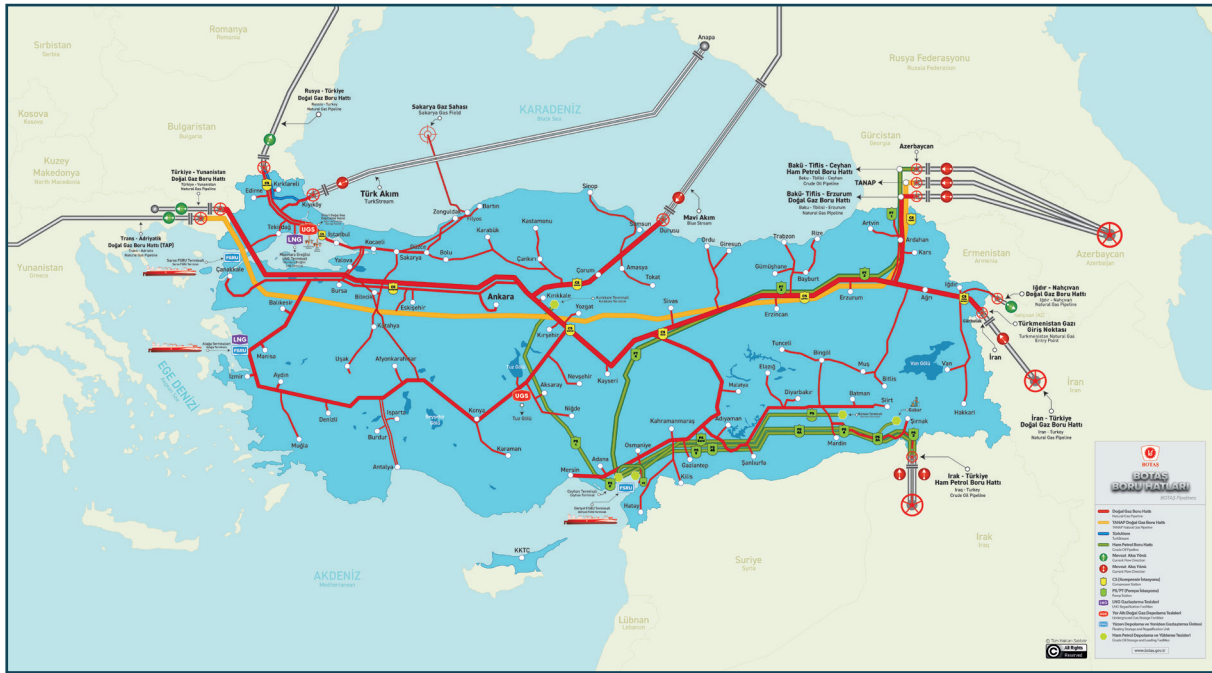
Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı (BTC), Güney Kafkasya Doğal Gaz Boru Hattı (SCP), Bakü-Tiflis-Erzurum (BTE) Doğal Gaz Boru Hattı, Tür-

Resmi rakamlara göre, TANAP'ın 2026 yılında 31 milyar metreküp yıllık kapasiteye ulaşması hedeflenmektedir.

kiye-Yunanistan Doğal Gaz Enterektörü (ITG), Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP) ve Türk Akım bu kapsamdaki projeler arasındadır. Avrupa'nın 4. doğal gaz arteri olan ve Avrupa'yı Azeri gazıyla buluşturan Güney Gaz Koridoru, 2020 sonunda tamamlanan Trans Adriyatik Boru Hattı (TAP) sayesinde hayata geçmiştir. Güney Gaz Koridoru'nun belkemiği Türkiye'den geçen TANAP'tır.

Şekil 1: Doğal Gaz ve Petrol Boru Hatları Haritası

Kaynak: (BOTAŞ, 2022)

Ülkemiz üzerinden geçen doğal-gaz ve petrol boru hatlarını gösteren haritada da görüldüğü üzere “Doğudan” çıkan enerjinin “Batıya” geçiş güzergâhında ana koridor Trakya Bölgesi’dir. TANAP, Türk Akım, Mavi Akım’dan gelen doğalgaz Trakya üzerinden Avrupa ülkelerine transfer

edilmektedir. Dolayısıyla bölgesel ölçekte enerji arzı güvenliğinde Türkiye’nin taşıdığı stratejik önem, ulusal ölçekte Trakya Bölgesi tarafından taşınmaktadır. Bu önemin önümüzdeki süreçte hayata geçmesi planlanan projelerde de devam etmesi öngörülmektedir. Nitekim Aralık 2022’de

yapılan resmi bir açıklamaya göre Türkiye ve Rusya, Rusya'dan temin edilen gazın Avrupa'ya aktarılmasında Türkiye'nin hub rolü üstlenmesi hususunda mutabık kalmışlardır. Söz konusu proje kapsamında kurulacak olan merkezin Trakya'da inşa edilmesi planlanmaktadır. Böylelikle Trakya'nın enerji nakil hatları üzerinden konumu güçlenirken plan döneminde Bölgeye büyük oranda yatırımın gelmesi beklenmektedir.

Yine Türkiye'nin artan enerji ihtiyacını çeşitlendirmek ve enerji güvenliğinde yeni bir adım atmak amacıyla hayata geçirilen "Saros Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi" (FSRU) 2022 yılı Aralık ayı itibariyle devreye alınmıştır. Bu projede de Trakya Bölgesi seçilmiş, Edirne Keşan'da bulunan Saros Körfezine büyük bir tesis ve liman inşa edilmiştir.

Türkiye, sahip olduğu yakın etnik, kültürel, tarihi ve ekonomik bağlar sebebiyle Balkan coğrafyasında önemli güç unsurlarından birini teşkil etmektedir. AB, ABD, Rusya ve son yıllarda etkisini artıran Çin'den farklı olarak Türkiye (Trakya Bölgesi), Balkanların doğal bir parçasıdır. Günümüzde Trakya'da yaşayan insanların büyük çoğunluğunun, çeşitli dönemlerde Balkanlardan göç etmek zorunda kalmalarının torunları oldukları bilinmektedir. Dolayısıyla Trakya Bölgesi ile Balkanlar arasındaki cari ilişkiler canlı ve çok yönlü olarak devam etmektedir.

Yugoslavya ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından Balkanlar'da yoğun bir şekilde etnik temelli çatışmalar yaşanmıştır. 90'lı yıllar boyunca devam eden savaşlarda (özellikle Bosna ve Kosova'da) Türkiye, NATO üyesi olarak BM Barış Gücünde aktif rol üstlenmiştir. Çatışmaların ardından 2000'li yılların ortasından itibaren istikrar dönemine girilmiş, Türkiye uyguladığı çok yönlü dış politika ve diplomasi hamleleri ile Balkan ülkeleriyle ilişkilerini geliştirmiştir. Bu ilişkiler son yıllarda artan yatırım, eğitim, turizm ve ticaret hacmi ile yeni

¹⁴ Yumuşak güç kavramı 1990 yılında ilk kez ABD'li Siyaset Bilimci ve Siyasi Joseph S. Nye tarafından ortaya atılmıştır. Nye'e göre rızaya dayalı iş birliği modeli oluşturmayı amaçlayan yumuşak güç, bir ülkenin başka bir ülke ya da belirli bir grup üzerinde bir çekim merkezi olması için etki edebildiği tüm siyasi değerlerin, kültürün ve dış politika araç ve unsurlarının kullanılmasıdır. Yumuşak güç kullanılan ülkede güçlü bir etki bırakılıp o ülkenin kültürel, siyasi, ekonomik anlamda kendisine benzemesine teşvik yaratmak amaçlanmaktadır.

bir boyut kazanmış, ülkeler arasında gidiş geliş trafiği muazzam boyutlara ulaşmıştır. İlişki trafiğinin odak noktası, Balkanlara açılan kapı olması sebebiyle Trakya Bölgesi'dir.

Özellikle son 20 yılda "yumuşak güç"¹ olarak tabir edilen unsurları devreye sokan Türkiye, yeni etki alanları oluşturmayı başarmıştır. Hem kamu diplomasisi çalışmaları yürüten kurumlar (TIKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Yunus Emre Enstitüsü) hem de Balkanlara yönelik özel girişimlerde bulunan kurumlar (Diyanet İşleri Başkanlığı, TRT, Türk Hava Yolları, Trakya Kalkınma Ajansı, Trakya Üniversitesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi ve Kırklareli Üniversitesi) sosyal ve ekonomik ilişkilerin güçlenmesine büyük katkı sunmuşlardır. Tüm bunlara ilaveten, Türk bankalarının bölgedeki varlığı ve Trakyalı belediyelerin Balkanlar'daki kardeş şehirleriyle gerçekleştirdikleri iş birlikleri dikkate değer gelişmeler olarak Türkiye-Balkanlar etkileşimini daha ileri bir düzeye taşımaktadır.

Türk dizileri, Türkçe kursları, öğrenci değişim programları, Osmanlı eserlerinin restorasyonu, sağlık, eğitim ve alışveriş amaçlı gelişler, iş insanlarını

buluşturan B2B organizasyonları ve benzer birçok çalışma Balkanlarda Türkiye'nin yumuşak gücünü perçinlemektedir.

Plan dönemini kapsayan 2024-2028 yılları arasında da Türkiye'nin etkisini artırmak amacıyla yeni projeler üretmesi ve söz konusu projeler için üs olarak Trakya Bölgesini kullanması kuvvetle muhtemeldir. Bu da Trakya Bölgesi'nin ülkenin Balkanlar politikasında kilit rol oynadığını göstermektedir.

Bu gerçekten hareketle, Trakya Kalkınma Ajansı tarafından 2019 yılında Bölge ile Balkan ülkeleri arasındaki ticaret hacmini artırmak ve Balkanlarda yatırım yapmak isteyen Türk iş insanlarına rehberlik yapmak amacıyla Balkanlar Masası kurulmuştur. Masa, Balkan ülkelerinde olup biten güncel siyasi, ekonomik ve sosyal gelişmeleri Türkçe olarak yayımlamakta ve takipçilerinin hizmetine sunmaktadır. Projenin Balkanlara olan ilgiyi artırması, Trakya Bölgesi ile Balkan ülkeleri arasındaki ticaret ve beşeri hareketliliği geliştirmesi beklenmektedir.

Yükseköğretim

Trakya Bölgesi'nde bulunan üç üniversite (Trakya Üniversitesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi ve Kırklareli Üniversitesi) Balkanlardan Türkiye'ye yükseköğretim amacıyla gelen öğrencilerin önemli bölümüne ev sahipliği yapmaktadır. Trakya Üniversitesi'nde 2022 verileri göre 42.439 kayıtlı öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin 5.200'ü yabancı öğrenci olarak kaydedilmiş ve bunların büyük çoğunluğu Balkan Ülkelerinden gelmektedir. Benzer şekilde kalan iki üniversitede de yaklaşık olarak 50 bin öğrenci bulunmakta, bunların 4 bin tanesi yabancı öğrenci statüsünde eğitim görmektedir. Trakya Üniversitesi'nde olduğu gibi söz konusu iki üniversitede de yabancı öğrencilerin büyük çoğunluğu Balkan ülkelerindendir.

Türkiye'nin Balkanlar politikası çerçevesinde, Balkan ülkelerinin de Türkiye'ye daha fazla yaklaşmasıyla birlikte Trakya'daki üniversitelerde eğitim gören yabancı öğrenci sayısı katlanarak artacaktır. Bu süreçte, Balkan ülkelerinde yaşayan Türk kökenli aileler arasında Türkiye'de eğitim görmeyen popülarleşmesi, özellikle tıp ve mühendislik dallarındaki eğitim kalitesi ve Trakya'daki üniversitelerin yürüttükleri dışa açılım politikaları önemli rol oynamaktadır.

Plan döneminde hayata geçirilecek projeler ile Türkiye'de okuyan öğrencilerin ülkelere döndüklerinde birer ticaret ve kültür elçisi olarak faaliyet göstermeleri teşvik edilmelidir.

Turizm

Trakya Bölgesi ile Balkanlar arasında son yıllarda alışveriş ve sağlık odaklı turizm hareketliliği büyük bir artış göstermektedir. Kur paritesindeki değişimler nedeniyle Türkiye'deki gıda ve tekstil fiyatları komşu ülkelerde yaşayanlar için avantajlı hale gelmiş, Edirne başta olmak üzere, Tekirdağ ve Kırklareli'ne alışveriş amacıyla milyonlarca turist akın etmiştir. TÜİK verilerine göre 2019, 2020 ve 2021 yıllarında Türkiye'ye en çok turist gönderen ülkeler listesinde Bul-

garistan, İngiltere'yi geride bırakarak Rusya ve Almanya'dan sonra üçüncü olmuştur. 2022 yılında ise alışveriş amacıyla gelenlerin sayısının patlamasıyla aynı ülke, Rusya'nın ardından ikinci sıraya yerleşmiştir.

Alışveriş hareketliliğine benzer şekilde son yıllarda Balkan ülkelerinden Trakya Bölgesine kayda değer bir sağlık turizmi akını yaşanmaktadır. Bölgedeki gelişmiş sağlık altyapısı, fiyat avantajı ve nitelikli hekimlerin görev yapması kendi ülkelerinde sağlık

bulmakta zorlanan yabancıları Trakya'ya yöneltmektedir. Trakya Kalkınma Ajansı'nın çalışmaları ile desteklenen sağlık turizmi hareketliliğinde, bölgede bulunan özel hastanelerin yanı sıra, özellikle Batı Trakya'da yaşayan soydaşlar için Edirne Devlet Hastanesi ve Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi kilit rol üstlenmektedir. Plan döneminde bu hareketliliğin katlanarak artması beklenmektedir. Sağlık turizmi yetki belgesi alan hastane ve kliniklerin sayısının artması ve Balkanlar nezdinde yoğun şekilde sürdürülen tanıtım çalışmaları ile ilerleyen yıllarda hasta sayıları

binli rakamlara ulaşacaktır.

Türkiye sağlık turizminden büyük gelir elde etmeye başlamıştır. Balkanlar, Trakya Bölgesi ve İstanbul'un Avrupa yakasındaki hastaneler için birincil hedef pazar olarak öne çıkmaktadır. Birçok Türk hastane Balkan ülkelerinde ofis ve klinik açarak, hastaları Türkiye'ye yönlendirmektedir.

Sınır Ticareti

Sınır ticareti, kavram olarak komşu ülkelerdeki sınır şehirler arasında, genellikle günlük kullanım ürünlerini içeren, esnaflar ve vatandaşlar aracılığıyla gerçekleştirilen ihracat ve ithalat faaliyetleridir. Yapılan saha araştırmalarında sınır ticaretinin ilgili şehirlerin ekonomik gelişimine önemli katkı sağladığı gözlemlenmiştir (Özcan&Taş, 2017)². Son yıllarda artan giriş çıkış trafiği ve ticaretin bölgedeki kalkınmayı desteklediği gözlemlenmektedir. Edirne ve Kırklareli'nde bulunan sınır kapıları vasıtasıyla her gün binlerce ürün Türkiye ile Bulgaristan ve Yunanistan arasında ticareti geliştirmektedir. Edirne'den Yunanistan'a İpsala ve Pazarkule; Bulgaristan'a ise Hamzabeyli ve Kapıkule üzerinden geçiş-

ler sağlanmaktadır. Kırklareli'nden ise Dereköy Sınır Kapısı ile Bulgaristan'a geçiş bulunmaktadır. Tüm kapılar bölgedeki turizm ve ticaret hareketliliği açısından Trakya'ya büyük kazanım

sağlamaktadır. Dolayısıyla bu kazanımları daha da geliştirmek amacıyla İğneada-Burgaz arasında deniz gümrük kapısı kurulması konusunda proje geliştirme çalışmaları bir süredir devam etmektedir. Ayrıca Kırklareli'nin Beğendik Köyü ile Bulgaristan'ın Rezovo Köyü arasında kara sınır kapısı açılması amacıyla köprü inşa edilmesi ve gidiş-gelişin başlaması için teknik ve hukuki çalışmalar başlatılmıştır. Bu sayede iki ülke arasındaki sınır kapısı sayısı dörde çıkacak, bölgedeki sınır ticaretinin güçlenmesi sağlanacaktır.

²-Taş, Y., Özcan, S. (2017). Sınır Ticareti ve Bölgesel Girişimciliğin Ekonomik Gelişmeye Etkisi. Yalova Sosyal Bilimler Dergisi. Yıl 7. Sayı 15. SS 57-66.

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Dünya, küresel bir iklim kriziyle karşı karşıyadır. Fosil yakıtların kullanımından meydana gelen karbon emisyonu ve sera gazı etkisi yer kürede normal değerlerin üzerinde ısı artışına neden olmakta, bu da küresel iklim rejiminin değişmesine yol açmaktadır. İklim değişikliği, insanların hayatlarına doğrudan etki edecek olan birçok felaket ve problemi beraberinde getirmektedir. Su, gıda, tarımsal üretim ve doğal kaynakların kullanımında kısıtlar ortaya çıkmış, karar vericiler sürdürülebilir ve kapsayıcı bir küresel ekonomi modelinin inşasının kaçınılmaz olduğunu görmüştür. İnsanlık fosil yakıt kullanımına sınır getirmez, üretim ve tüketim süreçlerinde sürdürülebilir bir model benimsemezse iklim krizi gelecekte

hayatta kalma mücadelesi haline gelecektir. Su kaynakları, tarım alanları, okyanuslar, ormanlar ve çevre yok olma tehdidiyle karşı karşıyadır.

Söz konusu tehlikeler insanlığı yeni bir üretim ve tüketim modeline geçişe zorlamaktadır. Bu kapsamda 2015 yılında Birleşmiş Milletler tarafından İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (Paris Anlaşması) imzalanmış, 2016 yılında yürürlüğe girmiş, 2021 Kasım itibarıyla anlaşmaya 191 ülke imza koymuştur. Anlaşma ile uzun vadede küresel ısınmada sıcaklık artış seviyesinin sanayi öncesi dönemlerdeki artış seviyesinde (2 santigrat derece) tutmak, tüm ülkelerin iklim krizi ile mücadelesinde ortak bir mekanizma oluşturmak hedeflenmiştir.

Aynı doğrultuda Avrupa Birliği 11

Aralık 2019 tarihinde açıkladığı Avrupa Yeşil Mutabakatı ile 2050 yılında karbon-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koyarken; aynı zamanda sanayinin dönüşümünü gerektiren yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini ve tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendireceğini açıklamıştır. Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamındaki ilgili eylemler, enerji, ulaşım, sanayi, finans, inşaat, tarım dahil AB ekonomisini yeniden şekillendirecek ve her geçen yıl ivme kazanan bir dönüşümün temellerini teşkil etmektedir. Diğer bir deyişle AB ülkeleri bundan sonra ticari faaliyetlerinde yeşil mutabakata uyumlu hareket eden partnerler ile çalışacaklarını ilan etmişlerdir.

Yeşil Mutabakat, raporda geçen birebir ifadeyle, “2050 yılına kadar AB’yi net sera gazı emisyonlarının olmadığı ve ekonomik büyümenin kaynak kullanımından ayrıştırıldığı modern, kaynak açısından verimli ve rekabetçi bir ekonomiye sahip adil ve müreffeh bir topluma dönüştürmeyi amaçlayan yeni bir büyüme stratejisi” olarak tanımlanmaktadır. Mutabakat ile Paris Anlaşması’nda belirlenen hedeflere ulaşmak ve küresel bir ekonomik dönüşümün başlaması amaçlanmaktadır.

Bu sürece doğrudan veya dolaylı taraf olan ve Avrupa’yla önemli ticari bağları olan birçok ekonomi, yeşil mutabakatın ilanının akabinde kendi iklim değişikliği ve sürdürülebilir üretime geçiş stratejisini ilan etmiştir. 2020 yılında Güney Kore, Japonya ve Çin gibi uluslararası ticaretin önde gelen diğer aktörleri, sonrasında İsveç, Norveç, Kanada, Şili, Güney Af-

rika gibi ülkeler de net sıfır emisyon hedeflerini beyan eden ülkeler arasında yer almıştır. Türkiye de Ticaret Bakanlığı tarafından 2021 yılında hazırlanan “Yeşil Mutabakat Eylem Planı” ile uyum sürecine katılacağını beyan eden ülkelerden birisi olmuştur.

Söz konusu gelişmeler kaynak kullanımında küresel bir rejim değişikliğine işaret etmektedir. Ülkeler ve ülkelerle birlikte alt bölgeler de sürece uyum sağlayacaktır. Trakya Bölgesi, Türkiye’nin en yoğun sanayi ve tarımsal üretim üslerinden birisi olarak iklim değişikliği ile mücadele politikaları çerçevesinde kendisini konumlandırmak durumundadır. Plan döneminde bu dönüşümün yoğun bir şekilde yaşanması beklenmektedir. Bölge, bilindiği üzere tekstil sektörü gibi yoğun kaynak kullanımına sahip bir alanda öncüdür. Yine kimya, makine, küçük ev aletleri, plastik gibi üretim dallarında öne çıkan Trakya’daki imalat motifi yeşil mutabakat kapsamında uygulanacak stratejilerden doğrudan etkilenecek, bazı kirletici ve aşırı kaynak tüketici sektörlerde kısıtlamalara gidilirken, sürdürülebilirliği sağlamış bazı sektörlerde ise teşvik ve destekler artacaktır. Dolayısıyla uluslararası bir gelişme olarak Avrupa Yeşil Mutabakatı, gelecekte dönüştürücü bir güç olarak Trakya Bölgesi’ndeki beşeri ve ekonomik gelişmeleri şekillendirecektir. İlgili aktörlerin yatırım, üretim ve ticaret alanında söz konusu değişime uygun stratejiler üretmesi Trakya’nın tarım ve sanayide rekabet gücünün devam etmesine, doğal kaynaklarının korunmasına ve refahın sürdürülebilir hale gelmesine katkı sunacaktır.

Küresel Gıda Krizi

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından 29 Eylül 2022 tarihinde yayımlanan “Küresel Gıda Kriziyle Mücadele: Etki, Politika Yanıtı ve IMF’nin Rolü” adlı rapora göre dünya 2008 krizinden sonra yeni bir gıda kriziyle karşı karşıyadır. Plan döneminde bu krizin etkilerinin derinleşeceğine dair tahminler öne çıkmakta; uluslararası birçok gelişme de bu tahminleri güçlendirmektedir.

2020 ile 2022 yılları arasında pandemi sürecinde ortaya çıkan tedarik aksaklıkları ve Rusya-Ukrayna savaşının neticesinde meydana gelen tahıl krizi, küresel gıda krizini derinleştirmiştir. Buna iklim değişikliği neticesindeki düşük verim ve maliyet artışları eklenince, 48 az gelişmiş ülkede insanlar için gıdaya erişim büyük bir sorun haline gelmiştir. Gelişmiş ülkelerde ise gıda enflasyonu normal seyrin üzerinde gerçekleşmiş ve kitlelerin gıdaya ayırdıkları bütçe oranları önemli bir artış sergilemiştir. Örneğin, Fransa Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Kurumu (INSEE) verilerine göre gıda enflasyonu diğer kalemlerin iki katına ulaşmış ve ülkede nüfusun yüzde 10’luk kısmı devletin günlük gıda yardımına muhtaç durumdadır.

Gıda krizinde yukarıda sayılan etkilerin yanı sıra küresel gıda tedarikindeki tekelleşme; tohum, gübre ve enerjideki girdi maliyetlerinin aşırı dalgalanması ve gıdanın temel bir yaşam ihtiyacı olmaktan çıkıp finansal bir araç haline dönmesi de önemli rol oynamaktadır.

Söz konusu gelişmelerden hareketle yakın gelecekte gıda krizi sebebiyle tüm dünyada tarım üretimi, ticaret ve tarımsal sanayi alanında büyük yük değişimlerin yaşanacağı öngörülmektedir. Kaliteli tohumlara yönelim ve tarım teknolojilerine yatırımlar artacaktır. Birim alandan alınan verimi artırıcı AR-GE çalışmaları desteklenecektir. Bu değişim, hem gıda üretiminde hem de gıda ticaretinde kilit bir role sahip olan ülkemizi ve ülkemizde her iki alanda öncü Trakya Bölgesi’ni doğrudan etkileyecektir.

Trakya Bölgesi, tahılda ve yağlı bitkilerde Türkiye’nin öncüsüdür. Diğer taraftan bölge, verimli toprakları ve gelişmiş tarımsal teknoloji altyapısı ile bir tohumculuk merkezidir. Hem mahsul hem de tohum üretiminde elinde bulundurduğu rekabet avantajı ile küresel oyuncuların hareket alanlarından birisidir. Dolayısıyla gıda krizi kapsamında alınacak önlem-

Bağımsız kaynaklara göre dünyadaki gıda krizinin temelinde üretim kapasitesinin yetersizliğinden öte paylaşım adaletsizliği problemi bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Gıda Krizleri Küresel Ağına göre 2021 yılında 55 ülkede 193 milyon insan akut gıda güvensizliği yaşamış ve açlıkla karşı karşıya kalmıştır. Bu rakamın 2022 ve 2023 yıllarında artması beklenmektedir.

ler, değişmesi muhtemel politikalar ve yaşanacak üretim dönüşümünde Trakya, ilk etkilenecek bölgelerden birisi olarak değerlendirilmektedir.

Tarım alanlarının korunması, tarımsal sulamada verimli bir yapıya geçiş ve birim maliyeti azaltıcı önlemlerin alınması elzemdir. Sanayide olduğu gibi tarımda da karbon ayak izine dikkat edilecek, tüketiciler nezdinde temiz ve sürdürülebilir gıdaya talep artacaktır. Doğal kaynaklara zarar veren ürünler ve üretim rejimleri değişecektir. Sorumlu aktörlerin Trakya'da bu değişim sürecini iyi yönetmesi açısından hazırlıklı olması gerekmektedir.

Trakya Kalkınma Ajansı, Trakya Bölgesi'nin tarımsal üretim ve tohumculukta küresel gelişmeleri takip etmesi, yerli ve milli tohumculuğun desteklenmesi amacıyla 2018 yılında tohumculuk projesi başlatmıştır. Özel sektör, kamu ve üniversiteyi bir araya getiren ve birleşme modeli açısından Türkiye'de bir ilk olan Tohum AŞ'yi kurmuş, sektöre güdümlü proje desteği sağlamıştır. Tohum AŞ, yerli ve milli ayçiçek hibrit tohumunu piyasaya süren üç yerli firmadan birisidir. Ayrıca Trakya Tohumcular Derneği üzerinden Trakya Bölgesi'nin ilk URGE Projesi Ajans tarafından hayata geçirilmiş, Trakyalı tohumcular

küresel rekabette yer almak için uluslararası pazarlara açılmıştır.

Küresel gıda krizinin yaşandığı bu süreçte atılan adımlar stratejik önem taşımaktadır. İklim değişikliği ve değişen taleplere paralel olarak Trakya Bölgesi'nde dayanıklı ve verimi yüksek tohum ihtiyacı artacaktır. Buna ek olarak orta vadede ürün motifinin de değişmesi beklenmektedir. Bölgenin şu an yaşanan ve bundan sonra derinleşmesi muhtemel olan küresel gıda krizine karşı hazırlanmasında ilgili tüm oyunculara rol düşmektedir.

Örneğin, bölgede bulunan Kırklareli Üniversitesi'nin öncü olduğu ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nin ortak olarak yer aldığı bir inisiyatif, ulusal gıda güvenliği açısından önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) girişimiyle, Türkiye'de sayılı ortak uygulama ve araştırma merkezlerinden bir tanesi bölgede faaliyetlerine devam etmektedir. Kırklareli Üniversitesi koordinatörlüğünde, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi ortaklığında 2021 yılında kurulan Gıda Arzı Güvenliği ve Dijitalleşme Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde (GADOM) kapsamlı araştırmalar yürütülmektedir.

BÖLGEYE GENEL BAKIŞ

**TR21 Trakya Bölgesi
Düzy-II istatistiki
sınıflandırmasına göre
Tekirdağ, Edirne
ve Kırklareli
illerinden
oluşmaktadır.
Türkiye yüzölçü-
münün yüzde 2,4'ünü
oluşturan Bölge, Avrupa
kıtası üzerindeki ülke
topraklarımızın büyük
bir bölümünü
kapsamaktadır.**

Bölgenin Karadeniz, Marmara Denizi ve Ege Denizi olmak üzere üç denize kıyısı vardır. Güneyde Çanakkale'nin Gelibolu ilçesi, güneydoğuda Marmara Denizi, güneybatısında Ege Denizi, kuzeyinde ve kuzeybatısında Bulgaristan ve Yunanistan sınırları, doğusunda ise İstanbul ili ve Karadeniz bulunmaktadır. Bölgenin kuzeydoğusu ve kuzeyinde bulunan Istranca Dağları ile güneyinde bulunan Ganos ve Koru Dağlarında zengin bir ekosisteme sahip orman varlığı mevcuttur. Bölgenin kuzeydoğusundan doğan Ergene Nehri kuzey ve güneyden doğan kolları ile birlikte bölgenin ortasında bulunan ovaları dolaşarak İpsala ilçesinde Meriç Nehri ile birleşmektedir. Meriç Nehri ise Yunanistan sınırında Arda Nehri, Edirne kent içinde Tunca Nehri ve İpsala'da Ergene ile birleşerek Saroz Körfezinden Ege Denizi'ne karışmaktadır. TR21 Trakya Bölgesi, Ergene Nehrinin geçtiği

kısımları içerisinde barındıran Meriç-Ergene Havzası ile bölgenin Marmara Denizi, Ege Denizi ve Karadeniz'e bakan kısımlarını oluşturan Marmara Havzasından oluşmaktadır.

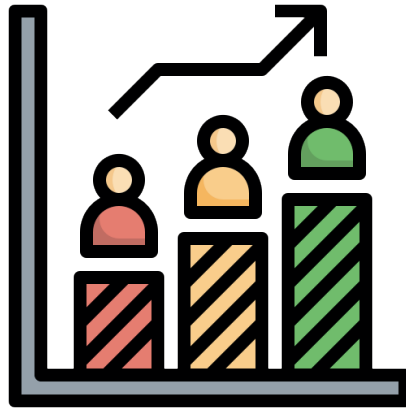
Bölgenin sanayi varlığının İstanbul-Kapıkule arasındaki D100 karayolunun Çorlu-Lüleburgaz arasındaki kısımda ve Çerkezköy-Çorlu yolu çevresinde yoğunlaştığı görülmektedir. Buna ilaveten, sanayi işletmelerinin Kırklareli Merkez, Edirne Süloğlu, Tekirdağ Malkara ve Hayrabolu ilçelerindeki OSB'lerde toplandığı görülmektedir. Bölgede Istranca, Ganos ve Koru Dağları ile şehir ve sanayi alanları dışında kalan tüm alanlarda yoğun olarak tarım faaliyeti yürütülmektedir. Bölgenin Marmara Denizi kıyısında Tekirdağ ilinde Asyaport, Ceyport ve Martaş limanları deniz ticaretinin yapıldığı alanlar olarak göze çarpmaktadır. Bölgede Avrupa'ya geçişi sağlayan Yunanistan'a açılan

İpsala ve Pazarkule sınır kapıları, Bulgaristan'a açılan Kapıkule, Hamzabeyli ve Dereköy sınır kapıları bulunmaktadır. Bunlardan Kapıkule, İpsala ve Hamzabeyli sınır kapıları ülkemizin Avrupa ile dış ticaretinde önemli yer tutmaktadır.

Nüfus Yapısı

TR21 Trakya Bölgesinin 2022 yılı verilerine göre toplam nüfusu 1.926.512 kişi olup Bölge nüfusu 1965 yılı değerlerine göre yüzde 123 oranında artış göstermiştir. 1965 yılında bölgede bulunan illerin nüfusları birbirine yakın düzeydeyken özellikle 1980'lerden sonra Tekirdağ il nüfusu, sanayi varlığındaki artış ile birlikte ivme kazanarak diğer illerin iki katından fazla değere sahip olmuştur. TÜİK tarafından 2022-2025 yıllarını kapsayacak şekilde gerçekleştirilen bölge ve illerin nüfus projeksiyonu

baz alınarak hesaplanan 2023-2028 yılları bölge nüfus projeksiyonuna göre 2028 yılında TR21 Trakya Bölgesinin nüfusunun 2.169.547 olması beklenirken; Tekirdağ'ın 1.350.694 kişi, Edirne'nin 425.155 kişi ve Kırklareli'nin 393.699 kişi nüfusa sahip olması öngörülmektedir. Söz konusu projeksiyonda bölgedeki tüm illerin nüfusunun üstel olarak artacağı varsayılmakta olup hızlı nüfus artışının aşağıda belirtilen gerekçelerle gerçekleşebileceği düşünülmektedir;

Başta Tekirdağ olmak üzere Bölge illerinin nüfus yoğunluğu sürekli artmaktadır.

2022 yılında TR21 Trakya Bölgesi binde 18,14 oranındaki nüfus artış hızı ile 2. bölge olmuş iken Tekirdağ ili binde 25,76 oranındaki nüfus artış hızı ile 2. il konumundadır.

TR21 Trakya Bölgesi net göç bakımından 2022 yılında 33.274 kişi ile en yüksek net göç hızına sahip 2. bölge iken Tekirdağ ili 25.385 kişi ile en yüksek net göç hızına sahip 3. il olmuştur.

TR21 Trakya Bölgesi gayri safi hasıla sektör paylarına bakıldığında 2004 yılında yüzde 37,8 paya sahip sanayi sektörünün 2021 yılında payını yüzde 52,6'ya çıkardığı, aynı yıllarda tarım sektörünün payının yüzde 13,9'dan yüzde 6,3'e gerilediği ve hizmetler sektörünün de payının 35,8'den yüzde 30,5'a düştüğü görülmektedir. Bu bakımdan Bölgeye yönelik bir sanayi baskısının plan dönemi süresince de devam edeceği, bunun da nüfus artış baskısı yaratacağı söylenebilir.

2021 yılında Bölgedeki Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) kullanılan parselle göre doluluk oranı yüzde 73,64, üretim yapılan parsel sayısına göre doluluk oranı yüzde 56,47 seviyesine çıkmıştır. Her ne kadar bölgedeki OSB'lerin kapasitesi tam doluluk oranına ulaşmamış olsa da bölgede halen yeni OSB'ler kurulmak istenmektedir. Bu bakımdan plan dönemi boyunca da sanayi sektörünün gelişmesi sonucunda bölgedeki nüfus artışının devam edeceği öngörülmektedir.

2023 yılından sonra hizmete girecek Halkalı-Kapıkule hızlı tren projesi ile İstanbul'a erişim kolaylaşacaktır. Söz konusu ulaşım kolaylığı ve özellikle Bölgemize nispeten İstanbul'da konut fiyat ve kiralalarının fazla artması, hızlı tren istasyonu bulunan ilçeler öncelikli olmak üzere İstanbul'dan bölgemize olan göçü ivmelendirecektir. Beklenen göç neticesinde hızlı tren istasyonu bulunan ilçelerde nüfus artış baskısı oluşacaktır.

TR21 Trakya Bölgesinin en fazla göç aldığı bölge TR10 İstanbul Bölgesi olmuştur. İstanbul'dan Bölge illerine 2021 yılında toplam 37.995 kişi göç etmiştir.

TR10 İstanbul Bölgesi 2019 yılı hariç son 5 yılda her yıl net göç hızında negatif değerler olarak göç veren bir bölge konumunda bulunmaktadır.

TR10 İstanbul Bölgesi 2004 yılında yüzde 26,7'lik sanayi GSYH sektör payını 2021 yılında yüzde 24,2'ye düşürmüştür. İstanbul tüm planlarını imalat sanayi yerine finans, turizm, hizmetler ve yaratıcı sektörlerle ağırlık verecek şekilde yapmaktadır. İstanbul'un plan dönemi boyunca da söz konusu sektörlerle ağırlık verip sanayi ağırlığını düşüreceği ve sanayi sektörünü başta çevresindeki bölgeler olmak üzere tüm ülkeye dağıtacağı öngörülmektedir. Bu bakımdan İstanbul'un plan dönemi süresince TR21 Trakya Bölgesi illerine büyük bir nüfus artış baskısı oluşturacağı öngörülmektedir.

Bölgedeki ilçelere bakıldığında sanayi ve hizmetlerin diğer ilçelere göre daha gelişmiş olduğu Tekirdağ ilinin Çerkezköy, Kapaklı, Marmaraereğlisi, Süleymanpaşa, Çorlu, Ergene, Şarköy, Saray ve Muratlı ilçelerinde, Edirne ilinin Merkez ve Keşan ilçelerinde, Kırklareli ilinin Merkez, Vize, Lüleburgaz ilçelerinde nüfusun artış eğiliminde olduğu görülürken; genel olarak tarımsal üretimin hakim olduğu Tekirdağ ilinin Hayrabolu ve Malkara ilçelerinde, Edirne'nin Enez, Havsa, İpsala, Lalapaşa, Meriç, Süloğlu, Uzunköprü ilçelerinde, Kırklareli ilinin Demirköy, Kofçaz, Pehlivan köy, Pınarhisar ilçelerinde ise nüfusun azalış eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır.

TR21 Trakya Bölgesinde bölgeye alınan göçün etkileriyle tüm yaş gruplarında yıllar içerisinde artış kaydedilmiştir. Bununla beraber 5 yıllık dönemler halinde nüfusun yaş gruplarına göre göstermiş olduğu değişimden nüfusun yaşlanma eğiliminde olduğu göze çarpmaktadır.

2021 yılı verilerine göre TR21 Trakya Bölgesi, TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova ve TR51 Ankara Bölgelerinden sonra en yüksek net göç alan üçüncü bölgedir. İl bazında ise Tekirdağ 22.674 kişi net göç değeri ile ilk sırada yer almakta olup onu Kocaeli ve Bursa takip etmektedir. Hem Bölge dışından hem de Bölge içinden yoğun göç sebebiyle nüfusun artış eğiliminde olması, başta bölgede sanayinin gelişmiş olduğu yerleşim yerlerinde nüfusu karşılayacak planlama faaliyetlerinin ve eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaca yönelik kamu yatırımlarının yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Buna ek olarak bölgede sunulan kamu hizmetlerinin nüfus öngörüsü dikkate alınarak hizmet kalitesinden ödün vermeyecek şekilde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. Bölgede kırdan kente göçün önlenmesi ve ayrıca yaşlanan nüfusun yaşam refahının yükseltilmesi amacıyla iş gücüne katılım oranının ve sosyal hayata erişiminin sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir.

İklim Özellikleri

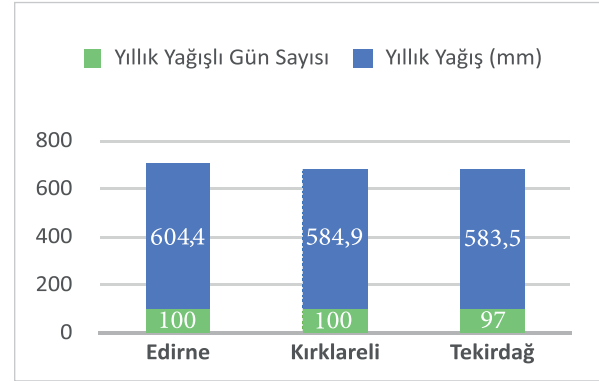
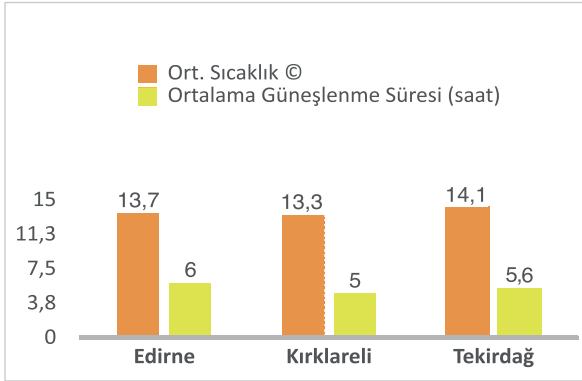
Trakya Bölgesi genel itibariyle Köppen Trewartha iklim sınıflandırmasına göre denizsel ılıman ve subtropikal kuru yaz iklimi, Akdeniz iklim tipi özelliği göstermektedir. Tekirdağ ve Edirne illeri, yağış etkinlik endeksinde göre yarı kurak az nemli iklim tipi kategorisi içindedir. Tekirdağ ilinde sahil şeridi boyunca yazlar sıcak, kışlar ılıktır. Ergene Havzası içindeki şerit ise kışları serin iklim tipindedir. Edirne ili kışı ılık, yazı çok sıcak ve kurak iklim tipindedir. Güney kesimde, Saroz Körfezi'nde ve sahil şeridinde Akdeniz iklimi etkisi vardır. Kırklareli'nde

ise yöresel özellikler iklim karakterini belirler. Yıldız Dağlarının kuzey cephesinde çok nemli iklim tipi hâkimdir ve bu kesimde yaz ve kış sıcaklık farkları azdır. Ayrıca, don olayları da iç kesimlere göre daha az görülür (Meteoroloji Genel Müdürlüğü, 2023).

Trakya Bölgesi illerinin yıllık sıcaklık ortalamaları 13-14 derece seviyesinde, ortalama güneşlenme süresi 5-6 saat aralığındadır. Yıllık yağış miktarı 600 mm değerle Edirne'de diğer illere göre daha fazla olup her üç ilin yıllık yağışlı gün sayısı birbirine yakındır.

Şekil 2: TR21 Trakya Bölgesi Ortalama İklim Verileri, 1940-2021

Kaynak: (MGM, 2022)

Meteoroloji verilerinin izlenmeye başladığı Edirne ilinde 1952 yılından, Kırklareli ilinde 1963 yılından, Tekirdağ ilinde ise 1939 yılından günümüze kadar aylık ortalama sıcaklık değerlerinin yıllık ortalama dağılımı ve eğiliminden sıcaklık ortalamalarının 2-3 derece civarında yükseldiği ve bu yükselme eğiliminin de devam ettiği görülmektedir. İlgili yıllarda yıllık toplam yağış verilerinin dağılımı ve eğilimine baktığımızda ise tüm illerin bahsi geçen yıllardan günümüze

yıldan yıla dalgalı bir seyir izlemekle beraber ortalama 600 mm civarında yağışa sahip olduğu ve eğilimin ortalama olarak bu yağış miktarında sabit kaldığı görülmektedir. Bununla beraber illerde uzun yıllar aylık toplam yağış değerlerinin son yıllardaki yağışlarla aylık olarak karşılaştırılması yapıldığında yılın özellikle Eylül, Ekim, Kasım, Aralık aylarında yağış miktarının ortalamadan az gerçekleştiği görülmektedir.

Bölgedeki sıcaklıkların artış eğili-

minde olması ve yağış rejiminin aylık olarak ortalamalara nazaran dalgalı bir seyir izlemesi başta tarım sektörü olmak üzere bölgedeki yaşam şeklini etkileyecektir. Bu bakımdan özellikle tarım sektöründe iklim değişikliğine uyum sürecinde gelecekteki meteorolojik değerlere adapte olmuş uygun çeşit ve türlerin araştırılması ve üreticilere tanıtılması gerekmektedir.

Bölgemizde gerçekleşmesi öngörülen iklim değişikliğinin sel, dolu gibi ani afetlere sebep olacağı öngörülmektedir. Bu afetlere yönelik kent yaşamı,

çevre ve üretimin sürekliliğinin sağlanmasına dönük önleyici tedbirlerin alınması elzemdir. Aynı zamanda iklim değişikliği sonucunda ekosistemde böcek ve istilacı türlerin artması beklenmektedir. Bu durum orman, zirai ve deniz ekosistemini olumsuz etkilemeye devam edecektir. Buna yönelik araştırmaların yapılması, yol haritalarının belirlenmesi ve sonrasında paydaşlar bilgilendirilerek gerekli rol paylaşımlarıyla ihtiyaç duyulacak önlemlerin iş birliği içerisinde alınması hedeflenmelidir.

Ekonomik Görünüm

TR21 Trakya Bölgesi sektörel olarak sanayinin ön planda olduğu, tarımsal üretimin daha çok hububat ekiminde yoğunlaştığı bir bölgedir. 2021 yılı itibarıyla gayri safi yurtiçi hasıla payı sanayide yüzde 52,6 hizmetlerde yüzde 30,5 ve tarımda yüzde 6,3 değere sahiptir. 2004 yılına göre sanayinin hasıla sektör payı yüzde 37,8 seviyesinden yüzde 52,6 seviyesine yükselerek önemli bir artış sağlamıştır. İmalat sanayi GSYH bölge payı olarak İstanbul yüzde 22,6 ile birinci sırada iken TR21 Trakya Bölgesi yüzde 5,8 pay ile 26 bölge arasında 6. sıradadır. 2004 yılında bölgenin imalat sanayi hasıla payı yüzde 4,5 iken 2021 yılında yüzde 5,8'e yükselerek Ankara'nın (yüzde 6,1) ardında sıralanmıştır. Aynı dönemde tarım hasıla sektör payı yüzde 13,9 seviyesinden yüzde 6,3 seviyesine gerilemiştir. Bölge içi sektör dinamiği olarak sa-

nayi sektörü son 18 yılda hizmetler ve tarıma göre önemli bir gelişim göstererek bölgenin lokomotif olmuştur. İşgücü verileri üzerinden yapılan değerlendirmede sanayi sektöründe bu dönemde rekabette öne çıkan sektörler; tekstil, elektrikli

ev aletlerinin imalatı, eczacılığa ilişkin ilaçların imalatı ile kauçuk ve plastik imalatları olmuştur. Bölge ihracatının yüzde 98'i imalat sanayi sektörü tarafından gerçekleştirilmekte iken makine-teçhizat, gıda, tekstil, plastik ve kauçuk ürünleri bölgenin ihracatında öne çıkan ürünler olmuştur.

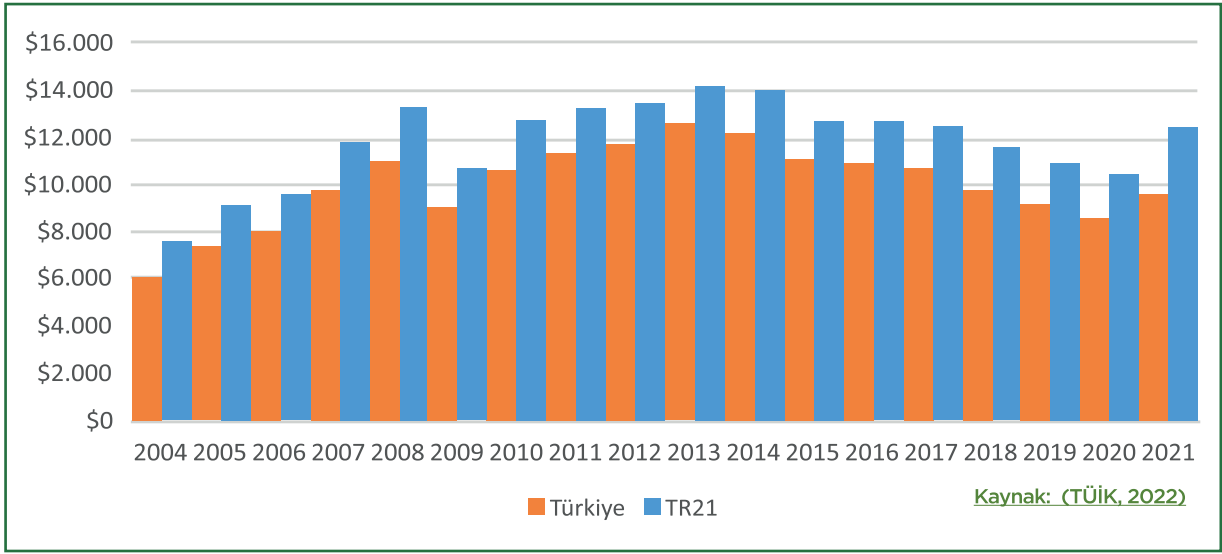
Bölge sanayi sektörünün yanında tarımsal üretimde ülke için stratejik öneme sahip ürünleri üretmektedir. Trakya Bölgesi yüzölçümü olarak Türkiye'nin yüzde 3'ünü kapsamına tarımsal üretim olarak ülke de çok önemli bir yeri vardır. Daha çok hububat ekiminin yapıldığı Bölgede, 2021

yılı itibarıyla buğday üretimi olarak ülkenin toplam üretiminin yüzde 15'i, kanola üretiminin yüzde 61'i, ayçiçeği üretiminin yüzde 41'i ve çeltik üretiminin yüzde 44'ü gerçekleşmektedir.

Sanayi ve tarımsal üretimin yoğun olduğu Bölgede kişi başına gelir son 18 yılda sürekli olarak Türkiye ortalamasının üzerinde olmuştur. 2004 yılında Türkiye genelinde kişi başına

gelir dolar cinsinden 6.021 iken aynı dönemde bölgede kişi başına gelir 7.572 ABD Doları'dır. Geçen süre zarfında bölgedeki kişi başına gelir yüzde 13-30 aralığında Türkiye ortalamasının üzerinde olmuştur. 2021 yılı itibarıyla Türkiye geneli kişi başına gelir 9.592 ABD Doları iken TR21 Trakya Bölgesinde kişi başına gelir 12.434 ABD Doları olmuştur.

Şekil 3: TR21 Trakya-Türkiye Kişi Başına Gelir Karşılaştırması

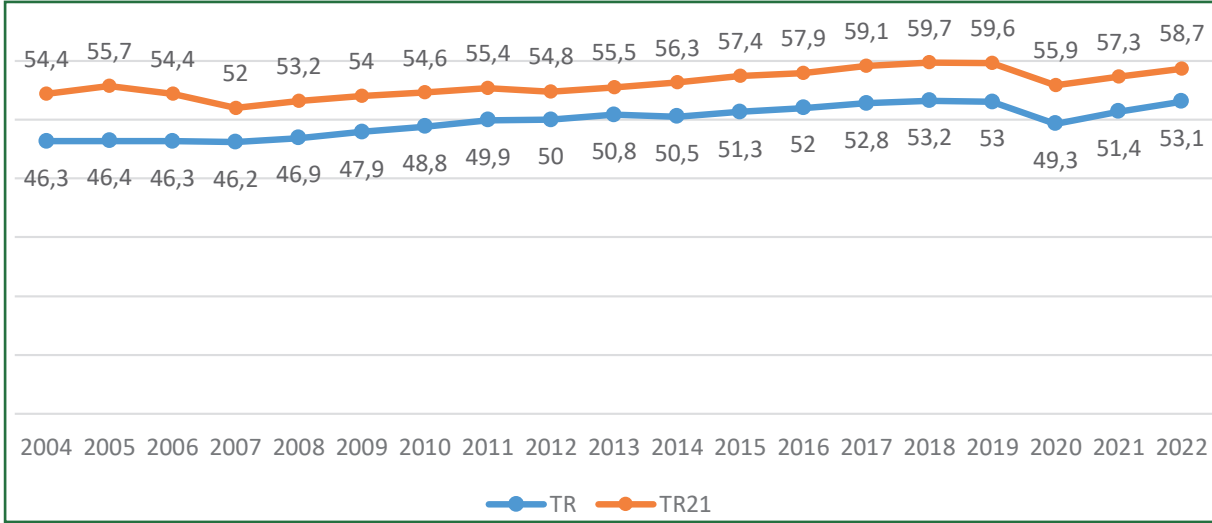

İşsizlik ve İş Gücüne Katılım

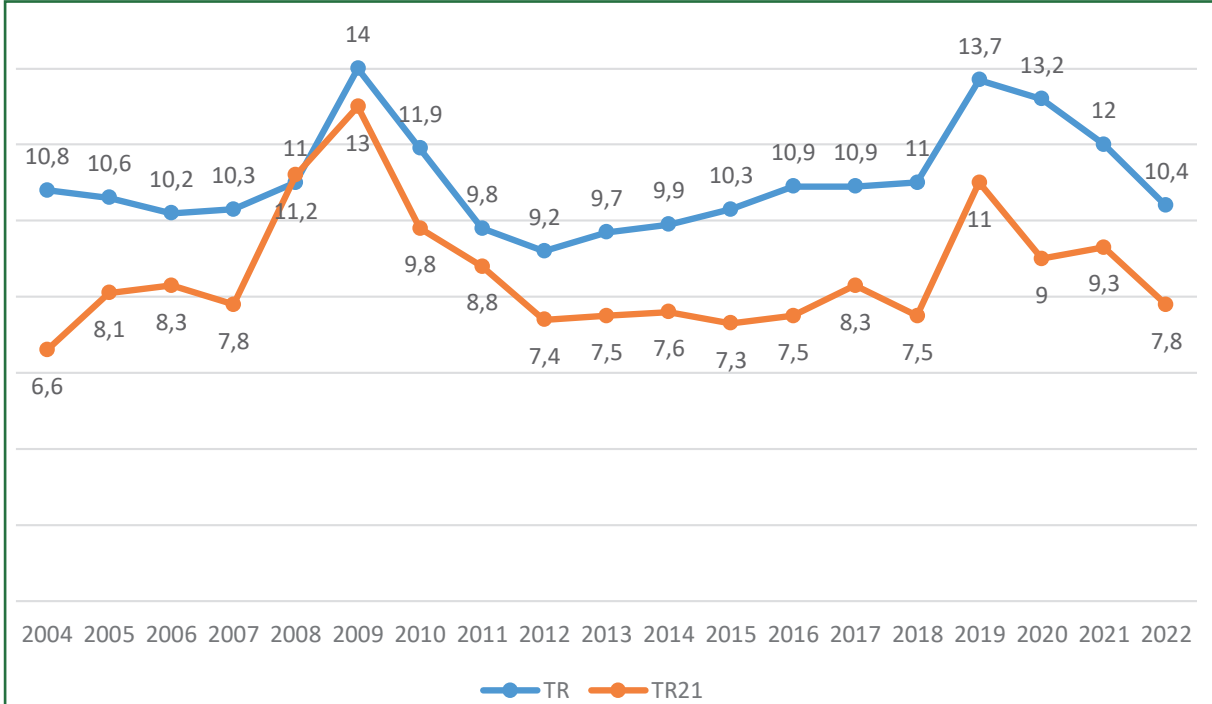
TR21 Trakya Bölgesi'nde 2022 yılında kurumsal olmayan çalışma çağındaki 15 yaş ve üzeri nüfus yaklaşık 1.533.000 kişidir. Bu nüfusun yaklaşık 899.000'i iş gücüne dahildir. Bölgede 2022 yılında iş gücüne katılma oranı yüzde 58,7'dir ve yüzde 53,1 oranındaki Türkiye değerinden yüksektir. 2022 yılında Bölge en yüksek iş gücüne katılma oranına ve istihdam

oranına sahiptir. 2004'ten günümüze kadar iş gücü oranının Bölgede, ülkeye göre ortalama olarak yüzde 6,3 oranında daha yüksek gerçekleştiği görülmektedir. Bölgede iş gücüne katılma oranı 2007 yılından günümüze artış eğiliminde iken 2020 yılında COVID-19 pandemisi sebebiyle düşmüş, bununla beraber 2022 yılında yeniden artış eğilimine girmiştir.

Şekil 4: Yıllara Göre İş Gücüne Katılma Oranı (%)

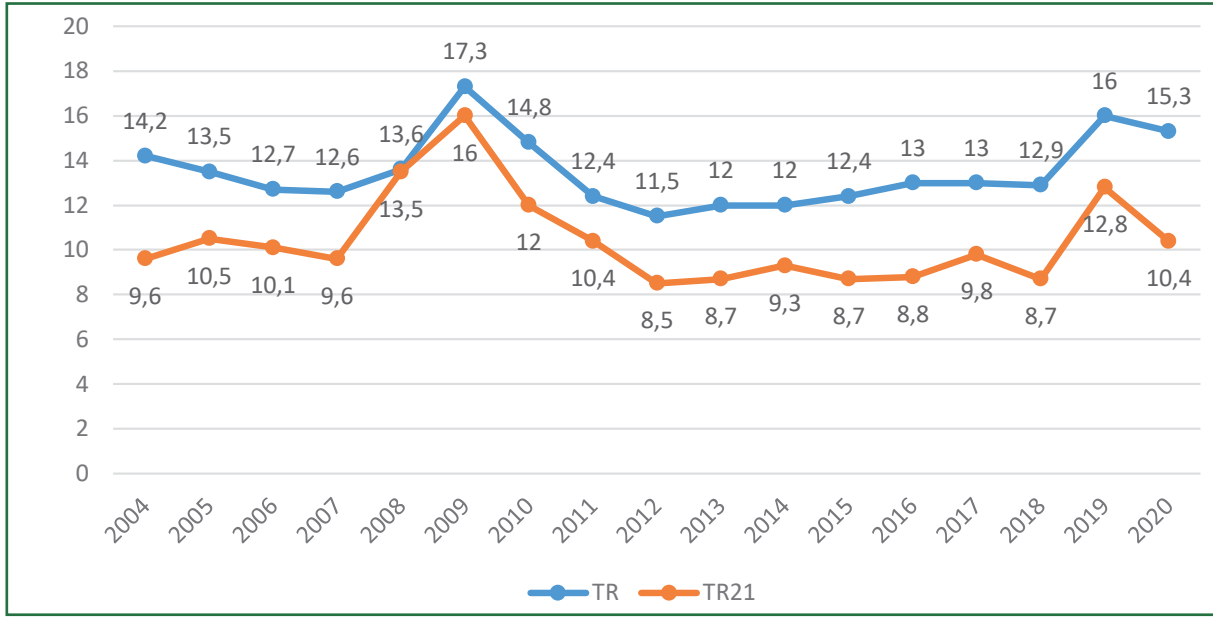
Şekil 5: Yıllara Göre İşsizlik Oranı (%)

2022 yılında bölgede işsizlik oranı yüzde 7,8'dir. 2012-2018 yılları arasında işsizlik oranı ortalama yüzde 7,5, tarım dışı işsizlik oranı ortalama yüzde 9 civarında olup değişkenliği düşük seyretmiştir. Bununla beraber 2019 yılında pandeminin etkisi ile işsizlik oranı ve tarım dışı işsizlik oranı yükselmiştir. İşsizlik oranı ve tarım dışı işsizlik oranı 2020 yılında hem

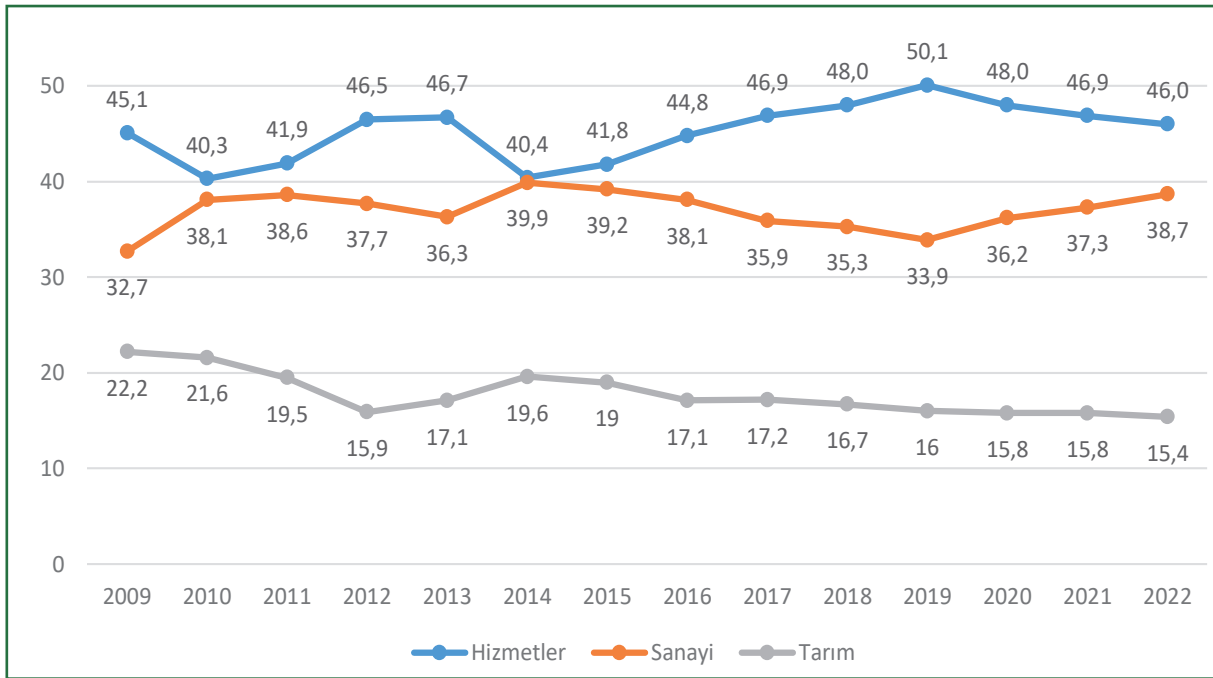
ülke hem de bölgede düşmüş bununla beraber 2021 yılında ülke düşüşüne devam ederken bölgede yüzde 3,33 oranında yükselmiştir. Zaman içerisinde işsizlik oranının pandemi öncesindeki düzeyine düşme eğiliminde olacağı öngörülmektedir. 2022 yılında bölgede işsizlik oranı bir önceki yıla göre yüzde 16 düşerek yüzde 7,8 olarak tahmin edilmiştir.

Şekil 6: Yıllara Göre Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)

Kaynak: (TÜİK, 2022)

Şekil 7: TR21 Trakya Bölgesi İstihdam Edilenlerin Sektörel Dağılımı (%)

Kaynak: (TÜİK, 2022)

TR21 Trakya Bölgesi istihdam edilenlerin sektörel dağılımına bakıldığında tarım sektöründe istihdam edilenlerin oranının 2009 yılından 2022 yılına kadar neredeyse sürekli azaldığı, hizmetler ve sanayi sektöründe istihdam edilenlerin oranının da birbiriyle ters oranda biri azalırken

diğerinin arttığı şeklinde bir eğilim izlediği görülmektedir. Bölgede ülke oranlarıyla benzerlik gösterecek şekilde 2019 yılından sonra sanayi sektöründe istihdam edilenlerin oranının artış, hizmet sektöründe istihdam edilenlerin oranının ise azalış eğilimine girdiği görülmektedir.

Bölgede plan dönemi boyunca pandemi süreci öncesindeki artış eğilimine uygun şekilde iş gücüne katılım ve istihdam oranında artışın devam edeceği, işsizlik ve tarım dışı işsizlik oranında ise pandemi öncesindeki ortalamalara gerileme şeklinde bir eğilimin oluşacağı beklenmektedir. Bölgede tarımın istihdamdaki oranının azalmaya devam edeceği, son 3 yılda oluşan eğilime uygun bir şekilde sanayinin istihdamdaki oranının artış eğiliminde, hizmetler sektörünün istihdamdaki oranının ise azalış

eğiliminde olacağı öngörülmektedir. İl bazlı iş gücü istatistiklerinin bulunmaması sebebiyle istihdamın il düzeyinde sektörel değişkenliği görülememektedir. Bununla beraber il düzeyinde GSYH'nın sektörel dağılımı vekil gösterge olarak alındığında Tekirdağ ve Kırklareli illerinde yukarıda açıklanan eğilime uygun şekilde sanayinin istihdamdaki oranının artış eğiliminde olacağı, Edirne ilinde ise hizmetler sektörünün istihdamdaki oranının artış yönünde eğilim göstermesi beklenmektedir.

Su Yeterliliği

Ergene havzasında kentsel kullanım, tarımsal sulama ve özellikle sanayi kullanımı sebebiyle yer altı su seviyeleri 30 yıl öncesine göre aşırı düşmüştür. Edirne ilinde ağırlıklı olarak tarım

amaçlı kullanılan alt havzalarda yer altı su seviyelerinin yıl içerisinde yükselip düştüğü görülmektedir. Bu alanlardaki yer altı su seviyesinin yıl içerisinde belli dönemlerde gerçekleşen tarımsal amaçlı kullanım sonrasında kendisini tamamladığı, yenilediği ve yıllar içerisinde aynı seviyelerde kaldığı gözlenmektedir. Bununla beraber Çerkezköy, Lüleburgaz, Muratlı ilçelerinde bulunan ve sanayi amacıyla kullanılan alt havzalarda yer altı su seviyelerinin 1990'lı yıllar sonrasında sürekli olarak azaldığı görülmektedir. Tekirdağ-Çerkezköy-Merkez rasat kuyusunda yer altı su seviyesi 1973'te -50 m'den 2022 yılında -114 m'ye, Tekirdağ Muratlı Aşağı Sevindikli ra-

sat kuyusunda yer altı su seviyesi 1976'da -26 m'den 2022 yılında -95 m'ye, Kırklareli Lüleburgaz Sakızköy rasat kuyusunda yer altı su seviyesi 1972'de -13 m'den 2022 yılında -62 m'ye düştüğü

görülmektedir. Buna göre söz konusu alt havzalardaki yer altı su seviyesinin yoğun olarak sanayi amacıyla kullanımı akabinde kendini yenileyemediği ve sürekli azaldığı görülmektedir.

Ergene Havzasında yer alan 7 alt havzadan 1-Çorlu, 2-Vize, 3-Lüleburgaz ve 5-Babaeski alt havzalarında yeni yer altı suyu tahsisleri, yer altı suyu tahsislerinin yer altı işletme rezervini aşması ve rezervin kendisini yenileyememesi sebebiyle DSİ tarafından kapatılmıştır.

Trakya Bölgesinde plan döneminde yeni yer üstü su kaynağı oluşturulana kadar yer altı suyu kullanılacağı için yer altı su seviyesinin düşüş eğilimine devam edeceği beklenmektedir.

Trakya Bölgesinin talep ettiği yeterli suyu elde etmesi, yatırımların devam etmesi ve yer altı suyunun kaybedilmemesi için bölgenin en öncelikli ihtiyacı Meriç Nehri suyunun bölge-

deki sanayi kullanımı için getirilmesi ve atık suların yeniden kullanımına yönelik projelerin plan dönemi içerisinde hayata geçirilmesidir.

Lojistik ve Ulaşım

Plan dönemi boyunca 2053 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planında (2053 ULAP) belirtilen bölgeyi etkileyecek birçok lojistik ve ulaşım altyapı projeleri tamamlanacaktır. Bunlardan en önemlilerinden biri Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren Projesidir. Halkalı Kapıkule Hızlı Tren Projesinin Kapıkule-Çerkezköy kesiminin 2025 yılında, Çerkezköy- Halkalı kesiminin ise 2026 yılında tamamlanması öngörülmektedir. Proje sonrasında Edirne-İstanbul arası ulaşım 1 saat 20 dakikaya düşecektir. Proje, Edirne ve hat güzergâhındaki duraklar olan Çerkezköy, Büyükkarıştıran, Lüleburgaz, Babeski ve çevresinde yaşam kalitesini, sektörel stratejileri, yerel ekonomiyi,

turizmi ve bölge üniversitelerinin geleceğini etkileyecektir. Hızlı trenin faaliyete geçmesi ile birlikte Edirne'den 90-120 dakikada ulaşılabilir mesafedeki nüfus ve kentlerin ekonomik bütünlüğü yaklaşık 10 katına çıkacaktır. Bu durum hızlı trenin geçtiği bölgedeki yerleşim yerlerini adeta İstanbul'un banliyösü konumuna getirmesi muhtemeldir. Böylece bölgeye İstanbul'dan hâlihazırda var olan göçü daha da yoğunlaştıracak ve kentlerin nüfusunu artıracaktır. Hızlı trenin oluşturacağı imkânların avantaja çevrilmesi için proje bitmeden gerekli planlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

2053 ULAP'ta OSB'lere, fabrikalara ve limanlara demiryolu bağlantılarının yapılması öngörülmektedir. Bu bağlantıların birinci aşamasının 2029 yılında bitmesi planlanmaktadır. Bu bağlantılardan bazılarının Trakya Bölgesinde gerçekleştirilmesinin plan dönemi içerisinde bölgedeki firmaların ulaşım maliyetlerini azaltarak rekabet avantajı kazanmalarını destekleyeceği değerlendirilmektedir.

2029 yılına kadar yük taşımacılığında demiryollarının daha efektif kullanılabilmesi adına Kapıkule-Ankara-Mersin arasındaki 1.179 km'lik güzergâhın RO-LA taşımacılığına elverişli olması için rehabilite edilmesi planlanmaktadır. Bunun yanında ana planda Avrupa pazarına yönelik Marmara Denizi kuzey-güney ve doğu-batı güzergâhlarında demiryolu-denizyolu kombinasyonlarının artırılması

önerilmiştir. Bu durum Tekirdağ'da bulunan limanların etkinliğini arttıracaktır.

2053 ULAP'ta Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Savaştepe Otoyolunun Malkara-Kınalı kesiminin 2029 yılında, Çanakkale-Savaştepe kesiminin ise 2035 yılında bitirilmesi öngörülmektedir. Söz konusu yolun tamamlanması sonucunda Marmara Denizi çevresindeki tüm iller otoyol ile birbirine bağlanmış olacak, Ege Bölgesi illerinin Trakya Bölgesi ve Avrupa ile erişimi geliştirilecektir.

2053 ULAP'ta Kınalı Ayrımı-Çerkezköy-Saray-Kırklareli devlet yolunun ve Trakya Otoyolu-Kırklareli-Dereköy-Aziziye-Bulgaristan hudut yolunun genişletilmesinin 2024-2029 yılları arasında tamamlanması öngörülmektedir. Bu yolların tamamlanması ile plan döneminde TR21 Trakya Bölgesinde D100 ve E84-O6 yolları çevresindeki gelişim koridoru ve odaklarına ek olarak D020 yolu çevresinde bir gelişim korido-

ru ve odağı olacağı beklenmektedir. Yine Edirne-Lalapaşa-Hamzabeyli hudut kapısı yolunun genişletilmesi 2024-2029 yılları arasında tamamlanacaktır. Dereköy ve Hamzabeyli hudut kapısı yollarının genişletilmesi Bulgaristan üzerinden ulaşım sağlanan ülkeler ile dış ticaretin geliştirilmesini sağlayacaktır.

2053 ULAP'ta limanlar ve denizyolu ağını geliştirmeye yönelik

Tekirdağ Kuru Limanı'nın 2029 yılında tamamlanması öngörülmektedir. Söz konusu kuru limanın bölgede oluşabilecek lojistik darboğazları gidermesi öngörülmektedir. Yine ana planda Çerkezköy Tekirdağ Lojistik Merkezinin 2023 yılında tamamlanması öngörülmektedir. Söz konusu lojistik merkez bölgedeki organize sanayi bölgelerinde bulunan işletmelerin lojistik ihtiyaçlarının çok modlu olarak giderilmesini sağlayacaktır (T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, 2022).

Bölgede bulunan Asyaport, Ceyport ve Martaş limanları gerçekleştirdikleri yatırımlar ile yıldan yıla Tekirdağ ilinin elleçleme kapasitesini geliştirmişlerdir. Plan döneminde de söz konusu limanların kendi bünyelerinde yapacakları yatırımlar, demiryolu ile bağlantılarının yapılması, Tekirdağ Kuru Limanının ve Çerkezköy Tekirdağ Lojistik Merkezinin tamamlanması ile yük trafiklerini ve dış ticaret miktarlarını daha da artıracakları tahmin edilmektedir.

Planlama İhtiyacı

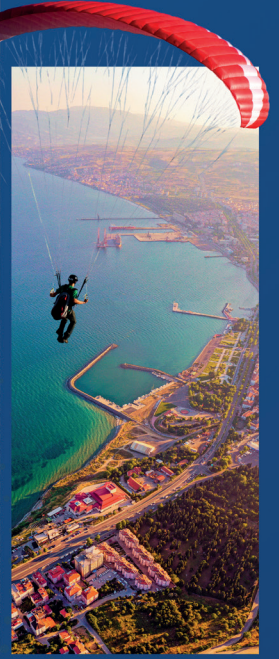
Bölgenin gelişmesi ile yapılan proje ve yatırımların bütünsel bir uyuma sahip olmasını engelleyen en önemli sorunlardan biri planlama eksikliğidir. Bölgenin mekânsal olarak geleceğine yön çizen 1/100.000 Ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planının projeksiyon yılı 2023'tür. Söz konusu Çevre Düzeni Planı gelen itirazlar sonucunda alınan mahkeme kararları ve yapılan değişiklikler neticesinde uygulanamaz bir hal almıştır. Bu bakımdan Plan'ın güncellenerek uygulamaya geçirilmesi ve alt Planların güncel Plan'a göre yeniden düzenlenmesi Bölgedeki sorunların çözümü açısından kritiktir.

Bölgede kentlerde yapılacak imar planlarında vatandaşın refahını ve yaşam kalitesini geliştirecek şekilde yeterli yeşil alanlara, rekreasyon alanlarına, kültür merkezlerine, spor ve sanat alanlarına ve faaliyetlerine, eğitim ve sağlık altyapılarına, tramvay ve hafif raylı sistem gibi toplu taşıma

ulaşım hizmetlerine yer verilmesi, ilgili planların vatandaşların ve özellikle dezavantajlı grupların tüm kent alanlarına erişimlerini kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Bölgede turizmin geliştirilmesi için en önemli unsur plan döneminde belirlenen alanların Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi veya Turizm Merkezi olarak ilan edilmesidir. TR21 Trakya Bölgesi kapsamında Saroz Körfezi Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi ilan edilmiş olmakla beraber söz konusu koruma ve gelişim bölgesinin henüz planları hazırlanmamıştır. Plan dönemi içerisinde ilan edilen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezlerinin her düzeyde planlarının (Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Planları, Nazım İmar Planı, Uygulama İmar Planı) hazırlanması, onaylanması ve uygulamaya geçmesi gerekmektedir.

VİZYON,
STRATEJİK ÖNCELİK,
HEDEF VE TEDBİRLER

VİZYON

DİJİTAL DÖNÜŞÜM ODAĞINDA YEŞİL EKONOMİ İLE GELİŞEN TRAKYA

İstanbul ile AB arasında sınır bölgesi niteliği taşıyan Trakya Bölgesi, konumunun getirdiği avantaj ve lojistik sektörüne yapılan yatırımların katkısı ile geçtiğimiz yıllarda kayda değer ölçüde bir sanayi gelişimine sahne olmuştur. Bu gelişimin kendisinin ve aynı zamanda kent ve çevre üzerindeki etkisinin yönetilmesi Bölgenin en temel önceliğidir. Bu temel önceliğe kırsal alanlarda halen temel geçim kaynağı olan tarımın katma değerinin artırılması ile yerli turizmin odağındaki tarihi ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı öncelikleri de eşlik etmektedir. Sonuç olarak Trakya Bölgesi, yeşil ekonomi ile Tarım, Turizm ve Sanayi sektörleri ile çağın sunduğu dijital imkânlardan faydalanarak gelişmeyi vizyonu olarak benimsemiş ve bu vizyona hizmet etmek üzere Tarım, Turizm ve Kültür, Sanayi ve Teknoloji ile Kent ve Çevre temaları başlıkları altında 4 adet stratejik öncelik belirlenmiştir.

STRATEJİK ÖNCELİKLER:

1

TARIM

Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması

2

TURİZM ve KÜLTÜR

Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması

3

SANAYİ ve TEKNOLOJİ

İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması

4

KENT ve ÇEVRE

Yaşamı önemseyen ve doğal kaynakları sorumlu kullanan insan ve çevre odaklı bölgeye geçilmesi

STRATEJİK ÖNCELİK 1 **TARIM**

STRATEJİK ÖNCELİK 1

Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması

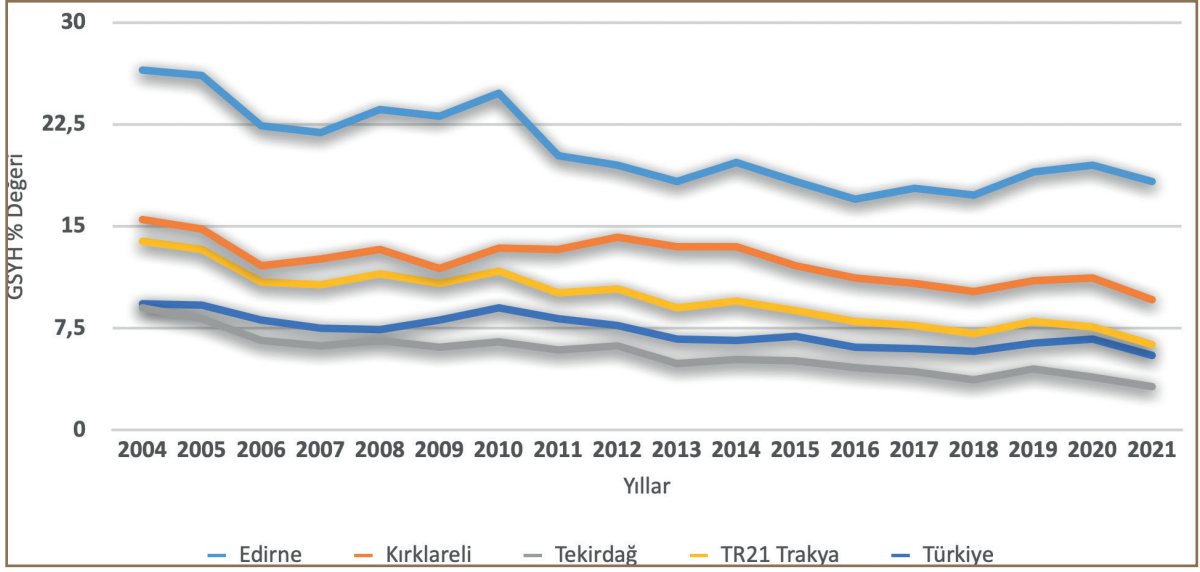
En temel gıda temin kaynağı olan tarım, birçok sektöre hammadde sağlamak ve istihdam yaratmak suretiyle ekonomide önemli bir paya sahip stratejik ve üretici bir sektördür. Bu sebeple 2024-2028 yıllarını kapsayan On İkinci Kalkınma Planı'nda öncelikli gelişme alanlarından biri olan "Yeşil ve Dijital Dönüşümle Rekabetçi Üretim" başlığı altında tarım ve gıdaya yer verilmiştir. İşbu Bölge Planında da bölge dinamikleri dikkate alınarak ulusal planın "Üretimin ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarını bütüncül olarak ele alan, teknoloji kullanım düzeyi ve verimliliği yüksek, örgütlü, rekabetçi, arz-talep dengesi çerçevesinde planlı üretim yapılan, doğal kaynakları etkin ve sürdürülebilir kullanan, toplumun yeterli ve dengeli beslenmesini sağlayan bir tarım sektörünün oluşturulması" temel amacına hizmet etmek üzere katılımcı anlayışla hedef ve tedbirler belirlenmiştir. (T.C Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2024-2028)

Türkiye'de orman ve balıkçılık faaliyetleri dâhil tarım katma değerinin milli gelire oranı sanayi ve hizmet sektörünün gelişimi ile 1960'lardan itibaren düşüş eğilimine girmiştir. Dünya Bankası verilerine göre 1960'da yüzde 54,9 olan oran, 2000 yılında yüzde 10 düzeyine inmiş ve ilerleyen yıllarda daha da azalarak 2021'de yüzde 5,6 seviyelerine düşmüştür. Ülkemizde tarım katma değerinin milli gelire oranı orta-yüksek gelir grubundaki ülkelerle benzerlik gösterirken dünya ortalamasının üzerinde yer almaktadır. 2010 yılına kadar artış eğiliminde olan ve 70 milyar dolara

ulaşan tarım katma değeri, 2021 yılında 46 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

TR21 Trakya Bölgesi'nde Türkiye geneline benzer bir şekilde sanayi sektörü hasılasının GSYH içindeki payı artarken tarımın payı azalmıştır. 2004 yılında sanayinin yüzde 37,8 olan payı 2021'de yüzde 52,6'ya çıkarken, tarım sektörünün payı yüzde 13,9'dan 6,3'e gerilemiştir. Başta Tekirdağ ili olmak üzere, Trakya Bölgesi illerinin tarım sektörü hasılasının Türkiye geneline kıyasla daha yüksek oranda bir düşüş gerçekleştirdiği görülmektedir.

Tablo 1: Tarım Sektörünün GSYH İçindeki Payı (%), 2004-2021

Kaynak: (TÜİK, 2022)

Trakya Bölgesi biçerdöver sahipliğinde 2. diğer tarım aletleri kategorisinde 7. traktör sahipliğinde 11. ve genel olarak tarım alet ve ekipmanları varlığında 8. sıradadır.

2021 verilerine göre TR21 Trakya Bölgesinin GSYH içerisinde ormancılık ve balıkçılık dâhil tarım sektörünün Türkiye geneli içerisinde payı yüzde 3,3'tür ve bu oran ile Trakya Bölgesi 26 istatistikî bölge içerisinde 15. sırada yer almaktadır. TR21 Trakya Bölgesi, tarım alanı büyüklüğü açısından Türkiye genelinde 8. sıradadır. Geniş ve verimli tarım alanlarına sahip olmasının yanı sıra, bölgenin tarımsal mekanizasyon, işletme büyüklüğü ve nüfusun eğitim düzeyi açısından Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu dikkate alındığında, tarım sektörünün GSYH içindeki payının gerilemesinin salt sanayi gelişimi ile açıklanamayacağı, söz konusu gerilemenin tarımsal üretimde katma değer sorunlarını da barındırdığı ve verimliliği artırmak üzere tedbirlere ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır.

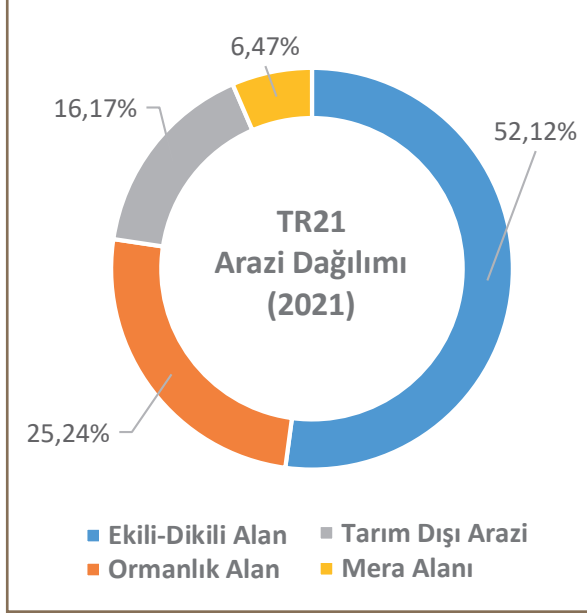
Tarım sektöründe verimlilik; işletme büyüklüklerinden kullanılan tohum, sulamadan teknoloji kullanımına, zararlı mücadelesinden depolama imkânlarına

kadar çeşitlilik gösteren, iklim şartları gibi bir kısmı kontrol edilemeyen çok sayıda değişkene bağlıdır. Kontrol edilebilir değişkenler açısından tohum, gübre, ilaç, mekanizasyon, üretim bilgisi ve ürün seçimi, dijitalleşme, iş gücü, büyük ölçüde işletme ölçeğinde yönetilebilir verimlilik unsurları iken; sulama, arazi büyüklükleri, AR-GE, girdi maliyetleri gibi üst düzey politika ve düzenlemelerle ele alınabilecek verimlilik unsurları da mevcuttur.

Doğru gübre kullanımı ile ürüne göre değişmekle beraber yüzde 50'ye varan üretim artışı elde edilebilmekte, nitelikli tohum seçimi ile hububatta yüzde 20, domates gibi bazı sera ürünlerinde yüzde 400'e varan üretim artışı sağlanabilmektedir. Ekim dikimin zamanlaması, mekanizasyonun doğru kullanımı, doğru ve zamanında müdahaleyi imkânlı kılan teknik bilginin ya da katma değerli ürün seçimine imkân veren iş gücünün varlığı tarımsal üretimde verimi doğrudan etkilemektedir.

Öte yandan sulama, gerek ürün artışı ve gerekse kalite için, diğer girdileri de etkileyen en önemli değişkendir. Bu kapsamda sulama alanlarının genişletilmesi, mevcut sulama sistemlerinin rehabilitasyonu ve suyun etkin kullanımı ve korunmasına yönelik yatırımlar öncelik kazanmaktadır. DSI'nin gerçekleştirdiği etütler sonucunda TR21 Trakya Bölgesinde 2022 yılı itibarıyla toplam 311.076 hektar yatırıma uygun ekonomik olarak sulanabilir tarım arazisi olduğu tespit edilmiştir. Etüt edilen bu arazilerin henüz yüzde 43'ü sulamaya açılabilmiştir. Dolayısı ile sadece verimlilik değil, ürün çeşitliliği ve katma değeri de etkileyen sulanabilir arazilerin, gerçekleştirilecek sulama yatırımlarıyla üründen elde edilen gelirin iki katını gerçekleştirme potansiyeli olduğu görülmektedir.

Şekil 8: TR21 Trakya Bölgesi Arazi Dağılımı, 2021

Kaynak: Edirne, Kırklareli, Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlükleri

Mevcut arazi varlığının yarısından fazlası tarım arazisi olan Bölge'de, tarım arazilerinin yüzde 97'sinde hububat ve yağlı tohumlu bitkilerin üretimi yapılmaktadır. Bölge, ayçiçeği, buğday, çeltik ve son yıllarda yaygınlaşan kanola üretiminde Türkiye genelinde kayda değer bir paya sahiptir. 2021 yılı itibarıyla Türkiye üretimi içerisinde kanolada yüzde 60,66'lık, çeltikte yüzde 44,48'lik, ayçiçeğinde yüzde 41,43'lük ve buğdayda ise yüzde 15,23'lük pay TR21 Trakya Bölgesine aittir.

Tablo 2: TR21 Trakya Bölgesi Tarım Alanı Dağılımı, 2022

Ekili-Dikili Alan (dekar)	TR21		Edirne		Kırklareli		Tekirdağ	
	Alan (da)	Oran (%)	Alan (da)	Oran (%)	Alan (da)	Oran (%)	Alan (da)	Oran (%)
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Alanı	204.864	2,04	56.083	1,64	32.165	1,29	116.616	2,81
Nadas Alanı	9.821	0,10	6.754	0,20	3.067	0,12	0	0,00
Sebze Alanı	84.720	0,84	40.795	1,20	14.481	0,58	29.444	0,71
Süs Bitkileri Alanı	1.709	0,02	1.600	0,05	0	0,00	109	0,00
Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	9.748.043	97,00	3.305.844	96,91	2.434.694	98,00	4.007.505	96,48
Toplam	10.049.157	100,00	3.411.076	100,00	2.484.407	100,00	4.153.674	100,00

Kaynak: (TÜİK, 2022)

Pandemi sonrası savaşların gölgesinde kendi kendine yeterliliğin sorgulandığı küresel düzen içerisinde; tahıl ve yağlı tohumlu bitkilerin ağırlıklı payı ile tarım sektörünün Türkiye'nin dış ticaret açığında 2. sırada olduğu dikkate alındığında, bölgedeki tarımın stratejik bir değere sahip olduğu görülmektedir. Öte yandan çoğu kırsal yerleşimin ana geçim kaynağının halen tarımsal üretim faaliyeti olduğu bölgede; sulanabilir arazilerde bile yer yer, iş gücü eksikliği ve özellikle pazarlama kaygısı ile alternatif ürünler yerine uzmanlaşmanın getirdiği kolaylıkla buğday veya ayçiçeğinin tercih edilmesi, kaynakların verimsiz kullanımına ve düşük katma değere neden olmaktadır. Aynı ürünlerin tek-raren ekimi ve toprak analizine dayanmayan gübre kullanımı ile toprakta organik madde kaybı oluşmakta, pazarlama kaygısı ile ekim nöbetinde baklagillere yer verilmemesi sebebiyle toprak doğal bir onarım sürecine de girememektedir. Böylelikle Trakya Bölgesinin kimliğinin bir unsuru olan verimli toprakları gün geçtikçe bu

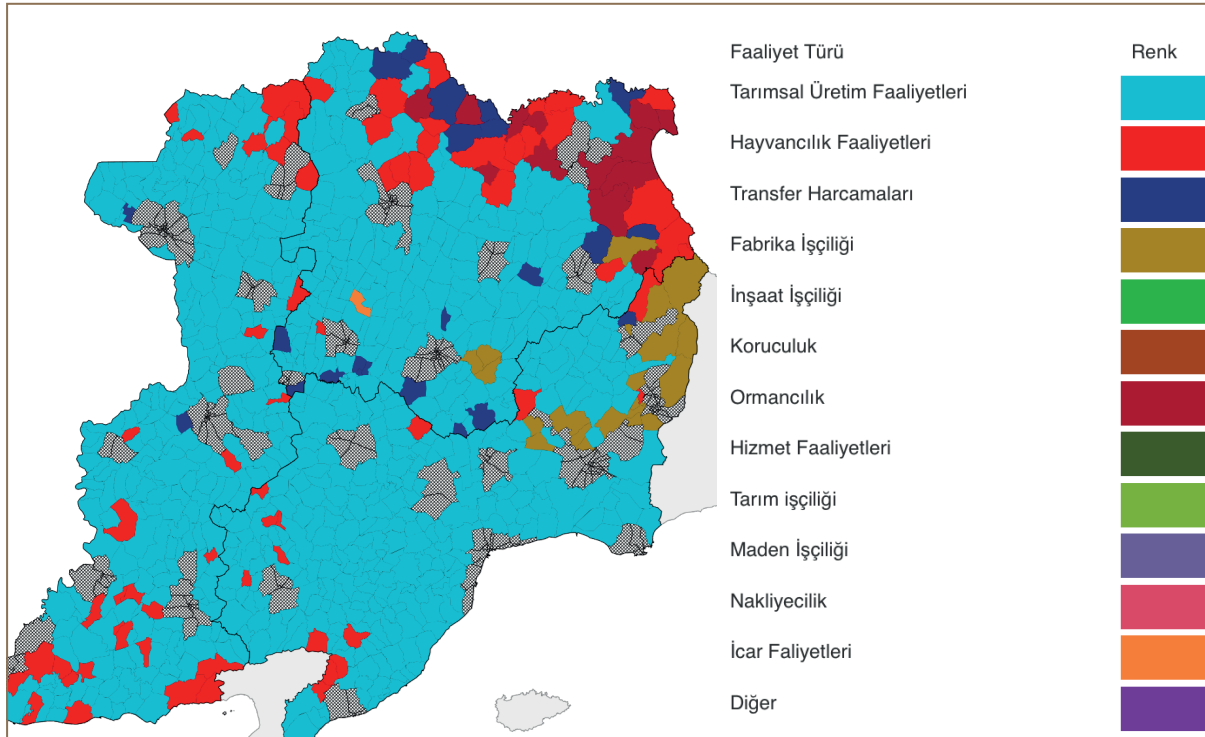
özelliğini kaybetmektedir.

YER-SİS çalışmasında Edirne ilinde köy ve belde olarak 260 yerleşim, Kırklareli ilinde köy ve belde olarak 192 yerleşim ve Tekirdağ ilinde mahalle olarak 278 yerleşim kır olarak değerlendirilmektedir. Kırsal alanlarda 15-25 yaş arası genç nüfusu da içeren çalışan kesimin dağılımına bakıldığında köylerde azalma eğiliminin olduğu görülmektedir. Çiftçi kayıt sistemi verilerine göre Trakya Bölgesi çiftçilerinin yaş ortalaması 59'dur. Kırsalda genç nüfusun azalması, hububat ve yağlı tohum bitkileri tarımına kıyasla daha fazla iş gücü gerektiren katma değeri yüksek alternatif ürünler seçilmemesini, emek yoğun hayvancılık faaliyetlerinin terk edilmesini, verimlilik yönetimi için büyük önem arz eden ve gün geçtikçe gelişen dijital uygulama ve araçların tercih edilmemesini beraberinde getirmektedir. Kırsal yaşamın getirdiği kısıtlara kıyasla tarımsal üretimde gelir ve kârlılığın düşüklüğü, genç nüfusu kent yaşamında iş arayışına teşvik etmektedir. Bu bağlamda ekonomik

ölçek büyüklüğünde tarım ve hayvancılık yatırımlarının desteklenmesi ile küçük arazili üretici hane halklarının nitelikli tarımsal örgütlenme ve

mekân bazlı planlama ile alternatif tarımsal üretime yönlendirilmesi aynı ölçüde önem arz etmektedir.

**Şekil 9: TR21 Trakya Bölgesi
Kırsal Yerleşimlerin Ana Geçim Kaynakları**

Kaynak: YER-SİS

Sonuç olarak TR21 Trakya Bölgesi de; ülkemizde ve küresel ölçekte geçerli olan ve hatta tarım sektörünün 21. yüzyıl sorunsalı olarak adlandırılan, kırsalda azalan iş gücü ve azalan tarım arazileri ile artan nüfusa bağlı artan gelir ve değişen tüketim alışkanlıkları sonucu daha çok gıda temini beklentisi ile karşı karşıyadır. Bölgenin tarımsal üretimini daha verimli, daha sürdürülebilir ve ekonomik olarak daha değerli kılmak gerekliliği kaçınılmazdır. Bu üst amaca yönelik ana müdahale alanları;

Ürün çeşitliliği ve verimliliğini etkileyen tarımsal üretim ve pazarlama ortamının iyileştirilmesi

Tarımsal üretim sürecinde akıllı tarım uygulamalarının kullanımının yaygınlaştırılması

Üretimin çevreye duyarlı, bilgiye ve iş birliğine dayalı geliştirilmesi olarak belirlenmiştir.

Hedef 1.1:

Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.

Tarımsal üretimde verimliliği ve çeşitliliği etkileyen iki temel girdi; su ve topraktır. Sulama imkânlarının artırılması ve yorgun olarak nitelendirilen toprağın iyileştirilmesi Bölgedeki bütün paydaşların üzerinde hemfikir olduğu öncelikli müdahale alanları olarak değerlendirilmektedir. Buna yönelik olarak çeşitli altyapı yatırımlarına ve tarım uygulamalarına bu hedefe hizmet edecek tedbirler olarak yer verilmiştir.

Kırsal alanlarda temel geçim kaynağının tarımsal üretim faaliyetleri olduğu Bölgede, iklim, hastalık, böcek zararlıları gibi doğal, ürünün fiyatının düşmesi ve ürünün elde kalması gibi piyasa koşullarının oluşturduğu riskleri de dikkate alan üreticiler, görece daha düşük gelir yaratan, uzmanlığın olduğu tahıl üretimi tercih etmektedir. Doğal ve ekonomik ortam riskleri altında optimal geliri

elde etme isteğinde olan üreticinin, basat üründe kalarak katma değeri görece yüksek ürüne geçmemesinin en temel nedeni satış ve pazarlama kaygısıdır.

Pazarlama ortamını iyileştirme ihtiyacı örgütlenme ve altyapı olarak iki temel boyutta ele alınmaktadır. Bu hedef kapsamında soğuk hava deposu, yem borsası, sebze hali gibi doğrudan fiziksel ortamı iyileştirmeye yönelik yatırımlara yer verilmiş,

ürünlerin ortak satış ve pazarlaması ayrıca ele alınmıştır. Bitkisel üretimin yanı sıra hayvancılık, balıkçılık ve su ürünleri, arıcılık gibi faaliyet alanlarının ürün çeşitliliği ve verimliliği kaygısıyla gelişimine yönelik tedbirler de bu hedef kapsamında ele alınmıştır.

TR21 Trakya Bölgesi, üç denize kıyısı olması ile balıkçılık ve su ürünlerinde, Istranca Dağlarının yarattığı ekosistem ile meşe balı ve trüf mantarı gibi yük-

Bu hedef kapsamında soğuk hava deposu, yem borsası, sebze hali gibi doğrudan fiziksel ortamı iyileştirmeye yönelik yatırımlara yer verilmiş, ürünlerin ortak satış ve pazarlaması ayrıca ele alınmıştır.

sek katma değerli ürünlerde, jeopolitik ve ekolojik olarak tohum üretim ve ihracatında, küçükbaşta kıvırcık koyun varlığı ve büyükbaşta hayvancılıkta ari bölge statüsüyle ve pazarlamaya uygun nice yöresel ürünleriyle hububata alternatif kayda değer bir üretim potansiyeline sahiptir. Bu potansiyeli değerlendirirken, başat ürünlerde stratejik konumunu ko-

ruyarak alternatif ürünlerde bilgiye dayalı tercih ve girişim yapılmasına imkân vermek ve özellikle tarımla geçimini sağlayan kırsal hanelerin, tarım sektörü paydaşları ve çalışanları tarafından etkin yönlendirilmesini ve pazarlama odaklı nitelikli örgütlenmesini desteklemek için planlama çalışmalarına özel önem verilmiştir.

Tedbirler

1. Tarımda su verimliliği sağlanacaktır.

Çakmak ve Hamzadere baraj ve sulama kanalı yatırımları tamamlanacak, tarımsal sulama amaçlı yeni baraj ve göletler oluşturulacaktır. Sulama kooperatifleri desteklenerek açık kanal sulama sistemleri basınçlı kapalı kanal sistemlerine dönüştürülecek, mevcutlar iyileştirilecektir. Sulama birliklerinin yenilenebilir enerji yatırımları desteklenecektir. Bölgede farklı ölçeklerde yağmur suyu hasadı sistemleri model uygulama olarak kurulacaktır ve sürece ait kurulum videoları, malzeme maliyeti, çalışma prensipleri gibi her türlü veri ve bilgi bu alandaki girişimleri desteklemek üzere şeffaf olarak sanal ortamda yayınlanacaktır.

2. Tarım toprağının rehabilitasyonu yapılacaktır.

Trakya'nın toprak özellikleri ve dağılımını gösteren ayrıntılı ve güncel toprak haritaları oluşturulacaktır. İl ve ilçe bazında toprak analizi sonuçlarına göre organik madde artırımına yönelik müdahale planları yapılacak, organik ve organomineral gübre üretimi ve kullanımı desteklenecektir. Meriç, İpsala, Uzunköprü, Keşan, Enez ovalarında artan sodyum ve tuzluluk oranının azaltılması için tarımsal jips kullanımı, Tekirdağ'da baklagiller içeren ekim nöbeti gibi Bölge genelinde toprağın iyileştirilmesine yönelik müdahaleler gerçekleştirilecektir.

3. Örtü altı yetiştiriciliği artırılabacaktır.

Edirne Hasanağa ve Hıdırağa, Kırklareli Asilbeyli ve Osmancık ile Tekirdağ Saray'da jeotermal kaynaklar, tekstil sanayiinden ortaya çıkan atıl ısı kullanımı gibi alternatif enerji kaynaklarının kullanıldığı seracılık geliştirilecektir. Küçük arazili köylerde öncelikli olmak üzere Bölgede örtü altı yetiştiriciliği arttırılacaktır. Mevcut seralar güncel teknolojilere göre modernize edilecek ve modern seraların kurulmasına yönelik yatırım ve işletme finansman destekleri sağlanacaktır.

4. Balıkçılık altyapısı iyileştirilecek ve su ürünleri çeşitlendirilecektir.

Bölgedeki balıkçı barınaklarının imkânları ve soğuk hava deposu kapasiteleri iyileştirilecek, su ürünleri üretiminde sürdürülebilirliğin sağlanması için denetimler etkin şekilde yürütülecektir. İğneada ve Kırıkköy'de Karadeniz somonu ve salyangoz, İpsala'da tatlı su kereviti, Enez'de mavi yengeç ve karides yetiştiricilikleri ve işleme tesisi imkânları geliştirilecektir. Edirne İl Tarım ve Orman Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren İpsala Su Ürünleri Üretim Tesisleri'nin iyileştirme çalışmalarına devam edilecektir. Meriç Nehrinden su çekiminde, yavru balıkların doğal ortamına bırakılmasına yardımcı olacak havuz ve filtre sistemleri kurulacaktır.

5. Hayvancılık desteklenecektir.

Hayvansal üretimde verim ve kalitenin artırılmasına odaklanılacaktır. İthalatla karşılanan damızlık düve ihtiyacı için Bölgedeki ari işletmelerin damızlık düve üretimi desteklenecektir. Hayrabolu-Malkara mevkinde kalite parametreleri dikkate alınarak işlem gerçekleştirilen bir kaba yem borsası kurulacaktır. Hayvansal üretim girdisi olan yem maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla yetiştirici örgütlerinin kaba yem üretimi ve yem çeşitliliğinin artırılmasına yönelik projeleri desteklenecektir. Yerel yönetimler ve üretici örgütleri ile iş birliği içerisinde gübre, sulama sistemi kurulumu, makine ve ekipman desteği ile mera ıslahlarının etkinliği artırılacaktır. Edirne ili merkez ilçede meranın mevcut otlatma kapasitesinin ve otlatma planının dijital ortamda hayvan sahipleri ve sürü yöneticilerinin takibine sunan bir pilot proje uygulaması gerçekleştirilecektir. Farklı ölçeklerde model hayvancılık işletme tip projeleri hazırlanarak kendi sermayesi veya devlet destekleri ile hayvan refahını geliştirmek isteyen yetiştiricilerin kullanımına sunulacaktır.

6. Tohumculuk sektörü geliştirilecektir.

Sertifikalı tohum kullanımının önemi ve yaygınlaştırılmasına yönelik çiftçi bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Örgütlü bölge tohum sektörünün "Trakyalı Tohum" pazarlama, markalaşma ve tanıtım faaliyetleri yürütülecektir. Tohum satış potansiyelini artırmak için yurt dışında ve bölge dışında demonstrasyon ve deneme alanları kurulması desteklenecektir. Bölgede faaliyet gösteren kamu ve özel tarımsal araştırma kuruluşlarının bitki ıslahı çalışmaları desteklenecek, tohumların don-kuraklık toleranslarının ölçülebileceği test merkezi kurulacaktır. Sektörün kümelenmesine yönelik çalışmalar ve projeler yürütülecektir.

7. Planlı tarımsal üretime geçilecektir.

Lavanta, adaçayı gibi marjinal tarım arazileri için uygun olan ürünlerin verimli tarım arazilerinde ekimini azaltmak ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak üzere toprak yapısı, coğrafi özellikler, iklim koşulları, idari sınırlar gibi verilerin dağılımı dikkate alınarak alt-havza niteliğinde tarımsal üretim alanları belirlenecek, bu alanlarda arıcılık faaliyetleri de dikkate alınarak ürün

deseni planlaması yapılacaktır. Bölgede kültürel ve tarihi yeri olan verimli bağcılık alanlarının belirlenmesi ve endüstriyel üretimin desteklenmesi, tıbbi aromatik bitkiler ve orman meyveleri ile marjinal ve verimsiz alanların değerlendirilmesi, ayçiçeği rekoltesinin düşük olduğu alanlarda tozlaşmanın artırılması için gezici arıların yönlendirilmesi ve benzeri alt çalışmalar yapılacaktır.

8. Alternatif tarımsal üretime yönelik girişimler desteklenecektir.

Kırklareli’de orman içinde kalan uygun alanlar trüf mantarı yetiştirme amaçlı kullanılacak, Istranca dağlarında arıcılık faaliyetleri, Lalapaşa, Süloğlu, Kofçaz, Vize, Süleymanpaşa, Şarköy ve Saray’da tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği artırılabilecektir. Yöresel ve coğrafi işaretli ürünlerin tanıtımına yönelik faaliyetler desteklenecektir. Tarım liselerinde ve üniversitelerde alternatif ürünlerin denemeleri yapılarak, sonuçların çiftçilerle paylaşılmasını sağlayan girişimler, ayrıca özellikle Çorlu’da tekstil sanayiinden ortaya çıkan atıl ısınin kullanılması ile sera işletmeciliği gibi alternatif enerji kaynaklarının kullanıldığı seracılık faaliyetleri teşvik edilecektir.

9. Tarımsal atıklar ve orman ürünleri döngüsel ekonomi çerçevesinde değerlendirilecektir.

Kanola ve çeltik atıklarından hayvan yemi, pelet gibi ürünlerin üretimi, ayçiçeği tablalarından pektin eldesi, kesimhanelerden çıkan kan gibi atıkların, yem ve gübre gibi ürünlere dönüşümü için kesimhane altyapılarının iyileştirilmesi gerçekleştirilecektir. Değerlendirilebilir nitelikteki orman ürünlerinin tekrar kullanımı ve geri dönüşümü artırılabilecektir.

10. Meyve ve sebze üretimi ve pazarlaması geliştirilecektir.

Kırklareli Merkez’de yerli sebze ve meyve hali kurulacaktır. Keşan-Uzunköprü aksında meyve-sebze ürünleri için alternatif enerji kaynağı kullanan soğuk hava deposu yapılacaktır. Atıl durumdaki bakımsız zeytin alanlarından yayılan hastalık ve zararlılarla mücadele etmek için teknolojik araçların yardımı ile bütün zeytin alanlarına tek elden ilaçlama yapılacak, butik zeytin ürünlerinin üretimi için örgütlü girişimler desteklenecektir.

11. Üreticinin gelirleri güvence altına alınacaktır.

Tarım sigortacılığı ürünlerinin ulusal politikalarla uyumlu olarak bölgesel düzeyde yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.

12. Tarladan sofraya gıda güvenilirliği iyileştirilecektir.

Gıda güvenilirliği kapsamında gıda denetimleri etkin bir şekilde yürütülecektir. Bunun için gerekli laboratuvar ve benzeri altyapı yatırımları desteklenecektir. Bitki ve hayvan hastalık ve zararlılarıyla mücadele hizmetleri etkin bir şekilde yürütülecektir. Bitkisel üretimde bilinçsiz zirai ilaç kullanımı ile mücadele edilecektir. Üreticilerin kimyasal uygulamalara alternatif yöntemler hakkında farkındalığı artırılacak, biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemleri yaygınlaştırılacaktır.

Program / Proje Önerileri:

Havsa Hayvan Pazarı Kurulumu Projesi

Yem Bitkileri Üretimiyle Bölgede Hayvancılığın Güçlendirilmesi

Kavaklı Tarıma Dayalı (Süt) İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (TDİOSB)

Organik Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği ve Çiğ Süt Üretimi

Yerli ve Mili Hibrit Mısır Islah Projesi

Protein Tozu İmalatı

Dondurulmuş Su Ürünleri İşleme Tesisi

Ceviz İşleme Tesisi

Kedi/Köpek Maması Üretim Tesisi

Pirinç Gevreği Üretim Tesisi

Hedef 1.2:

Tarımsal üretim sürecinde akıllı tarım uygulamalarının kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

Gün geçtikçe gelişen akıllı tarım araç ve uygulamaları ile tarımsal üretim, doğanın kaprislerinden en az etkilenecek şekilde güvenilir ürünler ortaya çıkarmak için sistem kontrollü operasyonlar haline dönüşmektedir. Hem bitkisel üretimde hem de hayvansal üretimde ürün maliyet ve kalitesini artırmaya yönelik girdi yönetimi teknoloji yardımı ile yapılabilmekte, sürecin kendisi robotik sistemler tarafından yürütülebilmekte ve verilerin yorumlanıp üretim sürecindeki müdahalelerde kullanımı için yapay zekâdan faydalanılabilmektedir. Tarım teknolojileri aynı zamanda iklim değişikliği ve kuraklık sonucu tarım sektöründe oluşabilecek tehlikelerle mücadele edilmesinde kolaylaştırıcı rol üstlenmektedir. Teknolojinin hem her türlü ölçekteki işletmeye uygulanabilmesi hem de organik, konvansiyonel veya diğer üretim yöntemlerince kullanılabilmesi tarıma sürdürülebilirlik ve kaynak verimliliği

açısından katkı sunmaktadır.

Tarımda teknoloji kullanımı kırsalda sahadaki iş yükünü azaltmakta, verimliliği ve gelirlerin artmasını sağlayarak kırsal yaşam koşullarının iyileşmesine, özellikle gençler arasında tercih edilebilir hale gelmesine katkıda bulunmaktadır.

Bölgesel ölçekte, gerek işletme bazında akıllı teknolojilerin kullanımını yaygınlaştırmak gerekse teknoloji yardımı ile nitelikli politikalar ve tedbirler geliştirmek için en önemli sorun veri ve bilginin kurumlar arasında koordineli olarak belirlenen amaçlara yönelik bir biçimde kullanılmasının eksikliğidir. Dolayısı ile bu alanda bir ortak akıl platformunun oluşturulması, mevcut durumun değerlendirilmesi ve tarımsal üretime dair hastalıklardan verime, toprak durumundan yağış miktarına kadar mümkün olan bütün verilerin bir kurum bünyesinde koordineli bir şekilde toplanarak ihtiyaca

binaen diğer kurumlarla paylaşılması önem arz etmektedir. Ayrıca söz konusu bilgi ve veri setlerinin kullanılarak akıllı teknolojiler yardımı ile yeni

bilgi ve tedbirler üretilmesi Bölgedeki ilgili paydaşların hemfikir olduğu bir müdahale alanı olarak ortaya çıkmaktadır.

Tedbirler

1. Bilgiyi etkin kullanan ve yeniden üreten bir iş birliği ortamı geliştirilecektir.

Akıllı tarım teknik ve araçlarının bölgede kullanım durum ve potansiyelinin tespitine yönelik mevcut durum analizi yapılacak, bu konuda ulusal akıllı tarım platformu ile iletişim ve iş birliği içerisinde olacak bölgesel bir platform kurulacak ve sektör paydaşlarının rollerini ve olası desteklerini tanımlayan bir eylem planı hazırlanacaktır. Bölgesel üretimin, hastalıkların ve verimin izlenmesine, gerektiğinde coğrafi bilgi sistemleri ve yapay zekâ kullanılmasına imkân verecek çeşitlilik ve miktarda veri üretim ve yönetimine, farklı kurumlara ait verilerin birleştirilmesine yönelik faaliyetler, izlenebilirlik uygulamaları ve dijital teknolojilerin geliştirilmesi girişimleri desteklenecek ve bu bir Merkez bünyesinde kurumsallaştırılacaktır.

2. Akıllı tarım farkındalığı ve bilgisi artırılacaktır.

Sivil toplum kuruluşları ve meslek kuruluşları ile iş birliği içerisinde model çiftçiler belirlenecek ve akıllı tarım uygulamaları kayıt altına alınarak sanal ortamda yayımlanacaktır. Üreticilere yönelik uygulamalı dijital okuryazarlık eğitimleri düzenlenecek ve tarım ile ilgili temel uygulamalar tanıtılacaktır. Eğitim programı uygun olan bölge üniversitesinin mevzuat kapsamında yetkilendirilmiş İHA eğitim kuruluşu olması desteklenecek ve üretici olanlar öncelikli olmak üzere gençlere ve Bölgede görev yapan teknik personele yönelik tarımsal üretimde İHA kullanımı gibi gençleri akıllı tarımla buluşturan eğitimler düzenlenecektir. Bölgede görev yapan tarım danışmanları başta olmak üzere ziraat mühendisi, veteriner hekim gibi teknik insan kaynağının çalışma ziyareti, uygulamalı eğitim ve seminer gibi faaliyetlerle akıllı tarım uygulamalarında yetkinlikleri artırılacaktır.

3. Akıllı tarım makineleri kullanımı teşvik edilecektir.

Mevcut tarım makinelerinin akıllı tarım araçlarına dönüştürülmesine yönelik yerli ve milli projeler ve modifikasyonlar desteklenecektir.

Hedef 1.3:

Üretim çevreye duyarlı, bilgiye ve iş birliğine dayalı geliştirilecektir.

TR21 Trakya Bölgesi, sanayinin gelişimi ile ortaya çıkan hava kirliliği, yetersiz arıtma ile su kaynaklarının kirlenmesi gibi önemli çevre sorunlarının yanı sıra tarımsal üretim kaynaklı çevre sorunları ile de karşı karşıyadır. Kimyasal gübre ve ilaç ambalajlarının doğada bırakılması, üründe kalıntı bırakan, toprağa ve bulunduğu yere bağlı olarak suya karışan yanlış miktar ve zamanlarda ilaç kullanılması, anız yakımı gibi hem çevreyi ve hem de insan sağlığını tehdit eden uygulamalar görülmektedir. Dolayısı ile iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması, doğru girdi yönetimi sağladığı için verimliliğin artırılmasında önemli olduğu kadar çevre ve insan sağlığı açısından da büyük önem arz etmektedir.

Nitelikli tarımsal örgütlenmenin, bilginin sistemli yayımı, tarımsal afetlerde örgütlü hareket, ortak girdi temini, pazarlama gibi çok sayıda avantajı vardır. Kooperatifler çevre, ekonomik ve politik

ortam risklerini bireysel üreticilere göre daha iyi analiz edip yönetebilirler ve en önemlisi kârlarını artıran aracı ücretlerinden kaçınarak ürünlerini satabilirler. Kooperatiflerin iyi yönetim ve satış odaklı kapasitelerinin artırılması, örgütlü girişimlerin desteklenmesi ve özellikle alternatif ürünlerde model kooperatifler yaratılması Bölgenin bir dizi tedbirle işaret edilecek önemli bir ihtiyacı olarak ortaya çıkmaktadır.

Gelecek kaygısı ile üretimin çevreye duyarlı, bilgiye ve iş birliğine dayalı geliştirilmesi hedefi güden Bölge için, özellikle kırsalda ikamet eden gençlerin tarımla uğraşması, yaş ortalaması gittikçe yükselen üreticilerin güncel bilgiye erişimi ve bilgiyi aktif kullanımı açısından oldukça gereklidir. Bu çerçevede, bu hedef altında; tarımı gençler ve çocuklara tanıtabilecek, cazip bir iş alanı olarak sunabilecek tedbirlere de yer verilmiştir.

Tedbirler

1. Üreticilerin ve Bölgede görev yapan teknik personelin yetkinlikleri artırılacaktır.

Hayat boyu öğrenme kapsamında Tekirdağ ilinde farklı hedef grup ve paydaşlara yönelik eğitimler düzenlenecek, uygulamaya imkân veren alan ve araçlara sahip Trakya Tarım Akademisi kurulacaktır. Bölgede Ziraat Odası ve Birliklerde çalışan tarım danışmanları için çalıştıkları yerin üretim faaliyetleri dikkate alınarak eğitim ihtiyaç analizi yapılacak, belirlenen konu ve gruplarda uzmanlaşma eğitimleri düzenlenecektir. Üretici tarafından doğru tohum seçimini desteklemek üzere ayçiçeği, buğday, çeltik ve kanola için sabit demonstrasyon alanları oluşturulacak, bu alanlarda gerek üretim gerekse ilaç, gübre gibi girdi kullanımına yönelik uygulamalı eğitimler verilecek ve her yıl tarla günü etkinliği düzenlenecektir. Ayrıca alternatif ürünler için deneme tarlaları kurulacak ve üretim süreci kayıt altına alınarak sanal ortamda yayımlanacaktır. Üretici örgütleri ile iş birliği içerisinde hedef gruba özel iyi tarım pratikleri uygulayan model “melek çiftçiler” seçilecek ve bu çiftçilerin ev sahipliğinde gençlere öncelik verecek şekilde hedef grubun katıldığı çalışma ziyaretleri ve eğitimler düzenlenecektir.

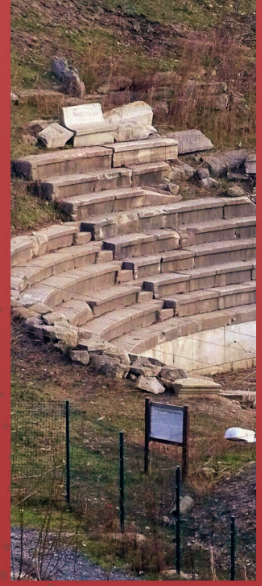
2. Tarımsal üretimde iş birliği ortamı geliştirilecektir.

İl tarım müdürlükleri, üniversiteler, tarımsal araştırma kuruluşları, tarımsal örgütlerin arasındaki iş birliği ve iletişimi güçlendirecek, bölgesel tarım strateji ve araştırmalarına yön verecek iş birliği platformu kurulacak ve kurumsal sektör paydaşları ile çiftçilerin etkileşimini artıran etkinlikler düzenlenecektir. Bölge kooperatiflerinin kapasite taraması yapılacak, potansiyel birleşimler veya birlik kuruluşları desteklenecek, pazar araştırması, satış yönetimi ve yönetim becerileri başta olmak üzere ihtiyaca özel tasarlanmış eğitim ve danışmanlık faaliyetleri verilecek, potansiyel arz eden faaliyetler projelendirilerek desteklenecektir. 45 yaş altı üreticilerin örgütlenmesi ve örgütlü faaliyetleri desteklenecektir. Istanca meşe balı, Poyralı pekmezi, Mahmutköy kuru fasulyesi, Çeribaşı kirazı, Yapıncak salamura yaprağı gibi yöresel ürünlerin ve bölgede dikimi artmakta olan orman meyvelerinin ve tıbbi aromatik bitkilerin dijital ortamlar öncelikli olmak üzere planlı tanıtım ve pazarlamasına yönelik örgütlü girişimler desteklenecektir. Özellikle İstanbul pazarı hedeflenerek tarımsal ürünlerin nakliyesi için özel kargo işletmesi kurulmasına yönelik örgütlenme girişimleri ve faaliyetleri desteklenecektir.

3. Tarımsal üretim çocuklara ve gençlere özendirilecektir.

Üretici örgütleri ile iş birliği içerisinde farklı alanlarda iyi tarım pratikleri uygulayan model “melek çiftçiler” seçilmesi, ilköğretim ve lise çağındaki çocuklar için farklı sezonlarda ve farklı ürün gruplarına yönelik üretimi tecrübe edecekleri melek çiftçi ziyaretleri organize edilecektir. Millet bahçelerinde çocukların bitkisel üretimi tanıyacakları ve tecrübe edebilecekleri ekim dikim alanları oluşturulacaktır. Tarım Liselerinde tarımda dijital araçların kullanımına yönelik uygulamalar teşvik edilecektir.

STRATEJİK ÖNCELİK 2

TURİZM VE KÜLTÜR

STRATEJİK ÖNCELİK 2

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ

ÇERÇEVESİNDE TURİZMDE

REKABETÇİLİĞİN SAĞLANMASI

Pandemi, birçok sektörü olduğu gibi küresel turizm hareketlerini de derinden etkilemiştir. Seyahat kısıtlamaları, değişen trendler, dijital dönüşüm unsuru ve gelirlerdeki ani düşüş sektör oyuncularını alternatif turizm yaklaşımları geliştirmeye itmiştir. Süreç sadece ülkeleri değil bölgeleri ve alt destinasyonları da dönüştürmeye başlamıştır. Dolayısıyla bölgesel turizm planlamasında dinamik ve yenilikçi bir yaklaşım sergilenmesi gerekmektedir. Gelecekte turizm; çevre dengesi, yerel değerler, deneyim, dijital dönüşüm gibi kavramların etrafında şekillenecektir.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) 2018 rakamlarına göre küresel turizm verileri geçen dokuz yıldır (2009-2018) sürekli artış göstermekteydi. Turizm amaçlı uluslararası seyahat sayısı 1,4 milyarı bulmuş, turizmden elde edilen doğrudan gelir miktarı ise 1,7 trilyon Dolar'a ulaşmıştı. O yıllarda politika yapıcılar, yükseliş trendinin 2030'lu yıllara kadar süreceğini tahmin etmekteydi.

Fakat 2019 yılının sonunda Çin'de ortaya çıkan ve 2020 ile birlikte diğer bölgelerde etkilerini gösteren COVID-19 salgını tüm tahminleri altüst etti.

Dünya Ekonomik Forumu analizlerine bakıldığında sadece 2020'de turizm hareketliliğinde 2019 rakamlarına göre yüzde 73 azalma meydana gelmiştir. Düşüş oranı 2021'de ise yüzde 71 olmuş, sektörde istihdam edilen 63 milyon çalışan işini kaybetmiştir. 1,7 milyar dolara dayanan ekonomik büyüklük, 2020'de 600 milyar Dolar'a inerek büyük gelir kayıplarının yaşanmasına neden olmuştur.

2021 yılının ortasından itibaren toparlanma emareleri gösteren sektörün 2022 yılında pandemi öncesi döneme döndürülmesi çalışmaları devam etmektedir. Economist dergisi tarafından yapılan araştırmaya göre toparlanma çalışmalarının 2025'e kadar sürebileceği, ancak tüm dinamiklerin yeniden ele alınacağı ve turizmde artık yeni trendlerin hakim olduğu ifade edilmektedir.

Buradan hareketle, turizmin iklim değişikliği, kalkınma, bölgelerarası gelişmişlik farklılıklarının azaltılması, yoksullukla mücadele, kültürel iş birlikleri üzerindeki etkileri öne çıkmaya başlamıştır. Önemli bir turizm ülkesi olan Türkiye, bu tespiti doğrulamada örnek gösterilebilir. Sektörün

dış ticaret açığını kapatmadaki etkisi özellikle ekonomik kriz dönemlerinde daha çok önem kazanmakta, ülkeyi zor bir girdabın eşiğinden kurtarmaktadır. TÜİK verilerine göre turizm gelirleri 2001 yılında cari açığın yüzde 133'üne ulaşmış, ödemeler dengesinde pozitif bir etki yaratmıştır. 2002'den 2008 yılına kadar bu oran yüzde 45'ler seviyesinde seyrederken, küresel finansal krizin etkilerinin görüldüğü 2009'da tekrar yükselmiş ve yüzde 83'lere ulaşmıştır.

Diğer taraftan turizmin istihdam üzerinde de pozitif bir etkisi bulunmaktadır. Hizmetler sektörünün ana kalemlerinden birisi olan turizm, küreselde toplam istihdam içerisinde son on yıllık rakamlar ele alındığında yüzde 9 oranında bir paya sahiptir. Bu oran ülkemizde ise yüzde 8'lerde seyretmektedir. (Şit, 2016) Türev sektörler ele alındığında ise etki daha da büyümektedir. Trakya Bölgesi'ndeki sanayi yoğunluklu ekonomik yapı ele alındığında, bu oranın bölgede bir miktar daha düşük seyrettiği ifade edilebilir. Ancak imalat sanayiinde ortaya çıkan ve emek yoğunluğunu azaltıcı yeni nesil uygulamalar (oto-

masyon, yapay zeka, endüstri 4.0 vb.) gelecekte turizmin istihdam politikalarında yerini güçlendireceğini göstermektedir.

OECD, raporlarında turizmi kalkınmanın vazgeçilmez unsurlarından birisi olarak tanımlamakta, özellikle gelişmekte olan ülkeler için döviz kazandırıcı rolü yüksek turizm yatırımlarının desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

(Baykul & Maden, 2017)

Turizm, Türkiye'nin ulusal kalkınma planlarına ayrı bir sektör başlığı olarak ilk kez 1968-1972 yıllarını kapsayan İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ile gir-

miştir. Bu planda turizm yatırımlarının devlet eliyle artırılması, müteşebbislere uygun kredi imkânlarının sunulması ve bu sayede yabancı turist sayısının artırılmasına yönelik tedbirler ele alınmıştır. Turizme yapılan atıflar 80'li yıllardan sonra yapılan planlarda çok büyük bir yer kaplamaya başlamış, sektör ulusal kalkınmanın başat unsurları arasında yerini almıştır. Nitekim 2024-2028 yıllarını kapsayan On İkinci Kalkınma Planı'nda turizm alanında birçok politika ve tedbirden bahsedilmiştir. Atılması planlanan adımlar ile "değişen tüketici eğilimleri doğrultusunda turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi,

sezon süresinin uzatılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve daha fazla harcama eğilimi olan ziyaretçinin ülkemize çekilmesiyle ziyaretçi başına turizm gelirin artırılması, varış noktası yönetimi yaklaşımıyla sektörde yeşil ve dijital dönüşümün gerçekleştirilerek rekabetçiliğin geliştirilmesi ve koruma/kullanma dengesi gözetilerek ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlanması” amaçlanmaktadır.

Turizm sektörü, yerel kalkınmada da başat unsurlardan biridir. Doğrudan ve dolaylı olarak etkilediği ekonomik faaliyetlerle bölge içi ve bölgelerarası gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasında önemli rol oynamaktadır. Karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu turizm çeşitlerine yatırım yapan destinasyonlar diğerlerinden ayrılmaktadır. Söz konusu bölgelerde yapılan her yatırım o yörenin sakinlerine kalkınma, gelişmiş altyapı refah artışı ve ekonomik kazanç olarak geri dönmektedir. Örneğin dünyanın herhangi bir yerinde kırsal alanlarda

yapılan eko-turizm faaliyetlerinin küçük üreticileri, girişimcileri ve dezavantajlı kesimleri dönüştürme gücü kalkınma ekonomistlerinin dikkatini çekmektedir.

Turizm sektörünün dönüştürücü gücü Trakya Bölgesi’nde de yerel halkın ve bölgesel karar vericilerin ilgisini çekmiştir. Altyapılardaki iyileşme, yöresel ürünlerin değer kazanması, genç istihdamı ve işletmelerin elde ettiği muazzam gelir artışları turizme olan yönelimi tetiklemiştir. Turizm girişimlerinin sayısı her geçen gün artarken sektöre geçişler hızlanmıştır.

Bölge Planı çalışmaları kapsamında Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ’da yapılan vizyon çalıştaylarında yerel kanat önderlerinin en çok dile getirdiği/talep ettiği iki sektörden birisi turizm olmuştur. Sektör; bölgenin çevresel, kültürel ve sosyolojik değerlerine zarar vermeden kalkınmaya katkı sunacak bir alan olarak görülmektedir. Diğer bir deyişle Trakyalılar sürdürülebilir, kaynaklar ile barışık bir turizm

anlayışı talep etmektedir. Yatırımların bu alana kaymasını önemsemekte, bölgesel bir turizm kimliği oluşması için projeler üretmektedir.

Bu yöneleşte bölgenin sahip olduğu turizm potansiyelinin de büyük rolü bulunmaktadır. Trakya'da Turizm Bakanlığı tarafından belirlenen 17 farklı turizm türünden 10 tanesini nitelikli şekilde yapmak mümkündür. Kırsal turizm, gastronomi, önoturizm ve sağık turizmi son yıllarda parlayan alanlar arasında gösterilebilir. Buralarda yapılan yatırımlar bölgesel kalkınmadaki perspektifi değıştirmekte, yerel aktörler nezdinde turizme yönelik beklentileri güçlendirmektedir. Yerel ilginin yanı sıra hedef pazarlara (İstanbul, Balkanlar ve AB) yakınlık, gelişmiş ulaşım altyapısı, konaklama ve yeme-içme alanındaki yeni yatırımlar ile Trakya, her geçen gün popüler bir destinasyon haline gelmektedir.

Bu süreçte Trakya Kalkınma Ajansı öncülüğünde yürütölen tanıtım,

pazarlama, planlama ve mali destek projelerinin etkisi büyüktür. 2010 yılından bu yana kamu ve özel sektör projelerine destek sunan Ajans, bölgesel turizm planlamasında oynadığı kilit rol ile tüm paydaşları sürece dahil eden etkin bir aktördür.

2013-2023 yıllarını kapsayan Trakya Bölgesi Turizm Master Planı'nda öngörölen 62 eylemden 9 tanesi tamamen, 32 tanesi de kısmen hayata geçmiş, diğere eylemler üzerinde ise ilgili paydaşların projelendirme çalışmaları devam etmektedir. Bu rakamlar önemli bir başarıya işaret etmektedir. Ajans bu eylemlerin bazılarını mali destekler ile kendisi gerçekleştirirken, geri kalanı Turizm Bakanlığı, valilikler, yerel yönetimler ve bölgedeki işletmeler eliyle hayata geçirilmiştir. Kamu ve özel sektör kaynaklarının yanı sıra dış kaynak olarak tabir edilen AB projeleri de söz konusu süreçte rol oynamıştır.

TÜİK verilerine göre 2014 yılında Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ'daki

yatak kapasite-leri 2021 yılına kadarki 5 yıllık süreçte önemli bir artış kaydetmiştir. Buna göre 2014'te üç ildeki toplam kapasite 18 bin

civarındayken bu rakam beş yıl sonra 21 bine yaklaşmış, buna paralel olarak geceleme sayıları zaman içinde önemli oranda artış göstermiştir. 2017 yılında Trakya'da turizm işletme belgeli ve belediye belgeli tüm tesislerdeki toplam geceleme sayısı 1,2 milyon civarındayken bu rakam 2018'de 1,5 milyona, 2019'da 1,8 milyona çıkmıştır. Bu süreçteki artış oranı Türkiye'nin sergilediği artış oranından yüksektir.

2020 yılında COVID-19 sebebiyle rakamlarda hem bölgede hem de ülkede önemli kırılmalar yaşanmıştır.

2021 yılında tekrar toparlanma aşamasına giren rakamlara göre geceleme 2 milyona ulaşmıştır. Aynı yıl Trakya'da tesislerde doluluk oranları yüzde 40'lara yaklaşırken Türkiye ortalamasına yakın seyretmiştir.

Turizm Master Planı ile eşgüdüm halinde hazırlanan 2014-2023 Trakya Bölge Planı'nda belirlenen temel stratejiler bu dönemde de devam ettirilmekte, öngörülen politikalar aktüel gelişmelerin ve değişen taleplerin süzgecinden geçirilerek yeniden ele alınmaktadır. Bir önceki dönemde, turizm planlama anlayışına hakim olan koruma-kullanma dengesinin gözetilmesi, kaliteli hizmet sunumu,

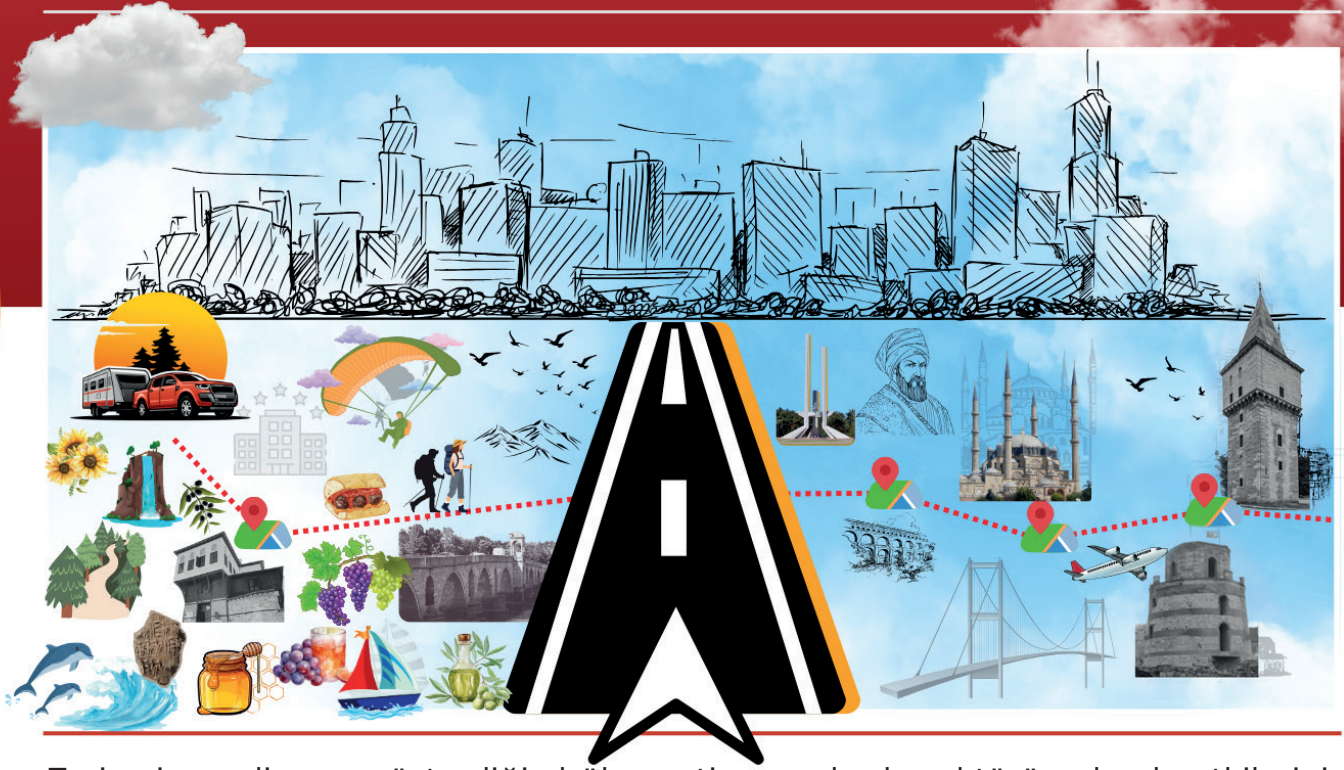
etkin tanıtım ve nitelikli altyapı yatırımları bu planda da hakim unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Önceki dönemlere paralel olarak 2024-2028 planlama

döneminde de turizm sektöründe, nitelikli hizmet sunumu ve gelir artırıcı faaliyetlere odaklanılacaktır. Bu kapsamda, geceleme oranlarının artırılmasına, aktivitelerin tüm seneye yayılmasına ve özel ilgi turizmi olarak belirtilen alanların öne çıkmasına gayret gösterilecektir. Planın turizm stratejisi sektörün rekabet gücünün artırılması amacıyla nitelikli turizm altyapısının tamamlanması, turizm ürünlerinde çeşitlendirme, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve etkin tanıtım ve pazarlama üzerine kurulanmıştır.

2024-2028 arasında, yerel lezzetler, topluluk mutfakları, bağ rotası ve coğrafi işaretler ile güçlendirilmiş gastronomi turizmi; kaliteli konaklama ve yeme içme tesisleri ile üst gelir gruplarına hitap eden ekoturizm; özel ilgi gruplarına yönelik alt yapısı tamamlanmış su sporları turizmi; hedef bölgelerde (Balkanlar, Orta ve Batı Avrupa) rekabet avantajı bulunan medikal turizm öne çıkacaktır. Hâlihazırda alt destinasyonlarda var olan turizm çeşitlerinin geliştirilmesi ise devam ettirilecek, destekleyici turizm ürünlerine yatırımlar yapılacaktır.

Hedef 2.1:

Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/potansiyel destinasyonların altyapıları ve üstyapıları geliştirilecektir.

Turizmin gelişme gösterdiği bölgelerde istihdam ve gelir artışı gibi pozitif etkilerin yanı sıra destinasyonun taşıma kapasitesinin üzerinde turisti ağırlaması fiziksel çevrede bozulmaya yol açabilmektedir. Bu tür destinasyonlarda plansız turizm hareketleri, altyapıların ve üstyapıların yeterli olmayışı, belirli bir süre sonrasında hem destinasyonun çekiciliğini hem de turizm sektörünün ilintili olduğu diğer sektörleri olumsuz etkilemektedir.

Bu noktada turizmin ortaya çıkardığı ve/veya çıkarabileceği tüm olumsuz sosyal, kültürel, doğal ve çevresel etkileri azaltmaya yönelik olarak sürdürülebilir turizm anlayışı devreye girmektedir. Sürdürülebilir turizmle birlikte turizme konu olan tarihi, çevresel, doğal ve kültürel değerlerin uzun vadeli kullanılması, des-

tinasyonlarda sektörün olumlu etkilerinin üst seviyelere çıkarılması, doğabilecek olumsuz etkilerin de en aza indirilmesine yönelik ilkelerin uygulanması hedeflenmektedir.

Sürdürülebilir turizm hem destinasyonda yaşayan tüm canlılar hem de ziyaretçiler için doğal kaynakların koruma kullanma bilinciyle yönetilmesini ifade etmektedir. Sürdürülebilirliğin temelinde, turizm kaynaklarının bugün ve gelecekte kullanımı ile ilgili bilincin önemi yatmaktadır. Sürdürülebilir turizmde ekolojik dengenin korunmasının yanı sıra yerel ve tarihi değerlerin yaşatılması, gelecek nesillere aktarılması da oldukça önemlidir.

Bu kapsamda bulunduğu konum ve sahip olduğu tarihi, doğal ve kültürel değerlerle Trakya Bölgesi alternatif bir turizm

destinasyonu olarak sürdürülebilirlik ilkelerini gözeterek turizm çalışmalarını planlamaktadır. Ulusal turizm altyapısının geliştirilmesi hususunda, sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm odaklı ona yakın tedbir önerisinde bulunan On İkinci Kalkınma Planı'na paralel olarak; 2024-2028 dönemini kapsayan dönemde Trakya Bölgesi'ndeki mevcut/potansiyel turizm

destinasyonlarında taşıma kapasitesi, koruma-kullanma dengesi gözetilerek altyapı ve üst yapıların geliştirilmesine yönelik çalışmaların desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu hedefe ulaşmak amacıyla Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde aşağıdaki tedbir/proje/programların hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Tedbirler

1. Koruma ve kullanma dengesi çerçevesinde bölgesel turizm planlaması yapılacaktır.

Edirne Saroz Körfezi Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nin her ölçekte planları tamamlanacaktır. Kırklareli Vize ve Demirköy ilçesi ile İğneada ve Kırıkköy beldelerinin Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi olarak ilan edilmesi ve her ölçekte planlarının hazırlanmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir. Tekirdağ Kumbağ ve Hoşköy'ün turizm merkezi ilan edilmesi hızlandırılacaktır. Tekirdağ'da bulunan yamaç paraşütü alanının geliştirilmesi amacıyla kurumlar arası koordinasyon sağlanacaktır.

2. Destinasyonlarda alternatif turizm temalarına yönelik altyapı ve üstyapılar geliştirilecektir.

Kırklareli Pınarhisar, Vize, Demirköy; Tekirdağ Şarköy, Saray, Süleymanpaşa ve Çorlu; Edirne Keşan ve merkez ilçelerinde kamp karavan alanları güçlendirilecektir. Tekirdağ Saray, Şarköy, Malkara ve Kapaklı ilçelerinde bulunan Güngörmez, Uçmakdere, Yeniköy, Bahçeköy, Sarıpolat, Yaylagöne, Hoşköy, Gaziköy, Elmalı, Safaalan, Kirazlı, Kazak Gölü ve İkiz Göller; Kırklareli Demirköy, Pınarhisar, Vize ve merkez ilçelerinde bulunan Armağan, Eriklice, Üsküp, Kurudere, Çayırdere, Hamdibey ve Sislioba gibi eko turizm konseptine uygun köylerin altyapı/üstyapı projeleri; Kırklareli'nde bulunan ve jeolojik özellikleriyle dikkat çeken Kazandere, Karacadağ, Şükrüpaşa Karadere Mağaraları ile Tekirdağ'da bulunan ve arkeolojik özellikleriyle dikkat çeken Güneşkaya ve Güngörmez Mağaralarının turizme kazandırılmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir. Ayrıca kongre ve fuar turizmini geliştirmek amacıyla Tekirdağ Çorlu Seymen Mahallesi sınırları içerisinde bulunan alanda (Çorlu Atatürk Havalimanı karşısı) altyapı yatırımları desteklenecektir. Edirne Merkez, Lalapaşa, Keşan ve Enez ilçeleri ile Tekirdağ Şarköy ilçesinde bisiklet turizmi ve yürüyüş rotalarının oluşturulması desteklenecektir. 3 Nehir 1 Şehir projesi kapsamında Edirne merkez Karaağaç mevkiinde uzun, kesintisiz bir bisiklet yolu yapıla-

caktır. Saros Körfezi, Gala Gölü çevresi ve Korudağı Yaban Hayatı Geliştirme Alanı doğa yürüyüşleri, kuş gözlemciliği, fotoğrafçılık, dağ bisikleti, kampçılık, glamping, karavan turizmi gibi faaliyetlerin yapılabileceği şekilde düzenlenecektir. Türkiye Bisiklet Ağı Master Planı ve sürdürülebilir turizm projesi EuroVelo Avrupa Bisiklet Rotaları doğrultusunda Kırklareli merkez ilçesi sınırlarının da bisiklet turizmi rotalarına ve yürüyüş rotalarına dahil edilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

3. Destinasyonlardaki mevcut turizm temalarına yönelik altyapı ve üstyapılar geliştirilecektir.

Tekirdağ Kumbağ, Marmaraereğlisi, Şarköy; Edirne Saros Körfezi; Kırklareli Kiyıköy ve İğneada'da nitelikli plaj ve sahil düzenlenmeleri desteklenecektir. Mevcutta atıl durumda olan Tekirdağ Yat Limanının Çalışma Alanına Özgü Standartlar çerçevesinde yeniden düzenlenerek hizmete alınması ve yat turizminde bölgenin cazibe merkezi haline getirilmesi sağlanacaktır. Bölgede yabancı turistlerin yoğun olduğu noktalarda yönlendirme ve bilgilendirme tabelaları İngilizce, Bulgarca ve Yunanca dillerinde yazılacaktır. Bölgeye özgü hediyelik eşyaların müze, kültürel ve tarihî mekânlar ile şehir merkezlerinde satışına yönelik dükkânlara teşvik ve destek sağlanacaktır.

4. Bölgede turizm sektörünü destekleyecek şekilde ulaşım altyapısı güçlendirilecektir.

Çorlu Atatürk Havalimanı'ndan iç ve dış hatlara uçuşların başlatılması için çalışmalar yürütülecektir. Havalimanının Avrupa ülkelerinden düşük bütçeli olarak tabir edilen havayolu şirketlerinin (Ryanair, Easyjet, Eurowings vb.) kullanımına açılması hususunda çalışmalar yapılacaktır. Tekirdağ-İstanbul, Tekirdağ-Balıkesir arası deniz taşımacılığı geliştirilecektir.

5. Tescilli kültür varlıkları turizme kazandırılacaktır.

Tekirdağ Marmaraeğlisi Perinthos Bazilikası ve Antik Kenti ile Heraion Teichos Antik Kenti kazıları desteklenecektir. Devam eden kazılara Güzelköy ve Kermeyan'ın dâhil edilmesi ve bu alanlarda kazı başkanlığının kurulması sağlanacaktır. Tekirdağ Çerkezköy'de bulunan tescilli eski gar binası müze haline getirilecektir. Tekirdağ Süleymanpaşa'da bulunan tarihi yapıların (Bedesten, Rüstempaşa Külliyesi vb.) turizme kazandırılması, tarihi Ertuğrul Mahallesi'nin turizm merkezi olarak dönüştürülmesine yönelik projelerin (Kültür Sokağı, Edebiyat Müzesi, Tekirdağ Evi vb.) desteklenmesi, Tekirdağ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nin daha büyük bir binaya taşınması sağlanacaktır. Tekirdağ Çorlu'da bulunan Balkan Kültür Evi ile Ziya Bey Konağı'nın restorasyonu tamamlanacaktır.

Kırklareli merkez ilçesi Yayla Mahallesi kentsel sit alanı ve çevresinin turizm potansiyelini geliştirecek projeler desteklenecektir.

Edirne Yeni Saray'da gün yüzüne çıkan yapılar restore edilerek turizme kazandırılacak ve Sarayıçi yaşayan bir turizm destinasyonu haline getirilecektir. Edirne Merkez'de bulunan Roma Dönemine ait Makedon Kulesi'nin restorasyonu tamamlanıp müzeye dönüştürülmesi sağlanacaktır. Edirne Merkez'de Karanfiloğlu Sokak, Kaleiçi Bölgesi ve Karaağaç Mahallesi; Uzunköprü'de Bulgar, Rum ve Yahudilerin eskiden yaşadığı mahalleler ve Enez'de kalenin alt kısmında bulunan mahallelerin turizme kazandırılmasına yönelik projeler desteklenecektir. Enez ilçesinde arkeolojik kazılar ile tarihî kent ortaya çıkarılacak, mevcut kale duvarları restore edilecek ve kazı çalışmalarında çıkarılan arkeolojik eserlerin sergilendiği bir arkeoloji müzesi açılacaktır.

6. Sürdürülebilir turizm ilkeleri çerçevesinde yapılacak olan yatırımlar desteklenecektir.

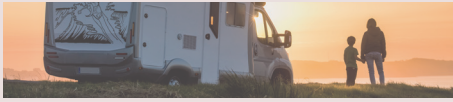
Trakya Bölgesi'nde turizm alanları öncelikli olmak üzere tüm ilçe ve köylerde atık yönetimi (geri dönüşüm, depozitolu geri dönüşüm, atık toplama, simbiyoz, kompost üretimi vb.) projeleri hayata geçirilecektir. Trakya Bölgesi'nde local food, slow food, 0 km, coğrafi işaretli ürün, topluluk mutfağı konseptli restoran yatırımları desteklenecektir. Sektör temsilcilerine yönelik iklim değişikliği, yeşil mutabakat, sıfır karbon gibi konularda bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır. Eko turizm odaklı konaklama tesisi sayılarının artırılması amacıyla potansiyel yatırımcı ve girişimciler desteklenecektir. Sürdürülebilir turizm ilkelerine uygun hizmet sunumu yapan turizm yatırım ve işletmelerine yönelik ilave teşvikler sağlanacaktır. Turizm tesislerinde yenilenebilir enerji kaynakları kullanımı ve enerji verimliliği uygulamaları teşvik edilecektir. Turizm projelerinde genç ve kadın girişimciliği desteklenecektir.

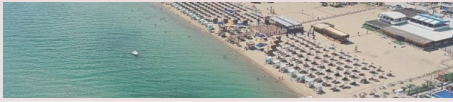
Program / Proje Önerileri:

**Perinthos Antik Kenti Bazilikasının
Üst Örtü Projesi**

**Kamp-Karavan Alanları ve Rotası
Oluşturulması Projesi**

Saros Körfezi Konaklama Tesisi Projesi

Edirne İli 5 Yıldızlı Otel Yatırımı

Hedef 2.2:

Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.

Gelişmiş ve gelişmekte olan tüm destinasyonlarda temel hedef yerel ve bölgesel kalkınmada önemli araçlardan biri olan turizm sektöründen elde edilen gelirin (pazar payının) artırılmasıdır. Bu kapsamda tüm destinasyonlar hedefledikleri pazarlardan turistleri ağırlayabilmek için rekabet içerisindedir ve bu rekabetten avantajlı çıkmak için değişen turist talep ve beklentilerini de göz önünde bulundurarak turizm ürünlerini çeşitlendirmekte ve gelir getirici etkisi yüksek alternatif turizm ürünlerini ön plana çıkarmaktadır.

On İkinci Kalkınma Planı'nda turizm ürünlerinin çeşitlendirilmesine özel ihtimam atfeden politika ve buna yönelik olarak tedbirler dile getirilmiştir. Örneğin çeşitlendirmeyi artırıcı mevzuatın desteklenmesi, plan ve stratejilerin hazırlanması, arazi tahsisi gibi adımların atılmasına vurgu yapılmıştır.

Trakya Bölgesi mevcut turizm altyapısı, doğal, tarihi, kültürel, gastronomi değerleriyle hâlihazırda kitle turizminden ziyade günümüzdeki gelişmelerle doğru orantılı olarak alternatif turizm türleri açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Plan çalışmaları kapsamında yapılan il çalıştayları ve yüz

yüze paydaş görüşmelerinde de ifade edildiği gibi bölge tarih, kültür, inanç, gastronomi, doğa, kamp karavan, sağlık turizmi, önoturizm, kırsal/eko turizm ve benzeri gibi turizmin dört mevsime yayılabileceği turizm türlerinde hizmet veren/verilebilecek bir bölgedir.

Bölgenin sahip olduğu bu potansiyel ve turizm altyapısına rağmen geceleme sayılarının Türkiye ortalamasının altında kalması, turizmden hedeflenen gelirin elde edilememesi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunun çözülebilmesinde bölgede gelir artırıcı etkisi yüksek tu-

rizm ürünleriyle birlikte deneyim turizmine odaklanması etkili olacaktır. Destinasyonu ziyaret eden bir turistin aynı destinasyonu tekrar ziyaret etme isteğinde unutulmaz deneyimler yaşaması oldukça önemli bir unsurdur. Bu kapsamda Trakya Bölgesi'nde deneyime odaklanan alternatif turizm türlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu hedefe ulaşmak amacıyla 2024-2028 döneminde Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde aşağıdaki tedbir/proje/programların hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Tedbirler

1. Bölgede sağlık turizmini geliştirmeye yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Edirne Merkez, Tekirdağ Çorlu, Çerkezköy ve Süleymanpaşa ilçelerinde yoğunlaşan medikal turizmin yanı sıra Kırklareli Kofçaz, Demirköy ve Merkez ilçelerinde wellness turizmi, yaşlı yaşam merkezi, rehabilitasyon merkezleri ve ileri yaş (senior) turizmine yönelik yatırımlar desteklenecektir.

2. Trakya Bağ Rotasının yanı sıra alternatif turizm rotaları tasarlanacaktır.

Trakya Bağ Rotası özelinde önoturizm faaliyetleri desteklenecektir. Trakya Bağ Rotasının farklı ülkeler (Bulgaristan ve Yunanistan) ve destinasyonlarla birleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Bunun yanı sıra Trak Rotasının Türkiye, Bulgaristan ve Yunanistan'ı da kapsayacak şekilde oluşturulması için çalışmalar yapılacaktır. Mimar Sinan Rotası'nın hedef pazarlarda tanıtılması; Trakya, İstanbul ve Balkan coğrafyası ile entegre edilmesi desteklenecektir. Tekirdağ-Kumbağ-Şarköy arasında motorcu dostu rotalar oluşturulacaktır.

3. Deneyim odaklı yerel kültürü öne çıkaran destekleyici turizm ürünleri geliştirilecektir.

Roman Gecesi konseptiyle dans gecesi etkinlikleri tasarlanacaktır. Deneyim turizminin geliştirilmesine yönelik aktivitelerin tur programlarına dâhil edilmesi sağlanacaktır (Mantar toplama, balık tutma, bağ bozumu etkinlikleri, yaban meyveleri toplama, yöresel yemek atölyeleri vb.). Osmanlı Mutfacı temalı gastronomi etkinlikleri organize edilecektir. Edirne’de Yahudi yemeklerini canlandıran girişimler desteklenecektir. Yerel el sanatları ustaları tespit edilerek sahip oldukları tecrübeyi gelecek kuşaklara aktarmaları için eğitim merkezi ve kurslar açılacaktır (Edirnekari, aynalı süpürge, mis sabunu, çini, saraçlık, ebru sanatı, Karacakılavuz dimi dokumaları, Poyralı dokumaları, çömlekçilik vb.) Longoz Ormanları ve Istrancalar’da orman banyosu, iklim terapisi, talossoterapi, dijital detoks, yoga gibi turizmi destekleyici aktiviteler teşvik edilecektir.

4. Alternatif turizm türleri desteklenecektir.

Kırklareli Kıyıköy ve İğneada beldelerinde; Tekirdağ Şarköy ve Süleymanpaşa; Edirne Keşan ve Enez ilçelerinde yelken, rüzgar sörfü gibi su sporları geliştirilecektir. Tekirdağ Şarköy, Saray ilçeleri; Kırklareli Vize, Demirköy ilçeleri ile Edirne Keşan, Enez ilçelerinde doğa turizmini geliştirecek aktiviteler desteklenecektir. Trakya Bölgesi’nde alışveriş turizminin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir. Trakya Bölgesi’nde mübadele turizminin geliştirilmesine yönelik projeler desteklenecektir. İnanç turizmine yönelik rota geliştirme çalışmaları hızlandırılacaktır. Tarihi arkeolojik turizmin geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir. Bölge genelinde yer alan arkeolojik kültür varlıklarına ilişkin haritalar ve uygulamalar oluşturulacaktır. Bölgede kültür turizmi ve agro turizmine yönelik projelerde coğrafi işaretli ürünler (el sanatları, tarım ürünleri, maden vb.) öne çıkarılacak ve markalaşma çalışmaları hızlandırılacaktır.

5. Coğrafi işaret ve yöresel ürünler odağında gastronomi turizmine yönelik faaliyetler yürütülecektir.

Gastronomi turizmine yönelik çalışmaların desteklenmesine devam edilecektir. Bu kapsamda topluluk mutfakları, coğrafi işaretli ürünler, yöresel lezzetler gibi konseptlerde hizmet veren işletmeler desteklenecektir. Mevcut ve potansiyel coğrafi işaretli ürünlerin markalaşma ve standardının korunması amacıyla turizm otoriteleri ve işletmeler arasında farkındalık artırıcı çalışmalar yapılacaktır. Coğrafi işaretli ürünlerin turizm değeri haline getirilip görünür kılınması sağlanacaktır. Edirne’de mutfak sanatları akademisi kurulacaktır.

Program / Proje Önerileri:

Edirne İli Özel Hastane Yatırımı

**Kırklareli İli Agro Turizm Konaklama
Tesisleri Yatırımı**

**Trakya'da Sağlık Turizmi Kümelenmesi
(HİSER) Projesi**

Kırklareli Özel Hastane Yatırımı

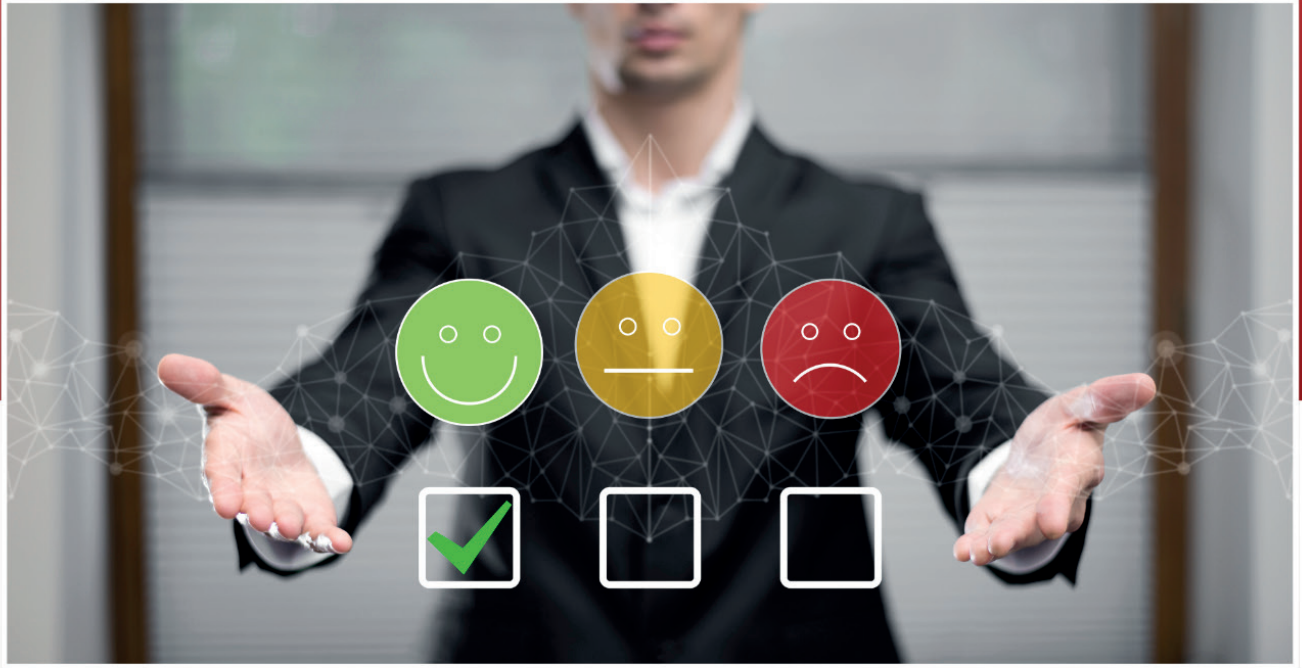

Diş Protez Laboratuvarı

Hedef 2.3:

Bölgede turizm sektöründe hizmet kalitesi artırılabacaktır.

Turizm sektöründen elde edilen gelirin yukarı çekilmesinde en önemli unsurlardan biri destinasyonlarda hizmet kalitesini yüksek tutarak müşterinin tatminini gerçekleştirmek, bu tatmin ile birlikte destinasyonu tekrar ziyaret etmesini ve çevresine de tavsiye etmesini sağlamaktır. Hem destinasyon hem de mevcut destinasyonda hizmet sunan işletme odağında düşünüldüğünde aldığı hizmetten tatmin düzeyi yüksek bir şekilde ayrılmış olan müşteri/turist potansiyel yeni müşteri anlamına gelmektedir. Müşteri tatmininin sağlanmasında en önemli unsurlardan biri olan hizmet kalitesi, turizm sektörü ve sektördeki tüm paydaşlar için elzemdir.

Hizmet kalitesini artırıcı adımlar ulusal turizm stratejisinin de omurgasını oluş-

turmaktadır. Buna göre hem Türkiye Turizm Strateji 2023'te hem de On İkinci Kalkınma Planı'nda hizmet kalitesinin yükseltilmesine yönelik tedbirler bulunmaktadır.

Trakya Bölgesi özelinde yapılan saha araştırmaları ve paydaş görüşmelerinde turizm işletmelerinde hizmet kalitesinin bir standarda ulaşamamış olması, birtakım aksaklıklar ve dil bariyeri gibi sorunlar öne çıkmıştır. Bu kapsamda bölge üniversiteleri, turizm işletmeleri ve diğer paydaşların katılımıyla yapılan il çalıştaylarında hizmet kalitesinde belirli bir standardı sağlamak, dil engelini en aza indirmek ve müşteri/turist tatmini üst seviyelere taşımak amacıyla Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde aşağıdaki tedbir/proje/programların hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Tedbirler

1. Sektörde eğitim altyapısı güçlendirilecektir.

Bölgedeki turizm eğitim altyapısı (meslek liseleri, meslek yüksekokulları ve fakülteler) geliştirilecektir. Turizm eğitimindeki teorik ve pratik uygulamaların sektör dinamiklerine uyumlaştırılması amacıyla staj imkânları artırılabilecektir. Turizm işletmelerinin stajyer alımı hususunda destekler artırılabilecektir. Mesleki eğitim ve genç istihdamı süreçlerinde sektördeki mesleklerin (komi, garson, servis elemanı, ön büro vb.) itibarını artıracak kampanyalar düzenlenecektir.

2. Turizm işletmelerinde kurumsallaşmaya ve nitelikli insan kaynağının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Turizm işletmelerinde istihdam edilen personellerin yabancı dillerini (İngilizce, Bulgarca, Yunanca) geliştirmelerine yönelik projeler desteklenecektir. Turizm işletmelerinde hizmet kalitesini artırmaya yönelik ulusal/uluslararası sertifikasyon ve standartlaşma çalışmaları ile personelin mesleki yeterlilik belgeleri alması desteklenecektir. Restoranlarda personellere verilecek misafir ağırlama, iletişim ve hijyen eğitimleri artırılabilecektir. Turizm işletmelerinde erişilebilirliğin artırılması amacıyla engellilere yönelik projeler desteklenecektir. Kurumsallaşma, dijitalleşme, toplam kalite yönetimi, tasarım, tedarik zincirini geliştirici projeler desteklenecektir. Yoğun ziyaretçi trafiğine sahip turizm destinasyonlarında, yerli ve yabancı turistlere yönelik turizm deneyimleri, hizmet kalitesi, karşılaşılan sorunlar ve beklentileri belirlemek üzere memnuniyet anketleri düzenlenecektir.

3. Sektörel iş birlikleri geliştirilecektir.

Gastronomi, konaklama ve servis gibi alanlarda uzman kuruluşlarla (Gastronometro, TURYİD, TUROB, Butik Oteller Ağı vb.) iş birlikleri geliştirilecektir. Sektörde kayıt dışılığın önlenmesine yönelik denetimler artırılabilecektir. Sektörde çalışanların ücretlerinin iyileştirilmesine dönük çalışmalar desteklenecektir. Üniversite- özel sektör iş birliği projeleri teşvik edilecektir.

Hedef 2.4:

Bütünleşik pazarlama stratejisi doğrultusunda bölgedeki turizm değerlerinin tanıtımına odaklanılacaktır.

Destinasyonların cazibe noktası olması, tekrar ziyaret edilebilmesi ve gelen ziyaretçilerin tavsiyelerinde diğer ziyaretçilerde istek uyandırabilecek güçte olabilmesi için tüketici zihninde yer etmesi gerekmektedir. Bu noktada destinasyonun sahip olduğu doğal, tarihi, kültürel, gastronomik zenginliklerle sağlanan marka kimliği ve imajının yanı sıra destinasyonda sunulan deneyimler, altyapı ve üstyapı, ücretlendirme stratejileri, yerel halkın tutumu gibi hususlar ön plana çıkmaktadır.

Trakya Bölgesi, İstanbul'a ve Avrupa'ya yakınlığı, sahip olduğu turizm değerleri, alternatif turizm türleri ve sunduğu deneyimlerle farklı hedef pazarlardan yerli ve yabancı turistlere hizmet veren/verebilecek güçlü bir destinasyondur. Her geçen gün bölgede artan turizm yatırımları nitelikli turistlerin bölgeye çekilmesinde önemli bir araç olmakla birlikte destinas-

yonun bütünleşik pazarlama stratejileri gözetilerek tanıtılması gerekmektedir.

Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illeri her ne kadar görece farklı turizm türlerinde iddialı olsa da bölgenin Trakya markası ile bütüncül olarak pazarlanması tanıtım çalışmalarında önceliklendirilmelidir. Bölge Planı hazırlık sürecinde yapılan çalıştaylarda da bu husus vurgulanmış, ortak Trakya markasının tanıtım ve pazarlama çalışmalarında bölgeye rekabet avantajı sağlayacağı dile getirilmiştir. Bu kapsamda bölgenin marka kimliğini ve imajını ortaya koyan, turizm değerlerini ön plana çıkaran tanıtım çalışmalarının yeni nesil medya araçları da dâhil edilerek bütünleşik pazarlama stratejisi doğrultusunda yürütülmesi hedeflenmektedir. Bu hedefe ulaşmak amacıyla aşağıdaki tedbir/proje/programların hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Tedbirler

1. Trakya markasının güçlendirilmesinde paydaşlar arası iş birliği ve yönetim mekanizması tesis edilecektir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) ile bölgesel paydaşlar arasındaki güçlü ilişkilerin devam etmesi için yeni projeler geliştirilecektir. Hedef pazarlardaki turizm müşavirlikleriyle etkin iş birliği sağlanacaktır. Tanıtım çalışmalarında bütünsel Trakya destinasyonu algısı öne çıkarılacaktır. Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ'da yıl boyunca yapılacak festivallerin eş güdüm halinde planlanması ve etkinlik takviminin oluşturulması sağlanacaktır. Trakya Bölgesi'nin ulusal/uluslararası yarışmalar/spor etkinliklerine ev sahipliği yapması konusunda çalışmalar yürütülecektir. Trakya Bölgesi'nin tanıtımına yönelik ulusal/uluslararası turizm fuarlarına katılım sağlanacaktır. Nitelikli turistlerin bölgeye çekilmesi için destinasyonlarda bulunan mevcut turizm ürünleri ulusal/uluslararası sanat ve müzik festivalleriyle güçlendirilecektir.

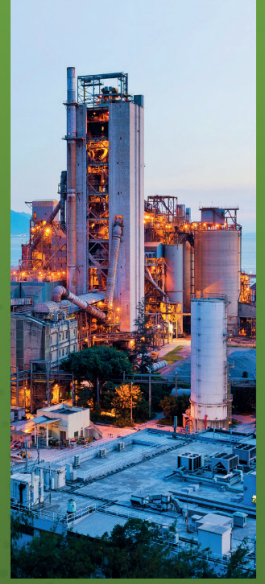
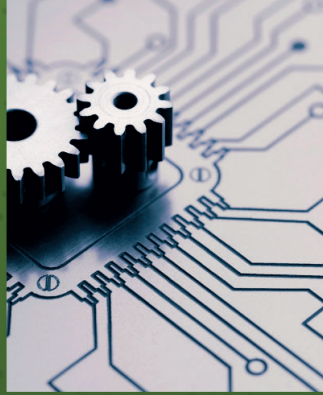
2. Tanıtım ve pazarlamada yeni nesil araçlar kullanılacaktır.

TGA tarafından Trakya tanıtımı için kurulan sosyal medya platformları (gezsentrakya, gothrace) aktif bir şekilde kullanılacaktır. Hedef ülkelerde dijital pazarlama kampanyaları yapılacaktır. Tanıtım ve pazarlamada metaverse, NFT, AR, VR vb. kullanımı desteklenecektir. 5D sanal gerçeklik ve mapping teknolojilerinden yararlanarak turizm çekim noktaları oluşturulacak, daha sonra bu çekim noktalarını da kapsayacak sanal bir oyun geliştirilerek kullanıcıların oyunlaştırma yöntemi ile bölgeyi tanımasına katkı sağlanacaktır. Z kuşağı olarak tabir edilen gençlerden oluşan hedef kitleye yönelik tanıtım kampanyaları gerçekleştirilecektir. Kitleleri etkileyen sosyal medya fenomeni, popüler kişiler ve sanatçı gibi kesimlere yönelik tanıtım faaliyetleri/gezileri düzenlenecektir.

3. Tanıtım ve pazarlamada geleneksel yöntem ve araçların etkin kullanımı sağlanacaktır.

Medikal turistlerin bölgeye çekilmesi amacıyla Balkan ülkelerinin yanı sıra İngiltere, İrlanda, Malta, Avusturya, Almanya'da tanıtım ve pazarlama çalışmaları yürütülecektir. Bölgede güçlü olan branşları ve tanınmış hekimleri öne çıkaran tanıtım çalışmaları yapılacaktır. Bölgeye tur düzenleyen/düzenleme potansiyeli olan acentelerle iş birliği halinde yeni tur paketlerinin sunulması desteklenecektir. Bölgede öne çıkan alternatif turizm rotalarının İstanbul merkezli tur programlarına entegre edilerek pazarlanmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir. Uluslararası turizm dergilerine bölgeyi tanıtıcı yayınlar hazırlanacak ve yayımlanacaktır. Bölgede öne çıkan ve yabancı turistlerin ilgisini çekebilecek Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Hıdırellez-Kakava Şenlikleri, Kırzaz Festivali, Bocuk Gecesi gibi etkinliklerin tanıtımı yapılacaktır. Farklı hedef pazarlarda turistleri bölgeye çekebilecek, hikayeleştirmeye dayalı, yerel ve özgün deneyimlere odaklanan içerikler hazırlanacaktır. Dizi ve film çekimleri bölge tanıtımında bir araç olarak kullanılacaktır. Nitelikli yapımlara destek verilecektir. İstanbul Havalimanı'nda bölgeyi tanıtıcı çalışmalar (billboard reklamları, broşür dağıtımı vb.) yapılacaktır. Sınır kapılarında Edirne ve Kırklareli'ni tanıtmak amacıyla geleneksel ve dijital platformlar etkin bir şekilde kullanılacaktır. Gastronomi alanında öne çıkan ürünler, yemeklerin tanıtımına yönelik ulusal yemek yarışmalarının bölgede düzenlenmesi desteklenecektir.

STRATEJİK ÖNCELİK 3 SANAYİ VE TEKNOLOJİ

STRATEJİK ÖNCELİK 3

İMALAT SANAYİİNİN KÜRESEL REKABET GÜCÜNÜN, YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM İLE YENİLİKÇİ BİR YAPIDA ARTIRILMASI

Sanayi devriminin başından bu yana insanoğlunun teknoloji alanında kat ettiği ilerlemeler tüm dünya için yeni bir çağın kapısını aralamış, ülkeler ve şirketler için de yeni küresel rekabet unsurları doğurmuştur. Bu rekabet unsurları içerisinde imalat sanayiinde “dijital dönüşüm” ve “yeşil dönüşüm” ön plana çıkmaktadır.

Bilgi ve teknoloji çağı olarak tanımlanan bu yeni dönemin ana unsuru olan dijitalleşme içerisinde yer alan; yapay zekâ, nesnelerin interneti, büyük veri, makine öğrenmesi vb. teknolojiler sosyal yapı yanında üretim yapısını da hızla değiştirmektedir. Bu hızlı değişim ve devinim içerisinde, dijital dönüşümün endüstri alanındaki ana sürükleyicisi olan endüstri 4.0, 10 sene gibi kısa bir zaman dilimi içerisinde yerini hızlı bir şekilde “süper akıllı toplum” ya da “toplum 5.0” olarak adlandırılan insan-makine ilişkilerinin daha ve-

rimli hale geldiği bir yapıya bırakacaktır.

Yoğun sanayileşme faaliyetlerinin küresel çapta çevre üzerinde oluşturduğu baskı sonucu, 2015 yılında ülkemizin de içinde olduğu BM tarafından “2030 sürdürülebilir kalkınma gündemi” 193 ülke tarafından kabul edilmiştir.

Bunun devamında ise 2019 yılında Avrupa Birliğine üye ülkeler tarafından “Avrupa Yeşil Mütahakatı” imzalanarak, ekonomik büyümenin küresel ısınmayı sınırlandıran bir yapı içerisinde yeşil bir büyüme stratejisi ile sürdürülmesi kararlaştırılmıştır.

Küresel arenada dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm alanlarında yaşanan gelişmeler imalat sanayiinin

küresel rekabet gücü üzerinde önemli etkiler yaratmakta; bir yandan yeni piyasa güçleri ve rakipler ortaya çıkarken, diğer yandan korumacı politikalar ve uluslararası ticarete gerilim artmakta ve küresel rekabet hiç olmadığı kadar sertleşmektedir.

Ülkemiz yeni küresel rekabet ortamı içerisinde, “2023 Sanayi Strateji Belgesi” ile “Milli Teknoloji Hamlesini” başlatarak teknoloji üreten güçlü bir Türkiye hedeflemiştir. Bu amaç doğrultusunda da aşağıdaki 5 temel strateji bileşeni belirlenerek, ülkemiz sanayinin rekabet gücünün artırılması hedeflenmiştir. Bunlar;

Yüksek teknoloji ve inovasyon,
Dijital dönüşüm ve sanayi hamlesi,
Girişimcilik,
Beşeri sermaye,
Altyapı’dır.

İmalat sanayiinde ön plana çıkan bu uluslararası dinamiklerle birlikte ülkemizin sanayileşme ve kalkınma hedefleri beraber değerlendirildiğinde, Trakya Bölgesinin ülkemiz rekabet gücüne katkı sağlayacak şekilde dönüşümü Trakya Bölge Planının ana stratejilerindendir.

Ülkemiz sanayi yerleşimleri içeri-

sinde önemli bir sanayi üssü olan Trakya Bölgesi, Avrupa Birliğine ve bir dünya metropolü olan İstanbul iline olan sınırı, Karadeniz, Marmara ve Ege denizine olan kıyıları, güçlü ulusal ve uluslararası ulaşım bağlantıları, hali hazırda kurulu bulunan 22 organize sanayi bölgesi, 1 serbest bölgesi üzerinde barındırdığı planlı sanayi alanları ile ön plana çıkmaktadır.

Bölge içinde planlı sanayi alanları Çorlu-Edirne D100 Karayolu üzerinde yerleşmekte olup, ıslah OSB’lerden dönüşen sanayi bölgeleri ile birlikte toplam 13 OSB bu aks üzerinde bulunmaktadır. Söz konusu bu aks, ülkemizin en yoğun sanayi alanlarından birini oluşturmaktadır. Sanayinin dar bir alanda bu denli yüksek yoğunluk göstermesi çevresel ve sosyo-kültürel baskıları Çorlu, Çerkezköy, Ergene, Kapaklı, Muratlı ve Lüleburgaz ilçelerinde Trakya Bölgesinin diğer yerleşim yerlerine kıyasla artırmıştır.

Tablo 3: Mevcut / Planlanan OSB ve Lojistik Merkezler

OSB ve Lojistik Merkez İli	İlçe	OSB Unvanı	Fiili Durum	OSB Alanı (Hektar)	Toplam Parsel Sayısı	Doluluk Oranı
Tekirdağ	Çerkezköy	Çerkezköy	Mevcut	1252.54	354	%100
Tekirdağ	Çorlu	Çorlu 1	Mevcut	377.06	143	%45
Tekirdağ	Çorlu	Çorlu Deri İhtisas ve Karma	Mevcut	113.23	196	%100
Tekirdağ	Ergene	Ergene - 1	Mevcut	445.58	110	%70
Tekirdağ	Ergene	Ergene - 2	Mevcut	753.4	244	%56
Tekirdağ	Hayrabolu	Hayrabolu	Mevcut	103	54	%100
Tekirdağ	Kapaklı	Kapaklı	Mevcut	210.7	95	%67
Tekirdağ	Malkara	Malkara	Mevcut	105.1	56	%100
Tekirdağ	Marmaraereğlisi	Marmaraereğlisi	Mevcut	73	26	%100
Tekirdağ	Muratlı	Muratlı	Mevcut	334.17	97	%51
Tekirdağ	Çerkezköy	Veliköy	Mevcut	390.7	186	%83
Tekirdağ	Çerkezköy	Velimeşe	Mevcut	1020.28	453	%51
Tekirdağ	Çerkezköy	Yalıboyu	Mevcut	37.94	38	%92
Tekirdağ	Çerkezköy	PAKOP Plastik İhtisas	Planlanan	254		
Tekirdağ	Çerkezköy	Çerkezköy Özel Endüstri Bölgesi	Planlanan	190.7		
Tekirdağ	Çorlu	BAYKAR Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş. İstanbul Özel Endüstri Bölgesi	Planlanan	49.7		
Tekirdağ	Çerkezköy	Kutes Metal Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Tekirdağ Özel Endüstri Bölgesi	Mevcut	20.7		
Tekirdağ	Çerkezköy	Çerkezköy Lojistik Merkez	Planlanan			
Edirne	Süloğlu	Edirne	Mevcut	107	43	%98
Edirne	İpsala	İpsala	Planlanan	34.9		
Edirne	Keşan	Keşan Gıda İhtisas	Planlanan	144.2		

Edirne	Uzunköprü	Uzunköprü	Planlanan	71.5		
Kırklareli	Lüleburgaz	Büyükkarıştıran	Mevcut	583	82	%57
Kırklareli	Lüleburgaz	Evrensekiz	Mevcut	196	36	%47
Kırklareli	Merkez	Kırklareli	Mevcut	367	128	%94
Kırklareli	Vize	Pagder-Aslan Plastikçiler İhtisas	Mevcut	65		

Kaynak: (OSBÜK, 2023), Tekirdağ Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Tablo 4: Öneri OSB ve Lojistik Merkezler

Öneri OSB ve Lojistik Merkezler	İli	İlçe	Yaklaşık Büyüklüğü (ha)
SELEB (Süleymanpaşa Ekolojik Organize Sanayi Bölgesi)	Tekirdağ	Süleymanpaşa	400
SELEB Lojistik Merkez	Tekirdağ	Süleymanpaşa	250
Çorlu Lojistik Merkez	Tekirdağ	Çorlu	200
Büyükkarıştıran Lojistik Merkez	Kırklareli	Lüleburgaz	200

Kaynak: Trakya Kalkınma Ajansı

Mevcut planlı sanayi alanları içerisinde yer alan OSB'lerin doluluk oranının yüzde 73 seviyesinde olduğu, boş sanayi parsellerine hali hazırdaki yüksek taleple birlikte göz önüne alındığında, önümüzdeki dönemde bu bölgelerde sanayi yoğunluğunun daha da artacağı öngörülmektedir. Ayrıca kurulum ve planlama çalışmaları devam eden yeni ilave OSB yatırımlarının hayata geçmesi de bölgenin sanayi envanterini genişletecektir. Bu itibarla bölgede sanayinin su kaynakları başta olmak üzere çevre üzerine oluşturacağı baskı değerlendirilerek sürdürülebilir gelişimin temini önem arz etmektedir. Öneri OSB ve Lojistik alanların tamamında yeraltı kullanım suyuna baskı oluşturmayacak şekilde yüzey

suyu depolama alanı oluşturulması ve su geri kazanımı vb. yöntemlerin uygulanarak su temin edilmesi şartları ile kurul süreçlerinin yürütülmesi önemlidir. Bununla birlikte mevcut ve planlanan OSB alanları içinde de su geri kazanımı ve yüzey suyu kullanımına ilişkin tedbirler ivedilikle alınmalıdır.

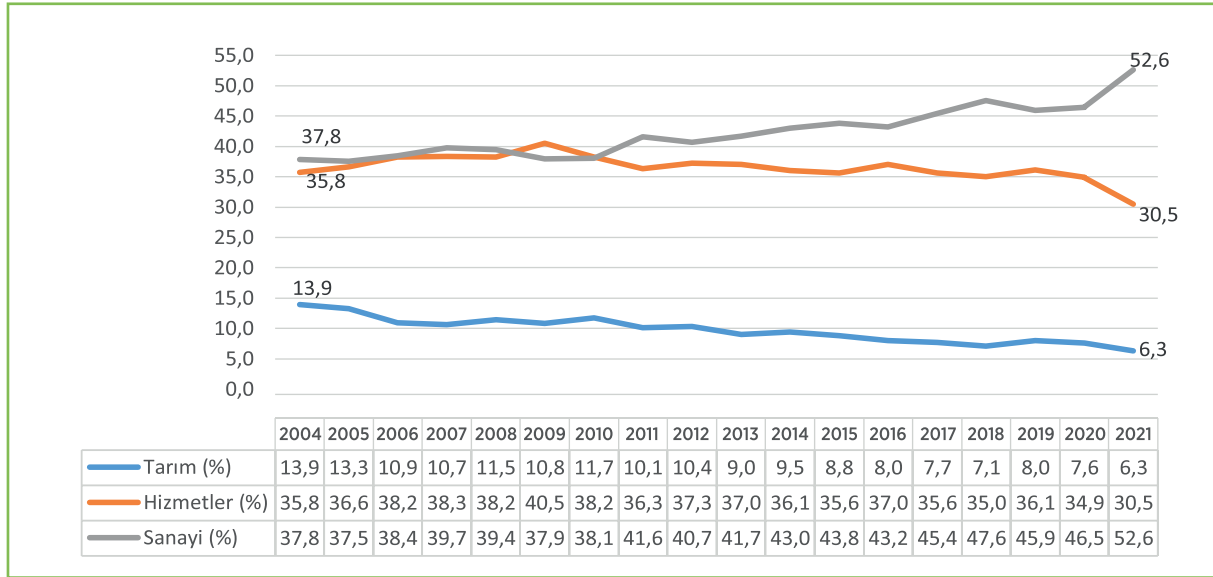
Trakya Bölgesi'nin GSYH içerisinde sanayi sektörü payı düzenli bir artış eğiliminde olup 2021 yılı itibari ile toplam Bölge GSYH'sının yüzde 52,6'sını oluşturmaktadır. Bölge illeri içerisinde Tekirdağ yüzde 59,9 oranındaki GSYH içindeki sanayi sektörü payı ile en yoğun sanayinin olduğu il iken, onu yüzde 47,2 ile Kırklareli ve yüzde 21,9 ile Edirne takip etmektedir. Edirne, Trakya Bölgesi içinde en düşük sana-

yi yoğunluğuna sahip olan ildir (TÜİK, 2021).

Trakya Bölgesinde yer alan imalat sanayiinin 2021 yılı SGK verileri üzerinden iş gücü sayıları baz alınarak yapılan 3 yıldız analizinde, bölge içinde ana imalat sanayi yoğunlaşmalarının

tekstil ürünleri, dış giyim, dokuma vb. imatları içeren tekstil sektöründe yoğunlaştığı; bunu elektrikli ev aletlerinin imalatı, eczacılığa ilişkin ilaçların imalatı ile kauçuk ve plastik imalatının izlediği gözlemlenmektedir.

Şekil 10: Bölgesel GSYH'nın Yıllara Göre Sektörel Bazda Değişimi (%)

Kaynak: (TÜİK, 2022)

İmalat sanayi sektörlerinin sigortalı sayısına göre Türkiye içi yoğunlaşma oranlarına bakıldığında ise Türkiye imalat sanayii içerisinde Tekirdağ ilinde yüzde 31 ile en yüksek paya ait iş kolunun aşındırıcı ürünler imalatı olduğu, bunu sırasıyla kilit ve menteşe imalatı, tekstil ürünlerinin bitirilmesi, derinin tabaklanması ve işlenmesi ile elektrikli ev aletleri üretiminin takip ettiği görülmektedir.

Kırklareli ilinde imalat sanayi sektörlerinin Türkiye içi yoğunlaşma oranlarına bakıldığında ise sahip olduğu yüzde 21'lik pay ile oyun ve oyuncak imalatı ilk sırada yer alırken onu cam imalatı ve nişasta imalatı takip etmektedir. Edirne ilinde Türkiye gene-

linde imalat sanayi içinde yoğunlaşan bir sektör olmamakla beraber yüzde 4'lük pay ile sıvı ve katı yağ imalatı ilk sırada yer almakta olup bunu öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı takip etmektedir. Bu yönü ile Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinden farklı olarak tarıma dayalı sanayinin ön planda olduğu bir imalat sanayi yapısına sahiptir.

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından 2012 ve 2019 yıllarında NACE faaliyet sınıflaması 2 kod bazında yapılan rekabet analizi çalışmasında da; 13-tekstil ürünlerinin imalatı, 27-elektrikli teçhizat imalatı ve 14-giyim eşyalarının imalatı ve 22-kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı sektörlerinin yukarıda ifade

edilen sektörel yoğunlaşmalara paralel bir şekilde uluslararası rekabetçilikte de öne çıktığı tespit edilmiştir.

Ergene Havzası içerisinde su yoğun sektör sınıflaması içerisinde yer alan tekstil ve deri ürünleri sektörünün yoğunlaşmada öne çıkması havza içerisinde yeraltı sularına olan kullanım baskısını artırmış ve bu kapsamda yeraltı su kullanımının havza içerisinde kısıtlanmasına ilişkin tedbirler içeren “Meriç-Ergene Havzası Koruma Eylem Planı” oluşturulmuştur. Plan dönemi içerisinde Ergene Havzası başta olmak üzere Trakya Bölgesi genelinde imalat

sanayiinde su kullanımının azaltılmasına yönelik tedbirler ile birlikte su kaynakları üzerindeki baskıyı azaltmaya yönelik olarak su kullanımı yoğun olmayan sektörlerin önceliklendirilmesi ve imalat sanayiinde su geri kazanımının teşviki önem arz etmektedir. Aynı zamanda su kullanımı yoğun sektörlerin Ergene Havzası dışında yer alan OSB'lere yönlendirilmesinin yanı sıra, yeni sanayi oluşumlarında da su kaynağının yer üstü suları ve geri kazanım yoluyla teminini içeren zorlayıcı tedbirler alınmalıdır.

Tablo 5: TR21 Trakya Bölgesi İmalat Sanayi İşyeri Sayısına Göre Teknoloji Sınıflaması

	Teknoloji Düzeyi	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2021
Edirne	Düşük	61,9%	60,0%	60,5%	62,7%	62,7%	62,3%	61,1%	60,3%	60,0%	59,6%
	Orta-Düşük	34,6%	35,6%	35,9%	34,1%	33,6%	33,4%	34,1%	34,3%	33,7%	33,3%
	Orta-Yüksek	3,2%	3,6%	3,1%	3,0%	3,4%	4,1%	4,7%	4,8%	5,6%	6,5%
	Yüksek	0,4%	0,7%	0,5%	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,6%	0,7%	0,7%
Kırklareli	Düşük	68,1%	67,3%	65,5%	65,7%	65,8%	65,5%	64,0%	61,6%	61,1%	59,3%
	Orta-Düşük	27,4%	28,5%	31,2%	30,6%	30,2%	30,4%	31,1%	31,9%	31,3%	32,8%
	Orta-Yüksek	3,7%	3,3%	2,7%	3,2%	3,6%	3,5%	4,2%	5,4%	6,5%	6,7%
	Yüksek	0,7%	0,9%	0,5%	0,5%	0,4%	0,6%	0,7%	1,1%	1,1%	1,2%
Tekirdağ	Düşük	61,0%	58,0%	55,7%	56,0%	54,5%	53,5%	51,3%	48,7%	47,7%	47,8%
	Orta-Düşük	29,2%	30,9%	33,2%	32,8%	34,0%	34,3%	35,5%	36,8%	36,2%	35,7%
	Orta-Yüksek	8,7%	9,9%	9,9%	10,1%	10,3%	11,1%	12,0%	13,3%	14,9%	15,4%
	Yüksek	1,1%	1,2%	1,2%	1,1%	1,1%	1,1%	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%

Kaynak: (SGK, 2022)

Bölge içinde yer alan illerde sigortalı çalışan sayıları üzerinden yapılan teknoloji sınıflamasında düşük teknoloji düzeyinde yer alan işletmelerde çalışan sayısının toplam iş gücünün yarısından fazlasını oluşturduğu ve bunu sırasıyla orta düşük, orta yüksek ve yüksek teknoloji düzeyinde firmalarda çalışan işçi sayılarının izlediği görülmektedir. Bu yönü ile bölge içinde yer alan firmaların düşük ve düşük orta düzeyine sahip teknoloji düzeyinde yoğunlaştıkları söylenebilir. Bununla birlikte, Tekirdağ başta olmak üzere her 3 ilde de 2004 yılından bu yana gelen genel eğilim içerisinde düşük teknoloji yoğunluğuna sahip firmaların çalışan sayılarında belirgin bir azalma eğilimi varken, orta düşük ve orta yüksek teknoloji düzeyi firmaların çalışan sayılarında artış eğilimi görülmekte olup, bu durum bölge içindeki sektörel yapının düşük ve düşük orta teknoloji düzeyinden yukarı çıkma eğiliminde olduğunu göstermektedir. İllerin ihracatlarının teknoloji düzeylerine bakıldığında ise Tekirdağ ilinde orta-yüksek teknoloji düzeyi ihraca-

tında yükselen bir eğilim olduğu ve ilin ihracatında en önemli payın yüzde 41,3 ile orta-yüksek teknoloji düzeyinde olduğu görülmektedir. Edirne ve Kırklareli illerinde ise ihracatın büyük kısmının düşük teknoloji düzeyinde olduğu görülmektedir. Aynı dönem içerisinde Türkiye genelinde sektörlerin teknoloji düzeylerine göre ihracatlarında önemli bir artış veya azalış görülmez iken bölge içinde orta yüksek teknoloji düzeyinde yaşanan ihracat artışı gelecek için umut verici olup bu eğilimi geliştirici tedbirler alınmalıdır. Bölge içinde yer alan firmaların teknoloji düzeylerine göre çalışan sayıları ve ihracatları beraber değerlendirildiğinde; imalat sanayiinde katma değer artışı sağlanmasına yönelik bölgeye orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyine sahip firmaların çekilmesinin sağlanması önceliklendirilmeli ve bu tür firmalar için Bölge'nin cazibe merkezi haline getirilmesine ilişkin altyapılar geliştirilmelidir. Trakya Bölgesi içinde Tekirdağ ili başta olmak üzere AR-GE ve Tasarım Merkezi sayısında 2013 yılından

bu yana önemli artış meydana gelmiş, bölge genelinde 8 olan AR-GE merkezi sayısı 2022 yılı itibari ile 58'e yükselmiştir. Bu durum bölge genelinde patent ve faydalı model başvuru sayılarındaki artış ile kendini göstermektedir. Ancak patent başvuru sayılarının Türkiye içindeki oranına bakıldığında son 10 yıllık süreçte gerileme dikkat çekmektedir. Bu sebeple bölge içinde yenilikçilik kültürünün geliştirilmesi, araştırma geliştirme, ürün geliştirme konularında kurumsal yapıların niteliklerinin artırılması ve üniversite-sanayi iş birliği mekanizmalarının iyileştirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizin sanayileşme ve kalkınma hedefleri ile uyumlu bir şekilde, Trakya Bölgesi'nde imalat sanayiinin sürdürülebilir bir yapıda dijital dönüşümü iç-

selleştirmiş ve yeşil büyüme unsurları ile birlikte dönüşümünün yenilikçi bir yapıda sağlanarak küresel rekabet gücünün artırılması, 2024-2028 Trakya Bölge Planı'nın ana stratejilerindendir.

Bu ana strateji çerçevesinde, küresel, ulusal ve bölgesel düzeyde imalat sanayiinin gelişimini etkileyebilecek eğilim ve ulusal stratejiler ile bir önceki Trakya Bölge Planı beraber değerlendirildiğinde; Bölge içinde yenilik kültürünün geliştirilmesi, insan kaynağı kapasite ve yeterliliklerinin geliştirilmesi, iş birliği kültürünün geliştirilmesi, dijitalleşme, yeşil dönüşüm ve üretimde katma değer artışı sağlanması, Plan dönemi içerisinde imalat sanayiinin gelişimini sağlayacak ana unsurlar olacaktır.

Hedef 3.1: İmalat sanayiine yönelik temel altyapı imkânları iyileştirilecektir.

İmalat sanayiine yönelik altyapı unsurları genel olarak enerji, ulaşım ve lojistik, haberleşme, atık bertarafı, imalat sanayiini destekleyici eğitim, AR-GE vb. teknik altyapılar olarak gruplanabilir. Tüm bu unsurların, gelecek nesillerin ihtiyaçlarını gözeterek, bugünün ihtiyaçlarını karşılamak üzere sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde sağlanması planın temel hedeflerindendir.

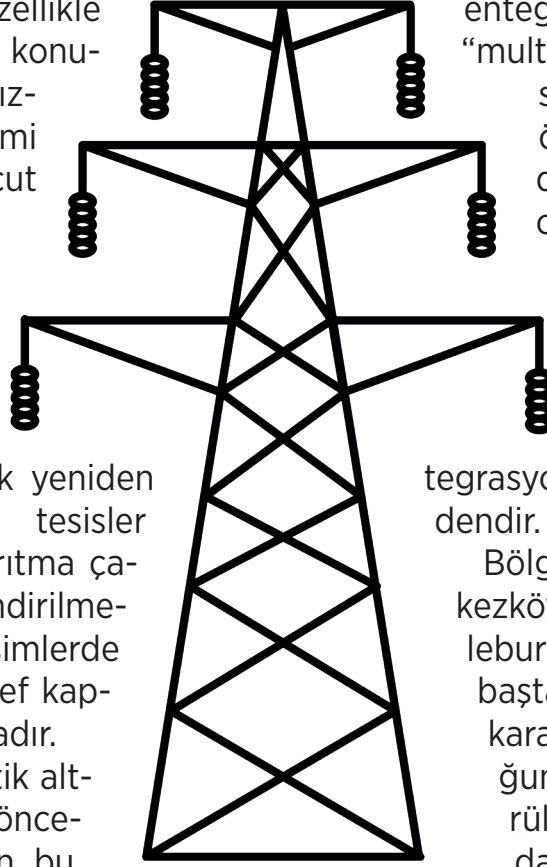
Küresel rekabet ortamı içerisinde üretim faaliyetlerini sürdüren firmalar açısından yukarıda ifade edilen nitelikli ve kesintisiz altyapı imkânlarına sahip olmak hayati derecede önemlidir. Nitelikli altyapının bölgesel bazda oluşturulmasının ilk basamağını ise kapsayıcı bir planlama yaklaşımı oluşturmaktadır. Bu kapsamda Çevre Düzeni ve İmar Planlarında sanayi, ulaşım ve lojistik hizmetler için sürdürülebilirlik ve küresel rekabet koşulları beraber değerlendirilerek Plan öncelikleri doğrultusunda revizyonlar ve yenilemeler yapılması önemlidir.

1980 sonrasında planlı olmayan bir yapıda hızla gelişen bölge sanayii, çevre kirliliği ve çarpık kentleşme gibi bir dizi sorunu da beraberinde getirmiştir. Bu sorunların giderilmesi için; OSB mevzuatında yapılan “İslah OSB” düzenlemesi ile plansız ve düzensiz sanayi alanlarının belirli bir düzene kavuşması sağlanmış, Ergene Havzası Korumaya Eylem Planı ve Derin Deşarj A.Ş.’nin

kurulmasıyla da özellikle atık suların bertarafı konusunda çalışmalar hızlanmıştır. Plan dönemi içerisinde de mevcut çalışmalara ilave olarak yapımı devam eden atık su arıtma tesislerinin tamamlanarak faaliyete geçmesi, atık suların arıtılarak yeniden kullanımına ilişkin tesisler yapılması, atık su arıtma çamurlarının değerlendirilmesine yönelik girişimlerde bulunulması bu hedef kapsamında yer almaktadır.

Ulaştırma ve lojistik altyapısı anlamında önceki plan döneminden bu yana önemli ilerlemeler kat edilmiştir. Asyaport Limanı tamamlanarak Türkiye'nin en büyük transit konteyner limanı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. 1915 Çanakkale Boğaz Köprüsü açılarak Malkara Çanakkale Otoyolu faaliyete geçirilmiş; Kuzey Marmara Otoyolu ve Yavuz Sultan Selim Köprüleri ile Asya ve Avrupa kıtaları arasındaki ulaşımın İstanbul bypass edilerek rahat bir şekilde gerçekleşmesi sağlanmıştır. Ulusal ve uluslararası önemli ulaşım bağlantılarının yanında, bölge içinde de ilçe geçişlerinde yapılan çevre yolları, ilçeler arasındaki bağlantıların büyük çoğunluğunun bölünmüş yol haline getirilmesi ile önemli kazanımlar sağlanmıştır. Bunlarla beraber yeni plan döneminde Trakya Bölgesi'nin Güneydoğu Avrupa'nın Lojistik Üssü olma vizyonuna hizmet edecek yapıda, ulaşım "modları" arasında

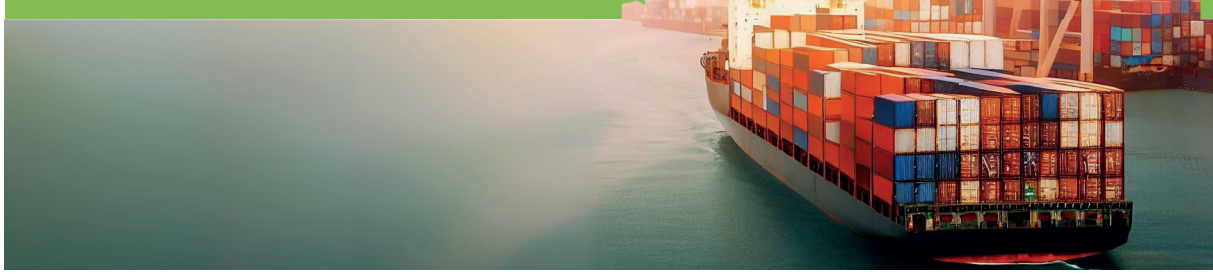
entegrasyonun sağlanarak "multimodal" taşımacılık sistemine geçilmesi önceliklendirilmektedir. Bu kapsamda öncelikle demiryolu aktarma istasyonları, lojistik merkezler, OSB-liman bağlantılarının raylı sistemler ile entegrasyonu temel tedbirlerdendir.

Bölge içinde Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı, Ergene, Lüleburgaz ve Muratlı ilçeleri başta olmak üzere D-100 karayolu aksı üzerinde yoğun bir sanayi varlığı görülmektedir. Dar bir alanda hızla gelişen yüksek

sanayi varlığı dolayısı ile elektrik iletim altyapısı talebi karşılamakta zorlanmaktadır. Bu sebeple bu hat başta olmak üzere, bölge içinde sanayinin ihtiyaç duyduğu kesintisiz elektriğin sağlanmasına yönelik altyapı iyileştirilecektir. Benzer şekilde telekomünikasyon altyapısında yaşanan kesintiler ve hız düşüklükleri de giderilerek, üretim altyapısının beklentilerinin karşılanması hedeflenmektedir.

Bölge içindeki sanayi yerleşimleri 2. ve 3. derece deprem risk bölgesi içinde kalmakta olup, sanayi alanlarındaki yapıların depreme ve diğer afetlere dayanıklı yapılmasının sağlanması önemlidir. Bununla birlikte farklı ihtisaslaşma gerektiren sanayi yangını, gaz kaçağı vb. diğer acil durumlara müdahale edebilecek altyapının sanayi yoğun yerleşimlerde güçlendirilmesi sağlanacaktır.

Tedbirler

1. Ekolojik lojistik merkez oluşumları desteklenecektir.

Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesi içindeki Asyaport ve Ceyport Limanları arkasında ön fizibilite ve yer seçim çalışmaları yapılan SELEB projesi içindeki lojistik merkezin ve organize sanayi bölgesinin yapımı önceliklendirilecektir. Söz konusu üretim ve lojistik alanının ekolojik yapıda, uluslararası “intermodal” bağlantılara sahip altyapı ile inşası sağlanacaktır. Trakya Bölgesi içinde liman arkasında kuru liman yapımına ilişkin fizibilite çalışması yapılarak, bu projenin hayata geçirilmesine yönelik girişimlerde bulunulacaktır. TCDD tarafından Çerkezköy ilçesinde planlama çalışmaları yürütülen lojistik merkezin yapım süreci hızlandırılacaktır. Bunlar dışındaki ekolojik lojistik merkez girişimlerine yönelik planlama çalışmaları yürütülecektir.

2. Bölgenin “multimodal” taşımacılık altyapısı geliştirilecektir.

Yunanistan ve Bulgaristan üzerinden Güneydoğu Avrupa ülkeleri ile demiryolu bağlantılarının güçlendirilmesine yönelik girişimler artırılabilecektir. Bu kapsamda, bölge içi demiryolu yük aktarma istasyonlarının liman arkaları ve OSB hinterlandları içerisinde yapımı öncelikle sağlanacak, OSB’ler ile limanlar ve sınır kapıları arasında demiryolu hatlarının yapımına yönelik girişimler hızlandırılacaktır. Bölge içi kuzey-güney karayolu bağlantıları güçlendirilecek ve bu kapsamda limanlar ile OSB’ler ve ASB arasındaki hatlara öncelik verilecektir. Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren hattının Çorlu Atatürk Havalimanı ve Çerkezköy, Çorlu, Lüleburgaz, Süleymanpaşa, Kırklareli merkez başta olmak üzere hizmet ve sanayi kent merkezleri ile entegrasyonu sağlanacaktır. Mevcut sınır kapılarında yer alan gümrük hizmetlerinin kapasitesi ve etkinliği artırılabilecektir. Bu kapsamda Kapıkule ve Tekirdağ gümrükleri başta olmak üzere, gümrük sahalarının iyileştirilmesine ilişkin analiz çalışmaları yürütülecektir. Edirne-Kırklareli, Vize-Kırklareli ve Hayrabolu-Süleymanpaşa arasındaki bağlantı yolunun bölünmüş yol olarak hizmete açılmasına yönelik çalışmalar hızlandırılacaktır. Ergene, Kapaklı, Çerkezköy ve Çorlu başta olmak üzere OSB’lerin bölge içi yerleşim yerleri ile olan ulaşım bağlantılarının kapasiteleri ve hizmet kaliteleri yükseltilecektir. Marmara Denizi’nin taşımacılıkta etkin kullanımına yönelik fizibilite çalışmaları yürütülecek; denizyolu-demiryolu, denizyolu-karayolu entegrasyonunun güçlendirilmesine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

3. Üretim merkezlerinin altyapıları sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde küresel rekabetçiliği artıracak şekilde iyileştirilecek ve bölgesel düzeyde etkin üretim merkezi planlaması yapılacaktır.

Mevcut Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının geçmiş dönem mahkeme kararları ve 2024-2028 Trakya Bölge Planı öncelik ve hedefleri dikkate alınarak sanayi yerleşimleri, lojistik merkezler ve ulaşım bağlantıları yönüyle revize edilmesi önceliklendirilecektir. Derin Deşarj A.Ş. tarafından yapım çalışmaları yürütülen merkezi arıtma tesisleri ivedilikle tamamlanarak faaliyete geçirilecektir. Bu arıtma tesislerinden çıkan çamurun bertarafı ve değerlendirilmesine ilişkin fizibilite çalışması yapılacak ve bu çalışmalara uygun olarak, bölge içinde belirlenecek alanlarda ilgili bertaraf tesisleri yapılacaktır. OSB'lerin kesintisiz elektrik enerjisine kavuşturulması amacıyla, elektrik iletim hatlarının kalite ve kapasitesi yükseltilecek ve trafo bağlantıları geliştirilecektir. Tüm OSB'lere fiber optik bağlantı hatlarının gelmesi sağlanarak, OSB alanları içinde yüksek hızlı kesintisiz telekomünikasyon altyapısının oluşturulmasına yönelik girişimlerde bulunulacaktır.

DSİ tarafından yeraltı suyu kullanımı üzerindeki baskıyı gidermek amacıyla imalat sanayiinin ihtiyaç duyduğu suyun Meriç Nehrinden yapılacak kanal ile getirilmesine yönelik proje hızlandırılarak projenin yapımı tamamlanacaktır. OSB'lerin altyapı konusunda finansal kaynaklara erişimini sağlamaya yönelik olarak Trakya Kalkınma Ajansı koordinasyonunda proje yazma, fon kaynakları araştırma ve kredi temini konusunda çalışmalar yürütülecektir.

4. İmalat sanayiine yönelik afet ve acil yardım planlaması ve altyapısı iyileştirilecektir.

OSB'ler başta olmak üzere sanayinin yoğunlaştığı yerleşimlerde sanayi tesislerinde meydana gelecek yangın vb. acil durumlara müdahale edebilecek birimler, OSB ve belediyeler içerisinde oluşturulacaktır. İmalat sanayiine yönelik deprem ve diğer doğal afetlere ilişkin afet analizleri ve tehlike haritaları yapılacaktır. İmalat sanayiinin yapı stoku afet yönünden analiz edilerek bu kapsamda ihtiyaç duyulan altyapılar geliştirilecektir.

Program / Proje Önerileri:

Süleymanpaşa Lojistik Merkezi (SELEB)

Trakya Bölgesindeki Endüstriyel Atık Su Arıtma Tesislerinden Çıkan Atık Çamurun Bertarafına Yönelik Tesis Kurulumu

Süleymanpaşa Ekolojik Organize Sanayi Bölgesi Kurulumu

Gümrüklü Antrepo Tesisi

Hedef 3.2: Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş süreci başlatılacaktır.

Ekonomik büyüme ve sosyal refahı artırmanın çevresel unsurlar da göz önünde bulundurarak, bütüncül bir kalkınma yaklaşımını içeren sürdürülebilirlik, günümüz dünyasındaki en önemli aksiyon alanlarının başında gelmektedir. Dünyamız, sanayileşmenin başlamasından bu yana, iklim değişikliği ve diğer çevresel alanlardaki olumsuzlukların yansımalarını her geçen gün daha görünür şekilde hissetmektedir. Dünyamızın verdiği bu alarm, devletleri ve sivil toplum örgütlerini de harekete geçirmiş; sanayileşmenin olumsuz etkilerinin bertaraf edilerek daha yeşil bir büyümenin gerçekleştirilmesi ve bu alanda topyekûn bir dönüşümün sağlanması için çalışmalarını hızlandırmıştır. Sürdürülebilir ekonomik büyüme hedefi neredeyse dünya ekonomisinin tüm aktörleri tarafından kabul görmeye başlamıştır.

Günümüzde, sanayide yeşil dönüşüm

çalışmalarının merkezinde Avrupa Birliği yer almakta olup bu kapsamda 2050 yılında iklim nötr bir kıta oluşturma hedefiyle “Avrupa Yeşil Mutabakatı” Eylem Planı 2019 yılında hayata geçirilmiştir. Söz konusu program salt bir iklim politika belgesinden ziyade ekonomik bir dönüşüm programı niteliğindedir. Sera gazı emisyonlarının yüzde 55 oranında azaltılmasına yönelik tedbirler içeren “Fit for 55 Package”, “Sınırdaki Karbon Düzenlemesi” gibi diğer aksiyon planlarının da AB tarafından hayata geçirilmesi ile küresel rekabet ortamında yeşil dönüşüm çalışmaları, dış ticaret ve firmalar açısından da önemli bir başlık haline gelmiştir.

Ülkemizin en önemli ticari partneri durumunda olan AB’nin hayata geçirdiği bu yeni düzenlemeler sonrasında, Ticaret Bakanlığı tarafından 2021 yılında “Yeşil Mutabakat Eylem Planı” hazırlanarak

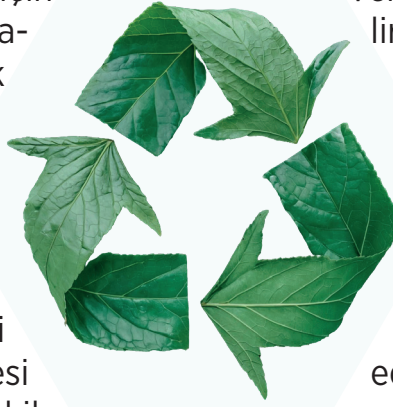
Türkiye'nin sürdürülebilir ve kaynak etkin bir ekonomiye geçişi hedeflenmiştir. Ticaretinin neredeyse yarısını AB ile gerçekleştiren ülkemiz için Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nın hayata geçirilmesi, küresel rekabetçiliğimizin korunması açısından önem arz etmektedir. Yeşil dönüşüm çalışmaları söz konusu eylem planının en önemli alt başlıklarından birini oluşturmaktadır. Bu çerçevede, sektörler için temiz üretim uygulamaları için mevzuat çalışmalarının yapılması, AB Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol mevzuatına uyumun sağlanması, tekstil ve deri sektörü başta olmak üzere tüm sektörlerde su ve hammadde verimliliği çalışmalarına hız verilmesi hedeflenmektedir. Aynı şekilde, ülkemizin 2022-2024 Orta Vadeli Programı da yeşil dönüşüm çalışmalarının hızlanmasına vurgu yapmaktadır.

Gelecek 30 yılda imalat sanayiinin en önemli gündem maddelerinin başında olacak yeşil dönüşüm çalışmaları kapsamında, 2024-2028 Trakya Bölge Planı, küresel rekabetçilik çerçevesinde ulusal stratejilerle uyumlu bir şekilde Trakya Bölgesi imalat sa-

nayiinin yeşil dönüşümü yanında yeni sanayi oluşumlarının yeşil ve sürdürülebilir bir yapıda kurgulanmasını hedeflemektedir.

Yoğun bir sanayi varlığına sahip olan Trakya Bölgesi'nin sanayi kompozisyonu içerisinde enerji ve su tüketimi yoğun sektörlerin varlığı dolayısı ile yeşil dönüşüm çalışmaları ivedilikle başlatılacaktır. TÜBİTAK MAM tarafından yürütülen 'Sanayide Kaynak Verimliliği Potansiyelinin Belirlenmesi Projesi Sonuç Raporu'na göre sanayide yüzde 17 ile yüzde 29 arasında su tasarrufu potansiyeli bulunmaktadır ve bunun yaklaşık yüzde 57'si yatırım gerektiren çalışmalarla elde edilebilecektir. Bu sebeple su ve enerji verimliliğine yönelik çalışmalara ve yatırımlara destek sağlanmalıdır.

Plan uygulama dönemi içerisinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüm çalışmaları; sınırda karbon düzenlemeleri, döngüsel ekonomi, temiz-ekonomik ve güvenli enerji arzı, iklim değişikliği ile mücadele ve imalat sanayiinde su verimliliği ve su geri kazanımına yönelik yapılacak çalışmaları içermektedir.

Tedbirler

1. Organize Sanayi Bölgeleri başta olmak üzere imalat sanayiinin yeşil üretime geçişi hızlandırılacaktır.

OSB'lerin yıllık su kullanım yükleri analiz edilerek, OSB'ler tarafından kullanılan suların yüzey suları ve/veya atık suların geri dönüşümü yoluyla temin edilmesine yönelik gerekli fizibilite ve proje çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda öncelikle Çerkezköy OSB tarafından yaptırılan göletin çalışmaları hızlandırılacaktır. OSB'ler özelinde endüstriyel simbiyoz analiz çalışmaları yapılarak bu kapsamda önceliklendirilen alanlarda iş birlikleri desteklenecektir. Yenilenebilir ısı uygulamalarının sanayide kullanım potansiyeline yönelik OSB'ler özelinde fizibilite çalışmaları yapılacaktır. Bu çerçevede güneş enerjisi kullanımı yanında atık ısının kullanımına yönelik iş birlikleri ve projeler desteklenecektir.

Döngüsel ekonomi kapsamında bölge içi farkındalık düzeyini artırmaya yönelik OSB'ler özelinde bilgilendirme faaliyetleri yürütülecektir. Bu çerçevede Türkiye'deki iyi örnekler tespit edilerek saha ziyaretleri organize edilecektir. Bölge içinde yer alan OSB'ler özelinde yeşil dönüşüm stratejileri hazırlanacaktır.

Yeşil ve dijital dönüşüme uğrayacak sanayi işletmelerinde faaliyet gösteren çalışanların istihdamının korunarak işletmenin dönüşüm sürecinin insan kaynakları açısından da desteklenebilmesi için mevcut işgücünün dönüşüm sürecine uyumunun sağlanmasına yönelik beceri geliştirme ve beceri kazanırma faaliyetleri (yeniden eğitim faaliyetleri) desteklenecektir.

2. İmalat sanayiinde sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde su başta olmak üzere hammadde ve enerjinin verimli kullanımı ve geri kazanımına yönelik faaliyet ve projeler önceliklendirilecektir.

Bölge içinde su tüketimi yüksek olan gıda imalatı, tekstil imalatı, kimyasallar ve kimyasal ürünlerin imalatı, kâğıt ve kâğıt ürünleri, diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı ve ana metal sanayi ürünleri imalatı sektörlerinde su verimliliği ve su geri dönüşümüne yönelik sektörel fizibilite çalışmaları yapılacaktır. Bu sektörlerde yüksek teknolojinin uygulanması ve su tüketimini azaltmaya yönelik pilot uygulamalar hayata geçirilecektir. Sanayi sektöründe su verimliliğinin gerçekleştirilmesinde; kuru endüstriyel proseslere geçişi sağlayan teknoloji kullanımı, kapalı devre su kullanımı, su kaçaklarının azaltılması, yıkama suyunun tekrar kullanımı, buhar ve ultrasonik temizleme yöntemlerinin kullanımı, su izleme ve yönetim sistemlerinin kurulumu ve yağmur suyu toplama sistemlerinin kurulumu gibi yatırımlara yönlendirme ve destek sağlanacaktır. Demir-çelik, kimya, gübre üretimi, tekstil ve kâğıt sektörleri öncelikli olmak üzere, bölge genelinde etkin hammadde kullanımına ilişkin sektörel fizibilite çalışmaları yapılarak bu yöndeki girişimler desteklenecektir.

Sürdürülebilir hammadde teminine yönelik plastik sektörü başta olmak üzere seçilen sektörlerde analiz çalışmaları yürütülerek sektörel bilgilendirmeler yapılacaktır. Bölge içi sanayi kaynaklı atık envanteri oluşturulacak; bu atıkların imalat sanayiinde girdi olarak kullanımına yönelik araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetleri teşvik edilerek üniversite-araştırma merkezi ve işletmeler arasındaki iş birlikleri desteklenecektir. Sanayide atık su bertaraf tesislerinin su çıkış kalitelerinin izlenmesine yönelik sistemler kurularak ilgili kurumlarca izlemeleri yapılacaktır. İmalat sanayiinde kullanılan yeraltı su kuyularının tamamı kayıt altına alınacaktır. Su kullanımı yoğun sektörlerin bölge içinde sanayinin yoğunlaştığı Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı, Ergene, Muratlı ilçelerine girişi kısıtlanacak, Ergene Havzası içinde yer üssü su kaynağı kullanımı olmayan ya da atık su geri dönüşümünden su kullanmayı sağlayamayan yeni OSB ve endüstri bölgesi oluşumlarına izin verilmeyecektir.

3. Sınırdaki karbon düzenlemesi ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında belirlenen ulusal politikalara bölge imalat sanayiinin uyumu sağlanacaktır.

Çimento sektörü başta olmak üzere termik enerji kaynağı olarak ithalata bağlı fosil yakıtlar kullanan sektörlerde atıktan üretilmiş yakıt kullanımının artırılmasına yönelik fizibilite çalışmaları yürütülecek ve bu çerçevedeki oluşumlar desteklenecektir. Sera gazı emisyon yoğunluğunun azaltılmasına yönelik olarak çimento, enerji, ana metal sanayi başta olmak üzere termik enerji kullanan sektörlerle yönelik detaylı fizibilite çalışmaları yürütülecek ve bu kapsamdaki oluşumlar desteklenecektir. YEK-G kapsamında üretimde dolaylı yeşil enerji kullanımına yönelik bilgilendirme ve analiz çalışmaları yürütülecektir. Organik atık miktarı yüksek sektör ve firma yoğunlaşma alanları belirlenerek bölgesel biyogaz üretim potansiyel haritası oluşturulacak ve yatırımcılar bilgilendirilecektir. Yeşil hidrojen üretimi ve kullanımına ilişkin bölgesel fizibilite çalışması yapılarak, liman ve demir çelik sektörleri başta olmak üzere ilgili yatırımcılarla iş birliği mekanizmaları oluşturulacaktır. Sanayi tesislerinin baca filtre sistemlerinin uzaktan izleme sistemi ile izleme ve takibine imkân veren altyapı kurulacaktır.

Bölgede yer alan limanların yeşil liman konseptine geçişlerine yönelik bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları yapılacak bu yöndeki girişimler özendirilecektir. Bölgesel karbon piyasası çalışması yapılarak karbon azaltılmasına ilişkin strateji planı oluşturulacaktır. Alüminyum ve elektrik enerjisi sektörlerinin Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM) kapsamında uygulanacak olan Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasına uyumuna yönelik araştırma ve sektörel strateji çalışması yapılacak ve ilgili sektörlerin bu kapsamdaki farkındalık düzeyleri artırılacaktır. Sınırdaki karbon düzenlemesi mekanizmasına önümüzdeki dönemde girme potansiyeli taşıyan, kirleticilik seviyesi yüksek tekstil sektörüne yönelik etüt ve analiz çalışmaları yapılarak bu çerçevede sektörel strateji raporu hazırlanacak ve sektörel farkındalık yükseltici çalışmalar yapılacaktır.

Hedef 3.3:

İmalat sanayiinde AR-GE, UR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

Günümüz dünyasında baş döndüren bir hızda bilim ve teknoloji alanında gelişmeler yaşanmakta, birkaç yıl öncesine kadar dijital 4.0'dan bahsedilirken, dijital 5.0 teknoloji dünyasının merkezine gelmiş durumdadır. Bu yenedünya içinde "bilgi" en önemli kaynak durumuna gelmiş, bilgi üretebilen toplumlar küresel rekabet ortamında birkaç adım öne çıkmışlardır.

Bilim ve teknoloji alanında yaşanan bu değişimler, ülkemiz ve bölgemiz için riskler ve fırsatları beraberinde taşımakta olup fırsatları iyi değerlendirerek küresel rekabetçiliğimizin artırılmasında bölgesel yenilik kültürünün ve iş gücünün niteliğinin artırılması, bilgiye dayalı ekonomiye geçişin sağlanması için gerekli altyapıların ku-

rulması planın temel hedeflerinden biridir.

Ülkemiz ve bölgemiz ekonomisinin orta gelir tuzağı tehlikesini bertaraf edebilmesi için AR-GE, ÜR-GE ve yenilikçilik alanlarında çalışmalar ve iş birliklerinin geliştirilmesi kritik öneme sahiptir. Ülkemiz son yıllarda yenilikçilik ve AR-GE alanlarındaki kaynak artışı ve oluşturulan altyapılar ile yenilikçilikte ilerleme kat etmektedir.

Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu tarafından 2012-2017 yılları arasında ya-

pılan 5 analiz çalışması incelendiğinde Tekirdağ ili düşükte olsa bir yükseliş eğilimi gösterirken Kırklareli ili yatay, Edirne ise düşüş eğilimi göstermektedir.

Tekirdağ başta olmak üzere bölgedeki illerde, AR-GE ve yenilik göstergelerinin

Ülkemiz, 2022 yılı Küresel İnovasyon Endeksi sıralamasında 132 ülke arasında önceki yıllara göre ilerleme sağlayarak 37'nci sırada yer almıştır.

en önemli altyapı unsurlarından biri olan AR-GE ve tasarım merkezi sayılarında 2013-2022 yılları arasında belirgin bir artış olmakla birlikte patent ve başvuru sayılarındaki artışın Türki-

ye ortalamasının altında kalması, Türkiye'nin küresel çapta yenilik alanında gösterdiği yükselişi, bölge illerinin aynı hız ile yakalayamadığına işaret etmektedir.

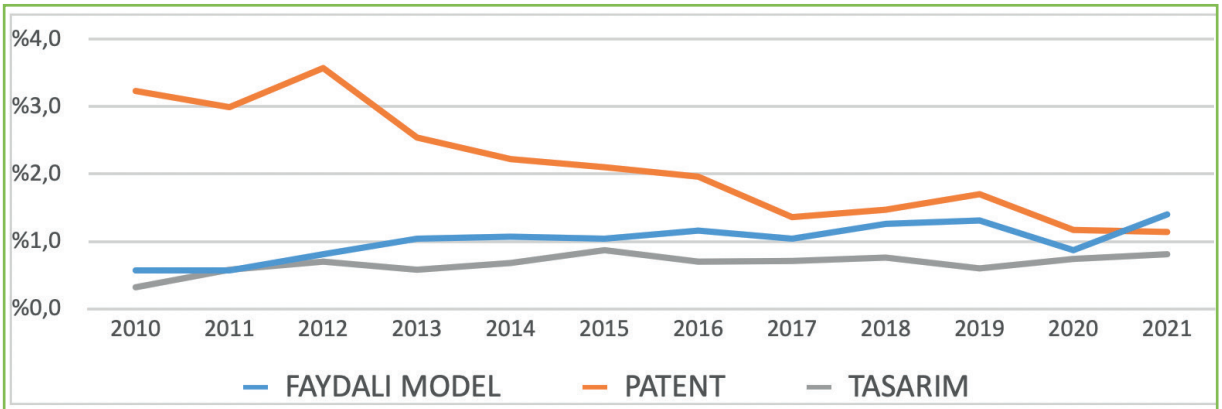

Tablo 6: URAK Rekabetçilik Endeksi Yenilikçilik Alt Endeks Sıralaması

İller	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Tekirdağ	18	17	14	16	13
Edirne	25	30	29	33	33
Kırklareli	50	43	44	50	46

Kaynak: (URAK, 2018)

Şekil 11: Faydalı Model, Patent ve Tasarım Başvurularının Trakya/Türkiye Oranı (%), 2010-2021

Kaynak: (TÜİK, 2022)

Bu veriler, 2024-2028 Trakya Bölge Planı Mevcut Durum analizinde yer alan diğer verilerle birlikte değerlendirildiğinde Trakya Bölgesi'nin AR-GE ve yenilikçilik alanında sahip olduğu potansiyelin çok altında bir yerde ol-

duğu tespit edilmiştir. Bu konuda bölgenin altyapı ve iş birliklerinin geliştirilmesi ve kültürel dönüşümle birlikte sosyo-ekonomik açıdan daha iyi bir duruma geleceği öngörülmektedir.

Tedbirler

1. Bölgesel düzeyde AR-GE, ÜR-GE ve yenilikçilik ekosistemi geliştirilecektir.

Akıllı uzmanlaşma ve bölgesel yenilik stratejisi plan dönemi içerisinde Trakya Kalkınma Ajansı koordinasyonunda katılımcı bir yapıda hazırlanacaktır. Bölgenin “enerji ve çevre”, “dijital dönüşüm” ve “biyoteknoloji” alanlarında öncelikle uzmanlaşmasına yönelik ihtiyaç analizi yürütülecek ve bu kapsamda stratejik yol haritası oluşturulacaktır. Bölge üniversitelerinin bu alanlarda uzmanlaşması teşvik edilecektir. Yenilik kültürünün geliştirilmesine yönelik olarak okul öncesi, ilk, orta ve yükseköğretim düzeylerinde farkındalık artırıcı etkinlikler düzenlenecektir. Bu çerçevede milli eğitim müdürlükleri ve rektörlükler tarafından bir etkinlik takvimi hazırlanarak seminer, çalışma ziyareti, yarışmalar vb. diğer aktiviteler bir plan dâhilinde yürütülecektir. İl istihdam ve mesleki eğitim kurullarında, yürütülecek AR-GE ve yenilikçilik kültürü faaliyetleri izlenerek gerekli tedbirler alınacaktır. Üniversiteler bünyesinde teknoloji, tasarım, AR-GE ve yenilikçilik konularında öğrenci kulüplerinin kurulması teşvik edilecek ve bu kulüplerin çalışmaları desteklenecektir. Lisans ve lisansüstü programların sektörlerin ihtiyaçları ve küresel rekabetçilik dikkate alınarak yenilikçilik merkezli yapılandırılmasına yönelik çalışmalar başlatılacaktır. Trakya Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen teknik destek programları içerisinde AR-GE, ÜR-GE, yenilikçilik konularına ilişkin eğitim faaliyetlerinin ağırlığı artırılacaktır. Bölgesel yenilik ve AR-GE ekosistem analizi yapılacaktır.

2. Bölgenin araştırma ve yenilik altyapısı güçlendirilecektir.

Her il merkezinde ve Çorlu, Lüleburgaz, Keşan gibi gelişme bilim, teknoloji ve yenilik kültürünü geliştirici, çocuk ve gençlere hitap eden, eğlenerek öğrenen bir yapıda faaliyet gösteren bilim merkezleri kurulacaktır. Bölge içinde yer alan teknoloji geliştirme bölgelerinin alan büyüklükleri ve fiziki kapasiteleri artırılabilecektir. Teknoloji geliştirme bölgeleri içerisinde AR-GE, ÜR-GE ve girişimciliği destekleyici ara yüz mekanizmaların hayata geçmesi desteklenecektir. Üniversiteler içerisinde yer alan laboratuvar ve test merkezlerinin işletme ihtiyaçları çerçevesinde daha etkin kullanılmasını sağlamak amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından oluşturulan “Laboratuvar ve Araştırma Alt Yapısı Portalı Envanter Bilgi Sistemi”nin bölge içinde etkin tanıtımı yapılarak kullanımı sağlanacaktır. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi’nde kurulu “Trakya Verimlilik ve İnovasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi (TRAVİM)”nin üniversite-sanayi iş birliği çerçevesinde daha aktif ve etkin şekilde hizmet vermesine yönelik girişimler desteklenecektir. Bölge içinde özel sektörün ihtiyaç duyduğu test ve analizlere ilişkin araştırma çalışması yapılacaktır. AR-GE ve tasarım merkezi olan işletmeler başta olmak üzere, işletmeler ile üniversiteler ve araştırma merkezleri arasında network geliştirmek amacıyla SANTEK

platformu etkin kullanılacaktır. OSB ve ticaret ve sanayi odaları bünyelerinde firmalara yönelik hizmet verecek yenilik merkezleri oluşumu desteklenecektir. Bu merkezlerde yenilik kültürü geliştirme yanında patent, faydalı model, ticarileşme vb. alanlarda faaliyetler yürütülmesi teşvik edilecektir.

3. Patent, tasarım ve ticarileştirme faaliyetleri bölgesel düzeyde desteklenecektir.

Melek sermaye ve yatırım fonlarının tanıtımına ilişkin bölge içi faaliyetler yürütülerek, işletmeler ile bu finans kaynakları arasındaki iletişimin kurulmasına yönelik çalışmalar Trakya Kalkınma Ajansı koordinasyonunda yürütülecektir. Patentlerin ticari ürüne dönüşebilmesine yönelik destek programları oluşturulacaktır. Bölgesel bazda “en yenilikçi firma” seçimi yapılarak, firmaların yenilikçilik alanındaki çalışmaları özendirilecektir. Benzer şekilde üniversitelerde yer alan öğretim üyelerine yönelik yenilikçilik indeksi hazırlanarak, “en yenilikçi akademisyen ödülü” programı oluşturulacaktır. Doktora tezlerinin işletme ihtiyaçlarına uygun alanlarda yazımına yönelik eşleştirme, tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri üniversiteler koordinasyonunda SANTEK bünyesinde yürütülecektir. Bu kapsamda ilgili rektörlüklerce OSB’ler içerisinde bölüm tanıtım organizasyonları yürütülecektir. Üniversitelerin BAP projelerinin de bu çerçevede kullanımı etkinleştirilecektir.

Program / Proje Önerileri:

Toz Torbasız Elektrik Süpürgesi Yatırımı

Buzdolabı Kompresörü İmalatı

Whey Protein Konsantresi İzolatı İmalatı

Diamonyum Fosfat (DAP) Gübresi Üretimi

Tekstil Boyama Makineleri Üretimi

Kırklareli 1000 Büyükbaş Kapasiteli Entegre Hayvancılık Tesisi

Kırklareli Peynir Altı Suyu Tozu Üretim Tesisi

Kırklareli Dondurma Üretim Tesisi

Suni veya Sentetik Elyaf (Diaper Elestan İpliği) Üretim Tesisi

Hedef 3.4:

İmalat sanayiinde dijital dönüşüme geçiş hızlandırılacaktır.

Günümüzün dünyasının volatilitesi yüksek, belirsiz, karmaşık ve muğlak yapısı içinde imalat sanayiinin gelişimini sürdürerek küresel rekabetçiliğini artırmasında, tüm değer zincirinin birbiri ile gerçek zamanlı entegrasyonu ve sürekli iletişim içinde akıllı ve kendisini uyarlayan bir sistem döngüsünün sağlanması önemlidir. Bu sistemin oluşturulması ise; akıllı sensörler, büyük veri analizi, 3D yazıcılar ve akıllı şebekeler gibi teknolojik gelişmelerin üretim ve hizmet süreçlerinde etkin kullanımı ile mümkündür. Dijitalleşme olarak tanım-

lanan bu süreç günümüz sanayiinin en önemli itici gücünü oluşturmaktadır.

Dijital dönüşüm süreci içerisinde işletmelerin üretimde kullandıkları teknolojiler yanında, yönetim, organizasyon ve iş yapış kültürlerinde de dönüşüm gerekmektedir, imalat sanayiinin dijital dönüşümü bu bağlamda firmaların teknolojik ve kültürel dönüşümüdür. Bu perspektifle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yayınlanan “Dijital Türkiye Raporu” ülkemiz imalat sanayiinin dijital dönüşüm alanındaki yol haritasını oluşturmuştur.

Ülkemizin yüksek teknoloji ihracatı ve AR-GE yatırımlarının GSYH'ye oranında son dönemde artış olmakla beraber, dünya sıralamasındaki yerini dahayukarılara çekebilmesinde imalat sanayiinin dijital dönüşümü kritik öneme sahiptir.

Tablo 7: TÜBİSAD Türkiye'nin Dijital Dönüşüm Endeksi İş Dünyası Kullanımı

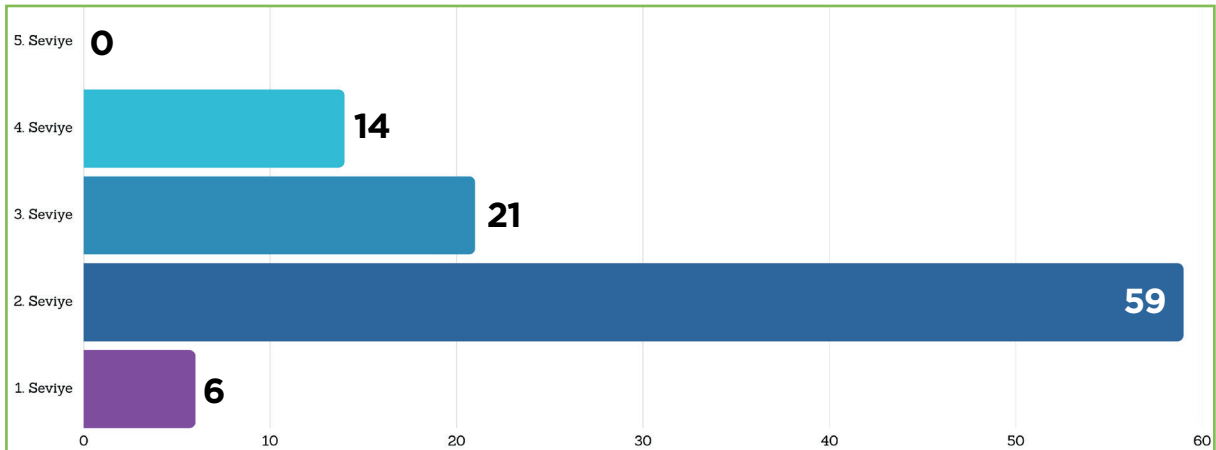
Türkiye Dijital Dönüşüm Endeks Bileşeni	2019	2020	2021
7. Boyut: İş Dünyası Kullanımı	2,77	3,32	3,41
7.01 Firmaların son teknolojileri özümsemesi	3,05	3,78	3,97
7.02 Yenilik kapasitesi	2,62	3,82	3,86
7.03 PCT patent başvurusu (bir milyon kişi başına)	1,07	1,12	1,18
7.04 İşletmeler arası işlemlerde BİT kullanımı	3,58	3,86	3,82
7.05 İşletme müşteri arası işlemlerde BİT kullanımı	3,78	3,87	3,80
7.06 Personel eğitim yatırımları	2,54	3,50	3,82

Kaynak: (TÜBİSAD, 2021)

Türkiye Bilim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) tarafından 2019 yılından bu yana yapılan Türkiye'nin Dijital Dönüşüm Endeksi çalışmasında, ülkemizin 2019 ve 2021 yılları arasında dijitalleşme alanında endeks değerinin arttığı görülmektedir. Söz konusu çalışmada "iş dünyası kullanımı" başlığı ile verilen endeks değerlerindeki artışın genel endeks artışı üzerinde olması, iş dünyasının dijitalleşmeye ülkemizde gereken önemi vermeye başladığının göstergesidir.

Bölgesel ve il düzeyinde dijital olgunluk düzeylerini gösteren bir endeks

bulunmamaktadır. Ancak, Trakya Kalkınma Ajansı ile ülkemizin ve bölgemizin önde gelen organize sanayi bölge yönetimlerinden biri olan Çerkezköy OSB ortaklığında 11 farklı sektörden 100 firma ile yapılan araştırmada, bölgemiz firmalarının dijital olgunluk seviyelerinin 5 seviye içerisinde 2. seviyede yoğunlaştığı görülmüştür. Bölge geneli firmalara göre görece daha büyük ve kurumsal firmalarla yapılan bu ankette, genel dijital olgunluk seviyesinin düşük olması, bölge genelinde imalat sanayinin dijitalleşmesi konusunda kat edilecek çok mesafe olduğunun işaretidir.

Şekil 12: ÇOSB'de Faaliyet Gösteren Firmaların Dijital Olgunluk Seviyelerine Göre Dağılımı

Kaynak: ÇOSB Dijital Dönüşüm Projesi Raporu

Yukarıda ifade edilen ulusal stratejiler ve bölgesel bulgular dâhilinde, Trakya Bölgesi'nde imalat sanayinin

dijital dönüşüm yoluyla uluslararası rekabetçiliğinin artırılması bu strateji çerçevesindeki ana hedeflerdendir.

Tedbirler

1. İmalat sanayiinde dijital teknoloji kullanımı yaygınlaştırılacak ve bu teknolojinin bölge imkân ve kabiliyetleri ile üretimi teşvik edilecektir.

Bölgesel “dijital dönüşüm yol haritası” hazırlanacaktır. Bu yol haritasının bir parçası olarak önceliklendirilecek sektörler için sektörel yol haritaları oluşturulacaktır. OSB’ler içerisinde “dijital dönüşüm merkezi, model fabrika, verimlilik merkezi vb.” açılması teşvik edilecek, bu kapsamda öncelikle Çerkezköy OSB bünyesinde açılan “dijital yetkinlik merkezinin” bir rol model olarak tanıtımı sağlanacaktır. Üniversiteler bünyesinde “dijital dönüşüm araştırma” merkezlerinin kurulumu teşvik edilecektir. OSB’lere, üniversitelere ve teknoloji geliştirme bölgelerine en az 1 Gbit/sn genişbant erişim hizmeti sağlanacaktır. OSB’lerin bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısı güçlendirilecektir. MESS MEXT gibi ulusal ve uluslararası dijital dönüşüm merkezleri ile bölge firmaları arasında etkileşim ve iletişim tanıtım ve çalışma ziyaretleri yoluyla güçlendirilecektir. İşletmelere yönelik dijital dönüşüm ve dijital olgunluk düzeyi belirleme programı Trakya Kalkınma Ajansı tarafından, OSB ve ticaret ve sanayi odaları ile iş birliği halinde düzenlenecektir. Dijital olgunluk seviyesi belirlenen firmalara yönelik eylem planı oluşturma ve kapasite geliştirme destekleri sağlanacaktır. İşletmelerin siber güvenlik konusunda farkındalık seviyelerinin yükseltilmesine yönelik eğitim ve bilgilendirme çalışmaları OSB’ler ve ticaret ve sanayi odalarınca yürütülecektir. Firmalar ve teknoloji gelişim bölgeleri arasında işbirliği ve firma eşleştirmelerine yönelik OSB’ler içerisinde tanıtım etkinlikleri ve B2B görüşmeler organize edilecektir. Firmaların dijital dönüşüm taleplerinin alınarak öncelikli milli ve yerli imkânlarla karşılanmasına yönelik girişimlerde bulunulacaktır. Dijital dönüşüm konusunda firmalara destek olmak üzere ulusal ve uluslararası fon kaynakları kılavuzu hazırlanarak, Trakya Kalkınma Ajansı tarafından bu çerçevede danışmanlık sağlanacaktır.

2. Bölge insan kaynağı ve eğitim altyapısının dijital dönüşüm perspektifinde geliştirilmesi sağlanacaktır.

Bölge içerisinde sanayinin yoğunlaştığı yerleşmeler olan Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı, Lüleburgaz ilçelerinde öncelikli olmak üzere seçilecek meslek liselerinin ve yüksekokulların “tematik meslek lisesi ve yüksekokula” dönüşümü sağlanarak bu okullarda dijital teknoloji ağırlıklı eğitim verilecektir. Mevcut çalışanların dijital dönüşüm alanında farkındalık ve bilgi düzeylerinin artırılmasına yönelik olarak OSB ve ticaret ve sanayi odalarınca eylem planı hazırlanarak uygulanacaktır. Çorlu ilçesinde kurulum çalışmaları devam eden TEKMER’in hayata geçişi hızlandırılacaktır. Dijital dönüşüm alanında teknoloji geliştirmeye yönelik olarak üniversitelerce yüksek lisans ve doktora tezleri işletmelerle iş birliği halinde hazırlatılacaktır.

Hedef 3.5:

Bölgesel sanayi ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli ve teknik iş gücü geliştirilecektir.

Trakya Bölgesi'nin genel nüfus dinamiği içinde Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illeri farklı gelişmeler göstermektedir. 1965 yılından 1980 yılına kadar olan dönemde illerin nüfusu birbirlerine yakın iken 80'li yıllardan sonra hızlı sanayileşmenin etkisiyle Tekirdağ'ın nüfusu hızla artış göstermiş ve 1965 yılında 287.381 kişi olan nüfusu 2000'li yılların başında 623.591 kişiye ve 2021 yılında 1.113.400 kişiye yükselmiştir. Nüfusun bölge içinde yerleşimler bazında dağılımına bakıldığında, il merkezleri ile birlikte imalat sanayiinin kümelenmiş olduğu Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı ve Lüleburgaz ilçelerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Tekirdağ ili Türkiye genelinde net göç hızında 2021 yılı içinde ilk sıradadır. Bu durum Tekirdağ ili içinde sanayileşmenin devam ettiği ve bu kapsamda ihtiyaç duyulan iş gücünün bölge dışından gelmeye devam ettiğini göstermektedir.

Bölge genel GSYH'sı içinde tarım sektörünün payının düşüş trendi içinde olmasına karşın, bölge beşeri sermayesinin oluşumunda tarım sektörü hala önemli bir yere sahiptir. Bölge insanlarının tarımsal faaliyetlerden elde ettikleri gelir ve tarımsal üretim deseninin kısmi zamanlı çalışmaya imkân veriyor olması dolayısıyla, tarım faaliyetleri yanında diğer iş kollarında tam zamanlı çalışan nüfus oranı Trakya Kalkınma Ajansı tarafından yürütülmüş olan "Çiftçi Algısı Raporuna" göre dikkate alınması gereken boyuttadır. Bu yönü ile tarımsal faaliyetlerin beşeri sermaye üzerinde oluşturmuş olduğu kültürel yansımalar dikkate alınmalıdır.

Bölge içindeki belirli alanlarda yoğunlaşmış yoğun sanayi varlığına karşın, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde ülkenin geri kalanına göre farklılaşmış bir mesleki eğitim altyapısı görülmemektedir. Mesleki eğitimin her boyutta bölge sek-

törel ihtiyaçları tespit edilerek yapılandırılması önemlidir. Bu bağlamda özellikle üniversitelerin, sektörel yoğunluklar dikkate alınarak ihtisaslaşması ve öğrenci yerleştir-

me programlarının bölgesel bazda etkin yürütülmesi plan dönemi içinde beklenmektedir. Yine bölgesel çapta mesleki eğitim yerleşkesi kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları yürütülmelidir.

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen imalat sanayiine yönelik çalıştay ve saha çalışmalarında elde edilen bulgular bölge içindeki firmaların hem mavi hem de beyaz yaka iş gücü bulmakta zorlandıklarına işaret etmektedir. Bu sebeple, bölgesel çapta yapılacak iş gücü analizlerine göre mavi ve beyaz yaka iş gücünün teminine yönelik çalışmalara ağırlık verile-

cektir.

Küresel rekabet ortamında dikkate alınması gereken ana belirleyici unsurlar olarak ortaya çıkan, dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm kapsamında beşeri

sermayenin geleceğe dönük şekillenmesi kritik öneme sahiptir. OECD tarafından yapılan analizde, OECD ülkelerindeki mevcut işlerin yüzde 15'inin önümüzdeki 15-20 yıl içerisinde tamamen otomatize olacağı, yüzde 32'sinin ise dijitalleşme ile yıkıcı bir dönüşüme uğrayacağı öngörülmektedir. Yine AB tarafından hazırlanan raporlarda dijitalleşmenin 2030 yılına kadar 1,7 milyon yeni iş gücü ortaya çıkaracağını öngörmektedir. Bu sebeple mevcut beşeri sermaye havuzunun dönüşümü için kamu sektörü başta olmak üzere harekete geçilmesi önemlidir.

Tedbirler

1. Küresel ve ulusal gelişmeler ve beklentiler çerçevesinde bölgesel iş gücü piyasası analiz edilerek bu doğrultuda dönüşümü sağlanacaktır.

Bölgesel iş gücü piyasasının hali hazırda ihtiyaç duyduğu ya da duyabileceği mesleki yeterlilikleri belirlemek üzere iş gücü piyasa analiz çalışması yapılacaktır. Bölgesel iş gücü arz ve talebi arasındaki uyumsuzlukları belirlemek üzere analiz çalışması yürütülecek ve bu çerçevede gerekli tedbirler il istihdam ve mesleki eğitim kurulları tarafından alınacaktır. Üniversiteler ve il istihdam ve mesleki eğitim kurullarınca, bölge sanayi sektörünün talep ve beklentileri doğrultusunda üniversiteler ve meslek liselerinde yeni bölüm/alan açılması ve var olan bölümlerin/alanların niteliklerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir. Bölgesel bazda kısa - orta vadede iş gücü kaybı yaşanma riski yüksek sektörler analiz edilerek bu kesimlere yönelik mesleki

geçiş programları organize edilecektir.

Bölgesel iş gücü piyasasında dezavantajlı kesimlerin istihdamı desteklenecektir. Bu kapsamda dezavantajlı kesimlerin aile yaşam becerilerinin ve aile dayanıklılığının desteklenmesine yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetleri yaygınlaştırılacaktır.

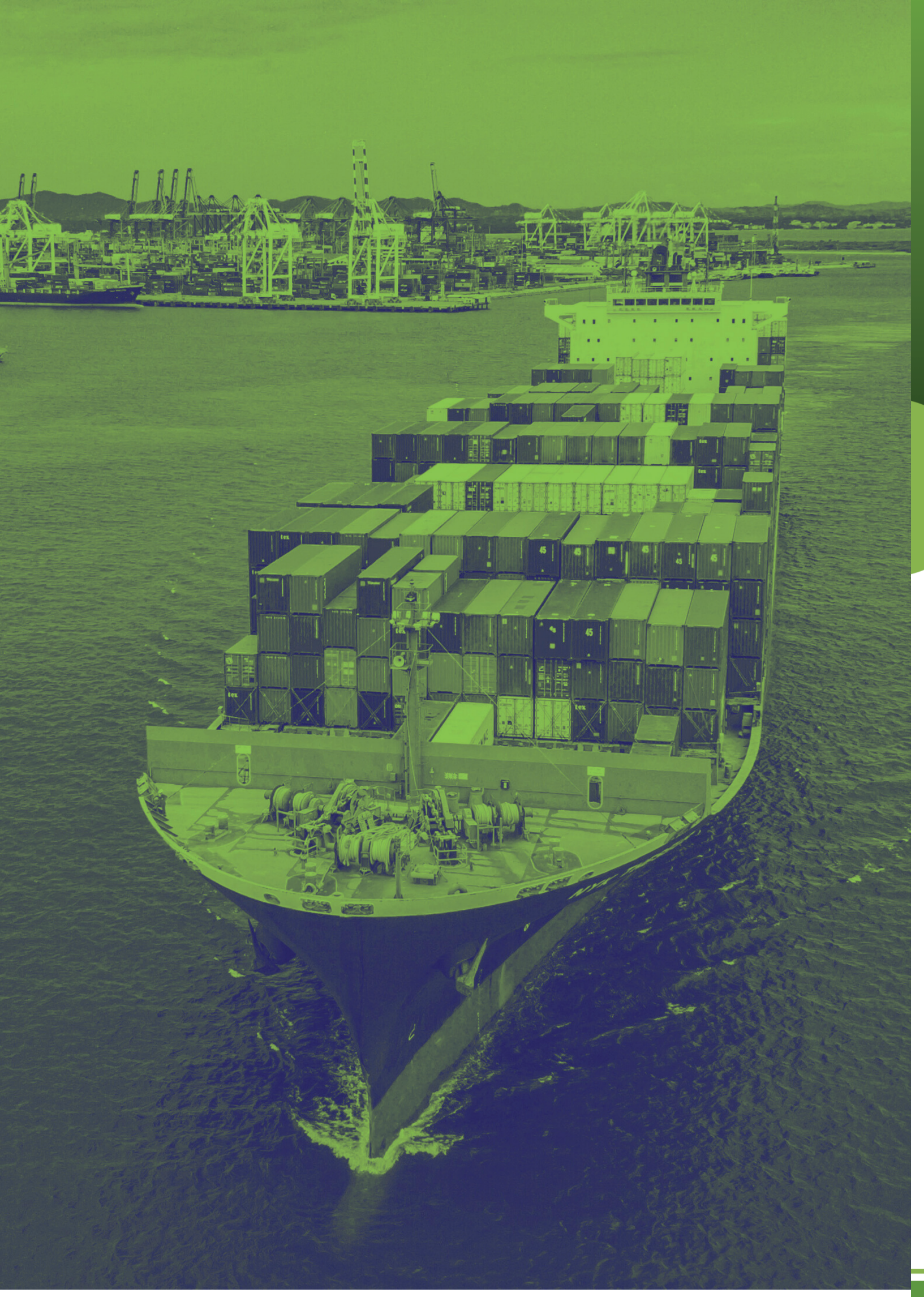
2. İmalat sanayiinde genç istihdamı desteklenecektir.

Trakya Kalkınma Ajansı, ticaret ve sanayi odaları, OSB'ler, İŞKUR müdürlükleri ve diğer paydaşlarla iş birliği halinde istihdam garantili mesleki eğitim programları düzenlenecektir. İşgücünün meslekler arası geçişini kolaylaştıran esnek becerilerin kazandırılmasına yönelik eğitim programları ilgili kamu kurumlarınca yürütülecek ve bu kapsamda mesleki yeterlilik sınav merkezinin Trakya Bölgesi içinde açılmasına yönelik girişimler desteklenecektir. Üniversiteler bünyesinde yer alan kariyer merkezlerinin personel sayısı ve nitelikleri artırılarak, iş gücü piyasası ile üniversiteler arasında aktif bir ara yüz olmaları ilgili rektörlüklerce sağlanacaktır. Üniversitelerce staj programlarının etkinliğini artırmak üzere işletmeler ile iş birliği halinde çalışmalar yürütülecektir. İstihdam piyasası içinde Erasmus+ ve diğer mali destek programlarının etkin kullanılmasına yönelik Trakya Kalkınma Ajansıca bilgilendirme ve yönlendirme faaliyetleri yürütülecektir. OSB'ler içerisinde meslek lisesi ve mesleki eğitim merkezi kurulumları teşvik edilecektir.

3. Dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm konularında bölgesel beşeri sermaye yeterlilikleri artırılabacaktır.

Yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm kapsamında imalat sanayiinin ihtiyaç duyduğu ve duyabileceği iş gücü nitelikleri analiz edilerek bu ihtiyacın karşılanmasına yönelik yükseköğretim ve ortaöğretim düzeyinde gerekli alanların açılması sağlanacaktır. Yazılım teknolojileri ve endüstriyel tasarıma yönelik bölüm ve ders içerikleri oluşturulması için il mesleki eğitim kurullarınca gerekli tedbirler alınacaktır.

Hedef 3.6:

İhracatın artışı ve ithalatın azaltılması ile birlikte yerelleştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

Küreselleşmiş dünya üretim yapısı içinde, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanarak refahın artırılmasında ihracatın rolü önemlidir. İhracatta yakalanan artış GSYH'nın artmasını sağlayarak ülkelerin refah seviyesini yükseltmektedir.

Ülkemiz ihracatı son 10 yıllık süreçte dalgalı bir seyir izlemekle birlikte büyüme trendi içerisinde. Özellikle son 6 yıldır bu büyüme trendi hız kazanmış ve 2021 yılında toplam ülke ihracatı yüzde 32,8 artmıştır. Dünya ekonomisinde yaşanan dalgalanmalar, pandemi süreci ve jeo-politik alanda yaşanan gelişmeleri, ülkemiz ihracatı iyi bir şekilde yönetmeyi başararak güçlü bir yükseliş dinamiği kazanmıştır. Mevcut küresel konjonktürün plan uygulama dönemi içinde de devam ederek ülke ihracatına olumlu yansımalarını sürdüreceği öngörülmektedir.

Avrupa Birliği 2030 yılına kadar sera

gazı emisyonlarını yüzde 55 oranında azaltmak için iklim ve enerji politikasını revize etmekte olup bu kapsamda Avrupa Yeşil Mutabakatının önemli bir parçası olan "Fit for 55" paketini yayımlamıştır. Söz konusu pakette deniz taşımacılığından kaynaklanan emisyonlarının mevcut emisyon ticareti sistemine dahil, karayolu taşımacılığından kaynaklanan emisyonların ise yeni bir emisyon ticaret sisteminde değerlendirilmesi tavsiye edilmektedir. Tedarik zincirlerinin yeniden şekillenmesinin öngörüldüğü plan döneminde ticaret menzilin yeni küresel iklim rejimi ile uyumlu bir şekilde düzenlenmesi, Türkiye için yeni bir fırsat penceresi doğurmaktadır.

McKinsey Global Institute tarafından 2020 yılında yapılan küresel tedarik zincirlerinin yeniden yapılanmasına yönelik öngörü çalışmasında, küresel çapta yaşanan pandemi, ticaret savaşları, iklim de-

ğişikliği vb. trend değişimleri dikkate alınarak ilaç ve eczacılık, hazır giyim/ayakkabı/deri, iletişim ekipmanları, sağlık ekipmanları, mobilya, tekstil ve ulaştırma ekipmanları sektörlerinin küresel tedarik zincirindeki değişim potansiyeli en yüksek sektörler olarak ortaya çıktığı ifade edilmektedir. Aynı raporda, ülkemize, özellikle otomotiv, makine ekipman, elektrikli teçhizatlar gibi orta yüksek teknoloji yoğunluklu imalat sanayi sektörlerinde bu yeni küresel tedarik zinciri yapılanmasından en fazla yararlanma potansiyeli olan ülkeler içinde yer verilmiştir. Bu çerçevede Trakya Bölgesi'nin imalat sanayiinin yoğunlaştığı alanlar ile ilgili çalışmada öngörülen sektör çakışmaları tespit edilerek ilgili sektörlerdeki ihracat çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

Trakya Bölgesi ihracat rakamları incelendiğinde de bölgenin 2013 yılından bu yana süren eğilim içinde ülke ihracatına paralel bir seyir izlediği ve 2021 yılı itibarıyla yüzde 38,1'lik bir büyümeye sergilediği görülmektedir. Bölge içindeki illerden 2021 yılı itibarıyla dünyanın 172 ülkesine ihracat yapılmaktadır. Bölge içindeki firmaların önemli

kısımının kayıtlı olduğu il İstanbul'dur. Bu durum dış ticaret istatistiklerinin bölge illere yansımada eksikliklere sebep olmakta, ana üretim üssü

Trakya Bölgesi olan firmaların dış ticaret rakamları İstanbul hanesine yazılmaktadır. Mevcut durumda bölge ihracat rakamlarının istatistiklere yansıyanın çok üzerinde olduğu değerlendirilmektedir.

Trakya Bölgesi'nden ihraç edilen ürünlerin kompozisyonuna bakıldığında; "makine ve teçhizatın" bölge ihracatındaki payı 2000'li yılların başına göre iki katından fazla artmış, toplam ihracatın yüzde 16,3'ü olmuştur. Benzer şekilde "gıda ürünleri ve içecek ürün grubunun" da ihracat payının 2021 yılı hariç yükseldiği görülmekte, bu kalem altında artışın esas kaynağının "öğütülmüş tahıl ürünleri" ihracatında olduğu not edilmelidir. "Tekstil ve giyim eşyası ürün grubunun" bölge ihracatından aldığı pay 2000'li yılların başında yüzde 35'li seviyelerde iken sonraki yıllarda kademeli bir şekilde azalmış ve toplam payları yüzde 18 seviyesine düşmüştür. Giyim eşyası ürün grubu ihracatındaki düşüş çok dikkat çekicidir. Buna karşın, "kimyasal madde ve ürünleri grubunun" bölge ihra-

Bölge içinde ihracatın dağılımına bakıldığında ise, toplam bölge ihracatının yüzde 88,7'sinin Tekirdağ ilinden gerçekleştiği görülmektedir. Bu yönü ile Tekirdağ ilinin gerek imalat sanayi üretimi ve gerekse ihracatta bölgenin ana lokomotifi olduğu söylenebilir.

cat payı kademeli şekilde artış göstererek yüzde 2'li seviyelerden yüzde 7'li seviyelere çıkmıştır. “Deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı ürün grubunun” bölge ihracat payı sürekli bir azalış göstermiş, 2000’li yıllarda yüzde 6 seviyesine kadar çıkan ihracat payı 2021 yılı itibariyle yüzde 0,3 seviyesine düşmüştür. Bölge ithalatında ise kimyasal madde ve ürünler grubu, makine ve teçhizat imalatı, ana metal, atık hurda ve tekstil ürünleri ön plana çıkmaktadır. 2002 yılından bu yana, tekstil ürünleri, plastik ve kauçuk ile gıda ürünleri ve içecek ürün gruplarındaki ithalat azalması dikkat çekicidir.

Ülkemiz “uzak ülkeler stratejisi” kapsamında; ülkemize 2 bin 500 kilometreden uzak mesafede bulunan ve toplam küresel ithalatı 60 milyar doların üzerinde olmasına rağmen yüzde 1’in altında pay aldığımız, Amerika

kıtası (ABD, Kanada, Meksika, Brezilya ve Şili), Asya kıtası (Çin, Japonya, Güney Kore, Pakistan, Hindistan, Endonezya, Malezya, Tayland, Filipinler ve Vietnam), Afrika (Güney Afrika ile Nijerya) ve Okyanusya (Avustralya) ile dış ticareti geliştirmeyi hedeflemektedir. Dünya nüfus projeksiyonlarında da en fazla nüfus artışının görülmesi öngörülen bu ülkeler ile dış ticaretin geliştirilmesine yönelik faaliyetler Trakya Bölgesi’nde yer alan firmalar için önemlidir. Bu sebeple bu ülkelere yönelik dış ticaret stratejisi ve eylem planlarının hazırlanması önemlidir.

Trakya Bölgesi sahip olduğu sınır kapıları ile de dış ticaret için önemli bir potansiyeli barındırmaktadır. Bu sebeple sınır ülkeler ile olan ticaretin daha etkin yürütülmesine yönelik plan dönemi içinde girişimlerde bulunulacaktır.

Tedbirler

1. İşletmelerin dış ticaret imkân ve kabiliyetleri geliştirilecektir.

Bölgesel, il ve sektör bazlı olarak ihracat fizibilite ve pazar araştırmaları Trakya Kalkınma Ajansı koordinasyonunda yürütülecektir. Bu kapsamda, belirlenen pazar, sektör ve ürünlere yönelik ihracat artışına imkân verecek eğitim, bilgilendirme, saha çalışması, fuar katılımları vb. çalışmalar yürütülecektir. İhracat çalışmalarında hedef bölgeler olarak “Avrupa ve Balkanlar” ile “Uzak Ülkeler Stratejisi” kapsamında belirlenen ülkeler öncelikli olarak analiz edilecektir. Yapılan analiz doğrultusunda bu ülke ve bölgeler ile bölge firma-

larının eşleştirilerek, ihracatın geliştirilmesine yönelik tanıtım, bilgilendirme ve ağ kurma faaliyetleri yürütülecektir. İhracat konusunda hali hazırda mevcut devlet desteklerinden işletmelerin etkin yararlanmasını temin etmek amacıyla bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri ilgili kurumlarca yürütülecektir.

sanayi üretimlerinde marka bilinci geliştirme ve kümelenme merkezli çalışmalara ağırlık verilecektir. Orta yüksek teknoloji grubunda yer alan ürünler bazında ihracat potansiyeli araştırması yapılarak bu çerçevede sektörel çalışma grupları oluşturulacaktır. İşletmelerin e-ticaret ve e-ihracat konularında

Markalaşacak ürünler ile ilgili tescil, patent, endüstriyel tasarım ve coğrafi işaret belgelerinin alınmasına yönelik girişimler desteklenecektir. Markalaşma potansiyeli taşıyan süt ürünleri ve bağcılık gibi tarıma dayalı imalat

ulusal ve uluslararası sistemlere entegrasyonu için bilgilendirme ve farkındalık faaliyetleri yürütülecek bu kapsamdaki devlet desteklerinden etkin yararlanmak üzere çalışmalar yürütülecektir.

2. Bölgenin dış ticaret altyapı imkân ve olanaklarının iyileştirilecektir.

Trakya Kalkınma Ajansı koordinasyonunda, ticaret ve sanayi odaları ile iş birliği halinde yürütülen “Dış Ticaret İstihbarat Merkezlerinin” etkinliği ve sayısı artırılarak, Bölgesel düzeyde firmalara ürün bazlı pazar bulma konusunda destek sağlanacaktır. OSB’ler içerisinde dış ticaret istihbarat merkezi benzeri oluşumlar desteklenecektir. Gümrük altyapıları geliştirilecek ve gümrükleme işlemlerindeki hız ve etkinlik artırılabilecektir. Bölgede mevcut uluslararası limanların rota, güzergâh ve tarifeleri konusunda OSB’ler özelinde etkin tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri yürütülecek, bu kapsamdaki iş birlikleri için ihtiyaç duyulacak yol, aktarma merkezi, gümrükleme gibi lojistik altyapı ivedilikle yapılacaktır.

3. Yeşil dönüşüm ve iklim değişikliği kapsamında yeniden şekillenen küresel ticaret kurallarına uyum süreci başlatılacaktır.

Yeşil dönüşüm ve iklim değişikliği kapsamında ülkelerce dış ticarete getirilen sınırlama ve talepler yakından takip edilerek, işletmelerin bu konularda bilgilendirilmesi ve süreçlere uyumunun sağlanmasına yönelik faaliyetlere ağırlık verilecektir. Trakya Bölgesi imalat sanayi sektörlerinin yeşil dönüşüm ve iklim değişikliği kapsamında yeniden şekillenen küresel ticarete çevreye ve insan haklarına saygılı üretime yönelik yeni kurallara uyumunu hızlandıracak sektörel bazlı stratejiler hazırlanacaktır.

4. İmalat sanayiinde yerlileştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

Yerlileştirme çalışmaları kapsamında, bölge içinde üretim yapan firmalar başta olmak üzere ulusal düzeyde ülkenin ürün ithalat kalemleri de dikkate alınarak “Trakya Ürün Yerlileştirme Stratejisi ve Eylem Planı” Trakya Kalkınma Ajansı koordinesinde hazırlanarak Trakya’daki firmaların ithal ikame ürün üretmesine yönelik destek verilecektir. Yerlileştirme çalışmaları kapsamında ulusal sivil toplum örgütleri ve küme yapıları ile iş birlikleri geliştirilecektir. Bu kapsamda SANTEK çalışmalarının etkinliği artırılacaktır. Bölgede yer alan sektörel bazdaki ana oyuncu pozisyonundaki şirketlerle, tedarik süreçlerinin yerlileştirilmesine yönelik iş birliği ve ağ oluşturma etkinlikleri düzenlenecektir. Bu kapsamda, elektrikli ev aletleri, makine ekipman üretimi, savunma sanayi sektörleri öncelikli olarak ele alınacaktır. Bölgesel çapta ihracat potansiyeli yüksek ancak kapasitesinin altında ihracat yapan sektörlerin belirlenmesine yönelik analiz çalışması yürütülerek bu sonuçlar çerçevesinde ilgili sektörlerde ihracatın geliştirilmesine yönelik girişimler, dış ticaret istihbarat merkezleri üzerinden yürütülecektir.

Program / Proje Önerileri:

Kırklareli Masif Ahşap Ürünleri İşleme Tesisi

Düz Cam İmalatı Tesisi

Kırklareli Plastik Enjeksiyon Makineleri Üretim Tesisi

Omurga İmplantı İmalatı

STRATEJİK ÖNCELİK 4 KENT VE ÇEVRE

STRATEJİK ÖNCELİK 4

YAŞAMI ÖNEMSEYEN VE DOĞAL KAYNAKLARI SORUMLU KULLANAN İNSAN VE ÇEVRE ODAKLI BÖLGEYE GEÇİLMESİ

Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Komisyonu, 1980’li yıllarda sürdürülebilir kalkınma modelini oluşturmuştur. Sürdürülebilir kalkınma modeli özünde ekonomik büyümenin gerekliliğini, doğal kaynakları sorumlu tüketmeyi, sosyal refahı amaçlamayı, çevreyi korumayı ve iş birliğini esas almaktadır. Komisyon çalışmaları sonucunda Brutland Raporu olarak da bilinen “Ortak Geleceğimiz” raporunda bu sürdürülebilir kalkınma modeli tanımlamıştır. Devam eden yıllarda hazırlanan hem ulusal hem de uluslararası çalışmalar bu modeli esas almıştır.

Sürdürülebilir kalkınmanın odağında yer alan ekonomik hayat, insan hayatının kalitesi ve doğa son yıllarda iklim değişikliği sebebiyle ciddi tehdit altındadır. Özellikle 1990’lı yıllar itibarıyla uluslararası alanda gündeme giren iklim değişikliği, bilimsel gerçeklere dayanan ve tüm dünyayı ilgilendiren bir sorundur.

İklim değişikliği; geçim kaynakları, biyolojik çeşitlilik, insan ve ekosistem sağlığı, altyapı ve gıda sistemlerine yönelik mevcut risklere ek olarak toprak ve tatlı su kaynakları üzerindeki baskılar anlamı-

na gelmektedir (IPCC, 2022). Temel olarak iklim değişikliği, yağış rejimi değişikliği ve ortalama sıcaklıklarda artışa sebep olarak kara ve deniz buzlarının erimesine, deniz suyu seviyesinin yükselmesine, aşırı yağış, heyelan ve kuraklığın şiddetini artırmasına, salgın hastalıklar, fırtına gibi ciddi zararlara sebep olmaktadır. Dolayısıyla iklim değişikliği bu etkileri ile canlı türlerini ve doğal ortamları olumsuz etkilemektedir. Böcekler de dâhil olmak üzere dünyadaki tahmini 8 milyon bitki ve hayvan türünün bir milyonu yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. (UNEP, 2021) Ekosistemlerin ve biyoçeşitliliğin bozulması insanların geçim kaynaklarını azaltacaktır. Bu durum ise dünya genelinde sosyal uyuma, gıda güvenliğine ve ekonomik faaliyetlere zarar verecektir.

Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli tarafından yapılan araştırmalara göre Türkiye’nin yer aldığı Akdeniz makro iklim kuşağı, iklim değişikliğinden en çok etkilenecek bölgeler arasındadır. Dolayısıyla Türkiye hassas bir konumda bulunmaktadır. (T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı) 2021). Son yıllarda iklim değişikliği etkisi ile

meteorolojik, iklimsel ve hidrolojik faaliyetlerin oluşum sayılarında artış söz konusudur. (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2020) 2021 yılında ortaya çıkan Marmara Denizi müsilaj sorunu, büyük orman yangınları ve sel afetleri bunlardan bazılarıdır. Ülkemizde 'katastrofik' olarak adlandırılan büyük ölçekli doğa kaynaklı afetlerden hidro-meteorolojik karakterli olanların sayısında 1980 yılından bu yana sürekli ve çok önemli artışlar görülmektedir. (Meteoroloji Genel Müdürlüğü, 2019)

Bölgesel İklim Değişikliği Marmara Bölgesi Planına göre iklim değişikliği projeksiyonlarında ortalama sıcaklıkların yaz ayları daha yoğun olmak üzere 2-3 °C artması, yağış rejimi düzensizliğinin artarak yağışların daha yoğun ve kısa aralıklarda gerçekleşmesi beklenmektedir. Ayrıca yine aynı rapora göre sıcaklık artışının, aşırı hava olaylarının (fırtına, dolu, sel vs.) sayısında ve şiddetinde artış yaşanması

öngörülmektedir. Meriç-Ergene Havzası'nda iklim değişikliğinin etkisi ile 2041-2070 döneminde havzanın brüt su potansiyelinde yüzde 60'lara varan azalma meydana gelmesi ve 2071-2100 döneminde yıllık kullanılabilir su miktarının toplam su ihtiyacını karşılamaması beklenmektedir. (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2020) Bu doğrultuda Marmara Bölgesi'nde iklim değişikliğinin olası etkileri arasında hem denizlerde hem de ormanlarda biyoçeşitliliğin azalması beklenmektedir. Deniz suyu sıcaklığında artış ile Süveyş Kanalı'ndan yeni türlerin gelerek değişime yol açması ve deniz suyu yükselmesinin deniz biyoçeşitliliğinde kayıplara yol açması beklenmektedir.

Ayrıca iklim değişikliğinin sebep olduğu fırtına, böcek salgını, istilacı tür oluşumlarının, orman hasarlarını artırması beklenmektedir. Yaz kuraklık süresinin uzunluğunun ve şiddetinin artmasının da ağaçları güçsüzleştir-

rebileceği ve böcek salgınlarına karşı daha kırılgan hale getireceği öngörülmektedir. Öte yandan sıcaklık artışıyla hastalık yapan mikroorganizmaları taşıyan vektör ve kemirgenlerin nüfusunun artması, insanlarda hastalık ve ölümlere sebep olabilecektir. (T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2018).

Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneline göre, iklim değişikliğinin temel sebebi insan etkisiyle atmosfere salınan sera gazlarıdır. Sera gazı salınımı ise petrol, kömür, linyit gibi fosil yakıtların yoğun kullanımı, arazi kullanım değişiklikleri ve ormansızlaşma ile artmıştır. Bunun yanı sıra plansız şehirleşmenin artması, sera gazı yutak alanlarının azalmasına sebep olmaktadır. Aynı zamanda şehirlerde betonlaşmanın artması ve yeşil alanların azalmasıyla şehir ısı adaları oluşmakta ve böylece şehirler, artan sıcak hava dalgası gibi afetlerden daha çok etkilenen yerlere dönüşmektedir.

Sera gazı emisyonları yalnızca iklim sağlığını değil, kamu sağlığını da doğrudan olumsuz etkilemektedir. Dolayısıyla iklim değişikliğine yol açan sera gazları aynı zamanda hava kirliliğinin de temel kaynağıdır. Türkiye’de ve dünyada hava kirliliği PM 10, SO₂, NO₂, O₃, PM 2,5 gibi farklı parametrelere göre ölçülmektedir. Türkiye’de yeterli hava kalitesi verisi (yılda yüzde 90 gün ve üzeri) elde edilen ölçüm istasyonu sayısı son yıl-

larda artış göstermiş olup 2020 yılında 360 hava istasyonu bulunmaktadır. Yapılan ölçümlere göre 2020 yılında 175 istasyonun yüzde 97,7’sinde yıllık PM10 ortalamasının DSÖ kılavuz sınır değerinin üzerinde olduğu görülmektedir. Öte yandan 45 ilin hava kirliliği ulusal sınır değer olan 40 µg/m³’i aşmıştır (Temiz Hava Hakkı Platformu, 2021).

Dünya Hava Kalitesi 2021 yılı raporuna göre Türkiye’de PM2.5 yoğunluğu 2020 yılında ortalama 18,7 µg/m³, 2021 yılında ortalama 20 µg/m³ olarak ölçülmüştür. DSÖ standartlarına göre temiz hava solunabilmesi için PM2.5 değerinin en fazla 5 µg/m³ olması gerekmektedir. Türkiye, bu oranla dünyada 117 ülke arasında havası en kirli 46’ncı ülke konumundadır. Trakya Bölgesi’nde ise 11 istasyonda ölçüm yapılmaktadır. İl çevre durum raporlarına göre özellikle nüfusun fazla olduğu yerlerde düşük kaliteli yakıt kullanımı, trafiğin yoğun olması (Çorlu, Çerkezköy, Süleymanpaşa, Kapaklı,

Keşan, Edirne) sebebiyle kirlilik oluşurken sanayinin yoğunlaştığı ilçelerde (Çorlu, Ergene, Çerkezköy, Kapaklı, Muratlı) sanayi kaynaklı hava kirliliği oluşmaktadır. (T.C. Tekirdağ Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020). Ayrıca son yıllarda Tekirdağ merkez istasyonunda hava kalitesi iyileşmekte iken Tekirdağ Çorlu, Tekirdağ Çerkezköy ve Edirne hava istasyonlarında kirlilik artışı gözlenmektedir.

Bu sebeplerle küresel düzeyde sera gazı emisyonlarını sınırlandırmak ve önleyici tedbirler almak gerektiğinden niyet beyanından ziyade bağlayıcı çalışmalar gereklidir. Türkiye, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, AB Yeşil Mutabakatı ve Paris İklim Anlaşması ile belirlenen küresel hedeflerin ve 2053 net sıfır emisyon hedefinin gerçekleştirilmesi amacıyla “Yeşil Kalkınma” modelini benimsemiştir. Yeşil Kalkınma modeli; çevrenin korunmasının yanı sıra ekonomik ve sosyal kalkınmayı hedefleyen, düşük karbonlu ekonomiye geçişi, sürdürülebilir üretim ve tüketimi destekleyecek şekilde, ülkemizin, şehirlerimizin ve sanayimizin iklim dostu yeşil dönüşümüne öncülük etmeyi amaçlamak-

tadır. “Türkiye Yüzyılında çevreye duyarlı, afetlere dayanıklı, ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değer üreten, geliri adil paylaşan, istikrarlı, güçlü ve müreffeh bir Türkiye” vizyonu ile hazırlanan On İkinci Kalkınma Planı’nda da “afetlere dirençli yaşam alanları, sürdürülebilir çevre” ve “yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçi

üretim” eksenleri altında sera gazının azaltılmasına ve çevrenin korunmasına yönelik politikalara yer verilmiştir.

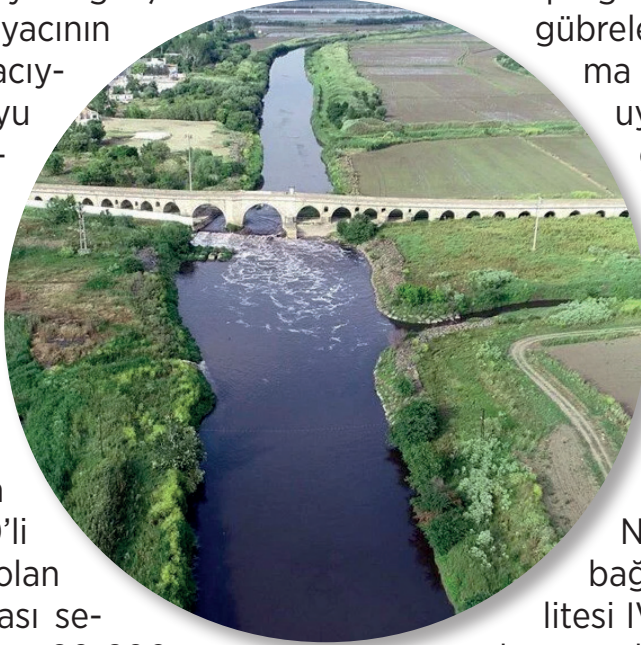
Bölgede yer alan su kaynakları yalnızca iklim değişikliğinden değil, artan nüfus, plansız sanayi gibi sebeplerden de olumsuz etkilenmektedir. Bölgedeki su kaynaklarının büyük bir çoğunluğu yer altı suları olmakla birlikte akarsular ve onlara bağlı olan barajlar ve

göletler de önemli bir kaynak olarak yer almaktadır. Bölgede içme ve kullanma suyunun yaklaşık yüzde 80'lik bir bölümü kuyular vasıtasıyla yer altından, yüzde 13'ü ise barajlardan temin edilmektedir. Kuyulardaki sular şebekeye her hangi bir arıtmaya tabi tutulmadan verilmekle birlikte baraj suları arıtılarak şebekeye verilmektedir. Bölgedeki sanayinin gelişimi ile artan su ihtiyacının karşılanması amacıyla kontrolsüz kuyu açılımları gerçekleşmektedir. Bölgede yıllık olarak sanayi, içme ve kullanma suyu olarak çekilen su miktarı üretilen yer altı su miktarından fazla olduğundan 1970'li yıllarda 10-30 m olan yer altı suyu tablası seviyesi günümüzde 80-200 metre seviyesine inmiştir. DSİ Bölge Müdürlüğü kuyu açılımlarını kısıtlamış ve mevcut yer altı su seviyesini korumak için Ergene 1-1 alt havzası 5 Kasım 2009 tarih ve 27397 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Ergene ve Meriç Havzaları Yeraltı Suyu İşletme İlanı" ile her türlü yeraltı suyu tahsisine kapatılmıştır.

Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu'na (2020) göre Türkiye'nin hidrolojik havzaları dikkate alınarak değerlendirildiğinde, su kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu illerin Meriç-Ergene Havzasında yoğunlaştığı belirtilmiştir. Yine aynı raporda TR21 bölgesindeki iller için su kirliliği, atık, toprak kirlilikleri en önce-

likli sorunlar olarak ortaya çıkmıştır.

Mevcut yerleşim alanları ve sanayi tesislerinden kaynaklanan kirlilik nedeniyle Meriç, Tunca ve Ergene nehirlerinin sulama suyu kalitesi çok düşmüş ve Ergene suyunun kullanılması önemli ölçüde sakıncalı hale gelmiştir. Ergene Havzası'ndaki plansız sanayileşme, nüfus artışı, evsel atık su deşarjı ve toprağı tehdit eden yoğun gübreleme ve aşırı sulama gibi bilinçsiz zirai uygulamalar ile Ergene Havzası'nın yüzey ve yer altı sularının kalitesi aşırı derecede bozulmuş, ileri derecede kirlenmiş ve kaybedilme noktasına gelmiştir. Ergene Nehri ve kollarına bağlı derelerde su kalitesi IV. sınıf seviyesinde olup su kalitesi iyileştirme

çalışmaları Ergene Havzası Koruma Eylem Planı çalışmaları kapsamında sürdürülmektedir. 2014 yılında nüfusun yüzde 6'sı atık su arıtma tesis hizmetlerinden faydalanmakta iken bu oran 2020 yılında yüzde 88,6'ya çıkmıştır. Atık su arıtma tesisinde ortaya çıkan çamurların tamamı düzenli depolama yolu ile bertaraf edilmektedir. Bu çamurun değerlendirilmesine yönelik bölge genelinde teknoloji kullanılmamakta olup sürekli depolamanın çevresel olarak sürdürülebilirliğinin olmadığı bilinmektedir.

Denizlerdeki su kalitesi ise Marmara Denizi için Gelibolu'dan İstanbul'a doğru ilerledikçe iyiden kötüye doğru bir gidiş sergilemektedir. Saroz kıyıları

ise orta-iyi seviyelerinde yıllara göre değişkenlik gösterirken, Karadeniz sahillerinde özellikle İğneada-Kıyıköy hattında son 3 yılda çok iyi olarak sınıflandırılmıştır.

İklim değişikliği, su, toprak ve hava kirliliği, plansız büyüme aynı zamanda bölgedeki ekosistemleri ve biyoçeşitliliği olumsuz etkilemektedir. Kırklareli’de 10 memeli türü ile 1’i endemik tür ve 2’si nesli doğada tükenme riskinin yüksek olduğu tür olmak üzere çeşitli kategorilerde 12 balık ulusal koruma statüsünde yer almaktadır. Edirne’de ise IUCN koruma kategorilerine göre tespit edilen bitki türlerinden; 8 tür dünyada soyu tükenme tehlikesi had safhada olan (CR) kategorisinde, 17’si soyu tükenme tehlikesi çok büyük (EN), 47 tür soyu tükenme tehlikesi büyük olan (VU), 3 tür ise yakın gelecekte soyu tükenme tehlikesi altında olan türler (NT) kategorisindedir (ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, 2021). Ayrıca, bölgede su maymunu gibi nehir sistemiyle Avrupa’dan gelen ve yerel fauna envanterine katılan türler de bulunmaktadır. Ancak bulundukları yaşam alanlarının özel habitat içermesi ve habitatlarının bozulması sebebiyle tehlike altına giren, tarımsal çevre kirlenmesinden etkilenen Ova Kurbağası, Kırmızı Kurbağa, Yer Yediuyuru gibi türler ile yılan sanılarak öldürülen oluklu kertenkele gibi türlerin sayısı kayda değer şekilde azalmaktadır.

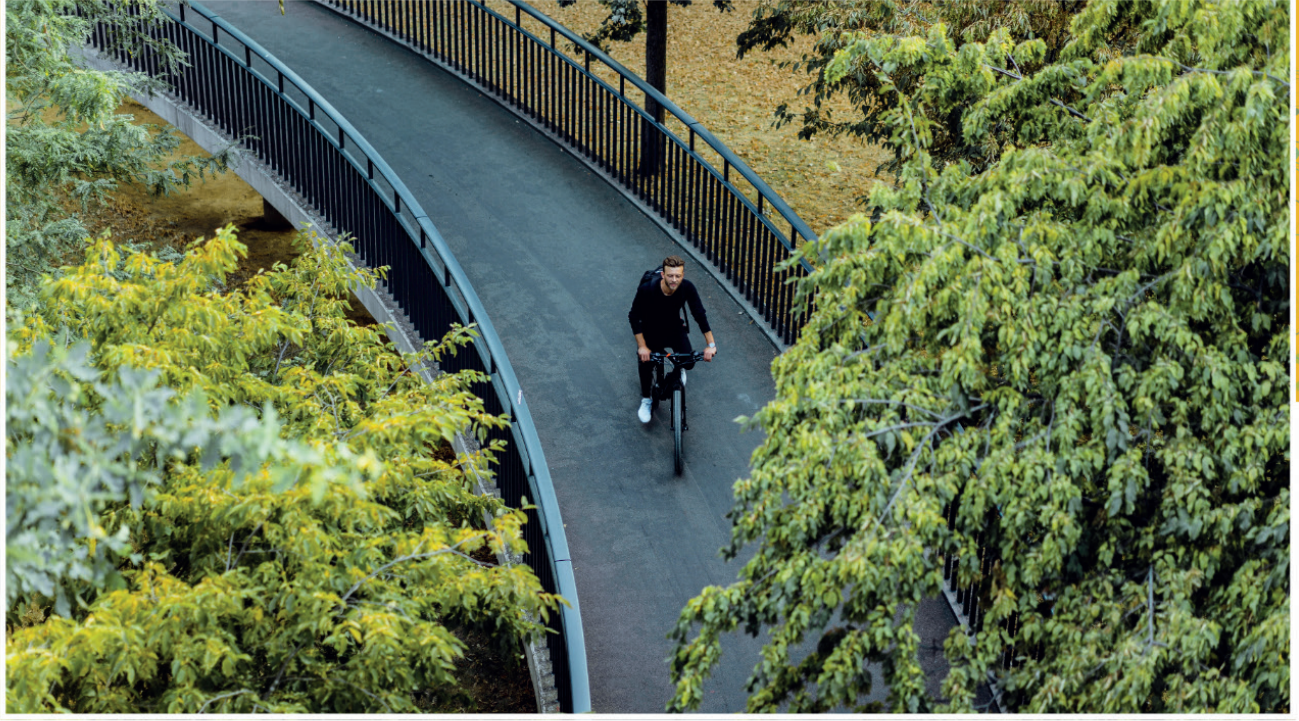
Öte yandan TR21 Trakya Bölgesi’nde özellikle sanayi bölgelerinin bulunduğu kentlerde yoğun bir nüfus artışı bulunmaktadır. 2021 yılı Türkiye geneli verilerine göre TR21 Trakya Bölgesi yüzde 22,08 oranındaki nüfus artış hızı ile 3’üncü sırada yer alırken

Tekirdağ ili yüzde 29,47 oranındaki nüfus artış hızı ile 5’inci sırada yer almıştır. Net göç bakımından ise aynı yıl 30.286 ile Trakya Bölgesi 3’üncü sırada yer alırken Tekirdağ ili 22.674 ile en yüksek net göç hızına sahip il olmuştur. Kentlere hem bölge dışından hem de kırdan gerçekleşen yoğun göç; altyapı, su, çevre temizliği, istihdam, sağlık hizmetleri, güvenlik ve ulaşım gibi birçok konuda sorun ve etkilere yol açmaktadır. Yoğun göçün yanı sıra iklim değişikliği, kirlilik, artan enerji gereksinimi, iş gücü talebi, artan iletişim talebi, eskiyen altyapı kentlerin günümüzde karşılaştığı

sorunları artırmaktadır. Bu sebeple kentlerin bu sorunlara yönelik yatırımlara odaklanarak kentlerdeki yaşam kalitesini ve kentsel dirençliliği artırması önem arz etmektedir.

Sonuç olarak günümüzde sürdürülebilir kalkınma odağında yaşamı olumsuz etkileyen temel sorunlar kirlilik, iklim değişikliği ve biyoçeşitliliğin kaybıdır. Bu üç sorun kaynakları ve sonuçları itibarıyla birbiriyle ilişkili olup birbirini destekleyici çözümler gerektirmektedir.

Hedef 4.1: Bölgede kentsel yaşam kalitesi yükseltilecektir.

Trakya Bölgesi'nde özellikle sanayinin yoğun olduğu kentler hem bölge dışından hem de kırdan göç almaktadır. Kentlere yönelik yoğun göç, kentlerde yeni yerleşim alanı ve altyapı talebine yol açmaktadır. Günümüzde kentler yalnızca göç kaynaklı plansız büyüme ile değil aynı zamanda iklim değişikliği, kirlilik gibi farklı sorunlarla da karşı karşıyadır. Kentlerin bu hızlı nüfus artışına kaliteli bir şekilde cevap verecek yeterli planlama faaliyetlerini, eğitim, sağlık, ulaşım, yeşil alan gibi sosyal donatı yatırımlarını kesintisiz olarak sürdürmesi gerekmektedir. Bu yatırımlar planlanırken ve gerçekleştirilirken ülke ve bölge yaşam kalitesi ortalamaları göz önünde bulundurulmalıdır. Bölgedeki kentler incelendiğinde özellikle kent merkezlerindeki yapı stokunun ekonomik ömrünü tamamladığı ve gerekli sosyal donatıya sahip olmadığı gözlenmektedir.

1509, 1766 ve özellikle 1912'de bölgeyi önemli derecede etkileyen Kuzey Anadolu Fay Hattı'nda önümüzdeki dönemde beklenen deprem sebebiyle başta 1999 öncesinde inşa edilmiş yapılar olmak üzere depreme dayanıksız yapıların yenilenmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Tüm bu gerekçelerle öncelikli olarak Marmara Denizi kıyısındaki kentlerde ve diğer il ve ilçelerdeki kent merkezlerinde kentsel dönüşüm çalışmalarına başlanması gerekmektedir.

Bölge başta deprem olmak üzere taşkın, sel, heyelan ve orman yangını gibi afet risklerine sahiptir. Bu risklerin tehlikelerini azaltmaya yönelik hazırlanan il afet risk azaltma planları ve il afet müdahale planlarının elde edilen yeni bilgi ve veriler kapsamında güncellenmesi gerekmektedir.

Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı'nın projeksiyonu 2023 yılında ta-

mamlanmaktadır ve ayrıca Plan'ın birçok maddesi mahkeme kararları ile iptal edilmiş durumdadır. Öncelikli olarak Çevre Düzeni Planı'nın ve sonrasında alt ölçekli diğer planların revize edilmesi gerekmektedir.

İl ve ilçe belediyeleri ile görüşmeler neticesinde kentlerde sosyal donatı alanlarında, yeşil alanlarda ve altyapıda eksiklikler bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal donatı alanlarının ve yeşil alanların güncel imar kanunu kapsamında planlanarak artırılması ve altyapı yatırımlarının

tüm nüfusa hizmet verecek şekilde tamamlanması gerekmektedir. Kent içi ve kentler arası ulaşım toplu ve bireysel olarak çoğunlukla kara taşıtları üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu durum günün belli saatlerinde trafiğe ve maliyet kaybına neden olmaktadır. Bunun

önüne geçmek üzere hem kent içinde hem kentler arasında ve hem de sanayi bölgeleri ile kentler arasında farklı ulaşım seçeneklerine yatırım yapılması nüfusun daha az maliyet ile ulaşım hizmetinden yararlanmasını sağlayacaktır.

Tedbirler

1. Trakya Bölgesi afetlerden etkilenmeyen bir yapıya kavuşturulacaktır.

AFAD ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile olası bir afet için hazırlık ve zarar azaltmaya yönelik yapısal ve yapısal olmayan tedbirler alınacaktır.

En fazla deprem tehlikesine sahip Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın Marmara Denizi ve Saros Körfezinde kalan kısmının üzerinde bulunan Şarköy ilçesi ile fay hattına yakın bulunan Marmaraeğlisi, Süleymanpaşa, Keşan, Enez, Çorlu, Muratlı, Malkara ve İpsala ilçelerinden başlanarak bölgedeki tüm ilçelerde yapılaşmaya uygun olmayan alanlar tespit edilecektir. Bununla beraber diri fay hattı üzerinde veya yakınında bulunan, taşkın, heyelan ve diğer afet riski olan yerleşimlerde yaşayan nüfus, bu yerleşimlerde bulunan konut alanları, altyapı alanları, kamu binaları, ulaşım bağlantıları ve sanayi alanları gibi kriterler baz alınarak deprem ve sel başta olmak tüm afet riski bulunan alanlar tespit edilecektir. Afet sırasında tüm bölgeyi olumsuz etkileyebilecek kritik tesisler (barajlar, enerji tesisleri vb.) tespit edilecektir.

Trakya Bölgesi'nde diri fay haritalarının hazırlanıp risklerinin araştırılması ve güncel verilerin uygun yöntemlerle coğrafi bilgi sistemlerinde sayısallaştırılarak analiz edilmesi desteklenecektir. Yerleşimlerin imar planına esas jeolojik-jeoteknik veya mikrobölgeleme etütleri ve yapı stoku analizi ve haritalandırması yapılacaktır. İl düzeyinde tüm afet çeşitlerine (deprem, taşkın-sel, heyelan, orman yangını vb.) yönelik afet tehlike haritaları ve afet senaryoları hazırlanacaktır. Deprem kaynaklı hasar verici zemin davranışlarından biri olan sıvılaşma açısından jeolojik/jeomorfolojik ölçütlere dayalı bölgesel ölçekte sıvılaşma potansiyeli haritaları hazırlanarak yapılaşma öncesinde sıvılaşma riski göz önüne alınacaktır.

Afet sonrası müdahalede hizmet verecek hastane ve okul gibi kamu binaları, altyapı tesisleri (iletişim, doğalgaz, internet, su, elektrik, kanalizasyon vb.) ve ulaşım altyapısı afetlerden etkilenmeyecek şekilde tasarlanacak ve bu çerçevede güçlendirilecektir.

Bölgedeki vatandaşların afet dirençliliğinin artırılması ve risklerin azaltılmasına yönelik panel, konferans, çalıştaylarla deprem bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

Bölgedeki illerin tüm afet çeşitlerine yönelik direncinin arttırılmasına yönelik il afet risk azaltma planları ve il afet müdahale planları Kahramanmaraş depremleri sonrasında alınan dersler kapsamında güncellenecek ve oluşturulan eylemler hayata geçirilecektir. Bölgede afet lojistiğine yönelik bilimsel yöntemler kullanılarak yapılacak planlamalar ile mahalle düzeyinde afet lojistik merkezleri oluşturulacaktır. Bölgede bulunan iller ve bölgeye yakın iller ile iş birlikleri sağlanarak afet sonrasında en kısa zamanda doğru müdahalenin yapılması için planlar hazırlanacak ve plan kapsamında görevli personelin

eğitimi sağlanacaktır. Bölge ölçeğinde afet sonrasında kullanılacak alternatif ulaşım rotaları belirlenerek tüm ilgili kurum ve kamuoyu ile paylaşılacaktır.

2. İl genelinde kentsel dönüşüm desteklenecektir.

Yerleşimlerde riskli ve rezerv alanların belirlenmesi ve kentsel dönüşüm uygulamalarında önceliklendirmenin yapılması için il ve ilçe düzeyinde henüz hazırlanmamış il ve ilçelerde kentsel dönüşüm strateji belgeleri hazırlanacaktır. Kentsel dönüşüm yapılacak alanlarda güncel imar kanununa göre belirlenen en fazla düzenleme ortaklık payı kesintisi kullanılarak yeni imar planları hazırlanacaktır. Ulusal ve yerel kurumların eşgüdümü ile kentsel yaşam ve hizmet kalitesi ön plana alınarak kentsel dönüşümle ilgili gerekli düzenlemeler yapılacaktır. İl genelinde öncelikli olarak afet riski altındaki, 1999 yılı öncesinde yapılmış ve ekonomik ömrünü tamamlamış yapı stoku için kentsel dönüşüm çalışmaları başlatılacaktır. Dezavantajlı kesimlerin yaşadığı mahallelerin kent ile bütünleşmesi ve kentsel hizmetlerden en yüksek seviyede yararlanmasına yönelik kentsel dönüşüm faaliyetleri desteklenecektir.

3. Mekânsal planlar revize edilecektir.

Başta 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı olmak üzere alt ölçekli planlar nüfus projeksiyonu ve güncel imar kanununa göre revize edilecektir. Yeni yapılacak veya revize edilecek imar planlarında güncel imar kanuna göre belirlenen en fazla düzenleme ortaklık payı kesintisi kullanılacaktır. Çevre düzeni planı, nazım imar planları ve uygulama imar planları imar planına esas jeolojik-jeoteknik veya mikrobölgeleme etütleri imar planlarına esas jeolojik ve jeoteknik etütler çerçevesinde revize edilecektir. Bölgede il ve ilçelerde gerçekleşen yoğun nüfus artışları dikkate alınarak planlı gelişme alanları oluşturulacaktır.

4. Kentsel sosyal donatı, hizmetler ve yeşil alanların erişilebilir ve yeterli hale getirilmesi sağlanacaktır.

Yeni yerleşim alanlarında konutlarla beraber sosyal donatılar da tamamlanacaktır. Başta Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı, Ergene, Süleymanpaşa ve Lüleburgaz gibi sanayileşme sonucu nüfusu sürekli artan ilçeler başta olmak üzere mahalle düzeyinde dengeli dağılımı sağlayacak şekilde yeterli okul, sağlık ocağı ve hastane yatırımları yapılacaktır. Şehirlerde kamuya ait tüm açık alanlar (yaya kaldırımları, yaya geçitleri, duraklar, otoparklar, halka açık tuvaletler, kent parkları, millet bahçeleri vb.) erişilebilirlik standartlarına uygun hale getirilecektir. Kentlerde ihtiyaç kapsamında stadyum, kapalı spor salonu, yüzme havuzu, spor merkezleri gibi spor kompleksleri yapılacaktır. İl merkezlerinde devlet tiyatroları açılacak, ilçe merkezlerinde tiyatro salonları yapılacaktır. İmar planları, kentlerdeki kişi başına düşen yeşil alan ortalaması Türkiye ortalamasının üzerine çıkacak şekilde hazırlanacaktır. Kentlerde yeşil alanların artırılmasına yönelik kent ormanı, kent parkı, yeşil koridor, tema park gibi yatırımlar hayata geçirilecektir. Kullanılmayan uygun kamu arazilerinin ve kent dışında hizmet verebilecek ekonomik ömrünü tamamlamış kamu yapılarının

yeşil alana dönüşümüne yönelik çalışmalar yapılacaktır. Kent içinde yer alan tescilli taşınmaz ve kültür varlıklarının restore edilmesi ve kentin kullanımına yönelik işlevselleştirilmesi desteklenecektir. Süleymanpaşa gibi müze ihtiyacı bulunan kentlerde imar planlarında müze ve diğer kültür sanat etkinliklerinin yapılmasına imkan verecek yapılar için alanlar ayrılacaktır.

5. Kentsel altyapıların tamamlanması sağlanacaktır.

Kent içinde ihtiyaç duyulan, eskimiş veya yetersiz kalan içme suyu, kanalizasyon, elektrik, doğalgaz, telekom tesisatlarının tamamlanması sağlanacaktır. Kurumlar arası koordinasyon kurularak kentlerden geçen tesisatların projeleri dijital ortamda hazırlanacak ve ilgili kurumlarla paylaşılacaktır. Kent atık su arıtma tesislerinin tamamlanması ve faaliyetlerini kesintisiz olarak devam ettirmeleri sağlanacaktır. Kent belediyeleri tarafından çöplerin kaynağında ayrıştırılarak toplanması ve geri dönüşüme yönelik tesislerin yapılması konusunda çalışmalara başlanacaktır. Her ilçe belediyesi bünyesinde pazar ve organik atıkların geri dönüşümüne yönelik kompost tesisleri kurulacaktır.

6. Kent içi ve kentler arası ulaşım ağının kalitesi ve çeşidi artırılacaktır.

Kent içi yollarının kalitesi artırılacaktır. Kent içi trafiğinin azaltılmasına yönelik akıllı şehir uygulamaları hayata geçirilecektir. Çevre yolu ihtiyacı bulunan Lüleburgaz gibi kentlerde çevre yolu yatırımları tamamlanacaktır. Kent içinde toplu ulaşımaya yönelik tramvay, hafif raylı sistem gibi raylı sistemlerin fizibiliteleri hazırlanarak hayata geçirilmesi sağlanacaktır. Çorlu, Çerkezköy, Ergene, Kapaklı, Lüleburgaz, Muratlı gibi sanayi bölgeleri yoğun kentlerde sanayi bölgeleri ile kent arasında iş gücünün ulaşımı amacıyla hazırlanacak fizibiliteler doğrultusunda banliyö, hafif raylı sistem gibi raylı sistemlerin kurulumu sağlanacaktır. Süleymanpaşa ilçesinde deniz ulaşımını artırmak üzere İstanbul, Yalova, Mudanya ve Bandırma gibi yerleşimler ile deniz otobüsü seferlerinin yapılacak fizibiliteler çerçevesinde başlatılması desteklenecektir. Ulaşım altyapısının yenilenmesi, farklı ulaşım seçeneği yatırımlarının yapılması ve işletilmesi konusunda il ve ilçe belediyeleri desteklenecektir.

7. Bölge kentlerinde akıllı şehirler konseptinde uygulamalar gerçekleştirilecektir.

İl ve ilçe düzeyinde akıllı şehirler konusunda şehirlerde uygulanabilecek, hayatı kolaylaştıran, verimliliği artıran, dijitalleşmeye önem veren uygulamalara yönelik araştırma yapılacaktır. Belirlenen akıllı şehir uygulamalarının hayata geçirilmesi desteklenecektir.

Hedef 4.2:

Karbon ayak izinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması için eyleme geçilecek, hava kalitesi artırılabacaktır.

İklim değişikliği, insan ve doğa varlığı açısından ciddi zararlara sebep olmaktadır. Yapılan bilimsel çalışmalar iklim değişikliğinin; kuraklık, sel baskınları, aşırı hava olayları, insan sağlığı ile orman, su, toprak gibi doğal kaynaklar üzerinde baskılar meydana getirdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca iklim değişikliği salgın hastalıklar, zararlı ve istilacı türlerde artış göstererek tahribatlara yol açmaktadır. Türkiye, iklim değişikliğinden en çok etkilenecek iklim kuşağında yer almaktadır. Dolayısıyla iklim değişikliği, ülkemiz ve bölgemiz için önem arz eden bir konudur. On İkinci Kalkınma Planı'nda yer alan beş eksenden biri olan "afetlere dirençli yaşam alanları, sürdürülebilir çevre" eksenini altında iklim değişikliğiyle mücadelede önem verilmektedir.

İklim değişikliğinin temel sebebi sera gazı emisyonlarında insan faaliyetleri so-

nucunda gözlenen artıştır. Sera gazı emisyonları temel olarak kömür gibi fosil yakıt kullanımı sonucu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla enerji talebi, ulaşım, fosil yakıt kullanımı sera gazı salınımını artırmaktadır. Ayrıca ormansızlaşma, arazi kullanım değişikliği, sulak alanlarda ve ormanlarda kirlilik kaynaklı tahribat sera gazı emisyonunu artırmaktadır.

Türkiye'de iklim değişikliğine karşı önlem alınmaz ise kuraklık, dolu, fırtına, sel gibi aşırı hava olaylarında artış beklenmektedir. Bu olaylardaki artış ise hasadın azalması, açlığın artması, yaşam alanlarının kaybı, su kaynaklarının azalması, göç gibi olumsuz durumların ortaya çıkmasına neden olacaktır. Ayrıca doğada oluşan değişiklikler sosyo-ekolojik sistemlere zarar verdiğinden pandemi, yeni zararlı böceklerin ve istilacı türlerin ortaya çıkması, gıda

arzında ani değişme gibi yeni tehditlerin ortaya çıkma riskini artırmaktadır.

Öte yandan zararlı gazların sebep olduğu hava kirliliği, insan sağlığı için önemli bir diğer konudur.

Hava içinde askıda bulunan partiküllerin çeşitli ve kompleks karışımını ifade eden partikül madde, kanser yapıcı organik kimyasallar içermektedir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından kanserojen madde olarak ilan edilen partikül madde, PM 10 ve PM 2,5 parametreleri ile ölçülmektedir. 2017-2021 yılları arasında PM10 ortalaması Bölgede yer alan hava istasyonları bazında incelendiğinde genel olarak kılavuz değerlerin üzerinde olduğu görülmektedir. Son 5 yılda yalnızca 2021 yılında Kırklareli Limanköy hava istasyonu PM10 yıllık ortalaması ulusal mevzuat sınır değerinin altında ölçülmüştür. Tekirdağ Çorlu, Tekirdağ Çerkezköy ve Edirne hava istasyonları verilerine göre hava kirliliğinde artış gözlenmektedir.

Fosil yakıtların yanması sonucu oluşan kükürt dioksit (SO₂) yıllık SO₂ ortalaması en yüksek olan istasyon Edirne-Keşan olup ortalama değeri DSÖ limiti ve ulusal mevzuat limiti üzerindedir. Kırklareli ve Tekirdağ-Çorlu istasyonlarındaki ölçüm değerleri ise yalnızca DSÖ limit değeri üzerindedir. Diğer istasyonların yıllık ölçüm değerleri ise hem DSÖ hem de ulusal mevzuat limit değerlerinin altındadır.

Ulaşım için kullanılan araçlarda yakılan benzin gibi fosil yakıtlardan kaynaklanan azot dioksit (NO₂) ortalamaları tüm istasyonlarda DSÖ ve ulusal mevzuat limit değeri (40) altında olup ortalamanın en yüksek olduğu istasyon Tekirdağ-Çorlu istasyonudur.

Hava kirliliğinin bölgedeki temel sebepleri fosil yakıt kullanımı, düşük kalorili yüksek kükürt oranına sahip kömürlerin ısınma amaçlı kullanılması ve ulaşımıdır. Dolayısıyla iklim değişikliği ve hava kirliliği aynı kaynaklara sahiptir.

Bu sebeplerle öncelikli olarak iklim değişikliği ile mücadele ve hava kalitesinin artırılması amacıyla zararlı sera gazı emisyonlarının azaltılması ve sürdürülebilir tüketim ve üretim ilkelerinin benimsenmesi hayati önem arz etmektedir. Bu kapsamda fosil yakıt kullanımının ve enerji talebinin tüm sektörlerde azaltılması gereklidir. Dolayısıyla tüm sektörlerde yenilebilir enerji kaynaklarının kullanılması ve enerji verimliliğinin sağlanması gereklidir. Önemli olarak yeni teknolojilerdeki gelişmeler önemli çevresel sorunları çözmeye katkı sağladığı için AR-GE ve dijitalleşme çalışmalarının desteklenmesi önemlidir.

Tedbirler

1. Karbon ayak izi konusunda farkındalık artırılacak ve il bazında iklim eylem planları tamamlanarak önlemler hayata geçirilecektir.

Tüketici tercihlerini değiştirmek amacıyla karbon ayak izi, atık gibi konularda farkındalık çalışmaları ve eğitimler düzenlenecektir. İl bazında iklim eylem planları tamamlanacak ve bu kapsamda önlemler hayata geçirilecektir. Özellikle iklim değişikliğinin ziraat ve orman ekosistemlerine yerel düzeyde etkisinin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapılacaktır ve buna göre tedbirler alınacaktır.

Sera gazının azaltılması ve karbon piyasaları yönetimi amacıyla hazırlanan mevzuat, Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi gibi çalışmalar takip edilerek bu kapsamda bölgede kapasite geliştirmesi sağlanacaktır. Yeşil Mutabakat Eylem Planı doğrultusunda hazırlanan sektörel yol haritalarına uyumlu çalışmalar desteklenecektir.

2. Ulaşım kaynaklı sera gazı emisyonları azaltılacaktır.

Ulaşım kaynaklı sera gazı emisyonlarının azaltılması için temel olarak elektriğe geçiş sağlanmalı, bireylerin hareketliliği artırılarak alternatif ulaşım seçenekleri ve toplu taşıma kullanımı özendirilmelidir. Elektrikli ulaşımın yaygınlaştırılması için alt yapı yatırımlarına ve farkındalık çalışmalarına hız verilmelidir. Lüleburgaz, Çorlu, Çerkezköy ilçeleri başta olmak üzere tramvay, hafif raylı toplu taşıma sistemleri yaygınlaştırılacaktır. Elektrikli araç, bisiklet gibi çevre dostu araçların kargo taşımacılığında kullanımı yaygınlaştırılacaktır. Çevre dostu ve güvenli yürüyüş yolu, bisiklet yolu yaygınlaştırılacaktır. Şehir içi ulaşımında yaya ve bisiklet yolu kesintisiz hale getirilerek kullanım teşvik edilecektir. Şehir merkezlerinde yer alan tarihi alanlarda ve alışveriş alanlarında motorlu taşıtlardan arındırılmış yaya bölgeleri oluşturulacaktır.

3. Fosil yakıt kullanımının azaltılması amacıyla tüm sektörlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının oranı artırılacaktır.

Yenilenebilir enerji uygulamaları, sera gazı salınımını azaltarak çevreye duyarlı üretim ve tüketim için önemli bir adımdır. Bu sebeple tüm sektörlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım payı artırılacaktır.

4. Sanayi ve hizmet sektöründe temiz enerji, kaynak verimliliği çalışmaları ile inovasyon desteklenecektir.

Sanayi ve hizmet sektörünün yoğun olduğu Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı, Ergene ve üç ilin merkez ilçelerinde iklim dostu ve sürdürülebilir üretim amacıyla temiz enerji, kaynak verimliliği ve döngüsel ekonomi teşvik edilecektir. Ayrıca iklim dostu teknolojilerin gelişmesi amacıyla AR-GE ve inovasyon desteklenecektir.

5. “Enerji Verimliliği”nin ilke olarak benimsenmesi amacıyla farkındalık kampanyaları düzenlenecek ve uygulamaların hayata geçirilmesi teşvik edilecektir.

Enerji tüketiminin düşürülmesi doğaya salınan sera gazı emisyonunun azaltılması için önemlidir. Bu kapsamda öncelikli olarak hem bireylerin hem de kurumların bu doğrultuda farkındalığının artırılması için kampanyalar düzenlenecektir. Özellikle sanayide ve binalarda enerji verimliliği çalışmaları teşvik edilecektir. Öte yandan şehirleşmenin yoğun olduğu yerlerde akıllı şehir uygulamaları yaygınlaştırılarak enerji verimliliği arttırılacaktır.

6. Bölge ile uyumlu ağaçlara öncelik verilerek yeni karbon yutak alanları oluşturulacak, mevcut yeşil alanların korunması sağlanacaktır.

Sulak alanların ve ormanların korunması ve ağaçlandırma ile yeşil alan sayısının artırılması sera gazı emisyonunun absorbe edilmesi için önemlidir. Bu sebeple bölgede yeni yutak alanları oluşturulacak, şehir ısı adalarının etkilerinin azaltılması için özellikle şehir merkezlerinde ağaçlandırma çalışmaları yoğunlaştırılacaktır. Şehir nüfusunun kısa mesafede ulaşım sağlayacağı büyük park ve bahçeler oluşturulacaktır. Bu kapsamda özellikle şehirlerde karbon bağlayıcılığı yüksek ve kuraklığa dayanıklı bitkilerin tercih edildiği peyzaj uygulamaları yapılacaktır. Karbon depolayan sulak alanların işlevinin korunması için restorasyon ve rehabilitasyon çalışmaları uygulanacaktır. Ayrıca hem yutak alan oluşturulması hem de gençlerin çevreye duyarlılığının artırılması amacıyla botanik bahçeleri inşa edilerek bölgede yaşayan öğrencilerin bu bitkileri yerinde öğrenmesi sağlanacaktır.

Yeşil şehir vizyonu çerçevesinde şehirlerde yeşil alan büyüklüğü artırılacak, millet bahçesi çalışmalarına devam edilecektir.

Yerleşimlerin etkileşiminde yer alan ekolojik hassasiyeti olan bölgelerin, tarım ve orman alanlarının korunması dikkate alınarak planlar hazırlanacak ve önlemler alınacaktır.

7. İl bazında hazırlanan temiz hava eylem planlarına uygun olarak önlemler uygulanacaktır.

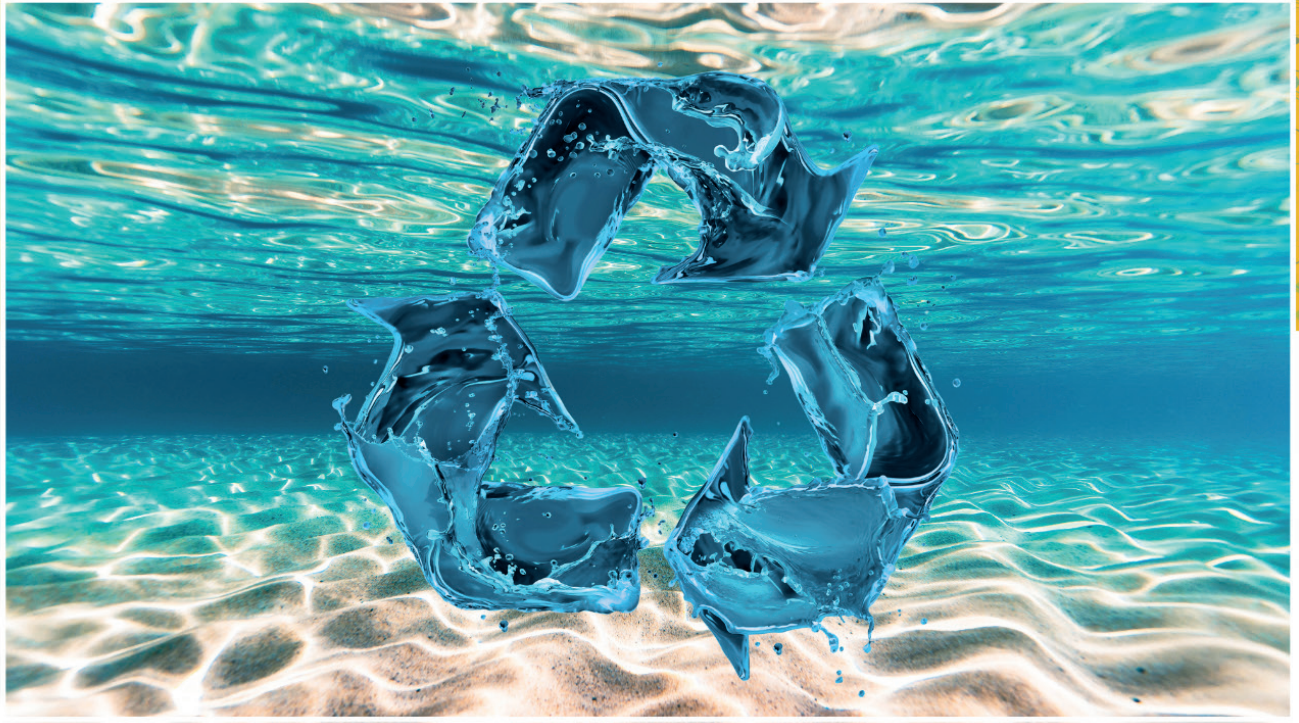
Hava kirliliğinin önlenmesi için doğru yöntemlerle ölçülmesi ve izlenmesi; ölçüm ve izleme neticesinde kirlilik kaynaklarının olabildiğince noktasal olarak tespit edilerek kontrol altına alınması gerekmektedir. Bu sebeple hava istasyonları sayısı ve ölçüm parametrelerinin artırılması amaçlanmaktadır. İlçe merkezlerine hava kalitesini gösteren paneller konularak hava kirliliğine dair farkındalık artırılabilecektir. Emisyon envanteri oluşturulacak ve buna göre kirlilik yükünün yoğun olduğu yerlerde sektör bazında iyileştirmeler yapılacaktır. Bu envantere uygun olarak hava kalitesi izleme istasyonları sayısı ve ölçüm parametreleri artırılacaktır. Ulaşımın yoğun olduğu yerlerde yeşil dalga uygulaması artırılacaktır. Sanayi tesisleri ile yerleşim alanları arasında belirli mesafe bırakacak imar düzenlemeleri yapılacak, şehir içinde yer alan sanayi tesisi ve imalathaneler kent yerleşimi dışına taşınacaktır. Fırınlarda baca filtrelerinin kullanımı teşvik edilecektir. Aynı zamanda sanayi işletmelerinde bacalara filtre takılarak sürekli emisyon kontrol sistemi kurulacak ve denetlenecektir. Önemli olarak yeni imar planlarında hava koridorlarının oluşturulması ile yer seviyesinde sıcaklık inversiyon tuzakları kirliliğinin oluşması engellenecektir. Özellikle şehirlerde mevcut şehir planlarının ve altyapılarının meteorolojik veriler ve tahminler göz önünde bulundurularak yenilenmesi, bu verilerin yeni hazırlanacak şehir plan ve altyapı çalışmalarında dikkate alınması sağlanacaktır.

Hedef 4.3:

Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

TR21 Bölgesi'ndeki su kaynakları evsel, sanayi ve tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirlilik faktörlerinin etkisi altında kalmaktadır. Ergene Nehri suyuna karışan kirlilik oranı yüksek sanayi atıkları tarımsal ekonomik kayıplara ve ekolojik tahribata neden olmaktadır. Mevcut yerleşim alanları ve sanayi tesislerinden kaynaklanan kirlilik nedeniyle Meriç, Tunca ve Ergene nehirlerinin sulama suyu kalitesi çok düşmüş, Ergene Nehri suyunun kullanılması önemli ölçüde sakıncalı hale gelmiştir.

Ergene Havzası'ndaki plansız sanayileşme, nüfus artışı, evsel atık su deşarjı ve toprağı tehdit eden bilinçsiz zirai uygulamalar ile Ergene Havzası'nın yüzey ve yer altı sularının kalitesi aşırı derecede bozulmuş, ileri derecede kirlenmiş ve kaybedilme noktasına gelmiştir. Sanayi

kirliliğine bağlı olarak Ergene Nehri ve kollarına bağlı derelerde su kalitesi IV. sınıf su kalitesi seviyesinde olup, su kalitesi iyileştirme çalışmaları Ergene Havzası Eylem Planı çalışmaları kapsamında sürdürülmektedir. 1970'li yıllarda 10-30 m olan yer altı suyu tablası seviyesi günümüzde 80-200 metre seviyesine inmiştir. Ergene ve Meriç Havzaları Yeraltı Suyu İşletme İlanı ile bazı alt havzalarda yeni kuyuların açılması yasaklanmış olmasına karşın izinsiz açılan kuyuların yer altı sularına olan baskısı daha da yoğun olmaktadır.

Mevcut su kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlamak için yıllık tüketilebilir (oluşan) su kaynakları ile tüketilen su kaynakları arasındaki dengeyi sağlamaya yönelik suyun verimli kullanımına ve kirleticilerin su kaynakları üzerindeki etkisini azalt-

maya yönelik tedbirler hayata geçirilecektir. Suyun verimli kullanımı için atık su geri kazanımı, yağmur hasadı, teknolojinin yenilenmesi hedeflenirken, kirleticilerin kaynaklar üzerindeki baskısını azaltmak için iki temel po-

litika izlenecektir. Bunlardan ilki atık üretiminin azaltılmasına yönelik tedbirlerin uygulanması, diğeri ise kirleticilerin doğaya salınımını engelleyici tedbirlerin hayata geçirilmesidir.

Tedbirler

1. Sıfır atık, geri dönüşüm, çevre kirliliği ve insan sağlığına etkileri gibi konularda topluma yönelik farkındalık ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Denizlerde, havada ve karada kirliliğe sebep olan çöplerin engellenmesi amacıyla atıkların kaynağında önlenmesine önem verilecektir. İlgili kurum ve kuruluşların iş birliğinde atığın azaltılması, kaynağında ayrıştırarak yeniden kullanımı, geri dönüşümün artırılması, doğru sulama, gübreleme, ilaçlama, pestisitlerin çevreye ve insan sağlığına etkileri gibi konularda etkinlik, eğitim, bilgilendirme günleri gibi faaliyetler yürütülecek ve görünürlük faaliyetleri ile toplumsal farkındalık artırılabilecektir.

2. Atık yönetim sistemi oluşturulması ve bölgesel iş birliği altyapısının güçlendirilmesiyle izleme ve denetleme mekanizmasının geliştirilmesi sağlanacaktır.

Kirlilik yaratan kentsel yaşam, tarım, hayvancılık ve sanayi sektörleri ile farklı konularda izleme ve denetleme yapan kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği alt yapısının güçlendirilerek daha etkin bir izleme ve denetleme sistemi kurulacaktır. Atık yönetim sistemi oluşturularak atık yönetimi ve kirleticiler konusunda kurumların iş birliği içerisinde çalışmaları desteklenecektir.

3. Mevcut katı atık tesislerinin teknolojisi iyileştirilecek ve atık bertaraf tesislerinin sayıları artırılabilecektir.

Düzenli depolanan atıklardan daha fazla yararlanabilmek ve bu atıkların çevreye olan etkilerini azaltmak için mevcut katı atık tesislerinin teknolojileri iyileştirilecektir. Mevcut atık depolama alanlarında biyometanizasyon ve biyogaz tesisleri kurularak hem enerji üretimi hem de çevresel etkilerin azaltılması sağlanacaktır. Kapasite sorunu yaşayan alt bölgelerde, bölgesel atık bertaraf tesisleri kurularak ortak işletme ile atıkların bertarafı sağlanacaktır.

4. Bölgede organik atıklar için kompost tesisleri kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları yapılacak ve kurulumları sağlanacaktır.

Hayvansal organik atıkların bitkisel üretimde gübre olarak kullanılması teşvik edilerek organik atıkların tarımsal üretimde kullanılması için kompost tesisleri kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları gerçekleştirilecek ve bu çalışmaların sonuçlarına göre uygun şekilde kurulumları sağlanacaktır.

5. Bölge düzeyinde tüm alıcı ortamlar için su alıcı ortam standartları belirlenecek ve azot-fosfor yükünün azaltılması için bölge düzeyinde ileri arıtma sistemleri kurulacaktır.

Özellikle organize sanayi bölgelerinde eksik kalan arıtma altyapıları tamamlanacak ve atık su arıtma tesislerinde ortaya çıkan çamurlar için bölgesel çamur bertaraf tesisleri kurulacaktır. Veliköy OSB ve Ergene 2 OSB'lerinin arıtma altyapıları tamamlanacaktır. Arıtılmış atık suyun deşarj edildiği alıcı ortamlar için "su alıcı ortam standartları" belirlenecek, standartlara uygun deşarjın yapılması için azot-fosfor yükünün azaltılmasına yönelik ileri arıtma sistemleri kurulacaktır. Mevcut atık su arıtma tesislerinin teknolojileri yenilenerek geri kazanım ve yeniden kullanıma yönelik geliştirilmeleri sağlanacaktır. Mevcut ve yeni yapılacak atık su arıtma tesislerinin havuzlarında GES yatırımlarının yapılması teşvik edilecektir.

6. Kirli atık suların taşkınlarla birlikte tarımsal alanlara taşınmasını önlemek için gerekli yatırımlar yapılacaktır.

Yoğun deşarj ile kirliliğe maruz kalan akarsuların taşkınlar aracılığı ile kirliliği tarımsal alanlara taşınmasını engellemek için gerekli set ve su toplama alanları kurulacaktır.

7. Su kaynaklarının korunması için sürdürülebilir kullanım sağlanacaktır.

Yeni açılacak taş ocaklarının ve maden sahalarının işletmecilerinin, yeraltı sularına ve yeraltı sularını besleyen jeolojik yapıya zarar vermediğine dair teknik rapor sunması koşuluyla ruhsat verilecektir.

Başta Istranca Dağları olmak üzere bölgede yer alan taş ocaklarının ve maden sahalarının, özellikle yeraltı suları olmak üzere tüm ekosisteme olumsuz etkileri araştırılarak gerekli önlemler alınacaktır.

İlgili idareler, taş ocakları ve maden sahalarının su havzaları üzerindeki etkilerini araştırarak gerekirse izin süreçlerini düzenleyerek mevzuat düzenlemesi yapacaktır.

Ruhsatsız su kullanımına yönelik denetimler artırılabilecektir.

8. Belediye içme suyu altyapısından kaynaklı kayıp-kaçakların engellenmesi için altyapı yatırımları gerçekleştirilecektir.

Bölge genelinde yüzde 37 seviyesinde seyreden kayıp/kaçakların ulusal hedeflerle aynı doğrultuda 2028 yılına kadar yüzde 25 seviyesine indirilmesi için gerekli altyapı yenileme çalışmaları yapılacak, izleme sistemleri kurulacak ve denetleme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

9. Su geri kazanımı için bölgesel ölçekte kısa, orta ve uzun vade planlar yapılacaktır.

Suyun geri kazanımını artırmak için yağmur suyu hasadı, gri su kullanımı gibi uygulamaların inşaat projelerine eklenmesi sağlanacaktır. Yağmur sularının toplanması amacıyla su sarnıçlarının ve yağmur bahçelerinin sayısı artırılacaktır. Öncelikle ihtisas OSB'lerde ortak su arıtma ve su geri kazanım tesisleri yapılacak, atık suların arıtılarak sanayinin ihtiyaç duyduğu proses suyu kalitesine ulaştırılması sağlanacaktır.

10. Yüzeysel su potansiyelinin artırılması için yeni baraj inşaatına yönelik fizibilite ve yatırım çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Yer altı sularına olan baskının azaltılması için yüzeysel su potansiyelini artırmaya yönelik barajların yatırım planlarına alınması, hâlihazırda yatırım planında olan barajların tamamlanması sağlanacaktır.

11. Uluslararası standartlara uygun veri setleri ve göstergeler ile çevresel verilerin izleme ve değerlendirmesi sağlanacaktır.

Tüm alıcı ortamlardaki çevresel izleme verilerinin izlemesi ve değerlendirilmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda verilerin kalitesinin artırılması ve raporlanması için altyapı geliştirilecektir.

Su kaynaklarına yönelik ulusal düzeyde hazırlanan veri setlerine uygun izleme ve buna dayalı planlama yapılacaktır.

6.3.3.2. Program / Proje Önerileri:

Tekirdağ İli Saray İlçesi Yoncalı Barajı

Kapaklı Endüstri Bölgesi Atık Su Geri Dönüşüm Tesisi

Süleymanpaşa Ekolojik OSB Su Geri Dönüşüm Tesisi

Edirne Çeltik Kavuzu ve Sapından Biyoenerji ve Biyokütle Ürünleri Üretim Tesisi

Hedef 4.4:

Biyoçeşitliliğin ve doğanın korunmasına katkı sağlanacaktır.

Sanayileşme, hızlı nüfus artışı, şehirleşme, arazi kullanımındaki değişiklikler doğa üzerinde baskı yaratarak doğanın ciddi tahrip edilmesine sebep olmuştur. Sürdürülebilir tüketim ve üretim anlayışının hâkim olmadığı ekonomi ve kalkınma modelleri bu tahribatı artırmıştır. Özellikle arazi kullanım değişiklikleri ve yanlış arazi kullanımı sonucu oluşan erozyon ve tahribat ülkemizde artış gösteren bir sorundur.

1990'lı yıllar itibarıyla küresel gündemde önemli yer tutan ve günümüzde ciddi etkilerinin hissedildiği iklim değişikliği de tüm ekosistemi olumsuz etkilemektedir. Deniz suyu sıcaklığındaki artış deniz ekosistemini etkileyerek yeni ve/veya istilacı türlerin ortaya çıkmasını tetiklemekte, mevcut türlerin varlığını tehdit etmektedir. Deniz, göl, akarsu seviyelerindeki değişimler ise sulak alanların yok olmasına, taşkınlarla sebep olmaktadır. Aynı zaman-

da iklim değişikliği orman yangınları, fırtına, böcek salgını, istilacı türlerin oluşumu gibi olumsuz etkiler ile ziraat ve orman ekosistemlerini de olumsuz etkilemektedir.

Öte yandan kimyasal kullanımı ve atık üretimindeki artış kirliliğe sebep olarak biyoçeşitliliğin ve doğanın tahribatını hızlandırmaktadır. Kimyasallar ve atıklar, canlı türlerinin yapısını bozarak kendi işlevlerini yerine getirmesini engellemekte ve yaşamını sona erdirmektedir. Örneğin tarımda kullanılan kimyasallar suya karışarak yaklaşık 245.000 km²'lik ölü alan oluşmasına sebep olmuştur (UNEP, 2021).

Biyoçeşitliliğin ve doğanın korunmasına katkı sağlamak için iklim değişikliği ile mücadele ve kirliliğin azaltılması önemli iki konudur. Bu iki sorunun çözümüne yönelik tedbirler Hedef 1 ve 2'de ele alındığından bu hedef kapsamında tekrar ele alınmamıştır.

Tedbirler

- 1. Genç kuşakların çevre bilincinin artırılması amacıyla özel eğitim programları tasarlanarak uygulanacak, okul bahçelerinde özel alanlar oluşturularak öğrencilerin uygulamalı eğitim almaları sağlanacaktır.**

Karasal ve denizel ekosistemlerin korunması, iyileştirilmesi ve biyolojik çeşitliliğin korunması amacıyla gençlerin ve çocukların çevre bilinci kazanması ve sürdürülebilirlik kavramını içselleştirmesi amacıyla kendilerinin aktif olarak yer aldığı etkinlikler tasarlanarak uygulanacaktır. Özellikle çocukların bitki florasını yerinde öğrenmesine yönelik faaliyetler düzenlenecektir. Okul bahçelerinde uygulamalı eğitimler tasarlanacaktır.

- 2. Milli parkların korunması amacıyla özel eylem planı hayata geçirilecektir.**

Bölgemizde yer alan İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı ile Gala Gölü Milli Parkı'nda turizm ve diğer sektörlerde yürütülen çalışmaların doğal yaşamı olumsuz etkilememesi amacıyla ilgili planlar uygulanacaktır. Edirne ilinde yer alan Gala Gölü Milli Parkı'nda tahribatın engellenmesi, alanda bulunan özellikle kuş türlerinin korunması amacıyla özel eylem planı uygulanacaktır.

- 3. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kolaylaştırıcılığında çevre dostu uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanacaktır.**

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ile pek çok sektörde kolaylaştırıcı uygulamalar ortaya konmuştur. Bu uygulamaların yaygınlaştırılması ile insan faaliyetlerinin çevreye olan olumsuz etkisinin azaltılması hedeflenmektedir.

4. Erozyon ve çölleşme tehdidinde bulunan araziler, yapısı bozulmuş topraklar tespit edilerek rehabilitasyon ve restorasyon tedbirleri uygulanacaktır.

Trakya Bölgesi'nde tehdit altında bulunan araziler, toprak kalitesi bozulmuş alanlar tespit edilerek bu yerlerin kazanılması sağlanacaktır.

5. Taşkınlarla etkin mücadele için tabiata uyumlu uygulamalar yapılacak ve yaban hayatının geçişine imkân verecek tasarımlar uygulanacaktır.

İklim rejiminde meydana gelen değişimler bölgede taşkın ihtimalini artırmıştır. Bu sebeple ilgili kurumlarca alınan önlemler kapsamında yaban hayatının yaşam koşullarına dikkat edilmesi, yaban hayatının bu uygulamalar sonrasında olumsuz etkilenmesinin engellenmesi sağlanacaktır.

Ekolojik sürekliliği ve biyolojik çeşitliliği korumaya yönelik korunan alanlar ve doğal yaşamı destekleyen diğer alanlar arasında bağlantıyı sağlayan ekolojik koridorlar belirlenecektir.

6. Yaban hayvanlarını ve yaban hayatını koruma amacıyla envanter çıkarılarak izleme projeleri hayata geçirilecektir.

Nesli tehlike altında olan veya koruma altına alınan yaban hayatına dair envanter ve izleme çalışmaları yapılacaktır. Tekirdağ'da bulunan Melen Gölü çevresinde fotokapanların artırılarak memeli hayvan popülasyonunun izlenmesi sağlanarak korunacaktır. Ayrıca ormanlık alanlar korunarak yaşam alanlarına gelmeleri önlenecek ve popülasyonları koruma altına alınacaktır. Meriç Nehri'nde tespit edilen su maymunu gibi, iklim değişikliği, arazi kullanımının değişmesi gibi farklı sebeplerle göç ederek istilacı tür olarak farklı alanlarda ortaya çıkan türler tespit edilerek bu türlerin kontrolü sağlanarak yerli türlerin olumsuz etkilenmesi önlenecektir.

MEKÂNSAL GELİŞME

MEKÂNSAL GELİŞME

TR21 Trakya Bölgesi; stratejik konumu, küresel geçiş yolları ve yatırımları, ulusal ve bölgesel fırsat ve potansiyelleri ile dinamik ve sürekli gelişen bir yapıya sahiptir. Hızlı küresel değişim süreci içinde bölge; limanları, deniz, hava ve otoyol sistemleri ile küresel bir lojistik hub haline gelmiştir.

Mevcut ve potansiyel fırsatlar dikkate alınarak bölgenin küresel lojistik hub olarak kurgulanması için mekânsal yerleşim ve gelişim stratejik çerçevesinde ekonomik ve sosyal bileşenler

dikkate alınmalıdır. Hızlı değişimlerin yarattığı fırsatların değerlendirilmesi için Avrasya, Marmara Bölgesi ve Trakya Bölgesi çerçevelerinin bakış açıları önem kazanmaktadır.

TR21 Trakya Bölgesi için yalnız kendi içindeki değil, küresel ölçekteki trendler ve değişimler, ulusal ölçekteki beklentiler ve fırsatlar ile Plan'da önerilen stratejik öncelikler ve tedbirler dikkate alınarak mekânsal gelişim şeması hazırlanmıştır.

Mekânsal Gelişimin Üçlü Bakış Açısı

Trakya'nın mekânsal gelişim şemasının kurgulanması için Avrasya, Marmara ve Trakya üçlü bakış açısının dinamikleri ve fırsatlarından yararlanılmalıdır. Avrasya bakış açısı; Avrupa, Asya, Orta Doğu, Eski Doğu Bloğu ülkeleri arasında ulaşım ve enerji yatırımları ile bir geçiş koridorunun

önemini, Marmara Bölgesi bakış açısı; bölge kentlerinin her birinin farklı gelişim dinamikleri ve bağlantıları ile etkileşimin gücünü, Trakya bakış açısı ise farklı büyüme odakları ve bölgesel koridorları ile farklılaşan karakter bölgelerinin uyumunun potansiyellerini ortaya çıkarmaktadır.

Avrasya: Geçiş Koridoru

Trakya Bölgesi, Avrupa, Asya, Orta Doğu, Eski Doğu Bloğu ve Balkan Ülkeleri arasında jeopolitik konumu, gelişmiş imalat sanayi, lojistik kapasitesi ve çeşitli ürün üretme potansiyeline sahip tarım sektörü ile uluslararası anlamda önemli bir geçiş bölgesi konumundadır. Bölge Bulgaristan ve Yunanistan'a açılan sınır kapıları ile ülkenin Balkan ülkelerine ve Avrupa dış ticaret yolu, sahip olduğu limanlar ile Karadeniz, Akdeniz, AB ve Uzak Doğu arasında lojistik hub, Azerbaycan, Rusya ve İran'dan gelen doğalgaz boru hatlarının AB ülkelerine erişimini sağlayan önemli bir koridor ve 2024-2028 BGUS'ta Küresel İl olarak belirtilen İstanbul'un gelişme alanıdır.

Trakya Bölgesi'nin Avrasya Bölgesi'nde potansiyel olarak sahip olduğu en önemli fonksiyonlardan biri Tekirdağ limanları ile lojistik olarak kuracağı bölgesel ve küresel hub kimliğidir. Bölge Uzak Doğu'dan Avrupa'ya gidecek yükler ve

Avrupa'dan Uzak Doğu'ya gidecek yükler için bir transfer istasyonunda bulunması gereken tüm vasıfları taşımaktadır. Bu kapsamda bölgenin Rotterdam ve Antwerp limanları ile rekabet etmesini sağlayacak intermodal ulaşım altyapısının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Trakya Bölgesi ülkenin uyguladığı son yıllardaki Balkan politikaları sonucunda Balkanlar ile ilişkilerini yükseköğretim, sağlık ve alışveriş turizmi başta olmak üzere turizm faaliyetleri, dış ticaret ve sınır ticareti yönünden geliştirmiş bulunmaktadır. Plan dönemi boyunca da başta sınır komşularımız Bulgaristan ve Yunanistan olmak üzere Trakya Bölgesi ile Balkan Ülkeleri arasında ekonomik ve sosyal iş birliği programları geliştirilecektir.

Azerbaycan, Rusya ve İran gibi ülkelerden çıkan enerjinin Avrupa ülkelerine iletilmesinde ana koridor Trakya Bölgesi'dir. Mavi Akım, Türk Akımı ve TANAP gibi doğalgaz boru hatları ile doğalgaz Trakya Bölgesi üzerinden

Avrupa ülkelerine aktarılmaktadır. Ülkemizin artan enerji ihtiyacını gözeterek enerji kaynaklarını çeşitlendirmek ve enerji güvenliğini sağlamaya yönelik

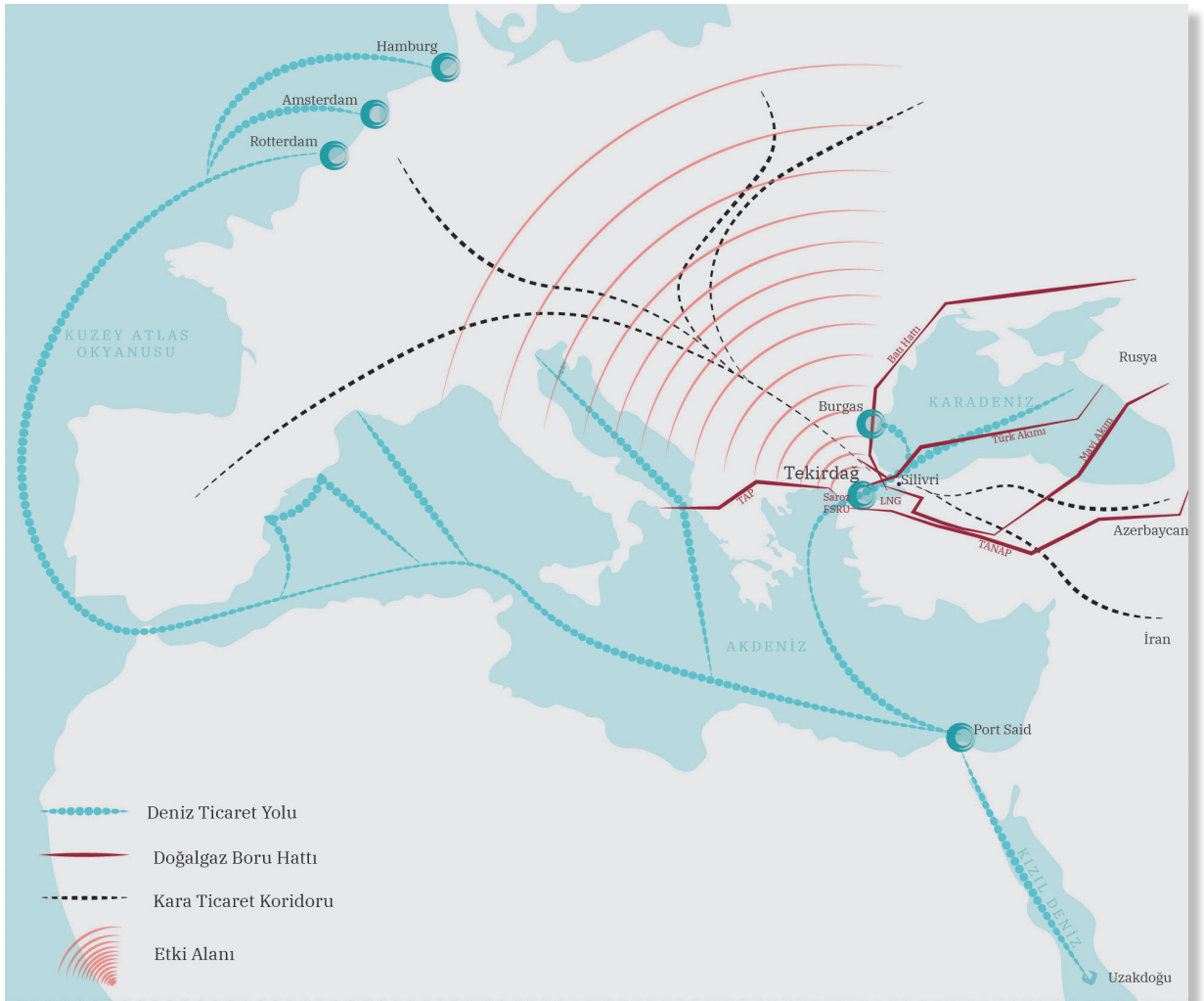

Trakya Bölgesi'nde inşa edilen "Sarozyüz LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi" (FSRU) 2022 yılı Aralık ayı itibarıyla devreye alınmıştır. Söz konusu ünite Türkiye'nin yanı sıra Balkan Ülkelerine de enerji sağlama konusunda faaliyet gösterecektir. Yakın gelecekte Rusya'dan gelecek gazın Avrupa'ya transfer edilmesinde Türkiye'nin hub rolü üstlenmesi konusunda Türkiye ve Rusya mutabık kalmıştır. Bu kapsamda kurulacak merkezin Trakya'da inşa edilmesi düşünülmektedir. Plan dönemi boyunca Bölge'nin enerji transferi ve depolanması konusunda gelişen

bir merkez ve koridor olmasına yönelik çalışmalar devam edecektir.

Trakya Bölgesi sahip olduğu üretim altyapısıyla ve özellikle AB'nin ekonomisini, üretim ve tüketim kalıplarını dönüştürmeye yönelik politikaları içeren "Avrupa Yeşil Mutabakatı" ile küresel üretim odaklarından biri olmaya aday konumdadır. Bu kapsamda Bölgedeki sanayi kuruluşlarının hem fırsattan yararlanması hem de rekabet gücünü koruması amacıyla "Avrupa Yeşil Mutabakatı"na adaptasyon konusunda gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Şekil 13: Trakya Bölgesinin Geçiş Koridoru Çerçevesi

Özellikle pandemi sonrası gıda arzının güvenliği ile ortaya çıkan tarım üretiminin küresel ölçekte önem kazanmasıyla beraber verimli topraklar, ileri mekanizasyon, eğitimli çiftçi gibi tarımsal değerlere sahip olan Trakya Bölgesi için bir fırsat doğmuştur. Bu fırsatın değerlendirilmesi çerçevesinde özellikle farklı çeşitte ve katma değerli tarım ürünlerinin üretimine yönelik gerekli tedbirler alınacaktır.

Marmara Bölgesi: Etkileşimin Gücü

Marmara Bölgesi; Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bursa, Yalova Balıkesir, Çanakkale, Bilecik, Bolu kentleri ile 67.000 km²'lik alansal büyüklüğü, 25 milyon

yaşayanı ile Türkiye nüfusunun 1/3'ünü barındırmaktadır. Marmara Bölgesinde bulunan şehirler 2021 yılında ülkenin Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) ve Gayrisafi Katma

Değerinin (GSKD) yüzde 47'sini sektörler bazında Sanayi GSYH'nin yüzde 50'sini, Hizmetler GSYH'nin yüzde 49'unu ve Tarım GSYH'nin yüzde 15'ini karşılamıştır. Bu rakamlara bakıldığında Marmara Bölgesinin ülke ekonomisi açısından önemi ortaya çıkmaktadır. Marmara Bölgesi ekonomisi bir yandan gelişimini sürdürürken diğer yandan bu gelişimini bölge için önemli olan ekolojik değerlerine ve hayati kaynaklarına zarar vermeden sürdürmesi elzemdir. Bölge, kamu ve özel sektör yatırımları ile çok hızlı bir değişim ve dönüşüm sürecine girmiştir. Marmara Bölgesindeki enerji geçişleri, limanlar, otoyollar, hızlı tren vb. büyük altyapı yatırımları başta İstanbul olmak üzere Marmara Bölgesindeki tüm kentleri birbirleri ile etkileşim içine sokmaktadır.

Kuzey ve Güney Marmara otoyolunun iki önemli geçişi olan İzmit Körfez geçişi ile Çanakkale Boğaz geçişi Marmara bölgesi için bir altın bilezik oluşturmaktadır. Maksimum 4 saatte

önemli kentleri birbirine bağlayan altın bilezik projesi Marmara Bölgesinin yeniden yapılanmasını gündeme getirecektir.

2024 - 2028 BGUS'ta Tekirdağ

- İstanbul - Kocaeli Kent - Bölge olarak belirlenmiştir. Ülkenin ve Marmara Bölgesi'nin gelişim odağı olan İstanbul ilinin batısında ve doğusunda bulunan Tekirdağ ve Kocaeli'ndeki gelişim koridorları aynı aks üzerindeki 3 ilin beraber çalışmasını zorunlu kılmaktadır. Plan dönemi boyunca belirlenen kent-bölgenin ulaşım, sanayi, lojistik, turizm, enerji, çevre ve doğal kaynakların korunması alanlarında kent-bölgenin ihtiyaçları ve potansiyelleri çerçevesinde bölgesel kalkınma programları ve ortak projeler geliştirilecektir.

2024 - 2028 BGUS'ta İstanbul ili Küresel İl, Kocaeli ve Bursa illeri Potansiyel Küresel İller, Tekirdağ, Balıkesir, Eskişehir ve Sakarya illeri Rekabetçi İller, Kırklareli, Çanakkale, Yalova, Düzce ve Bolu illeri Potansiyel

Trakya Bölgesi Farklılaşan Bölgeler

Trakya Bölgesi coğrafi özellikleri, yerleşimlerin birbiri ile sosyo-ekonomik etkileşimleri, sektörel ağırlıkları ve eğilimleri dikkate alınarak altı karakteristik bölgeye ayrılmıştır. Bu bölgeler idari sınırlardan bağımsız olarak belirlenmiş olup bir ilçenin sınırları birden çok karakteristik bölgede kalabilmektedir.

■ Birinci Karakteristik Bölge;

Bölgenin sanayi, hizmet ve lojistik odağının bulunduğu bölümüdür. Bölgede stratejik öncelik 3'ün tedbir, proje ve programları uygulanacaktır. Söz konusu bölgede yeni sanayi alanı kurulumu konusunda bir baskı bulunmaktadır. Bu bakımdan yer altı suyunun korunması ve kirliliğin azaltılması yönünden gerekli tedbirler alınacaktır. Organize sanayi bölgelerinin altyapı eksikleri tamamlanacaktır. Bölgede bulunan sanayi alanlarının demir yolu ulaşım hatları ile bağlantısı yapılacak ve lojistik merkez gibi ihtiyaçları giderilecektir.

■ İkinci Karakteristik Bölge;

Ergene Havzasında bulunan kentsel yerleşimleri tarım ve hizmet odağında bulunan kırsal yerleşimlerinde ekonomik faaliyet olarak kuru tarımın ve hayvancılığın geliştiği bir alt bölgedir. Bölgede stratejik öncelik 1 kapsamında tarımsal sulama amaçlı yeni baraj ve göletler ve sulama kanalı yatırımları yapılarak ürün çeşitliliği ve verimlilik arttırılacaktır.

■ Üçüncü ve Dördüncü Karakteristik Bölgeler;

Sahip olduğu doğa güzellikleri ve zengin ekolojik kaynakları ile "Sürdürülebilir Eko Turizm Bölgesi" olarak belirlenmiş alt bölgelerdir. Bölgede ağırlıklı olarak stratejik öncelik 2 ve stratejik öncelik 4'ün tedbir, proje ve programları uygulanacaktır. Bölgede bulunan geniş orman yapısı, biyoçe-

şitlilik, ekosistem ve habitatlar mutlak korunacak değerlerdir. Söz konusu karakteristik bölgelerde Vize ve Demirköy ilçeleri ile Iğneada ve Kırıkköy beldelerinin Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi olarak, Tekirdağ Kumbağ ve Hoşköy beldelerinin ise turizm bölgesi olarak ilan edilmesi desteklenecektir. İlan edilecek bu bölgeler ile hâlihazırda ilan edilmiş bulunan Saros Körfezi Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinin tüm ölçekte planları hazırlanacaktır.

■ Beşinci Karakteristik Bölge;

Meriç nehrinin sağladığı sulama imkânları ile ekonomik faaliyet olarak sulu tarımın ve hayvancılığın geliştiği alt bölgedir. Bölgede stratejik öncelik 1 kapsamında Çakmak ve Hamzadere baraj ve sulama kanalı yatırımları tamamlanacaktır. Sulama kooperatiflerinin yenilenebilir enerji yatırımları desteklenecektir. Bölgede bulunan Meriç, İpsala, Uzunköprü, Keşan ve Enez ovalarında artan sodyum ve tuzluluk oranının azaltılması için tarımsal jips kullanımına yönelik müdahaleler gerçekleştirilecektir.

■ Altıncı Karakteristik Bölge;

Turizm ve ticaret kenti Edirne ve yakın çevresidir. Sınır kenti Edirne; hem tarihsel, kültürel ve doğal hem de ticari potansiyeli ile çeşitlilik yaratmaktadır. Farklı uygarlıkların katmanlaştığı bu alt bölgeye Arda, Tuna ve Meriç nehirleri hayat vermekte, bölgede turizm, hizmet ve tarım sektörleri ile

ticari yapı canlandırılmaktadır. Edirne, Balkanlara ve İstanbul'a iki saatlik mesafedeki konumuyla buluşma kenti rolünü üstlenmektedir. Edirne, karayolu, demiryolu ile farklı coğrafyaları birbirine bağlamakta, aynı zamanda sınır kapıları ile geçiş sağlamaktadır. Bütün bu potansiyeller Edirne'nin bölge içinde cazibe merkezi rolünü üstlenmesini sağlamaktadır. Bölgede stratejik ön-

celik 2'nin tedbir, proje ve programları uygulanacaktır. Edirne Merkezde Yeni Saray, Makedon Kulesi gibi yapılar da restore edilerek söz konusu yapıların bulunduğu alanlar yaşayan bir turizm destinasyonu haline getirilecektir. Edirne merkezde sokak sağlıklaştırma çalışmaları ile ilgili alanlar gastronomi ve eğlence turizmi için yeni bir destinasyona dönüştürülecektir.

Şekil 15: Altı Karakteristik Alt Bölge

Mekânsal Gelişimin Üçlü Bileşeni

Avrasya, Marmara ve Bölge üçlü bakışın fırsatları ve potansiyel rolleri dikkate alındığında mekânsal gelişim şeması; tematik odaklar, gelişim koridorları, mavi ve yeşil bütünleşme alanları ile üç bileşenden oluşmaktadır.

Mekânsal gelişim senaryosu; Tekirdağ-Çorlu-Çerkezköy-Lüleburgaz bölgesini lojistik odaklı Bölgesel hub rolünü kuvvetlendirirken, küresel ölçekte son gelişmeler de dikkate alındığında Bölgesel hub'ın yanı sıra

İstanbul-Silivri odağı da küresel lojistik hub rolünü üstlenmektedir. Bölge hem bölgesel hem de küresel hub rolü ile yeniden şekillenecektir.

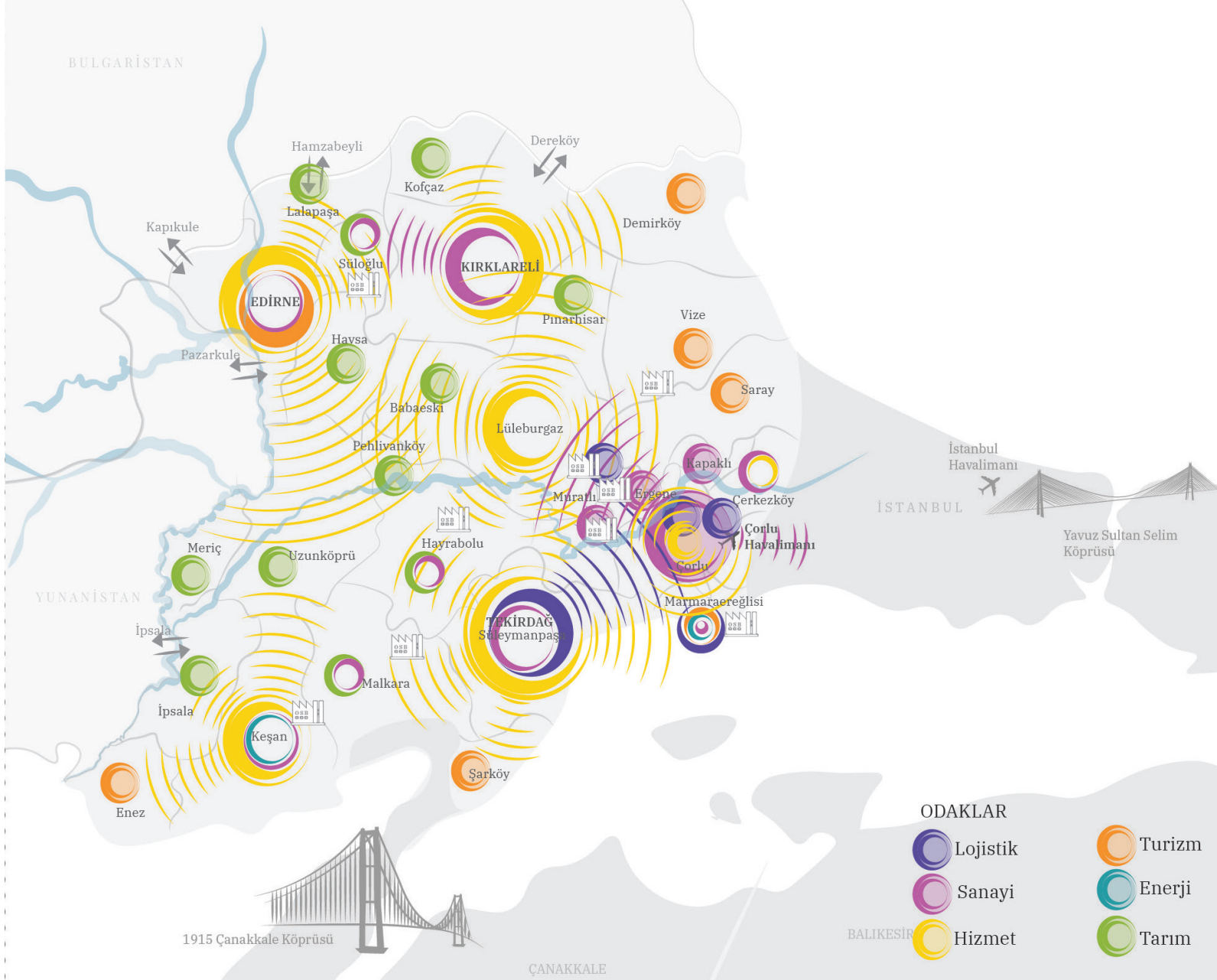
TR21 Trakya Bölgesi Mekânsal Şemasının en temel etki yaratan odağını “Bölgesel ve Küresel Hub” oluşturmaktadır.

Yerleşimlerin Tematik Odakları

Yerleşimlerin sahip oldukları işlevler ve gelecekte geliştireceği alanlar düşünülerek her ilçe özelinde odaklar belirlenmiştir. Yerleşimlerin bu odakları merkeze alarak gelişmeleri ve çevre yerleşimlere etkileşim halinde hizmet vermeleri amaçlanmaktadır. Bu kapsamda bölgede bulunan 28 ilçe için sanayi, hizmet, turizm, tarım ve lojistik odaklar belirlenmiştir. Odaklar

belirlenirken özellikle bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması gözetilmiştir. Buna göre bölgenin doğusunda bulunan sanayi odağına sahip ilçelere gerçekleşen bölge içi göçün azaltılması ve ilçe nüfuslarını dengelemeye yönelik ilçelere sahip olduğu kaynaklar doğrultusunda gelişmesi için bir odak tayin edilmiştir.

Şekil 16: Yerleşimlerin Öneri Odakları ve Etkileşim Alanları

Trakya haritasına bakıldığında özellikle ulaşım ve etkileşim imkânlarının ilçelerin gelişimini olumlu yönde etkilediği, ulaşım ve etkileşimi yüksek ilçelerin nüfusunun artış eğiliminde olduğu, düşük ilçelerin ise nüfuslarının azalış eğiliminde olduğu görülmektedir. Özellikle bir yönü sınır veya deniz ile kapalı bulunan ve bu sebeple ulaşım ve etkileşim imkânları kısıtlı olan ilçelerin ekonomik faaliyetlerinin tarım ile sınırlı kaldığı görülmektedir. Söz konusu ilçelerden Şarköy, Enez, Demirköy,

Vize ve Saray ilçelerinin sahip olduğu doğa, kültür ve coğrafi imkânlar ile tarıma dayalı ekonomik faaliyetlerini turizm ile geliştirmeleri planlanmaktadır. Bu durumdaki ilçelerden İpsala, Meriç, Uzunköprü, Lalapaşa, Kofçaz gibi ilçelerin ise tarım, kırsal kalkınma ve tarıma dayalı sanayi politikaları ile gelişmeleri öngörülmektedir.

Bölgedeki; sanayi, hizmet, turizm, tarım ve lojistik tematik odakları mekânsal gelişimin önemli fırsat alanlarıdır.

SANAYİ ODAKLARI

Bölge içinde sanayi alanları Kapaklı, Çerkezköy, Çorlu, Ergene ve Lüleburgaz hattında bulunan OSB'lerde yoğunlaşmıştır. Bununla beraber Kırklareli, Süloğlu, Hayrabolu, Malkara ve Marmara-ereğlisi'nde bulunan OSB'ler ile sanayi bölgeleri bölge içinde dağılmıştır. Önümüzdeki dönemde Keşan'da ilan edilen Gıda İhtisas OSB ve Süleymanpaşa Ekolojik ve Lojistik Endüstri Bölgesinde de sanayi işletmelerinin faaliyete geçmesi beklenmektedir.

Sanayi odaklarında özellikle Ergene Havzasında yer altı sularının seviyesinin çok azalması sebebiyle yeni kurulacak OSB ve endüstri bölgelelerine kurulum şartı olarak yer üstü su kaynağının bulunması ve atık su geri

dönüşümünden su temini konulacaktır. Buna ek olarak su kullanımı yoğun sektörlerin yer altı su tahsisi kapalı alt havzalara kurulması yasaklanacaktır.

Bölgedeki OSB'lerin doluluk oranı ortalama olarak tahsis edilen parsel sayısına göre yüzde 73 ve üretim yapılan parsel sayısına göre yüzde 56 civarında olması sebebi ile sanayinin öncelikli olarak OSB içinde kurulması elzemdir.

Söz konusu Sanayi Odaklarında stratejik öncelik 3 kapsamında yer alan tedbir, proje ve programlar hayata geçirilecektir. Bu kapsamda hayata geçirilecek başlıca tedbirler aşağıda belirtilmiştir.

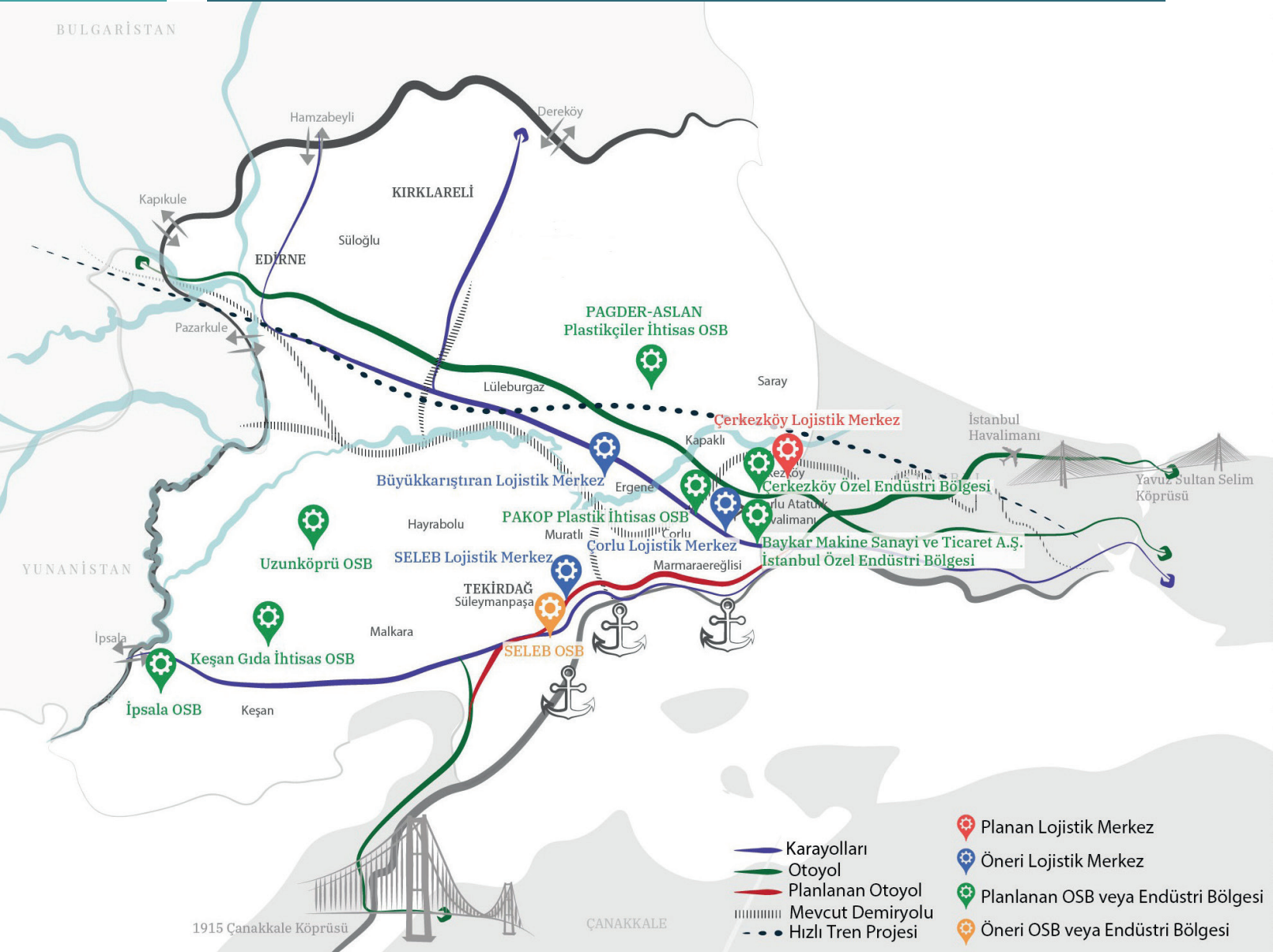

- ✓ OSB ve TSO bünyelerinde firmalara yönelik hizmet verecek yenilik merkezleri oluşumu desteklenecektir.
- ✓ Sanayi firmalarının dijitalleşme etütleri ve etütler sonucunda ortaya çıkacak yatırımlar desteklenecektir.
- ✓ Mesleki eğitim ve üniversite eğitimi bölgedeki sektörlerin ihtiyaçları dikkate alınarak yapılandırılacaktır.
- ✓ İşgücü piyasa analiz çalışması yapılacaktır.
- ✓ İlgili kurumlarca istihdam garantili mesleki eğitim programları düzenlenecektir.
- ✓ Yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm

kapsamında imalat sanayiinin ihtiyaç duyacağı iş gücü nitelikleri analiz edilerek ortaöğretim ve üniversite düzeyinde gerekli alan ve bölümler açılacaktır.

- ✓ Trakya Kariyer Günleri organize edilerek nitelikli iş gücünün işletmeler ile buluşması sağlanacaktır.
- ✓ OSB'lerdeki sanayi işletmelerinin ihtiyacına uygun iş gücünün yetiştirilmesi amacıyla OSB içerisinde meslek lisesi ve mesleki eğitim merkezi kurulumları teşvik edilecektir.
- ✓ Bölgesel, il ve sektör bazlı ihracat fizibilite ve pazar araştırmaları yürütülecektir.

Şekil 18: Planlanan ve Öneri Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri ve Lojistik Merkezler

HİZMET ODAKLARI

Bölgedeki odaklar belirlenirken her kentin kendi nüfusu için hizmet ihtiyaçlarını gidermesi yanında Çorlu, Süleymanpaşa, Lüleburgaz, Kırklareli Merkez, Edirne Merkez ve Keşan'ın çevresindeki kentler için hizmete yönelik ekonomik faaliyetlerde bir hizmet odağı olması planlanmıştır. Bu odakların çevresindeki kentlere alışveriş, ticaret, konaklama, eğitim, sağlık, kültür, sanat, turizm ve fuar gibi işlevlerde hizmet verecek şekilde gelişmesi beklenmektedir. Sanayi odakları çevresinde kalan Çorlu, Süleymanpaşa ve Lüleburgaz'ın sanayinin ihtiyaç duyacağı bakım-onarım gibi hizmetleri sağlaması ve bu odaklarda çalışan iş gücü için konut alanları ve sosyo-kültürel hizmetler sunan odaklar olarak gelişmesi beklenmektedir. Hizmet odaklarının özellikle ölçek gerektiren hizmetlerde altyapılarını tamamlayarak çevresinde bulunan kentsel ve kırsal yerleşimlere hizmet vermesi beklenmektedir.

Çorlu'nun Ergene, Marmaraereğlisi, Çerkezköy, Kapaklı ve Saray gibi özellikle sanayi yönünden gelişmiş ilçelere eğitim, sağlık, alışveriş, konaklama, konut alanı, bakım-onarım, kültür ve sanat yönlerinden hizmet vermesi bek-

lenmektedir.

Süleymanpaşa'nın Şarköy, Malkara, Hayrabolu, Muratlı ve Marmaraereğlisi'ne eğitim, sağlık, alışveriş, konaklama, konut alanı, bakım-onarım, kültür ve sanat yönlerinden Tekirdağ ilindeki diğer ilçelere ise kamu hizmetleri yönünden hizmet vermesi beklenmektedir.

Lüleburgaz'ın Babaeski, Pehlivan köy, Pınarhisar, Demirköy, Vize ilçelerine eğitim, sağlık, alışveriş, konaklama, konut alanı, bakım-onarım, kültür ve sanat yönlerinden hizmet vermesi beklenmektedir.

Kırklareli Merkezin Kofçaz, Pınarhisar, Demirköy ve Vize ilçelerine eğitim, alışveriş, konaklama, bakım-onarım, kültür ve sanat yönlerinden ilin tüm ilçelerine kamu hizmetleri yönünden hizmet vermesi beklenmektedir.

Edirne Merkezin Lalapaşa, Süloğlu, Havsa, Uzunköprü ve Meriç ilçelerine, eğitim, sağlık, alışveriş, konaklama, konut alanı, bakım-onarım, kültür ve sanat yönlerinden ilin tüm ilçelerine kamu hizmetleri yönünden hizmet vermesi beklenmektedir.

Keşan'ın İpsala ve Enez'e eğitim, sağlık, alışveriş, bakım-onarım, kültür ve sanat yönlerinden hizmet vermesi beklenmektedir.

TURİZM ODAKLARI

Bölgede bulunan ilçelerin sahip oldukları turizm potansiyelleri ile Gastronomi ve Öno Turizm, Kültür Turizmi, Sağlık Turizmi, Spor Turizmi ve Eko Turizm çeşitlerinde ihtisaslaşmaları hedeflenmiştir. Edirne Merkez, Kırklareli Merkez, Demirköy, Vize, Saray, Lüleburgaz, Çerkezköy, Çorlu, Marmara-ereğlisi, Süleymanpaşa, Şarköy, Keşan ve Enez bölgede yukarıda sayılan turizm çeşitlerinde gelişebilecek ilçeler olarak ön plana çıkmaktadır. Bununla

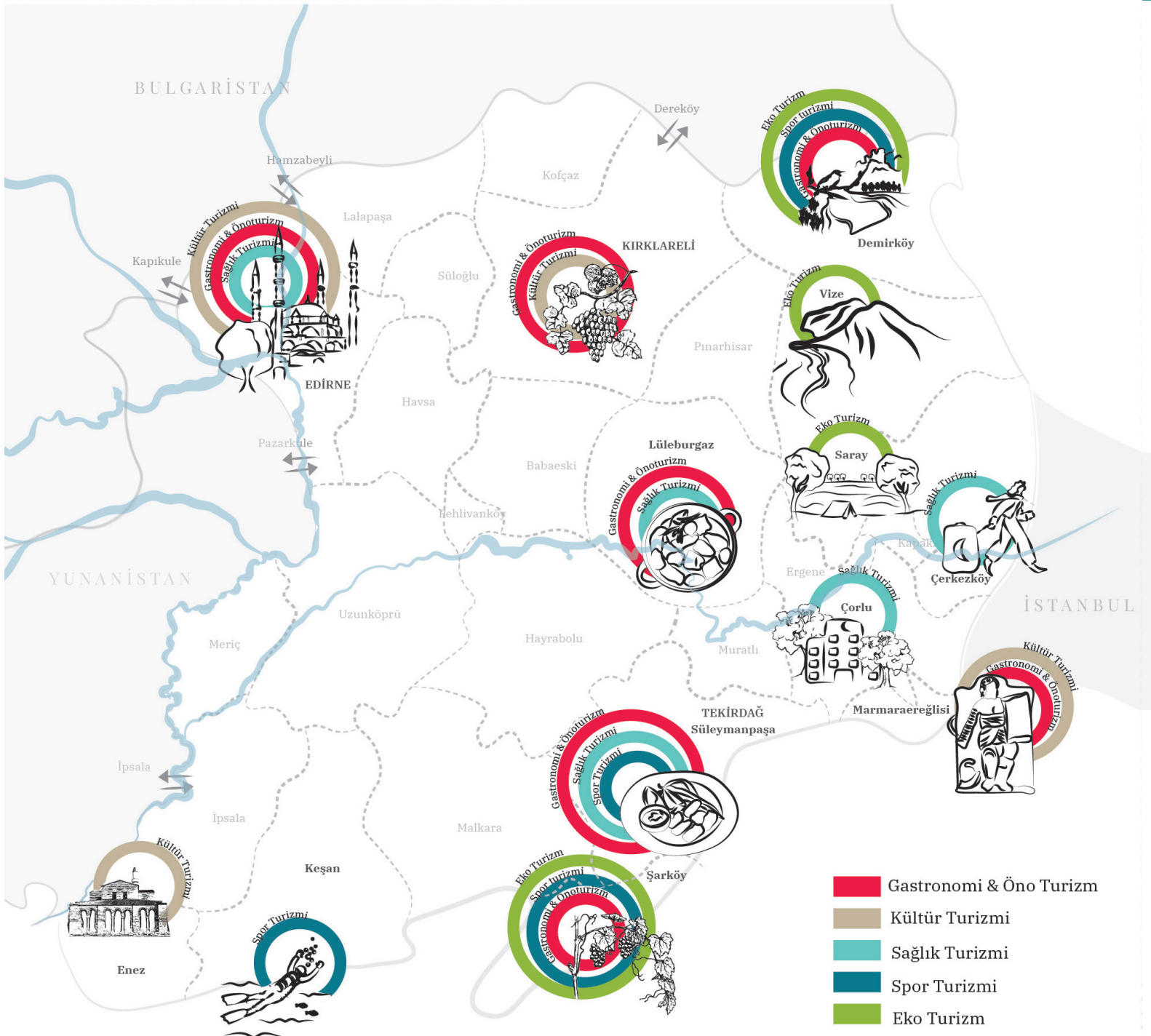
beraber Edirne Merkez, Enez, Demirköy, Vize, Saray, Marmara Ereğlisi ve Şarköy en önemli gelişme alanı turizm olarak görüldüğü için turizm odağı olarak belirlenmiştir.

Söz konusu Turizm Odaklarında stratejik öncelik 2 kapsamında yer alan tedbir, proje ve programlar hayata geçirilecektir. Bu kapsamda hayata geçirilecek başlıca tedbirler aşağıda belirtilmiştir.

- ✓ Koruma ve kullanma dengesi çerçevesinde bölgesel turizm planlaması yapılacaktır. Bu kapsamda Kırklareli Vize ve Demirköy ilçesi, İğneada ve Kiyıköy beldelerinin Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi ve Tekirdağ Kumbağ ve Hoşköy turizm merkezi olarak ilan edilecektir. Bu ilan edilecek bölgeler ve Saroz Körfezi Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nin her ölçekte planları tamamlanacaktır.
- ✓ Destinasyonlarda alternatif ve mevcut turizm temalarına yönelik altyapı ve üstyapılar geliştirilecektir.
- ✓ Atıl durumda olan Tekirdağ Yat Limanı'nın çalışma alanına özgü standartlar çerçevesinde yeniden düzenlenerek hizmete alınmasıyla bölgenin yat turizminde cazibe merkezi haline getirilmesi sağlanacaktır.
- ✓ Tescilli kültür varlıkları turizme kazandırılacaktır.
- ✓ Sürdürülebilir turizm ilkeleri çerçevesinde yapılacak olan yatırımlar desteklenecektir.
- ✓ Bölgede sağlık turizmini geliştirmeye yönelik çalışmalar desteklenecektir.
- ✓ Alternatif turizm türleri desteklenecektir.
- ✓ Coğrafi işaret ve yöresel ürünler odağında gastronomi turizmine yönelik faaliyetler yürütülecektir.
- ✓ Sektörde eğitim altyapısı güçlendirilecektir.
- ✓ Trakya markasının güçlendirilmesinde paydaşlar arası iş birliği ve yönetim mekanizması tesis edilecektir.
- ✓ Tanıtım ve pazarlamada geleneksel yöntem ve araçların etkin kullanımı yanında yeni nesil araçlar da kullanılacaktır.

Şekil 19: Turizm Çeşitlerine Göre Bölgesel Turizm Odakları

TARIM ODAKLARI

Bölgedeki sektörel yoğunlaşmalar ve tarımsal üretim değerleri dikkate alındığında Lalapaşa, Süloğlu, Havsa, Uzunköprü, Meriç, İpsala, Pınarhisar, Babaeski, Pehlivan köyü, Hayrabolu ve Malkara ilçeleri tarım odağı olarak belirlenmiştir. Her ne kadar yukarıdaki ilçeler tarım odağı görülse de tüm bölge alanı düşünüldüğünde diğer tematik odakların da şehir merkezi dışındaki kırsal yerleşimlerde de esas ekonomik faaliyet tarım olduğundan ilgili alanlar da tarım odağı konumdadırlar. Bölge geniş ve verimli tarım alanlarına, Türkiye ortalamasına göre yüksek tarımsal mekanizasyon, işletme büyüklüğü ve eğitimli nüfusa sahip iken tarım sektörünün GSYH içindeki payının diğer bölgelere göre

düşük kalması tarımsal üretimde katma değer artışına yönelik tedbirlerin uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Bahsi geçen tarım odaklarında katma değeri yüksek alternatif ürünlere geçilmesini, emek yoğun hayvancılık faaliyetlerine devam edilmesini ve verimlilik artışını sağlayacak dijital uygulama ve araçların tercih edilmesi için kritik önemdeki genç nüfusun göçünün önlenmesi için nitelikli tarımsal örgütlenme ve mekân bazlı planlama ile alternatif tarımsal üretime geçiş kritik önemdedir. Bu kapsamda ilgili tarım odaklarında stratejik öncelik 1 kapsamında yer alan tedbir, proje ve programlar hayata geçirilecektir. Bu kapsamda hayata geçirilecek başlıca tedbirler aşağıda belirtilmiştir.

- ✓ Tarımda su verimliliği arttırılacaktır. Bu kapsamda Çakmak ve Hamzadere baraj ve sulama kanalı yatırımları tamamlanacak ve tarımsal sulama amaçlı yeni baraj ve göletler oluşturulacaktır. Sulama birlikleri desteklenerek açık kanal sulama sistemleri basınçlı kapalı kanal sistemlerine dönüştürülecek ve yenilenebilir enerji yatırımları desteklenecektir.
- ✓ Bölgede toprak özellikleri ve dağılımını gösteren ayrıntılı ve güncel toprak haritaları oluşturularak organik madde artırımına yönelik müdahale planları yapılacaktır. Meriç, İpsala, Uzunköprü, Keşan,

- Enez ovalarında artan sodyum ve tuzluluk oranının azaltılması için tarımsal jips kullanımı, Tekirdağ'da baklagiller içeren ekim nöbeti gibi Bölge genelinde toprağın iyileştirilmesine yönelik müdahaleler gerçekleştirilecektir.
- ✓ Edirne Hasanağa ve Hıdırağa, Kırklareli Asilbeyli ve Osmancık ile Tekirdağ Saray'da jeotermal kaynaklar, tekstil sanayiinden ortaya çıkan atıl ısı kullanımı gibi alternatif enerji kaynaklarının kullanıldığı seracılık geliştirilecektir.
- ✓ İğneada ve Kıyıköy'de Karadeniz somonu ve salyangoz, İpsala'da tatlı su kereviti, Enez'de mavi

yengeç ve karides yetiştiricilikleri ve işleme tesisi imkânları geliştirilecektir. Meriç Nehri'nden su çekiminde, yavru balıkları doğal ortamında bırakılmasına yardımcı olacak havuz ve filtre sistemleri kurulacaktır.

- ✓ Hayrabolu-Malkara mevkiinde kalite parametreleri dikkate alınarak işlem gerçekleştirilen bir kaba yem borsası kurulacaktır.
- ✓ Yerel yönetimler ve üretici örgütleri ile iş birliği içerisinde gübre, sulama sistemi kurulumu, makine ve ekipman desteği ile mera ıslahlarının etkinliği artırılabilecektir.
- ✓ Farklı ölçeklerde model hayvancılık işletme tip projeleri hazırlanarak kendi sermayesi veya devlet destekleri ile hayvan refahını geliştirmek isteyen yetiştiricilerin kullanımına sunulacaktır.

- ✓ Tohumculuk sektörü geliştirilecektir.
- ✓ Planlı tarımsal üretime geçilecektir.
- ✓ Meyve ve sebze üretimi ve pazarlaması geliştirilecektir. Kırklareli Merkez'de yerli sebze ve meyve hali kurulacaktır. Keşan-Uzunköprü aksında meyve-sebze ürünleri için alternatif enerji kaynağı kullanan soğuk hava deposu yapılacaktır.
- ✓ Bilgiyi etkin kullanan ve yeniden üreten bir iş birliği ortamı geliştirilecektir.
- ✓ Mevcut tarım makinelerini akıllı tarım araçlarına dönüştürülmesine yönelik projeler ve modifikasyonlar desteklenecektir.
- ✓ Üreticilerin ve Bölgede görev yapan teknik personelin yetkinlikleri artırılabilecektir.
- ✓ Tarımsal üretimde iş birliği ortamı geliştirilecektir.

LOJİSTİK ODAKLARI

Bölgede liman altyapısı ve sanayi odaklarının değerlendirilmesi sonucunda Süleymanpaşa, Marmaraereğlisi, Çorlu, Çerkezköy, Edirne-Kapıkule ve Muratlı-Büyükkarıştıran bölgesi lojistik odak ve lojistik

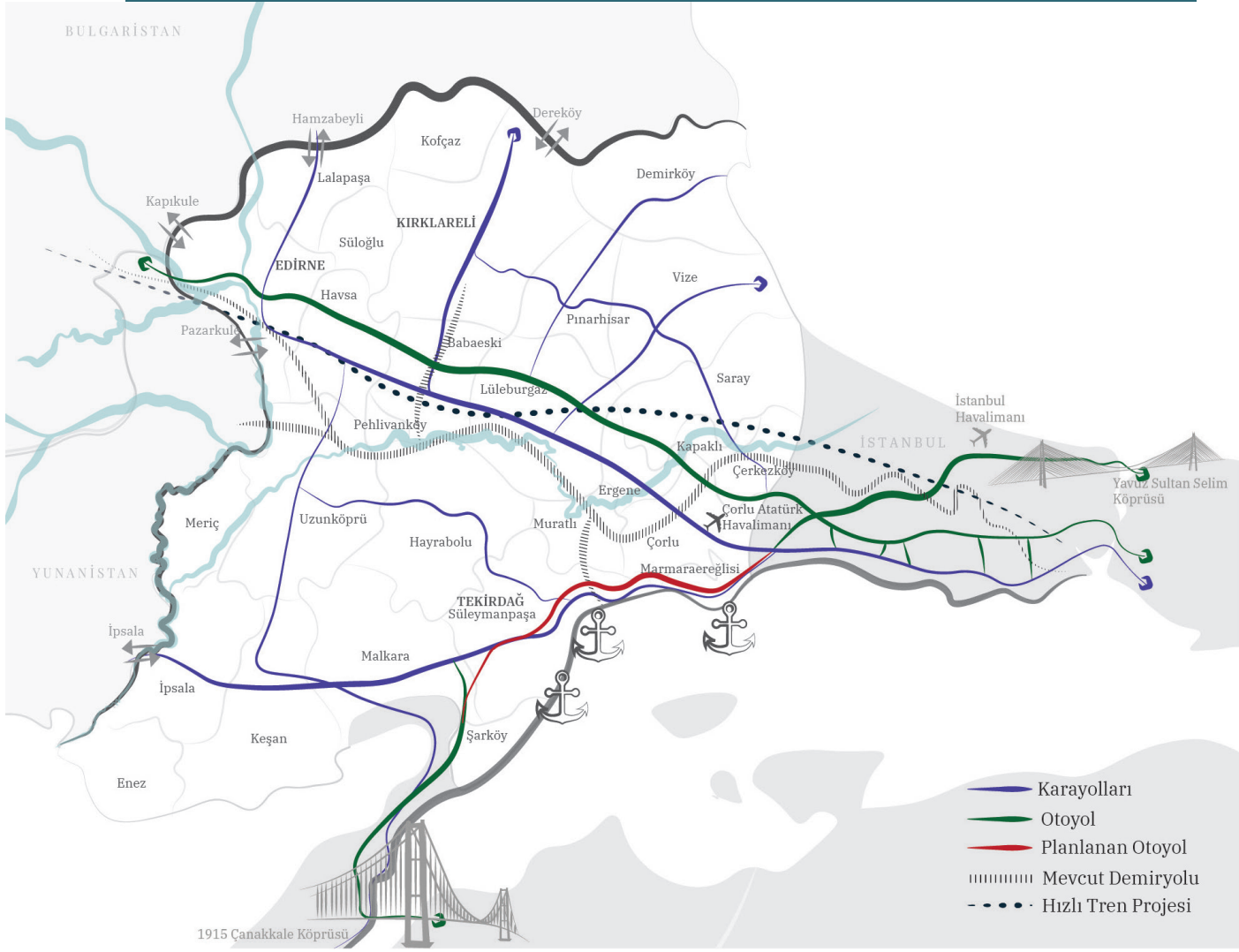
merkez yapılması olası yerler olarak belirlenmiştir. Lojistik odakların plan döneminde 2053 ULAP'ta öngörülen aşağıdaki ulaşım projeleri ile gelişmesi öngörülmektedir;

- ✓ Halkalı-Kapıkule hızlı tren projesinin 2026 yılında tamamlanması öngörülmektedir.
- ✓ OSB'lere, fabrikalara ve limanlara demiryolu bağlantılarının yapılması projelerinin birinci aşamasının 2029 yılında tamamlanması öngörülmektedir.
- ✓ 2029 yılına kadar Kapıkule-Ankara-Mersin arasındaki demiryollarının RO-LA taşımacılığına elverişli olması için rehabilite edilmesi planlanmaktadır.

Şekil 20: Lojistik Gelişim Odak ve Koridorları

Şekil 21: Ulaşım Altyapısı

- ✓ Marmara Denizi kuzey-güney ve doğu-batı güzergâhlarında demiryolu-denizyolu kombinasyonlarının geliştirilmesi önerilmektedir.
- ✓ Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Savaştepe otoyolunun Malkara-Kınalı bölümünün 2029 yılında tamamlanması planlanmaktadır.
- ✓ Çerkezköy-Saray-Kırklareli devlet yolunun, Trakya Otoyolu-Kırkla-

reli-Dereköy-Aziziye- Bulgaristan ve Edirne-Lalapaşa-Hamzabeyli hudut yolunun genişletilmesi 2024-2029 yılları tamamlanacaktır.

- ✓ Çerkezköy Tekirdağ Lojistik Merkezinin 2023 yılında tamamlanması öngörülmektedir.
- ✓ Tekirdağ Kuru Limanının 2029 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Yukarıda sayılan projeler sonucunda Lojistik odaklar ve TR21 Trakya bölgesi bölgesel ve hatta küresel hub konumuna gelecektir.

Tekirdağ'da bulunan Asyaport, Ceyport ve Martaş limanları bölgenin ve çevresinin iç ve dış ticaretini

etkileyen önemli limanlar olarak gelişmesini sürdürmektedir. Tekirdağ limanları 2010 yılında yüzde 1,5 elleçleme, yüzde 0 transit yük, yüzde 0,7 kabotaj ve yüzde 2 dış ticaret payına sahipken bu oranlar 2021 yılında sırasıyla yüzde 7,4, yüzde 20, yüzde

8,5 ve yüzde 4,7 seviyelerine yükselmiştir. Söz konusu limanlar yeni liman yatırımları ile gelişmelerini sürdürerek bölgenin ülke için önemli bir lojistik merkez olmasını sağlamakta ve ayrıca başta imalat sanayi olmak üzere ülkenin ekonomik faaliyetlerini desteklemektedir.

TR21 Trakya Bölgesinin Güneydo-

ğu Avrupa'nın lojistik üssü olma vizyonuna ulaşmak üzere yukarıda da belirtilen altyapı projelerinden demiryolu aktarma istasyonları, lojistik merkezler, OSB-liman bağlantılarının raylı sistemler ile entegrasyonu ve multimodal taşımacılık sistemine geçiş projelerinin hayata geçirilmesi elzemdir.

Bölge Gelişim Koridorları

Gelişim koridorları Trakya Bölgesi yerleşimlerinin kademelenmesi ve sektörel dağılımları dikkate alındığında yerleşimlerin bir ve birden fazla tema ile hem kendi içinde hem de yakın uzaklıktaki yerleşimlerle etkileşim içinde olmaları bölgesel dayanıklılık için önemlidir. TR21 Trakya Bölgesinin doğal gelişim koridorlarını 1980 yılı sonrasında bölgedeki ulaşım ana hatlarının inşa edilmesi ve sanayi yatırımlarının ulaşım hatları boyunca yerleşmeleri oluşturmuştur. Bu kapsamda 3 gelişim koridorunun gelişmekte olduğu görülmektedir. Üç koridorun doğu ve batı ekseninde güçlü yol bağlantıları ve koridorlar üzerindeki farklılaşan odakları yeni fırsatlar ortaya çıkarmaktadır.

■ 1. Gelişim Koridoru;

D100 karayolu ve E80 otoyolu üzerinde Çorlu, Ergene, Lüleburgaz, Babaeski, Havsa ve Edirne kentleri üzerinden Kapıkule yönünde gelişimini sürdürmektedir. Gelişim koridoru hızlı ulaşım potansiyeli, kuzey ve güneyindeki tarım alanları ve koridor üzerindeki yerleşimleri ile çeşitlilik sunmaktadır. Nüfus yoğunluğu

ve imalat sanayi yoğunluğu bakımından koridorun ağırlık merkezini koridorun doğusu oluşturmaktadır. Bu gelişim koridoru üzerinde Çorlu, Lüleburgaz ve Edirne Merkez bölge içi gelişim odağı konumundadır. Bu kentler hem gelişim koridoru üzerindeki hem de gelişim koridoru çevresindeki yerleşimlerle etkileşim halinde bulunarak kendi nüfusları yanında bu yerleşimlere de hizmet sağlamaktadır. Bu koridor üzerinden geçen ve plan döneminin en önemli yatırımlarından biri olan Halkalı-Kapıkule Yüksek Hızlı Tren Projesi bu koridorun gelişmesini ivmelendirerek koridordaki kentleri adeta İstanbul'un bir banliyösü konumuna getirecektir.

■ 2. Gelişim Koridoru;

E-84 karayolu üzerinde Marmara-ereğlisi, Süleymanpaşa, Malkara, Keşan, İpsala kentleri üzerinden İpsala sınır kapısı yönünde gelişimini sürdürmektedir. Gelişim koridoru kuzeyindeki tarım alanları ve güneyindeki turizm yerleşmeleri ile büyük potansiyeller taşımaktadır. Nüfus yoğunluğu ve hizmet çeşitliliği bakımından

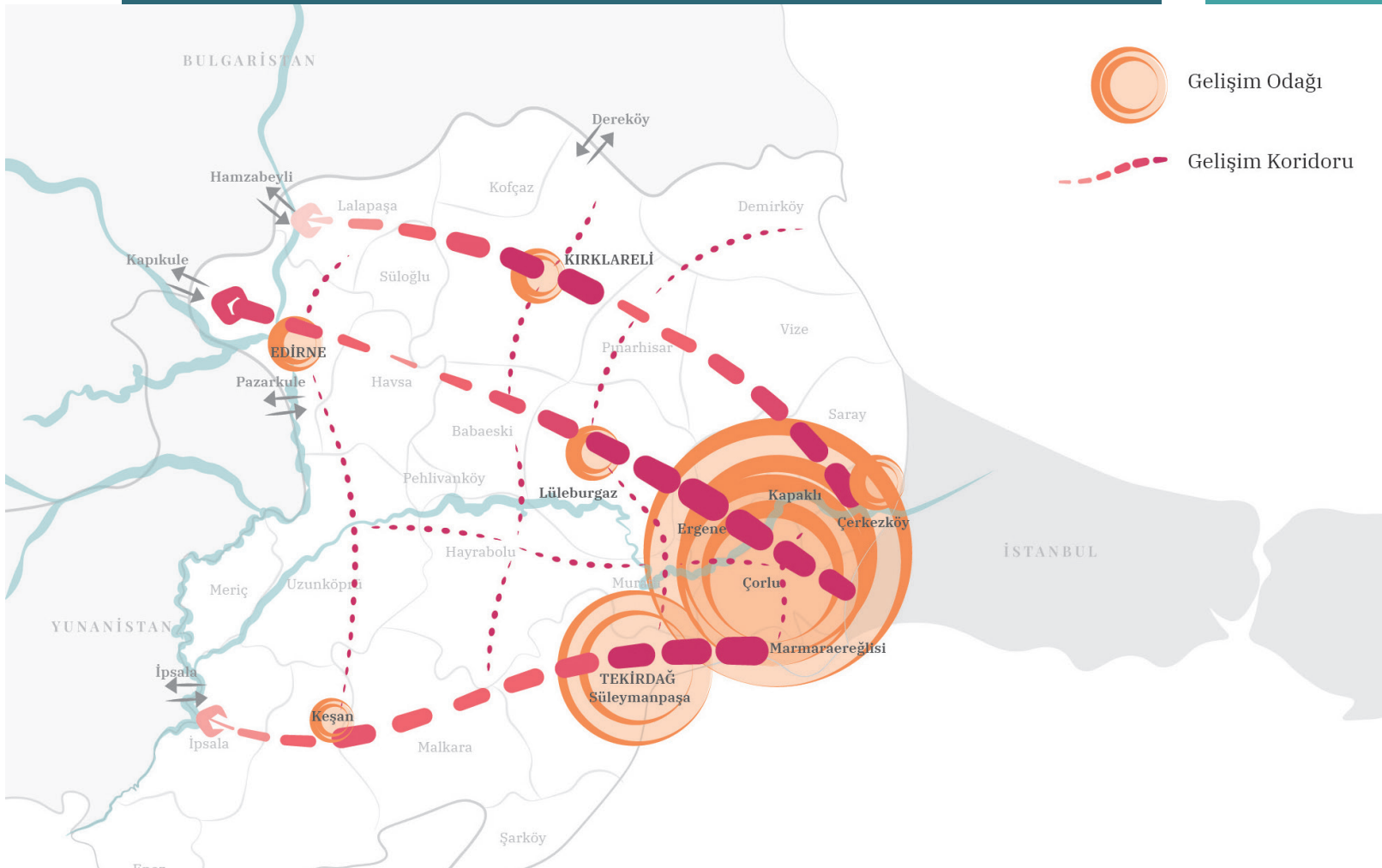
koridorun ağırlık merkezini Süleymanpaşa ilçesi oluşturmaktadır. Bu gelişim koridoru üzerinde Süleymanpaşa ve Keşan bölge içi gelişim odağı konumundadır. Bu ilçeler koridor üzerinde ve çevresindeki yerleşimlerle etkileşim halinde bulunarak bu yerleşimlere hizmet sağlamaktadır. Plan dönemi sonunda tamamlanması tamamlanan Kınalı-Malkara otoyolunun Süleymanpaşa ve Marmaraereğlisi ilçelerinin gelişimlerini hızlandıracaktır. Yine Süleymanpaşa ilçesinde yapılacak SELEB ve Keşan ilçesinde yapılacak Gıda İhtisas OSB yatırımları da söz konusu ilçelerin gelişimlerine katkı sağlayacaktır.

■ 3. Gelişim Koridoru:

D567 ve D020 karayolu üzerinde Çerkezköy, Kapaklı, Saray, Vize, Pınarhisar, Kırklareli kentleri dâhilinde gelişimini sürdürmektedir. Gelişim koridoru kuzeyindeki tabiatın sun-

duğu tabiat çeşitliliği ve turizm potansiyeli ile güneyindeki bereketli toprakların farklı ürün potansiyeli ile önemli fırsatlar ortaya çıkarmaktadır. Nüfus ve imalat sanayi yoğunluğu bakımından koridorun ağırlık merkezini koridorun doğusu oluşturmaktadır. Bu gelişim koridoru üzerinde Çerkezköy ve Kırklareli bölge içi gelişim odağı konusundadır. Bu ilçeler koridor üzerinde ve çevresindeki yerleşimlerle etkileşim halinde bulunarak bu yerleşimlere hizmet sağlamaktadır. Plan dönemi içerisinde tamamlanması öngörülen Çerkezköy-Saray-Kırklareli devlet yolu ve Trakya Otoyolu-Kırklareli-Dereköy-Aziziye- Bulgaristan hudut yolu genişletme projeleri koridorun gelişmesini hızlandıracaktır. Halkalı-Kapıkule Yüksek Hızlı Tren Projesi de yine koridorun doğusundaki Çerkezköy'ü ve çevresini İstanbul'un banliyösü konumuna getirecektir.

Şekil 22: Gelişim Koridorları

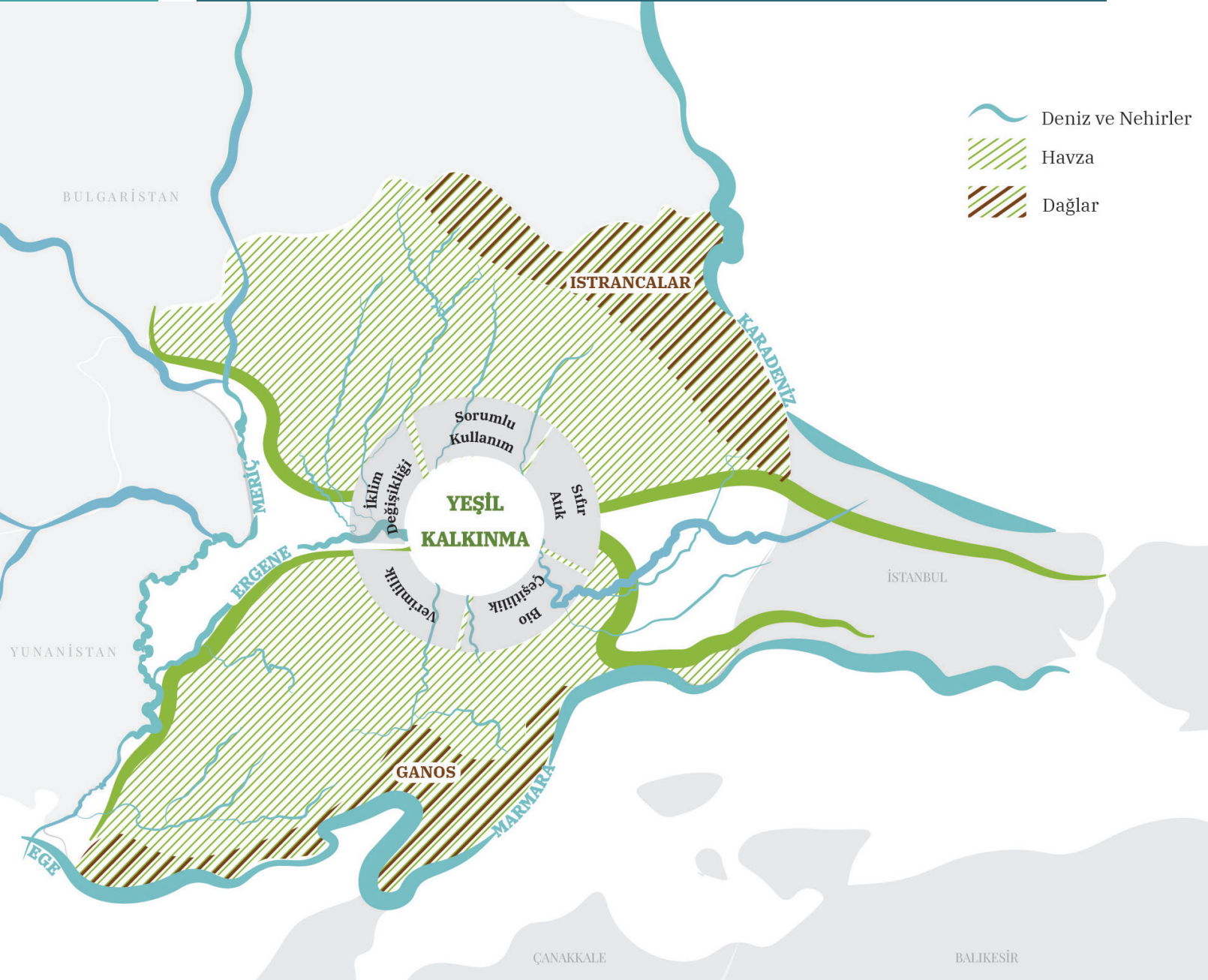

Mavi ve Yeşil Bütünleşme Alanları

Trakya Bölgesinin kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Marmara Denizi ve güneybatısında Ege Denizi yer almakta; güney sahil kesimine Ganos Dağları, kuzey sahil kesimine Istranca Dağları ev sahipliği yapmaktadır. Bölgede koruma altına alınan İğneada Longoz Ormanları ve Gala Gölü Milli Parkı fauna ve flora çeşitliliği açısından öne çıkan alanlardır. Yaşam kaynağı su, Ergene ve Meriç

Nehirleri ve kolları ile Bölge geneline taşınmaktadır. Meriç-Ergene Havza-sında yer alan bereketli topraklar da Bölgenin dağları ve ormanları ile öne çıkan yeşil kimliğini güçlendirmektedir. Dolayısıyla üç denize kıyısı olan Bölgede mavi ve yeşil kimliği bütünleşmektedir. Ancak bölgenin mavi ve yeşil değerleri iklim değişikliği, kirlilik, artan enerji talebi gibi farklı sebeplerle baskı altındadır.

Şekil 23: Mavi ve Yeşil Bütünleşmesi

Trakya Bölgesinin alt karakteristik bölgelerinde tanımlanan sanayi, turizm ve tarım odak alanlarının plansız ve koruma-kullanma dengesi gözetilmeden gelişmesi, çevre ve doğal kaynaklar üzerinde ciddi baskılara yol açarak ekosisteme ve işlevini yerine getirmesine ciddi zararlar vermektedir. Ancak çevre ve ekosistemin sürdürülebilir yönetimi bizatihi bu alt odakların gelişimi için önem arz etmektedir. Meriç-Ergene Havzası'nda iklim değişikliğinin etkisi ile 2041-2070 döneminde havzanın brüt su potansiyelinde yüzde 60'lara varan azalma meydana gelmesi ve 2071-2100 döneminde yıllık kullanılabilir su miktarının toplam su ihtiyacını karşılamaması beklenmektedir. Bölgede tarım için önemli olan Ergene Nehri'nin su kalitesi bazı noktalarda özellikle sanayi kaynaklı atıklar sebebiyle IV. sınıf statüsündedir. Marmara Denizinde ise su kalitesi Gelibolu'dan İstanbul'a doğru ilerledikçe iyiden kötüye doğru bir gidiş sergilemektedir. 2021 yılında Marmara Denizinde ortaya çıkan müsilaj sorunu, hâlihazırda kirlilik kaynaklı ciddi oranda bozulan deniz yaşamına dair tehlikelerin arttığını göstermiştir. Önümüzdeki yıllarda iklim değişikliğinin sıcaklıklarda artış ile yeni türlerin gelerek değişime yol açması, fırtına, böcek salgını, istilacı tür oluşumlarının orman hasarlarını artırması ve yaz kuraklık süresinin uzunluğunun ve şiddetinin artmasının da ağaçları güçsüzleştirebileceği

ve böcek salgınlarına karşı daha kırılgan hale getireceği öngörülmektedir. Öte yandan sürdürülebilirlik ilkeleri gözetilmeden gelişim gösteren sanayi, Çorlu, Çerkezköy, Ergene ve Kapaklı ilçeleri başta olmak üzere Bölgede hem ciddi oranlarda kirliliğe hem de çevre tahribatına yol açmıştır. Bu sebeplerle odak alanlarında gelişim desteklenirken koruma-kullanma dengesinin gözetilmesi ve tahrip edici hususların azaltılması için verimlilik tedbirleri; başta sanayi olmak üzere atıkların azaltılması ve kirleticilerin doğaya salınımının engellenmesi amacıyla da sıfır atık, temiz üretim, endüstriyel simbiyoz projeleri hayata geçirilecektir. Bu tedbirler ile aynı zamanda karbon salınımları azaltılarak iklim değişikliği ile mücadeleye katkı sağlanacak ve kentlerin dirençliliği arttırılacaktır.

Öte yandan Bölgede yeşil ve mavi kimliği açısından önemli olan ve henüz ciddi zarar görmeyen alanların korunması ve bu alanlardaki ekosistemin sürdürülebilir yönetimi önemlidir. Özellikle Saroz kıyıları ve Demirköy, Saray ilçeleri yeşil-mavi kimliğiyle öne çıkmakta olup turizm açısından cazip konumdadırlar. Ancak İğneada, Enez, Keşan hattında gelişen turizm ve yapılaşma, imar planı olmaması, plansız büyüme gibi sebeplerle çevre açısından tehlike arz etmektedir. Bu sebeple özellikle bu alanlarda planların oluşturularak tahrip oluşturmada gelişim desteklenmelidir.

Afet Riskinin Azaltılması

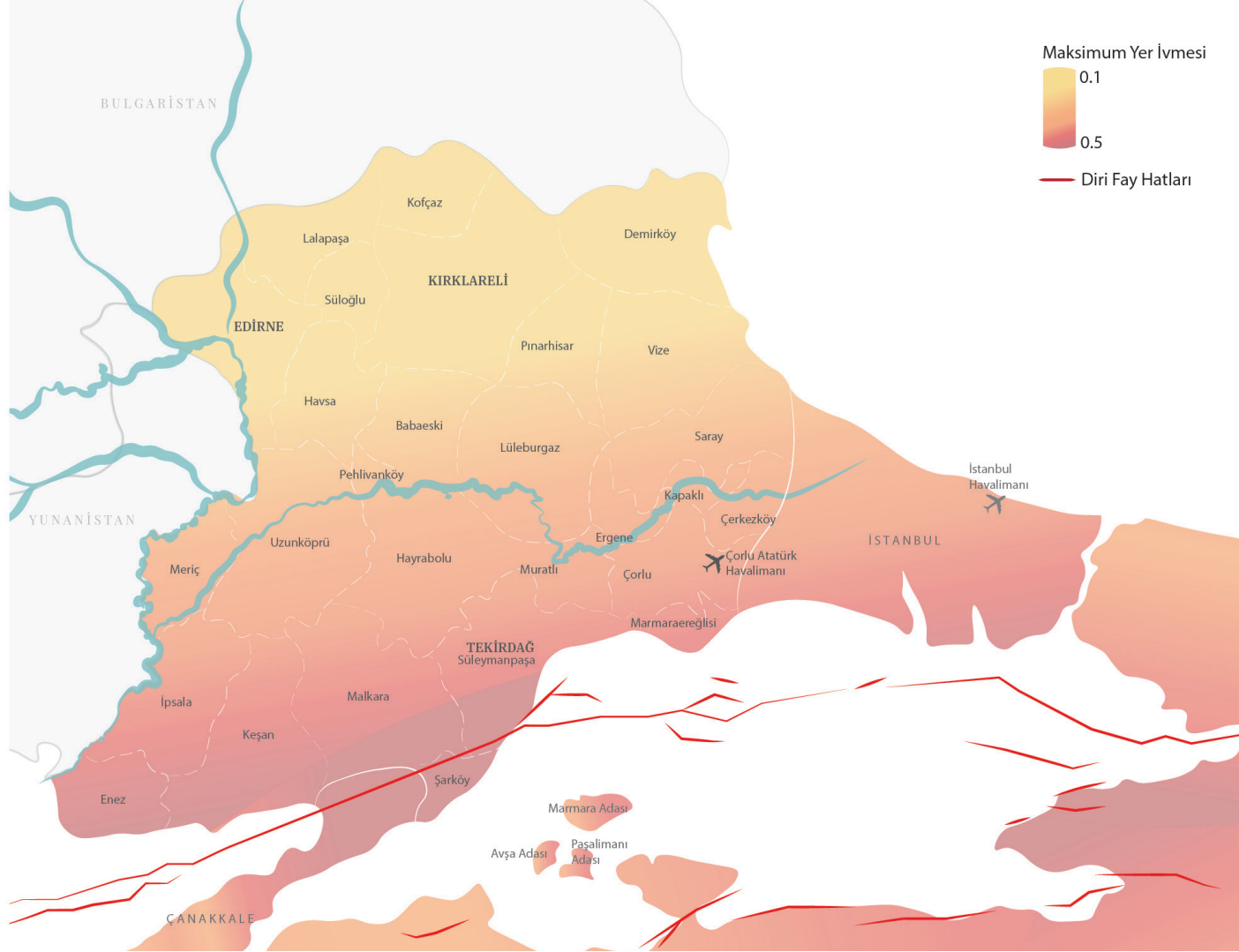
Bölge için en fazla deprem tehlikesi oluşturan Kuzey Anadolu Fay Hattı Marmara Denizinde Marmarae-reğlisi ve Süleymanpaşa ilçelerinden geçerek Şarköy ilçesinde karada devam etmekte ve Keşan ve Enez ilçelerinin güneyinde Saroz körfezinden geçmektedir. Buna göre depremin merkez üssüne bağlı olmak üzere Şarköy, Marmarae-reğlisi, Süleymanpaşa, Keşan, Enez, Çorlu, Muratlı, Malkara ve İpsala ilçeleri en yüksek deprem riskine sahip ilçeler olarak

görölmektedir. Söz konusu fay hattının tarihte bölgeye zarar veren birçok deprem ürettiği bilinmektedir. Fay hattında önümüzdeki dönemde bölgeyi etkileyecek şiddetli bir deprem beklenmektedir. Deprem riski yanında Bölgede taşkın, sel, heyelan ve orman yangını gibi afet risklerine sahiptir. Bölgede afet zararlarını en aza indirmeye yönelik hayata geçirilecek başlıca tedbirler aşağıda belirtilmiştir.

- ✓ Bölgede başta diri faylar üzerindeki ve diri faylara yakın ilçelerden başlanarak yapılaşmaya uygun olmayan alanlar tespit edilecektir.
- ✓ Diri fay hattı üzerinde veya yakınında bulunan/taşkın riski olan yerleşimlerde yaşayan nüfus, bu yerleşimlerde bulunan konut alanları, altyapı alanları, kamu binaları, ulaşım bağlantıları ve sanayi alanları tespit edilecektir.
- ✓ Afet sırasında tüm bölgeyi olumsuz etkileyebilecek kritik tesisler (barajlar, enerji tesisleri vb.) tespit edilecektir.
- ✓ Diri fay haritaları hazırlanıp riskleri araştırılacak ve güncel veriler coğrafi bilgi sistemlerinde sayısallaştırılarak analiz edilmesi desteklenecektir.
- ✓ İl düzeyinde tüm afet çeşitlerine (deprem, taşkın-sel, heyelan ve orman yangını vb.) yönelik afet tehlike haritaları ve afet senaryoları hazırlanacaktır.
- ✓ Yerleşimlerin İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik veya Mikrobölgeleme Etütleri ve yapı stoku analizi ve haritalandırması yapılacaktır.
- ✓ Jeolojik/jeomorfolojik ölçütlere dayalı bölgesel ölçekte sivilaşma potansiyeli haritaları hazırlanarak yapılaşma öncesinde sivilaşma riski dikkate alınacaktır.
- ✓ Hastane, okul gibi kamu binaları, altyapı tesisleri ve ulaşım altyapısı afetlerden etkilenmeyecek şekilde tasarlanacak ve bu çerçevede güçlendirilecektir.
- ✓ Bölge'deki toplumun afet dirençliliğinin artırılması ve risklerin azaltılmasına yönelik panel, konferans, çalıştaylarla deprem bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları yapılacaktır.
- ✓ İl Afet Risk Azaltma Planları ve İl Afet Müdahale Planları güncellenecek ve oluşturulan eylemler hayata geçirilecektir.
- ✓ Bölge'de afet lojistiği konusunda gerekli planlamalar yapılarak mahalle düzeyinde afet lojistik merkezleri kurulacaktır.
- ✓ Bölge'de bulunan iller ve Bölge'ye yakın iller ile işbirlikleri sağlanarak afet

sonrasında en kısa zamanda doğru müdahalenin yapılması için planlar hazırlanacak ve plan kapsamında görevli personelin eğitimi sağlanacaktır. Bölge ölçeğinde afet sonrasında kullanılacak alternatif ulaşım rotaları belirlenerek tüm ilgili kurum ve kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Şekil 24: Diri Fay Hatları ve Bölge Deprem Tehlike Haritası

- ✓ Çevre Düzeni Planı, Nazım İmar Planları ve Uygulama İmar Planları İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik veya Mikrobölgeleme Etütleri imar planlarına esas jeolojik ve jeoteknik etütler çerçevesinde revize edilecektir.
- ✓ Yerleşimlerde riskli ve rezerv alanların belirlenmesi ve kentsel dönüşüm uygulamalarında önceliklendirmenin yapılması için il ve ilçe düzeyinde kentsel dönüşüm strateji belgeleri hazırlanacaktır.
- ✓ İl genelinde öncelikli olarak afet riski altındaki, 1999 yılı öncesinde yapılmış ve ekonomik ömrünü tamamlamış yapı stoku için kentsel dönüşüm çalışmaları başlatılacaktır.

Mekânsal Gelişim Şeması

TR21 Trakya Bölgesi Mekânsal Gelişim Şeması; dört stratejik önceliğin mekâna yansıması için Avrasya, Marmara ve Trakya üçlü bakışı çerçevesinde tematik odaklar, gelişme koridorları ile mavi ve yeşil bütünleşme alanları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu üç bileşen mekânsal şemanın omurgasını oluşturmaktadır.

Altı karakteristik bölge; odaklar, koridorlar ve ayrıca mavi ve yeşil ile bütünleşmektedir. Üç bileşen ise aşağıdaki üç temel güç ile şekillenmektedir.

Birincisi, “Suyun Birleştirici Gücü”dür. Meriç ve Ergene nehirleri ve onu besleyen kolların sunduğu tarımsal bereket, odaklar ve koridor

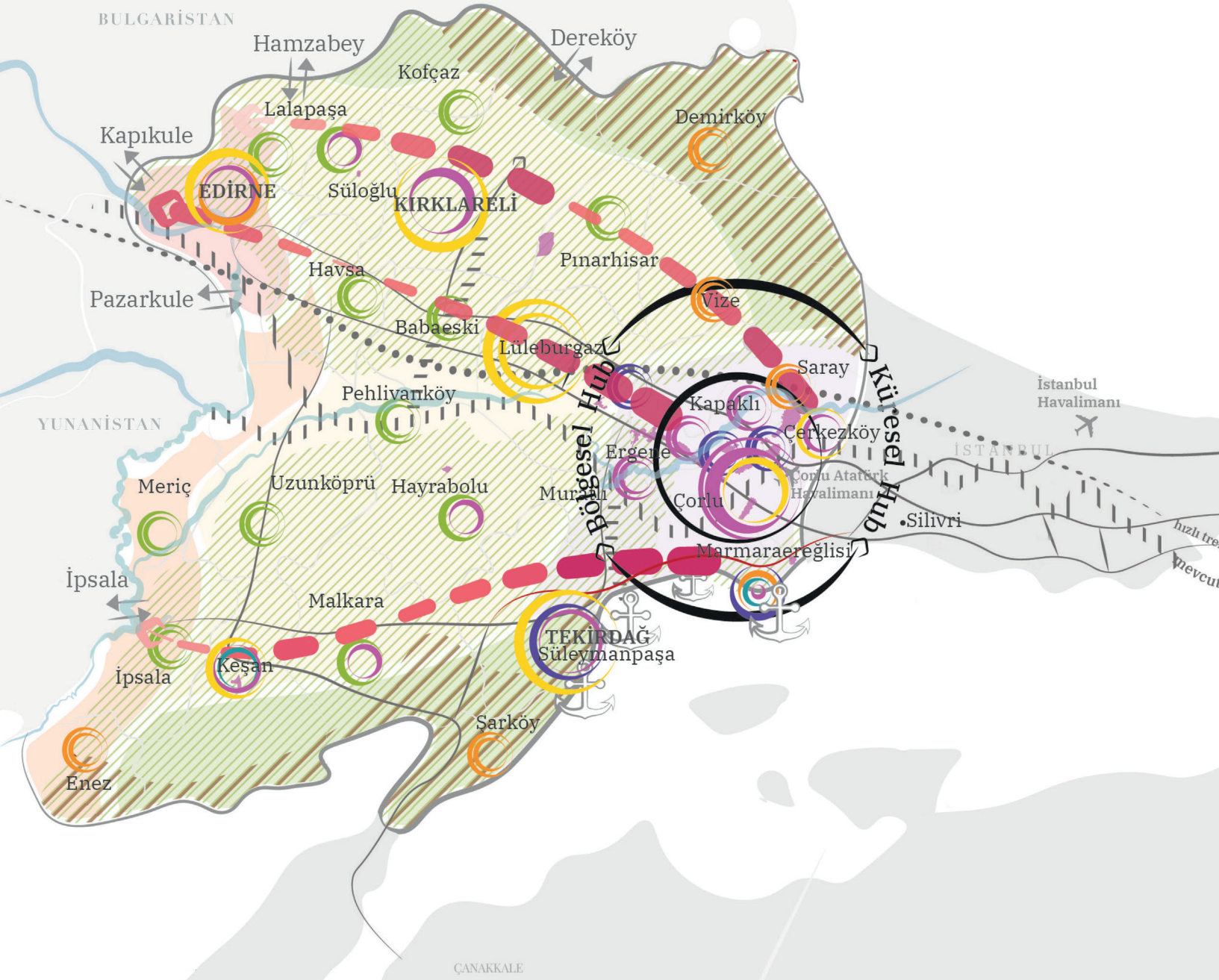
üzerindeki yerleşmelerin üstlendikleri tematik roller mekânsal gelişimi tetikleyecek güçlerdir.

İkinci gücü ise “Bölgesel ve Küresel Hub” eğilimi ve vizyonu oluşturmaktadır. İstanbul’un batısı ve bölgenin doğusundaki temel ekonomik odak sınırlar ötesi yeni bir güç olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Üçüncüsü ise “Etkileşim Gücü”dür. Altı karakteristik bölgenin iç dinamikleri, odaklar ve koridorlar üzerindeki farklılaşan temalar, mavi ve yeşilin bütünleşmesinin yaratacağı etkileşimlerin çarpan etkisi bölgeyi sınırlar ötesi küresel bir güç haline getirecektir.

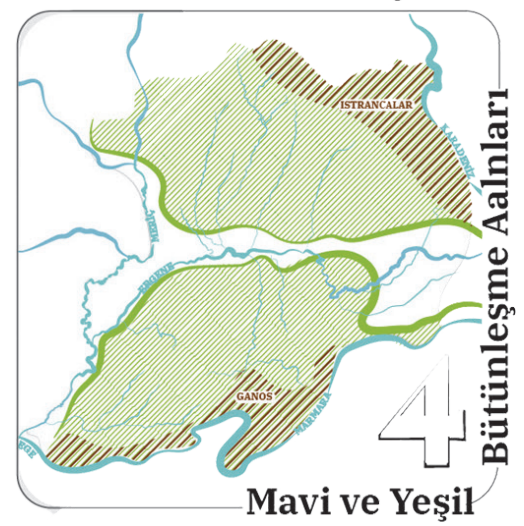

Şekil 25: TR21 Trakya Mekânsal Gelişim Şeması

GÖSTERİM

1 Karakteristik Alt Bölgeler	2 Tematik Odaklar	3 Gelişme Koridorları	4 Mavi ve Yeşil Bütünleşme
Sanayi & Hizmet	Lojistik	Kıyı	Karayolu
Kuru Tarım & Hizmet	Sanayi	Dağlar	Planlanan Otoyol
Eko-Turizm	Turizm	Havzalar	Demiryolu
Sulu Tarım & Hizmet	Tarım		Hızlı Tren Projesi
Kültür & İnanç Turizmi	Hizmet		Havalimanı
	Enerji		Liman
			Sınır Kapısı

BÖLGE PLANI HEDEFLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ İLE İLİŞKİSİ

Sıra	Hedef	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri
1	Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.	Hedef 2: Açlığı bitirmek, gıda güvenliğine ve iyi beslenmeye ulaşmak ve sürdürülebilir tarımı desteklemek	2.3.1 Tarımsal/kırsal/ormancılık işletme büyüklük sınıflarına göre iş gücü başına üretim hacmi
2	Hedef 1.2: Tarımsal üretim sürecinde akıllı tarım uygulamalarının kullanımı yaygınlaştırılacaktır.	Hedef 2.3: 2030 yılına kadar, başta kadınlar, yerliler, aile çiftçileri, göçebeler ve balıkçılar olmak üzere küçük ölçekli gıda üreticilerinin arazi, diğer üretken kaynaklar ve girdiler, bilgi, mali hizmetler, pazarlar ve değer katma fırsatları, tarım dışı istihdam olanaklarına eşit ve güvenli erişimlerini sağlamayı da içerecek biçimde, gelir ve tarımsal verimliliğini ikiye katlamak	2.3.2 Küçük ölçekli gıda üreticilerinin cinsiyet ve yerellik kırıllımına göre ortalama gelirleri
3	Hedef 1.3: Üretim çevreye duyarlı, bilgiye ve iş birliğine dayalı geliştirilecektir	Hedef 2.4: 2030 yılına kadar, sürdürülebilir gıda üretim sistemlerini teminat altına almak ile verimliliği ve üretimi artıran, ekosistemlerin korunmasına yardımcı olan, iklim değişikliği, aşırı hava koşulları, kuraklık, sel ve diğer afetlere uyum kapasitesini güçlendiren ve arazi ve toprak kalitesini aşamalı biçimde iyileştiren dayanıklı tarım uygulamalarını gerçekleştirmek.	2.4.1 Verimli ve sürdürülebilir tarım yapılan tarımsal alanların oranı
			2.a.1 Kamu harcamaları için tarım oryantasyon endeksi
			2.a.2 Tarım sektörüne toplam resmi akımlar (resmi kalkınma yardımları ve diğer resmi akımlar toplamı)
4	Hedef 2.1: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/potansiyel destinasyonların alt ve üst yapıları geliştirilecektir.	Hedef 7.2: 2030 yılına kadar yenilenebilir enerjinin küresel enerji bileşimi içindeki payını önemli ölçüde artırmak	7.2.1 Toplam nihai enerji tüketimindeki yenilenebilir enerji payı
		Hedef 7.a: 2030 yılına kadar yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, gelişmiş ve daha temiz fosil yakıt teknolojilerini de içerecek şekilde temiz enerji araştırmaları ve teknolojilerine erişimi kolaylaştırmak için uluslararası iş birliğini çoğaltmak ve enerji altyapısı ve temiz enerji teknolojileri yatırımlarını desteklemek	8.9.2 Sürdürülebilir turizm sektörlerindeki işlerin toplam turizm işlerine oranı
		Hedef 8.3: Üretken faaliyetleri, insana yakışır iş üretimini, girişimciliği, yaratıcılığı ve yenilikçiliği destekleyen kalkınma odaklı politikalar geliştirmek ve finansal hizmetlere erişim yolunu da kapsayacak şekilde mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin kayıt altına alınması ve büyümesini teşvik etmek	11.4.1 Mirasın türüne (kültürel, doğal, karma ve Dünya Mirası olma durumu), yönetim düzeyine (merkezi/yerel yönetim), harcama tipine (işletme/yatırım harcamaları) ve özel fon tipine (bağışlar, özel ve kar amacı gütmeyen sektör ve sponsorluk) göre tüm kültürel ve doğal mirasın korunması ve muhafazası için kişi başına yapılan kamu ve özel harcarı tutarı
		Hedef 11.4: Dünyanın kültürel ve doğal mirasını korumaya ve sahip çıkmaya yönelik çabaları güçlendirmek	12.2.1 Madde ayak izi, kişi başına düşen madde ayak izi ve gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) başına madde ayak izi
		Hedef 12.2: 2030 yılına kadar doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimini ve verimli kullanımını sağlamak	12.5.1 Ulusal geri dönüşüm oranı, geri dönüştürülmüş malzemenin ton miktarı
		Hedef 12.5: 2030 yılına kadar önleme, azaltma, geri kazanım ve yeniden kullanım yoluyla atık oluşumunu kayda değer miktarda azaltmak	12.b.1 Üzerinde uzlaşılmış izleme ve değerlendirme araçları bulunan sürdürülebilir turizm stratejileri, politikaları ve uygulanan sürdürülebilir eylem planlarının sayısı
		Hedef 12.b: 2030 yılına kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünleri teşvik eden sürdürülebilir turizme erişmek için sürdürülebilir kalkınma etkilerini izlemeye yönelik araçlar geliştirmek ve uygulamak	13.2.1 Gıda üretimini tehdit etmeyen bir şekilde düşük sera gazı emisyonlu kalkınmayı ve iklim direncini geliştiren ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine uyum yeteneğini arttıran bir entegre politika/strateji/planın tesisini veya uygulamaya geçildiğini bildiren ülkelerin sayısı (ulusal uyum planı, ulusal katkı beyanı, ulusal bildirim, iki yıllık güncelleme raporu vb.)
		Hedef 13.2: İklim değişikliğine yönelik önlemleri ulusal politikalara, stratejilere ve planlama süreçlerine dâhil etmek	

Sıra	Hedef	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri
5	Hedef 2.2: Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.	Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlerle odaklanmayı da içerecek şekilde faaliyet çeşitlendirme, teknoloji yükseltme ve yenilikçilik yoluyla ekonomik verimliliği daha yüksek seviyelere ulaştırmak Hedef 8.9: 2030 yılına kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünleri teşvik eden sürdürülebilir turizmin desteklenmesi için politikalar geliştirmek ve uygulamak	8.2.1 Çalışan kişi başına düşen reel gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) yıllık büyüme hızı 8.9.1 Turizmin toplam gayrisafi yurt içi hasılaya (GSYH) dolaysız katkısı ve büyüme hızı
6	Hedef 2.3: Bölgede turizm sektöründe hizmet kalitesi artırılacaktır.	Hedef 4.4: 2030 yılına kadar istihdam, insana yakışır işler ve girişimcilik için teknik ve mesleki beceriler de dâhil olmak üzere gerekli becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısını önemli ölçüde artırmak	4.4.1 Yetenek tipine göre bilgi ve iletişim teknolojileri becerisine sahip genç ve yetişkinlerin oranı
7	Hedef 2.4: Bütünleşik pazarlama stratejisi doğrultusunda bölgedeki turizm değerlerinin tanıtımına odaklanılacaktır.	Hedef 12.b: 2030 yılına kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünleri teşvik eden sürdürülebilir turizme erişmek için sürdürülebilir kalkınma etkilerini izlemeye yönelik araçlar geliştirmek ve uygulamak	12.b.1 Üzerinde uzlaşılmış izleme ve değerlendirme araçları bulunan sürdürülebilir turizm stratejileri, politikaları ve uygulanan sürdürülebilir eylem planlarının sayısı
8	Hedef 3.1: İmalat sanayiine yönelik temel altyapı imkanları iyileştirilmiştir	Hedef 8.1: Ulusal koşullara uygun olarak kişi başına düşen ekonomik büyümeyi sürdürmek ve özellikle en az gelişmiş ülkelerde Gayrisafi Yurtiçi Hasılda yıllık asgari yüzde 7 oranında büyüme gerçekleştirmek Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlerle odaklanmayı da içerecek şekilde faaliyet çeşitlendirme, teknoloji yükseltme ve yenilikçilik yoluyla ekonomik verimliliği daha yüksek seviyelere ulaştırmak Hedef 9.2: Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmeyi desteklemek ve 2030 yılına kadar sanayinin istihdam ve gayri safi yurt içi hasıla payını, ulusal koşullarla uyumlu şekilde, belirgin oranda artırmak ve en az gelişmiş ülkelerde bu payı iki katına çıkarmak	8.1.1 Kişi başına düşen reel gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) yıllık büyüme hızı 8.2.1 Çalışan kişi başına düşen reel gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) yıllık büyüme hızı 9.1.2 Ulaşım türlerine göre yolcu ve yük hacmi 9.2.1 Kişi başına ve gayrisafi yurt içi hasılanın (GSYH) bir oranı olarak imalat sanayi katma değeri 9.2.2 İmalat sanayi istihdamının toplam istihdam içindeki oranı 9.3.1 Toplam sanayi katma değeri içinde küçük ölçekli sanayilerin oranı
9	Hedef 3.2: Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş süreci başlatılacaktır	Hedef 7.1: 2030 yılına kadar karşılanabilir, güvenilir ve modern enerji hizmetlerine evrensel erişim sağlamak Hedef 7.2: 2030 yılına kadar yenilenebilir enerjinin küresel enerji bileşimi içindeki payını önemli ölçüde artırmak Hedef 7.3: 2030 yılına kadar enerji verimliliği küresel iyileşme hızını iki katına çıkarmak Hedef 7.a: 2030 yılına kadar yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, gelişmiş ve daha temiz fosil yakıt teknolojilerini de içerecek şekilde temiz enerji araştırmaları ve teknolojilerine erişimi kolaylaştırmak için uluslararası iş birliğini çoğaltmak ve enerji altyapısı ve temiz enerji teknolojileri yatırımlarını desteklemek	7.2.1 Toplam nihai enerji tüketimindeki yenilenebilir enerji payı 7.3.1 Birincil enerji ve gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) cinsinden ölçülen enerji yoğunluğu 7.a.1 Hibrit sistemler de dâhil olmak üzere temiz enerji araştırma ve geliştirme (AR-GE) ve yenilenebilir enerji üretiminin desteklenmesi için gelişmekte olan ülkelere uluslararası finansal akımlar 7.b.1 Sürdürülebilir kalkınma hizmetlerine, altyapı ve teknoloji için finansal transfer şeklinde yapılan doğrudan yabancı yatırımların miktarı ve enerji verimliliğindeki yatırımların gayrisafi yurt içi hasılaya (GSYH) oranı

Sıra	Hedef	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri
9	Hedef 3.2: Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş süreci başlatılacaktır	Hedef 7.b: 2030 yılına kadar, herkese çağdaş ve sürdürülebilir enerji hizmetleri sağlamak için tüm gelişmekte olan ülkelerde, özellikle en az gelişmiş ülkelerde, gelişmekte olan küçük ada devletlerinde ve karayla çevrili gelişmekte olan ülkelerde, altyapıyı yaygınlaştırmak ve teknolojileri yükseltmek Hedef 8.4: 2030 yılına kadar, tüketim ve üretimdeki küresel kaynak verimliliğini aşamalı biçimde iyileştirmek ve gelişmiş ülkelerin önderliğinde, Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Modellerine Yönelik 10 Yıllık Çerçeve Programıyla uyumlu şekilde, ekonomik büyümenin çevresel bozulmadan ayrıştırılması için çaba göstermek Hedef 9.4: 2030 yılına kadar tüm ülkelerin kendi göreceli kabiliyetleri çerçevesinde harekete geçmesiyle; kaynak kullanım verimliliğinin artırılması ve temiz ve çevreye duyarlı teknoloji ve endüstriyel süreçlerin daha fazla kullanılması suretiyle altyapıyı yükseltmek ve sürdürülebilirliği sağlamak için sanayiye yenileştirmek Hedef 12.2: 2030 yılına kadar doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimini ve verimli kullanımını sağlamak Hedef 12.4: 2030 yılına kadar kabul edilmiş uluslararası çerçevelere göre kimyasalların ve tüm atıkların yaşam döngüsü boyunca çevreye duyarlı yönetimini sağlamak ve insan sağlığına ve çevreye olan zararlı etkilerini en aza indirebilmek için bu atıkların havaya, suya ve toprağa salınımını önemli miktarda azaltmak Hedef 12.5: 2030 yılına kadar önleme, azaltma, geri kazanım ve yeniden kullanım yoluyla atık oluşumunu kayda değer miktarda azaltmak Hedef 12.6: Başta büyük ve sınır ötesi şirketler olmak üzere, firmaları sürdürülebilir uygulamaları benimsemeleri ve raporlama döngülerine sürdürülebilirlik bilgilerini eklemeleri için özendirmek	8.4.1 Madde ayak izi, kişi başına düşen madde ayak izi ve gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) başına madde ayak izi 8.4.2 Yurt içi madde tüketimi, kişi başına yurt içi madde tüketimi ve gayrisafi yurt içi 9.4.1 Birim katma değer başına CO2 emisyonu 12.2.1 Madde ayak izi, kişi başına düşen madde ayak izi ve gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) başına madde ayak izi 12.2.2 Yurt içi madde tüketimi, kişi başına yurt içi madde tüketimi ve gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) başına yurt içi madde tüketimi 12.4.1 Tehlikeli atıklar ve diğer kimyasallara ilişkin uluslararası çok taraflı çevresel anlaşmalara taraf olan ve ilgili anlaşmalar gereği bilgi aktarımı taahhüttü ve yükümlülüklerini yerine getiren ülkelerin sayısı 12.4.2 Kişi başına üretilen tehlikeli atık miktarı ve atık bertaraf yöntemine göre bertaraf edilmiş tehlikeli atık oranı 12.5.1 Ulusal geri dönüşüm oranı, geri dönüştürülmüş malzemenin ton miktarı 12.6.1 Sürdürülebilirlik raporları yayınlayan şirketlerin sayısı 12.7.1 Sürdürülebilir kamu ihale politikaları ve eylem planları uygulayan ülkelerin sayısı 12.8.1 (i) Küresel vatandaşlık eğitimi ve (ii) iklim değişikliği eğitimi de dâhil olmak üzere sürdürülebilir kalkınma için eğitim; (a) milli eğitim politikaları, (b) müfredat, (c) öğretmen eğitimi ve (d) öğrenci değerlendirmede yaygınlaştırılma düzeyi
10	Hedef 3.3: İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir	Hedef 8.3: Üretken faaliyetleri, insana yakışır iş üretimini, girişimciliği, yaratıcılığı ve yenilikçiliği destekleyen kalkınma odaklı politikalar geliştirmek ve finansal hizmetlere erişim yolunu da kapsayacak şekilde mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin kayıt altına alınması ve büyümesini teşvik etmek Hedef 9.5: 2030 yılına kadar, yenilikçiliği desteklemek ve 1 milyon kişi başına araştırma geliştirme çalışanı sayısını, kamu ve özel sektör araştırma-geliştirme harcamalarını büyük ölçüde artırmak dâhil, başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere tüm ülkelerde bilimsel araştırmaları artırmak ve sanayi sektörlerinin teknolojik yetkinliklerini yükseltmek	8.3.1 Cinsiyete göre tarım dışı sektörde informal istihdamın oranı 9.5.1 Araştırma ve geliştirme (AR-GE) harcamalarının gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) içindeki payı 9.5.2 Bir milyon nüfus başına düşen araştırmacı sayısı (tam zaman eşdeğer) 9.a.1 Altyapıya toplam uluslararası resmi destek (resmi kalkınma yardımlarına ilave olarak diğer resmi akımlar) 9.b.1 Toplam katma değer içinde yüksek ve orta-yüksek teknoloji katma değer üreten imalat sanayi sektörlerinin oranı

Sıra	Hedef	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri
10	Hedef 3.3: İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir	Hedef 9.b: Sanayi çeşitliliği ve ticari mallara katma değer artırımı için elverişli bir politika ortamının sağlanması suretiyle gelişmekte olan ülkelerde yurt içi teknoloji geliştirme, araştırma ve yenilikçiliği desteklemek Hedef Hedef 9.c: Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimin kayda değer oranda artırılması ve 2020 yılına kadar en az gelişmiş ülkelerde internete evrensel ve karşılanabilir erişimin sağlanması için çaba göstermek Hedef 17.7: Çevreye duyarlı teknolojilerin karşılıklı anlaşıldığı takdirde ayrıcalıklı ve öncelikli koşullarda, gelişmekte olan ülkelere avantajlı şartlarla transferi, geliştirilmesi, yayılması ve yaygınlaştırılmasını teşvik etmek Hedef 17.8: 2017 yılına kadar EAGÜ'ler için, Teknoloji Bankası ve BTY (Bilim, Teknoloji ve Yenilikçilik) kapasite geliştirme mekanizmalarını tamamen faaliyete geçirmek ve özellikle BİT olmak üzere kolaylaştırıcı teknolojilerin kullanımını artırmak	9.c.1 Teknoloji türüne göre bir mobil şebeke tarafından kapsanan nüfusun oranı 17.6.1 İşbirliği türüne göre ülkeler arasındaki bilim ve/veya teknoloji iş birliği anlaşmaları ve programlarının sayısı 17.6.2 Hıza göre 100 kişiye düşen sabit internet genişbant abonelikleri 17.7.1 Çevreye duyarlı teknolojilerin geliştirilmesi, transferi, yayılması ve yaygınlaştırılmasını teşvik eden, gelişmekte olan ülkeler için onaylanmış toplam fon tutarı 17.8.1 İnternet kullanan bireylerin oranı
11	Hedef 3.4: İmalat sanayiinde dijital dönüşüme geçiş hızlandırılacaktır	Hedef 8.3: Üretken faaliyetleri, insana yakışır iş üretimini, girişimciliği, yaratıcılığı ve yenilikçiliği destekleyen kalkınma odaklı politikalar geliştirmek ve finansal hizmetlere erişim yolunu da kapsayacak şekilde mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin kayıt altına alınması ve büyümesini teşvik etmek Hedef 9.2: Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmeyi desteklemek ve 2030 yılına kadar sanayinin istihdam ve gayrisafi yurt içi hasıla payını, ulusal koşullarla uyumlu şekilde, belirgin oranda artırmak ve en az gelişmiş ülkelerde bu payı iki katına çıkarmak Hedef 9.4: 2030 yılına kadar tüm ülkelerin kendi göreceli kabiliyetleri çerçevesinde harekete geçmesiyle; kaynak kullanım verimliliğinin artırılması ve temiz ve çevreye duyarlı teknoloji ve endüstriyel süreçlerin daha fazla kullanılması suretiyle altyapıyı yükseltmek ve sürdürülebilirliği sağlamak için sanayiye yenileştirmek Hedef 9.5: 2030 yılına kadar, yenilikçiliği desteklemek ve 1 milyon kişi başına araştırma geliştirme çalışanı sayısını, kamu ve özel sektör araştırma-geliştirme harcamalarını büyük ölçüde artırmak dâhil, başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere tüm ülkelerde bilimsel araştırmaları artırmak ve sanayi sektörlerinin teknolojik yetkinliklerini yükseltmek	8.3.1 Cinsiyete göre tarım dışı sektörde informal istihdamın oranı 9.2.1 Kişi başına ve gayrisafi yurt içi hasılanın (GSYH) bir oranı olarak imalat sanayi katma değeri 9.5.1 Araştırma ve geliştirme (AR-GE) harcamalarının gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) içindeki payı 9.5.2. Birim katma değer başına CO2 emisyonu 9.5.3 Bir milyon nüfus başına düşen araştırmacı sayısı (tam zaman eşdeğer
12	Hedef 3.5: Bölgesel sanayi ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli ve teknik iş gücü geliştirilecektir.	Hedef 8.5: 2030 yılına kadar gençler ve engelliler dâhil tüm erkek ve kadınlar için tam ve üretken istihdam ve insana yakışır işlere erişmek ve eşit işe eşit ücret sağlamak Hedef 8.6: 2020 yılına kadar ne istihdamda ne de eğitim veya kurslarda yer alan gençlerin oranını önemli ölçüde azaltmak	8.5.2 Cinsiyet, yaş ve engellilik durumuna göre işsizlik oranı 8.6.1 Ne eğitimde ne istihdamda olan (15-24 yaş) gençlerin oranı 8.7.1 Cinsiyet ve yaşa göre 5-17 yaş arası çalışan çocukların sayısı ve oranı

Sıra	Hedef	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri
12	Hedef 3.5: Bölgesel sanayi ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli ve teknik iş gücü geliştirilecektir.	Hedef 8.7: Zorla çalıştırmayı ortadan kaldırmak, modern köleliği ve insan kaçakçılığını bitirmek ve çocukların asker olarak kullanılması dâhil olmak üzere çocuk işçiliğinin en kötü türlerini yasaklamak ve ortadan kaldırmak üzere acil ve etkili tedbirler almak ve 2025 yılına kadar her türlü çocuk işçiliğini sona erdirmek Hedef 8.8: Başta kadın göçmenler olmak üzere göçmen işçiler ve güvencesiz işlerde çalışan insanlar dâhil bütün çalışanlar için çalışma haklarını korumak ve güvenli ve emniyetli çalışma ortamları sunmak Hedef 8.9: 2030 yılına kadar istihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünleri teşvik eden sürdürülebilir turizmin desteklenmesi için politikalar geliştirmek ve uygulamak Hedef 8.b: 2020 yılına kadar genç istihdamı için küresel bir strateji geliştirmek ve uygulamaya koymak ve Uluslararası Çalışma Örgütü Küresel İş Pakti'ni uygulamak	8.8.1 Cinsiyet ve göçmen olma durumuna göre, ölümcül ve ölümcül olmayan iş kazalarının sıklık oranları 8.8.2 Cinsiyet ve göçmen olma durumuna göre, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) metinlerine ve ulusal mevzuata dayalı olarak çalışma hakları (örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme) mevzuatının uyum düzeyi 8.9.1 Turizmin toplam gayrisafi yurt içi hasılaya (GSYH) dolaysız katkısı ve büyüme hızı 8.9.2 Sürdürülebilir turizm sektörlerindeki işlerin toplam turizm işlerine oranı 8.10.1 (a) 100.000 yetişkin başına ticari banka şubesi sayısı ve (b) 100.000 yetişkin başına ATM sayısı 8.10.2 Bir bankada veya diğer finansal kurumlarda hesabı olan veya mobil para hizmeti kullanan (15 yaş ve üzeri) yetişkinlerin oranı 8.b.1 Ayrı bir strateji veya ulusal istihdam stratejisinin bir parçası olarak, gençlerin istihdamı için geliştirilmiş ve uygulanmakta olan bir ulusal stratejinin varlığı
13	Hedef 3.6: İhracatın artışı ve ithalat azaltılması ile birlikte yerleştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.	Hedef 8.1: Ulusal koşullara uygun olarak kişi başına düşen ekonomik büyümeyi sürdürmek ve özellikle en az gelişmiş ülkelerde gayrisafi yurtiçi hasılda yıllık asgari yüzde 7 oranında büyüme gerçekleştirmek Hedef 8.2: Yüksek katma değerli ve emek-yoğun sektörlerle odaklanmayı da içerecek şekilde faaliyet çeşitlendirme, teknoloji yükseltme ve yenilikçilik yoluyla ekonomik verimliliği daha yüksek seviyelere ulaştırmak Hedef 8.3: Üretken faaliyetleri, insana yakışır iş üretimini, girişimciliği, yaratıcılığı ve yenilikçiliği destekleyen kalkınma odaklı politikalar geliştirmek ve finansal hizmetlere erişim yolunu da kapsayacak şekilde mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin kayıt altına alınması ve büyümesini teşvik etmek Hedef 17.10: Doha Kalkınma Gündemindeki ilgili müzakerelerin sonucunu da içerecek şekilde DTÖ altında evrensel, kural temelli, ayrımcılık içermeyen ve adil birçok taraflı ticaret sistemi geliştirmek	8.1.1 Kişi başına düşen reel gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) yıllık büyüme hızı 8.2.1 Çalışan kişi başına düşen reel gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) yıllık büyüme hızı 8.3.1 Cinsiyete göre tarım dışı sektörde informal istihdamın oranı 17.10.1 Dünya çapında ağırlıklı ortalama tarife 17.11.1 Gelişmekte olan ülkelerin ve en az gelişmiş ülkelerin küresel ihracattaki payı
14	Hedef 4.1: Bölgede kentsel yaşam kalitesi yükseltilecektir.	Hedef 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar	11.1. 2030'a kadar herkesin yeterli, güvenli ve uygun fiyatlı konutlara ve temel hizmetlere erişiminin sağlanması ve gecekondu mahallelerinin iyileştirilmesi

Sıra	Hedef	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri
14	Hedef 4.1: Bölgede kentsel yaşam kalitesi yükseltilecektir.	Hedef 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar	11.2. 2030'a kadar özellikle kırılgan durumda olan insanların, kadınların, çocukların, engellilerin ve yaşlıların ihtiyaçlarına özel önem gösterilerek, yol güvenliğinin geliştirilmesi, özellikle toplu taşıma sisteminin geliştirilmesiyle herkesin güvenli, uygun fiyatlı, erişilebilir ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerine erişiminin sağlanması 11.3. 2030'a kadar bütün ülkelerde kapsayıcı ve sürdürülebilir kentleşmenin geliştirilmesi ve katılımcı, entegre ve sürdürülebilir insan yerleşimlerinin planlanması ve yönetilmesi için kapasitenin güçlendirilmesi 11.6. 2030'a kadar hava kalitesine ve belediye atık yönetimi ve diğer atık yönetimlerine özel önem göstererek kentlerin kişi başına düşen olumsuz çevresel etkilerinin azaltılması 11.7. 2030'a kadar özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engellilerin güvenli, kapsayıcı ve erişilebilir yeşil alanlara ve kamu alanlarına evrensel erişimlerinin güvence altına alınması 11.a. Ulusal ve bölgesel kalkınma planlamasını güçlendirerek kentsel, kent çevresindeki ve kırsal alanlar arasındaki olumlu ekonomik, sosyal ve çevresel bağlantıların desteklenmesi
15	Hedef 4.2: Karbon ayak izinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması için eyleme geçilecek, hava kalitesi artırılacaktır.	Hedef 7: Erişilebilir ve Temiz Enerji Hedef 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar Hedef 12: Sorumlu Tüketim ve Üretim Hedef 13: İklim Eylemi	7.1. 2030'a kadar uygun fiyatlı, güvenilir ve modern enerji hizmetlerine evrensel erişimin sağlanması 7.2. 2030'a kadar yenilenebilir enerjinin küresel enerji kaynakları içindeki payının önemli ölçüde artırılması 7.3. 2030'a kadar küresel enerji verimliliği ilerleme oranının iki katına çıkarılması 11.6. 2030'a kadar hava kalitesine ve belediye atık yönetimi ve diğer atık yönetimlerine özel önem göstererek kentlerin kişi başına düşen olumsuz çevresel etkilerinin azaltılması 11.7. 2030'a kadar özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engellilerin güvenli, kapsayıcı ve erişilebilir yeşil alanlara ve kamu alanlarına evrensel erişimlerinin güvence altına alınması 12.2. 2030'a kadar doğal kaynakların sürdürülebilir yönetiminin ve etkin kullanımının sağlanması 12.8. 2030'a kadar her yerde herkesin sürdürülebilir kalkınmayla ilgili bilgi ve farkındalık edinmesinin ve doğayla uyum içinde bir yaşam sürmesinin güvence altına alınması 13.1. İklimle ilgili tehlikelere ve doğal afetlere karşı dayanıklılığın ve uyum kapasitesinin bütün ülkelerde güçlendirilmesi 13.3. İklim değişikliği azaltım, iklim değişikliğine uyum, etkinin azaltılması ve erken uyarı konularında eğitimin, farkındalık yaratmanın ve insani ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi
16	Hedef 4.3: Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.	Hedef 12: Sorumlu Tüketim ve Üretim	12.4. 2030'a kadar üzerinde anlaşmaya varılan uluslararası çerçevelere uygun olarak kimyasalların ve tüm atıkların yaşam döngüleri boyunca çevresel olarak sağlam biçimde yönetimlerinin sağlanması ve bu kimyasalların ve atıkların insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için havaya, suya ve toprağa karışımlarının önemli ölçüde azaltılması 12.5. 2030'a kadar önleme, azaltma, geri dönüşüm ve tekrar kullanma yoluyla katı atık üretiminin önemli ölçüde azaltılması 12.8. 2030'a kadar her yerde herkesin sürdürülebilir kalkınmayla ilgili bilgi ve farkındalık edinmesinin ve doğayla uyum içinde bir yaşam sürmesinin güvence altına alınması

Sıra	Hedef	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri
17	Hedef 4.4: Biyoçeşitliliğin ve doğanın korunmasına katkı sağlanacaktır.	Hedef 12: Sorumlu Tüketim ve Üretim Hedef 14: Sudaki Yaşam Hedef 15: Karada Yaşam	12.3. 2030'a kadar perakende ve tüketici düzeylerinde kişi başına düşen küresel gıda atığının yarıya indirilmesi ve hasat sonrası kayıplar dâhil üretimdeki ve tedarik zincirlerindeki gıda kayıplarının azaltılması 12.8. 2030'a kadar her yerde herkesin sürdürülebilir kalkınmayla ilgili bilgi ve farkındalık edinmesinin ve doğayla uyum içinde bir yaşam sürmesinin güvence altına alınması 14.4. 2030'a kadar balık stoklarını mümkün olan en kısa zamanda eski durumuna getirmek ya da en azından biyolojik karakteristiklerine göre maksimum sürdürülebilir ürünü verecek seviyelere ulaştırmak için balık hasadının etkin bir biçimde düzenlenmesi, aşırı avlanma, yasa dışı, bildirilmeyen ve düzenlenmesiz balıkçılığın ve doğaya zararlı balıkçılık uygulamalarının sona erdirilmesi ve bilime dayalı yönetim planlarının uygulanması 14.5. 2030'a kadar kıyı ve deniz alanlarının en az yüzde 10'unun ulusal ve uluslararası hukuka uygun biçimde ve mevcut en güncel bilimsel bilgilere dayanarak korunması 14.6. Gelişmekte olan ve en az gelişmiş ülkelere özel ve farklı muamele ilkesinin Dünya Ticaret Örgütü balıkçılık teşvikleri müzakerelerinin ayrılmaz bir parçasını oluşturduğunu yeniden teyit ederek 2030'a kadar kapasite aşımı ve aşırı avlanmaya katkıda bulunan balıkçılık teşviklerinin bazı türlerinin yasaklanması, yasa dışı, bildirilmeyen ve düzenlenmesiz balıkçılığa katkıda bulunan teşviklerin ortadan kaldırılması ve bu tür yeni teşviklerin uygulamaya konmasından kaçınılması 15.1. 2030'a kadar özellikle ormanlarda, sulak alanlarda, dağlarda ve kurak alanlardaki karasal ve iç tatlısu ekosistemlerinin uluslararası anlaşmalardan doğan yükümlülükler doğrultusunda korunmasının, eski haline getirilmesinin ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması 15.2.1. Sürdürülebilir orman yönetimine doğru ilerleme 15.3. 2030'a kadar çölleşmeyle mücadele edilmesi, çölleşme, kuraklık ve sellerden etkilenen alanlar dâhil tahrip edilmiş toprakların eski haline getirilmesi ve arazi bozulunun olduğu, nötr bir dünya yaratmak için çaba gösterilmesi 15.4. 2030'a kadar sürdürülebilir kalkınma açısından çok önemli bir rol oynayan yararların sağlanması adına kapasite geliştirmek için dağ ekosistemlerinin ve biyoçeşitliliğinin korunmasının güvence altına alınması 15.8. 2030'a kadar istilacı yabancı türlerin kara ve deniz ekosistemleri üzerindeki etkilerinin azaltılması, yayılmalarının önlenmesi için gerekli önlemlerin alınması ve tehlike teşkil eden daha önce-likli türlerin kontrolünün sağlanması ya da yok edilmesi

PLANIN İZLENMESİ

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)	Veri Kaynağı
Stratejik Öncelik-1	Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması	TR21 Trakya Bölgesi tarım sektörünün istatistiki bölgeler içerisindeki GSYH payı	GSYH, bölgesel gayrisafi katma değere vergilerin eklenmesi ve sübvansiyonların çıkarılmasıyla bulunan değerdir. İktisadi faaliyet kollarından tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü dikkate alınmaktadır.	%	3,3 (2021)	4	TÜİK
Hedef 1.1	Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.	Ekonomik olarak sulanabilir tarım arazilerinin sulamaya açılma oranı	DSİ tarafından yapılan etütler sonucunda tespit edilen sulanabilir arazi varlığı içerisinde kullanıma açılan sulama alanı oranı	%	43 (2022)	60	DSİ 11. Bölge Müdürlüğü
		Bölgedeki bal verimi	Bölge arıcılığında kovan başına üretilen bal miktarı	kg/adet	11,02 (2021)	13,4	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri / TÜİK
		Bölgede sertifikalı tohum üretiminin Türkiye içerisindeki payı	Yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşları tarafından üretilen, Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Müdürlüğü tarafından sertifikalandırılan tohumların üretiminde Bölgenin Türkiye içinde aldığı pay	%	5,82 (2020)	6,5	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri
		Bölgenin başat ürünlerinde verim değeri	Bölgedeki toplam ayçiçeği, buğday, kanola, çeltik üretiminin ekilen alana oranı	kg/da	411 (2021)	525	TÜİK
		Bölgenin ekili-dikili alanlarında meyve-sebze yetiştirme oranı	Bölgenin tarım alanları içerisinde yetiştirilen toplam meyve - sebze oranı	%	2,83 (2021)	4	TÜİK
Hedef 1.2	Tarımsal üretim sürecinde akıllı tarım uygulamalarının kullanımı yaygınlaştırılacaktır.	Akıllı tarım uygulamaları kullanan ve iş birliği yapılan model çiftçi sayısı	Tarımsal üretimde akıllı tarım uygulamalarını kullanan örnek yerel çiftçi sayısı	Adet	0	1	TÜİK
		Bölgede verilen İHA eğitimi sayısı	Bölgedeki gençlere ve teknik personele sunulan tarımsal odaklı insansız hava aracı eğitim sayısı	Adet	0	3	Kurum faaliyet raporları, katılımcı belgeleri
		Akıllı tarım uygulama kapasitesini artırmak üzere düzenlenen faaliyet sayısı	Akıllı tarım uygulama kapasitesini artırmak üzere tarım danışmanı/ üretici/öğrenci vb. paydaşlar için düzenlenen eğitim/seminer/etkinlik vb. faaliyet sayısı	Adet	0	3	Kurum faaliyet raporları, katılımcı belgeleri
		Bölgenin başat ürünlerinde verim değeri	Bölgedeki toplam ayçiçeği, buğday, kanola, çeltik üretiminin ekilen alana oranı	kg/da	411 (2021)	525	TÜİK

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)	Veri Kaynağı
Hedef 1.3	Üretim çevreye duyarlı, bilgiye ve iş birliğine dayalı geliştirilecektir.	Düzenlenen eğitim/ danışmanlık/etkinlik/ çalışma ziyareti bilgilen-dirme/tanıtım faaliyeti sayısı	Bölgede tarımsal örgütlenme, iş birliği ve bilgi paylaşımını geliştirmeye yönelik düzenlenen faaliyet sayısı	Adet	0	10	Kurum faaliyet raporları, katılımcı belgeleri
		Kurulumu /Gelişimi desteklenen örgütlü girişim/platform sayısı	Yeni kurulan ya da kapasitesi geliştirilen kooperatif, birlik ve benzeri tarımsal örgüt sayısı veya bölgenin karar mekanizmalarını destekleyici tarım odaklı ortak akıl vb. platform sayısı	Adet	0	2	Kamu kurumları, üniversite, üretici örgütleri verileri
		Bölgede iyi tarım uygulanan alan	Sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlığı ve refahı ile çevreye önem veren şekilde uygulanan tarımsal üretim alan büyüklüğü	Dekar	120.561 (2021)	121.000	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri
Stratejik Öncelik-2	Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması	Bölgede ortalama kalış süresi	Bir otel, ilçe veya şehirde yapılan gecelermelerin, tesis giriş sayısına bölünmesi ile bulunan, giriş başına ortalama geceleme sayısını gösteren değişkendir.	Sayı	1,84 (2021)	2,5	TÜİK/ KTB
		Konaklama tesislerinde doluluk oranı	Bir otel, ilçe veya şehirde kullanıma sunulan yatak kapasitesinin ay boyunca ne ölçüde kullanıldığını gösteren değişkendir.	%	34,2 (2021)	42	TÜİK/ KTB
Hedef 2.1	Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/potansiyel destinasyonların alt ve üst yapıları geliştirilecektir.	Bölgedeki otel yatak kapasitesi	Yatak sayısı konaklama tesisinin “bir günlük potansiyel hizmet üretimi kapasitesi”ni ifade eder.	Adet	20.359 (2021)	23.000	TÜİK/ KTB
		Hizmete açılan nitelikli kamp ve karavan alanı sayısı	Uluslararası standartlarda düzenlenmiş kamp-karavan alanı	Adet	0	3	Ajans Raporları
Hedef 2.2	Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.	Bölgeyi tur güzergâhı içine alan turizm firması sayısı	Trakya Bölgesi'nin yerli ve yabancı tur acentelerinin programına dahil olması	Adet	10 (2021)	20	Ajans raporları, TURSAB
		Yabancı hasta sayısı	Sağlık turizmi yetki belgeli tesislerde sağlık hizmeti alan sağlık turisti sayısı	Kişi	14.000 (2021)	35.000	Sağlık Müdürlüğü verileri

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)	Veri Kaynağı
Hedef 2.3	Bölgede turizm sektöründe hizmet kalitesi artırılacaktır.	Turizm eğitiminde altyapısı geliştirilen okul sayısı	Turizm liseleri ya da MYO'larda düzenlenen mutfak atölyesi, uygulama oteli sayısı	Adet	N/A	9	Üniversite ve MEM verileri
		Mesleki yabancı dil eğitimi alan sektör çalışanı sayısı	Turizm işletmelerinde İngilizce, Bulgarca vb. dil eğitimi alan kişi sayısı	Kişi	N/A	125	Kayıt listeleri
Hedef 2.4	Bütünleşik pazarlama stratejisi doğrultusunda bölgedeki turizm değerlerinin tanıtımına odaklanılacaktır.	Dijital mecralarda yürütülen tanıtım çalışmalarında etkileşim sayısı (gothrace, gezsentrakya gibi mecralar)	Sosyal medya üzerinde yapılan gönderilerin diğer kullanıcılar tarafından görülüp, içeriğe etkide bulunmasıdır.	Adet	N/A	50.000	Sosyal medya raporları
		Düzenlenen tanıtım etkinliği sayısı	Bölge turizm değerlerinin tanıtımına yönelik düzenlenen tanıtım gezisi sayısı	Adet	6 (2021)	42	Alan raporları
Stratejik Öncelik-3	İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması	TR21 Trakya Bölgesi imalat sanayi sektörünün ülke GSYH içindeki payı	Trakya Bölgesi imalat sanayi üretim değerinin, üretim yöntemine göre cari fiyatlarla ülke GSYH'sı içinde aldığı paydır.	%	5,4 (2020)	6	TÜİK
Hedef 3.1	İmalat sanayiine yönelik altyapı iyileştirilecektir.	Bölgede açılan lojistik merkez sayısı	Trakya Bölgesi içinde faaliyet gösteren "lojistik merkez" sayısıdır	Adet	0	1	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
		Demiryolu yük aktarma istasyonu	Karayolu ve demiryolu arasında yük aktarımına izin veren, demiryolu yük aktarma istasyonu sayısıdır.	Adet	1 (2022)	2	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
		DDD'ye bağlanan merkezi atık su arıtma tesis sayısı	Trakya Bölgesi içinde OSB'lere hizmet eden merkezi atık su arıtma tesisi sayısıdır.	Adet	3 (2022)	5	Derin Deşerj A.Ş.
		OSB doluluk oranı	Trakya Bölgesi içindeki mevcut OSB'lerin toplam parsel sayısının aktif kullanım oranıdır.	%	74 (2022)	80	OSBÜK
		1 Gbit/sn internet hızına sahip OSB	OSB'lere sunulan 1 Gbit/sn hızına sahip internet altyapısı	Adet	0	2	Türk Telekom A.Ş.
Hedef 3.2	Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşümüne geçiş süreci başlatılacaktır.	Yeşil dönüşüm stratejisine sahip OSB	OSB temel hizmetlerinin yeşil üretim prensipleri çerçevesinde dönüşümüne ilişkin stratejik plan	Adet	0	4	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri

Stratejik Öncelik / Hedef	Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)	Veri Kaynağı
Hedef 3.2	Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş süreci başlatılacaktır.	OSB'ler içinde kullanılan yüzey suyu ve/veya geri dönüşüm yoluyla kazanılan kullanım suyu	%	0	10	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri
		Bölgesel karbon piyasası strateji planı	Adet	0	1	Trakya Kalkınma Ajansı
Hedef 3.3	İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve inovasyon kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.	OSB içindeki yenilik merkezi sayısı	Adet	0	1	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri
		Patent başvurularının Türkiye içindeki oranı	%	1,14 (2021)	2,5	TPE
		Bölge içindeki toplam AR-GE harcaması TR payı	%	1,7 (2020)	2	TÜİK
Hedef 3.4	İmalat sanayiinde dijital dönüşüme geçiş hızlandırılacaktır.	Dijital dönüşüm danışmanlığı verilen firma sayısı	Adet	100 (2022)	350	Trakya Kalkınma Ajansı
		Dijital yetkinlik analizi gerçekleştirilen firma sayısı	Adet	0	250	Trakya Kalkınma Ajansı
		Bölgesel dijital dönüşüm stratejisi	Adet	0	1	Trakya Kalkınma Ajansı
Hedef 3.5	Bölgesel sanayi ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli ve teknik iş gücünün geliştirilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.	OSB'ler içinde yer alan Meslek Lisesi/Mesleki Eğitim Merkezi	Adet	2 (2022)	3	Milli Eğitim Müdürlükleri
		Bölgedeki AR-GE faaliyetinde çalışan personeli sayısı	Kişi	6.696 (2020)	7.500	TÜİK

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)	Veri Kaynağı
Hedef 3.6	İhracat artışı ve ithalat azaltılmasına yönelik yerleştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.	İhracatın Türkiye toplam ihracatına oranı	Bölgenin toplam ihracatının ülke toplam ihracatına oranıdır.	%	1,35 (2021)	2	TÜİK
		Dış Ticaret İstihbarat Merkezlerince pazar araştırması desteği verilen firma sayısı	Bölge içinde faaliyet gösteren Dış Ticaret İstihbarat Merkezlerince firmalara verilen toplam pazar araştırması destek sayısı	Adet	122 (2021)	450	Trakya Kalkınma Ajansı
Stratejik Öncelik-4	Yaşamı önemseyen ve doğal kaynakları sorumlu kullanan insan ve çevre odaklı bölgeye geçilmesi	Hava kirleticisi parametresinin (PM10) yıllık ortalama değeri (48) altında olduğu hava istasyonu sayısı	Partiküler Madde (PM10), hava içinde askıda bulunan partiküllerin çeşitli ve kompleks karışımını içerir. Partiküllerin boyutu aerodinamik çapları 2,5 µm'den küçük olanlar PM2,5 ve 10 µm'den küçük olanlar PM10 olarak tanımlanmaktadır.	Adet	6 (2022)	8	Marmara Temiz Hava Müdürlüğü, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri
		Kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı (ortalama)	Aktif yeşil alanlar; park, dinlenme alanları, çocuk bahçeleri, lunapark, spor ve oyun alanlarını kapsamaktadır.	m2	4,75 (2020)	5	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Performans Programı
Hedef 4.1	Bölgede kentsel yaşam kalitesi yükseltilecektir.	Bölge kamu il yatırımları tutarı	Edirne, Kırklareli, Tekirdağ illerinde eğitim, sağlık, konut, ulaşım ve haberleşme yatırımlarının cari fiyatlarla toplam tutarı	TL	664.551.561 (2022)	700.000.000	T.C Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
		Tamamlanacak yeni kentsel dönüşüm/yenileme proje sayısı	Yaşam kalitesini artırmak üzere Bölgede kentsel dönüşümüne konu olan proje sayısı	Adet	0	2	Belediyeler ve ÇŞİDB
		Revize edilen plan sayısı	Revizyon yapılan çevre düzeni planı, alt ölçekli planlar gibi kentsel gelişimi etkileyen plan sayısı	Adet	0	2	Belediyeler ve ÇŞİDB
Hedef 4.2	Karbon ayak izinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması için eyleme geçilecektir, hava kalitesi artırılabilecektir.	Yeni yapılan bisiklet yolu uzunluğu	Bisiklet yolu, bisiklet sürüşüne ayrılan, taşıt yolu ve yaya alanları ile kesişim noktaları hariç motorlu araç ve yaya trafiğine kapalı yoldur.	km	0	500	İl ve İlçe Belediyeleri
		Gerçekleştirilen etkinlik (eğitim, bilgilendirme vs.) sayısı	İklim değişikliği, karbon ayak izinin azaltılması, çevre bilincinin artırılması gibi amaçlarla etkinlikler (eğitim, bilgilendirme, atölye çalışması vs.) düzenlenecektir.	Adet	0	90	Bölge kurumları faaliyet raporları

Stratejik Öncelik / Hedef	Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)	Veri Kaynağı
Hedef 4.2	Karbon ayak izinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması için eyleme geçilecektir, hava kalitesi artırılacaktır.	Bölgede lisanssız kurulu gücün dağılımı	Mwe	59 (2022)	100	EPDK
		Doğalgaz abone sayısı	Adet	425.396 (2022)	450.000	EPDK
		Yeni yapılan raylı sistem uzunluğu	km	0	229 km	Ulaştırma Bakanlığı, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
Hedef 4.3	Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.	Kompost ve biyogaz tesisleri için yapılan fizibilite sayısı	Adet	0	2	Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
		Ergene Nehri su kalitesi	Sınıflama	IV (2015)	II	Tarım ve Orman Bakanlığı
		Kişi başı ortalama belediye atık miktarının azaltılması	Kg/Kişi Gün	1,19 (2020)	1,10	TÜİK Atık İstatistikleri
		Deşarj edilen kişi başı günlük atık su miktarının azaltılması	Lt/Kişi Gün	156 (2020)	145	TÜİK Su İstatistikleri
		Sıfır atık ve sürdürülebilir kaynak yönetimi konularında gerçekleştirilen eğitim faaliyeti	Adet	0	10	Faaliyet Raporları
		İçme suyu kayıp kaçak oranı	%	37 (2020)	20	TÜİK

Stratejik Öncelik / Hedef		Performans Göstergeleri	Verinin Tanımı	Birim	Mevcut Durum (2023)	Hedef (2028)	Veri Kaynağı
Hedef 4.3	Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.	Atık suların yeniden kullanımı ile su tüketiminin azaltılması	Arıtılmış atık suların tarımsal sulama, rekreasyonel amaçlı, endüstriyel kullanım, çevresel kullanım ve diğer amaçlı kullanımı	Arıtılmış atık su miktarı (%)	0	10	Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İl Belediyeleri
		Atık suların proseste yeniden kullanımı ve su tüketiminin azaltılması	Tekstil sektöründen kaynaklanan atık sulardaki renk ve iletkenlik problemlerinin çözülerek su kirliliğinin önlenmesi ve arıtılmış atık suların proseste yeniden kullanılarak su tüketiminin azaltılması	Tesis sayısı (%)	-	100	Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
Hedef 4.4	Biyçeşitliliğin ve doğanın korunmasına katkı sağlanacaktır.	İzlenen ve/veya koruma altına alınan tür sayısı	Tehlike altında olan türlere yönelik (bitki, hayvan vs.) izleme veya kontrol amacıyla geliştirilen proje sayısıdır.	Adet	0	2	Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
		Ormanlık alan oranı	İl genel alanının genel ormanlık alanına oranını ifade etmektedir.	(%)	24 (2021)	26	Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü

2024-2028

BÖLGE PLANI

TR21 DÜZEY-2 BÖLGESİ

KAYNAKÇA

- Baykul, A., & Maden, S. I. (2017). Bölgesel Kalkınma ve Turizm İlişkisi: TR61 Bölgesi Üzerine Bir Değerlendirme. *Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi* 1(2), 66-73.
- Birleşmiş Milletler. (2015). *Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri*. <https://turkiye.un.org/tr/sdgs> adresinden alındı.
- BOTAŞ. (2022). *BOTAŞ Doğalgaz ve Petrol Boru Hatları haritası*. [botas.gov.tr: https://www.botas.gov.tr/Sayfa/dogal-gaz-ve-petrol-boru-hatlari-haritasi/168#gallery](https://www.botas.gov.tr/Sayfa/dogal-gaz-ve-petrol-boru-hatlari-haritasi/168#gallery) adresinden alındı.
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı. (2021). *Türkiye'nin Yeşil Kalkınma Devrimi*. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınları.
- ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü. (2021). *Edirne Çevre Durum Raporu*. Ankara.
- Dünya Sağlık Örgütü. (2021, Ekim 4). <https://www.who.int/teams/environment-climate-change-and-health/air-quality-and-health/health-impacts/exposure-air-pollution> adresinden alındı
- FAO. (2019). *Türkiye'nin Biyoçeşitliliği: Genetik Kaynakların Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Sistemlerine Katkısı*.
- IPCC. (2022). *Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability. Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the*. Cambridge, UK and New York, NY, USA,: Cambridge University Press.
- IQAIR. (2021). *World Air Quality Report*.
- Marmara Belediyeler Birliği. (2018). *Ergene Havzası Koruma Eylem Planı Durum Değerlendirme Raporu II*. İstanbul.
- Marmara Belediyeler Birliği Marmara Denizi Eylem Planı Bilim ve Teknik Kurulu. (2021). *İhtiyaçlar ve Çözüm Önerileri Raporu*.
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü. (2019). *2019 Yılı Meteorolojik Afetler Değerlendirmesi*. Ankara.
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü. (2023, 07 21). *MGM İklim Sınıflandırması*. <https://www.mgm.gov.tr/iklim/iklim-siniflandirmalari.aspx> adresinden alındı.
- MGM. (2022). *Meteoroloji Genel Müdürlüğü*. Meteoroloji Genel Müdürlüğü. adresinden alındı
- Orman Genel Müdürlüğü. (2020). *Ormancılıkta İklim Değişikliğine Uyum Stratejik Planı*.
- OSBÜK. (2023, 08 03). <https://osbuk.org/> adresinden alındı.
- SGK. (2022). Sosyal Güvenli Kurumu Verileri.
- Şit, M. (2016). Türkiye'de Turizm Sektörünün İstihdama Katkısı. *Journal Of Academic Approaches* 7(1), 101-117.
- T.C Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019-2023). *On Birinci Kalkınma Planı*.
- T.C Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2024-2028). *On İkinci Kalkınma Planı*.
- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2012). *İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı 2011-2023*. Ankara.

- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2020). *Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planları*. Ankara.
- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2021). *Hava Kalitesi Bülteni*.
- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü. (2017). *1. Ulusal Hava Kalitesi Çalıştay Sonuç Bildirgesi Ve Raporu*. Afyonkarahisar.
- T.C. Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin Ve Denetim Genel Müdürlüğü. (2018). *Deniz Kalitesi Bülteni Marmara Denizi*.
- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Edirne Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü. (2019). *Edirne İli Temiz Hava Eylem Planı (2020-2024)*. Edirne.
- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü. (tarih yok). *Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı (2020-2024)*. Tekirdağ.
- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı . (2021). *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Stratejik Planı 2022-2023*.
- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2011-2023). *Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı* .
- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2012). *İklim Değişikliği Eylem Planı (2021-2023)*.
- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2016). *Ulusal Atık Yönetimi Ve Eylem Planı 2023*.
- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2018). *Türkiye'nin Yedinci Ulusal Bildirimi*.
- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2021). *Çevre Denetim İstatistikleri: 2021 Haber Bülteni*.
- T.C. Kırklareli Valiliği Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ÇED, İzin Ve Denetim Şube Müdürlüğü. (2021). *Kırklareli İli 2020 Yılı Çevre Durum Raporu*. Kırklareli.
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü İklim ve Zirai Meteoroloji Dairesi Başkanlığı Araştırma Dairesi Başkanlığı. (2022). *Türkiye 2021 Yılı İklim Değerlendirmesi*. Ankara.
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü İklim ve Zirai Meteoroloji Dairesi Başkanlığı Araştırma Dairesi BaşkanlığıT.C. Tarım Ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü İklim ve Zirai Meteoroloji Dairesi Başkanlığı Araştırma Dairesi B. (2021). *Türkiye 2020 Yılı İklim Değerlendirmesi*. Ankara.
- T.C. Tekirdağ Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü. (2020). *Tekirdağ Çevre Durum Raporu*.
- T.C. Tekirdağ Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü. (2020). *Tekirdağ İli Deniz Çöpleri İl Eylem Planı (2020-2024)*. Tekirdağ.
- T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı. (2022). *2053 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı*.
- Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü. (2020). *Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri 2019 Türkiye Raporu*. Ankara.

- Tarım ve Orman Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü. (2018). *Meriç-Ergene Havzası Yönetim Planı*.
- TBMM Komisyon Raporu. (2021). *Küresel İklim Değişikliğinin Etkilerinin En Aza İndirilmesi, Kuraklıkla Mücadele Ve Su Kaynaklarının Verimli Kullanılması İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyon Raporu*.
- Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi. (2019). *TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişikliğinin Etkileri ve Uyum Stratejileri*. Tekirdağ.
- Temiz Hava Hakkı Platformu. (2021). *Kara Rapor 2021 Hava Kirliliği ve Sağlık Etkileri*.
- TMMOB Çevre Mühendisleri Odası. (2019). *Hava Kirliliği Raporu*.
- TÜBİSAD. (2021). *Türkiye'nin Dijital Dönüşüm Endeksi 2021 Raporu*. TÜBİSAD.
- TÜİK. (2021). *TÜİK*.
- TÜİK. (2022). *TÜİK*. 2022 tarihinde TÜİK Bölgesel Hesaplar: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> adresinden alındı.
- TÜİK. (2022). *TÜİK*. TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri. adresinden alındı.
- TÜİK. (2022). *TÜİK*. <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> adresinden alındı.
- TÜİK Atık, Atık su, Arıtma Tesisi İstatistikleri*. (2022, 11 10). www.tuik.gov.tr. adresinden alındı.
- UNEP. (2021). *For People and Planet United Nations Environment Program*. <https://wedocs.unep.org/handle/20.500.11822/35875> adresinden alındı.
- URAK. (2018). URAK İllerarası Rekabetçilik Endeksi 2018. http://www.urak.org/wp-content/uploads/2019/05/URAK_%C4%B0RE_2018-2.pdf adresinden alındı.

2024-2028

BÖLGE PLANI

TR21 DÜZEY-2 BÖLGESİ

EKLER

Mevcut Durum Analizi³

Proje ve Program Önerisi Künyeleri

ÖRNEK YATIRIM FIRSATI

VE PROJE FİKRİ KÜNYELERİ⁴

KÜNYE 1

Proje Adı	Havsa Hayvan Pazarı Kurulumu Projesi
Proje Konusu	Kırsal Kalkınma Tarımsal Faaliyetlerin Geliştirilmesi
Projenin Özeti	Havsa Hayvan Pazarı 1938 yılında kurulmuş olup hala bölgenin en büyük hayvan pazarı olma özelliğini korumaktadır. Yapılaşma sonucu günümüzde ilçe merkezinde kalmış olmasından kaynaklı gelişme ve büyüme imkanı bulamamaktadır. Proje aracılığı ile hayvan pazarı, ulaşımın rahat olduğu ilçe ana yolunun üzerinde yeni bir alana taşınarak üreticilere daha korunaklı ve kış iklimi şartlarında da rahatça hizmet verebilecek, sosyal alanlara sahip, satıcı başına hayvan getirme imkânı daha yüksek yapıya kavuşacaktır. Pazar 500 adet küçükbaş, 500 adet büyükbaş hayvan kapasiteli olacaktır. Proje kapsamında kurulumu planlanan üniteler aşağıda sıralanmıştır: - 2 Adet Nizamiye - Sosyal Tesis - 2 adet Esnaf Dükkanı - Dezenfektan Alanı - Tuvaletler - Büyükbaş Padoklar - Küçükbaş Padoklar - Karantina - Kantar
Sektör	47 Perakende ticaret
Projenin Amacı	İlçe ve bölge ekonomisinin önemli gelir kaynakları arasında yer alan hayvancılığın geliştirilmesi; veteriner kontrolünde satışların yapıldığı, hayvan refahına uygun, denetlenebilir ve güvenli bir pazar ortamı oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu sayede hayvan hareketleri kontrol altına alınabilecek, hayvan hastalıklarının önüne geçilerek ekonomik eşitsizliklerin azaltılmasına ve güvenilir gıdaya erişime katkı sağlanabilecektir. Pazar alanı sadece Kurban Bayramında değil haftanın sabit bir günü açık olacağı için alıcı ve satıcıların daha hijyenik ve alt ve üst yapı açısından daha konforlu sabit bir alanda bir araya gelmesi sağlanmış olacaktır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Edirne ilinde 2023 yılı itibarıyla 142.046 büyükbaş, 364.855 küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinin toplamında ise 436.159 büyükbaş, 1.072.216 küçükbaş hayvan vardır. Edirne ili Havsa ilçesinde yer alan ve Trakya'da yer alan büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için en büyük Pazar konumunda olan Havsa Hayvan Pazarı, komşu illerden ve özellikle İstanbul'dan gelen alıcılar sayesinde bölgeye hayvancılık alanında ticaret hacmi sağlamaktadır. Kurulacak yeni hayvan pazarı, alıcı ve satıcılara sunacağı modern imkanlar ile bölgede hayvancılığın var olan potansiyelini yukarı taşıyacaktır. Bölgede yetiştirilen ve yoğun talep gören 'kıvırcık' cinsi koyunun da, pazarın kurulumu ile birlikte satışının ve üretiminin artması beklenmektedir.

³ <https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/68959/xfiles/TR21-TRAKYAKA-2024-2028-Bolge-Plani-Mevcut-Durum-Analizi.pdf> adresinden erişilebilir.

⁴ Bu proje fikirleri bölge planı kapsamında yapılan sosyo-ekonomik analizler ve saha çalışmaları çerçevesinde ilgili paydaşlarla örnek olarak geliştirilmiş olup bölge planlarının hayata geçirilmesi için gereken bütün projeleri kapsamamaktadır. Ayrıca bu projeler, proje konusunun tabi olduğu mevzuat çerçevesinde izin, onay, görüş ve ruhsat gibi gerekli ön koşulların yerine getirilmesi halinde uygulanabilecektir.

Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Yapılacak olan tesis 4431 m2 alana kurulacaktır.
Proje Yürütücüsü	İlgili kamu kurumları
Uygulama Yeri	Edirne / Havsa
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	2.165.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 8 kişi
Proje Uygulama Süresi	24 Ay
Projenin Hedef Kitle	Edirne ili Havsa ilçesi ve çevresinde büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ile uğraşan üreticiler ve aileleri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 1: Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir

KÜNYE 2

Proje Adı	Yem Bitkileri Üretimiyle Bölgede Hayvancılığın Güçlendirilmesi
Proje Konusu	Kırsal Kalkınma Yem Bitkilerinin Üretim Kapasitesinin Artırılması
Projenin Özeti	Proje ile Trakya Bölgesinde kuraklığa dayanıklı sorgum yem bitkisi yetiştirilerek hayvancılık işletmelerinin yem maliyetlerinin düşürülmesi ve aile işletmelerinin hayvancılığı terk etmelerinin önlenmesi amaçlanmaktadır. Geliştirilen proje kapsamında öncelikle proje ortağı olan Tarım ve Orman İl Müdürlükleri kendi bütçelerinden, veri tabanlarını kullanarak başvuru sahibi kuruluşlarla koordinasyon içinde Bölgede sorgum tohumu dağıtımını yapacak ve sorgum bitkisinin yetişmesi hususunda çiftçilere teknik destek sağlayacaklardır. Daha sonrasında ise proje bütçesinden başvuru sahibi kuruluşlara sağlanacak makine desteği sayesinde başvuru sahibi kuruluşlar bölgedeki küçük ölçekli çiftçilere silaj biçme ve modern yöntemlerle yem paketleme hizmeti sunacaktır. Bu yöntemle yemlerin uzun süre bozulmadan kalitesinin korunarak depolanmasına imkân sağlanacaktır. Böylelikle hedef grupta yer alan çiftçilere uygun maliyetle yem bitkisi sağlanarak hayvancılık daha kazançlı bir iş haline gelecek, çiftçiler daha fazla gelir elde etmiş olacak ve bu sayede sektörde kalmaları mümkün olacaktır.
Sektör	01 Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri
Projenin Amacı	Proje ile: - Hayvancılıkla istigal eden küçük aile işletmelerinin yem maliyetlerinin düşürülmesi, - Çiftçilerin gelirlerin artırılması, - Hayvancılığın terk edilmesinin önüne geçilmesi, - Tarım arazilerinin daha verimli bir şekilde değerlendirilmesi, - Güvenilir gıdaya erişimin kolaylaştırılması, - Kırsaldan kente göçün azaltılması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Son yıllarda et ve süt üretimi maliyetlerinin tüketici fiyatlarından daha yüksek artması dolayısıyla hayvancılık sektöründe -özellikle küçük aile işletmelerinde- ekonomik sürdürülebilirlik bakımından ciddi sorunlar ortaya çıkmıştır. Büyükbaş hayvan yemlerinin bir kısmının ithal olması ve fiyatlarının hızla artması dolayısıyla elde ettikleri süt geliri ile yeterince yem alamayan aileler, anaç hayvanlarını kesime göndererek hayvancılığı terk etmeye başlamıştır. Bu durumun önüne geçmek için yem maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla bu proje önerilmektedir. Projenin uygulanacağı yörelerde tarım ve hayvancılık en önemli sektör olup diğer istihdam imkanları oldukça kısıtlıdır. Yem girdi maliyetlerinin azaltılması yoluyla hayvancılık sektörünün ayakta kalmasının sağlanması Bölgede kırsal kalkınma için hayati önem taşımaktadır. 2023 yılı verilerine göre bölgede Tekirdağ ilinde 142.089 büyükbaş, 339.583 küçükbaş, Edirne ilinde 142.046 büyükbaş, 364.855 küçükbaş, Kırklareli ilinde 152.024 büyükbaş, 367.778 küçükbaş hayvan bulunmaktadır. TR21 Bölgesinde tarıma elverişli arazilerin oranı %81,8 olup Türkiye ortalaması olan %33,7'nin iki katından fazladır, bu veri bölgede tarımın geliştirilmesinin hem Bölge hem de ülkemiz için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	İhtiyaç olacak temel makine ve ekipmanlar - 5 Silaj paketleme makinesi - 5 Silaj biçme makinesi - 5 Forklift iş makinesi - 5 Traktör - 5 Traktör portatif ön kepçe - 5 Traktör balya aparatı

Proje Yürütücüsü	Proje yürütücüsü kuruluşlar illerdeki mali, teknik ve kurumsal olarak kapasitesi güçlü kurumlar arasından seçilmiş ve gerekli görüşmeler yapılmıştır. Proje, uygulama kolaylığı sağlamak adına 5 alt projeye bölünerek uygulanacaktır. Kırklareli ili için 1 proje: İlgili STK'lar ve ilgili kamu kurumları Tekirdağ ili için 2 proje: İlgili STK'lar ve ilgili kamu kurumları Edirne ili için 2 proje: İlgili STK'lar ve ilgili kamu kurumları Hayvancılık verilerinden de görüleceği üzere TR21 Trakya Bölgesinin tüm illerinde hayvancılık yaygın olarak yapılmaktadır. Projenin Bölgede bir çarpan etkisi oluşturması için projenin aşağıdaki 5 ayrı yerde alt projeler şeklinde uygulanması planlanmaktadır. Kırklareli ili Merkez (Kırklareli ili diğer illere nazaran nüfus ve coğrafya olarak nispeten küçük bir il olup hayvancılık il merkezi çevresinde yoğun olarak yürütülmektedir. Ayrıca mali, teknik ve kurumsal kapasite açısından güçlü kurumlar Merkez'de yer almaktadır.) Tekirdağ ili Malkara ve Hayrabolu İlçeleri (Tekirdağ ilinde hayvancılık yoğun olarak Merkez Süleymanpaşa, Malkara ve Hayrabolu ilçelerinde yürütülmektedir. Malkara ve Hayrabolu ilçelerinin kırsalda yer alması ve ekonomik faaliyetlerin kısıtlı olması dolayısıyla bu ilçeler seçilmiştir. Buralarda bulunan süt birlikleri yüksek üye sayılarıyla güçlü bir kapasiteye sahiptir.) Edirne ili Merkez ve Süloğlu ile Havsa ilçeleri (Edirne ilinde tarım en güçlü gelir kaynağı olup birinci proje Edirne Merkez ve Süloğlu ilçesini içerecek şekilde yapılacaktır, ikinci proje ise Havsa ilçesinde gerçekleştirilecektir. Edirne Merkez'de uygulanacak projeye Süloğlu ilçesinin oldukça yakın olması ve her iki bölgenin Edirne Ziraat Odası'nın faaliyet bölgesi olmasıyla dahil edilmiştir. Havsa ilçesi Bölgede uzun yıllardır hayvan pazarının kurulduğu hayvancılık için önemli bir ilçe olması dolayısıyla seçilmiştir.)
Uygulama Yeri	Kırklareli ili Merkez Tekirdağ ili Malkara ve Hayrabolu İlçeleri Edirne ili Merkez, Süloğlu ve Havsa ilçeleri
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	1.400.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 10 kişi
Proje Uygulama Süresi	36 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Kırsalda hayvancılıkla uğraşan ve ekonomik olarak zorlukla hayvancılık işletmesini sürdüren aileler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	10.Eşitsizliklerin Azaltılması
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 1:Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamının iyileştirilecektir.

KÜNYE 3

Proje Adı	Kavaklı Tarıma Dayalı (Süt) İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (TDİOSB)
Proje Konusu	Kırsal Kalkınma Tarımsal Faaliyetlerin Geliştirilmesi Tarıma Dayalı Sanayinin Geliştirilmesi OSB Kurulumu
Projenin Özeti	Proje kapsamında Kırklareli ili Kavaklı Belediyesi sınırları içerisinde 'Kavaklı Tarıma Dayalı (Süt) İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (TDİOSB)'nin kurulması öngörülmektedir. Hayata geçecek olan tesiste şu ünitelerin bulunması planlanmaktadır: - OSB idari binası - Ortak kaba ve kesif yem depolama ünitesi - Ortak soğuk hava ünitesi - Gübre çukuru - Biyogaz ve gübre üretim tesisi - Dezenfeksiyon ünitesi
Sektör	10 Gıda Ürünleri İmalatı
Projenin Amacı	Kırklareli ili sınırlarında yer alan köylerdeki yerleşim yerleri içerisinde sıkışmış ve potansiyelini etkin değerlendiremeyen başta aile işletmeleri olmak üzere süt üreticilerinin, Kavaklı Belediyesi sınırları içerisinde belirlenmiş olan alanda modern ve daha iyi örgütlenmiş bir yapıda üretim yapmaları sağlanarak, Kırklareli ve ülke ekonomisine katkı sunulması yanında, çevreye duyarlı bir üretim altyapısının oluşturulması hedeflenmektedir. Ayrıca bu proje ile kırsaldan kente olan göç azaltılacak olup, kırsal alanlardaki ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle söz konusu alanların refah seviyesi artırılabilecektir. Böylece, büyüyemeyen işletmeler için oluşturulacak sürdürülebilir altyapıya sahip alanlarla süt üretim miktarının artırılması, bunun doğal sonucu olarak da ekonomiye yeni süt ürünleri işletmecilerinin katılması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Süt ve süt ürünleri Trakya bölgesinin güçlü olduğu ve bölge ekonomisinin can damarı olan alanlardan biridir. Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerinde 2019 yılı itibarıyla toplam süt üretimi 701.391 tondur. Bunun 211.826 tonu, Kırklareli'de üretilmiştir. Kavaklı, Kırklareli'de üretim çiftliklerine, şehir merkezine ve büyük bir Pazar olan İstanbul'a yakınlığı dolayısıyla ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda Kavaklı'da süt sektörüne özgü bir OSB'nin kurulumu daha modern ve çevreye duyarlı bir üretim mekanizmasının işlerlik kazanmasının yanında sektörün ekonomik olarak büyümesine de vesile olacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	En az 25 baş süt hayvanına sahip toplam 76 işletme, toplamda 6400 süt sığırları. OSB Alanı: 1.100 dekar.
Proje Yürütücüsü	İlgili kamu kurumları, ilgili STK'lar
Uygulama Yeri	Kırklareli ili Kavaklı Beldesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	12.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 500 kişi

Proje Uygulama Süresi	36 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Kırklareli ili Kavaklı beldesi başta olmak üzere köylerde yaşayan vatandaşlardır. Süt ürünleri üreticileri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı 11. Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar:
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 1: Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir

KÜNYE 4⁵

Proje Adı	Organik Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği ve Çiğ Süt Üretimi
Proje Konusu	Kırsal Kalkınma Tarımsal Faaliyetlerin Geliştirilmesi Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Organik tarım temel olarak, çiftlik dışı girdilerin asgari kullanımını sağlayan bir sistem olup proje kapsamında Edirne ilinde organik büyükbaş hayvan ve çiğ süt üretimine yönelik bir tesis kurulumu önerilmektedir. Organik hayvancılıkta ve süt üretiminde kullanılan yemler genetiği ile oynanmamış GDO'suz tohumlar ve organik mevzuata uygun yetiştirilen yemlerdir. Bu üretimin sonunda besleyici, kalitesi ve değeri en yüksek organik çiğ süt elde edilmekte ve pazarda daha yüksek fiyata alıcı bulabilmektedir.
Sektör	01 Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri
Projenin Amacı	Proje ile Edirne ilinde hayvancılığın ve tarımın geliştirilmesi, güvenilir gıdaya erişimin kolaylaştırılması, istihdamın artırılması ve kırsaldan kente göçün azaltılması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Projenin uygulama yeri olarak seçilen Edirne ilinde köy nüfusu sürekli azalırken şehir nüfusu artış göstermektedir. İlde sanayinin nispeten sınırlı olması, özellikle düşük vasıflı kesimi düzenli gelir elde edebilecekleri iş imkânlarından yoksun bırakmaktadır. Organik süt sığırcılığı ve organik çiğ süt üreten işletme kurulumu için Edirne ili, toprak ve iklim koşulları, hayvancılık geleneğinin bulunması, büyük şehirlere ve ihracat kapılarına yakın olması ve süt işleme tesislerinin mevcut olması dolayısıyla elverişli bir ortam barındırmaktadır. Edirne'de hali hazırda organik süt sığırcılığı yapan işletme bulunmamaktadır. 2019 yılı itibarıyla Edirne'de üretilen süt miktarı toplam 261.614 tondur. Kurulacak tesis, yerel halk için istihdam olanağı sağlayacak, bunun yanında hayvancılıkla uğraşan ailelere örnek olarak onları da organik süt üretimine teşvik edecek ve gelirlerinin artmasını sağlayacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Ahır alanı-1890 metrekare Yem deposu-1012 metrekare 80 baş hayvan Yıllık 550 ton organik çiğ süt üretim kapasitesi
Proje Yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama Yeri	Edirne ili İpsala ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	900.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 5 kişi

⁵ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

Proje Uygulama Süresi	14 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Süt Üreticisi Çiftçiler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	10. Eşitsizliklerin Azaltılması
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 1: Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.

KÜNYE 5

Proje Adı	Yerli ve Mili Hibrit Mısır Islah Projesi
Proje Konusu	Kırsal Kalkınma Tarımsal Faaliyetlerin Geliştirilmesi
Projenin Özeti	Proje ile özel sektörün bitki ıslah kapasitesi geliştirilerek hibrit mısır tohumu ıslah çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bitki ıslahı için gerekli makine ve ekipman satın alımları ile alt yapı eksiklikleri tamamlanacaktır. Temin edilecek hatlar melezlenecek ve her yıl eklenen yeni hatlar ve yapılacak melezlemelerle sürekliliği sağlanacaktır. Böylece fikri mülkiyet hakları kendisine ait hibrit mısır tohumu üretimini gerçekleştirip ticarileştirecektir. Tohumculuk sektöründeki tekelleşme eğilimine karşılık rekabet ortamı teşvik edilirken, çiftçilerin uygun fiyatlara yeni tohum çeşitlerine erişimi ve birim alandan elde edilen gelir artışı desteklenecektir.
Sektör	01 Dikim için bitki yetiştirilmesi
Projenin Amacı	Mısır tohumunun ıslahı ile yerli firmaların rekabet güçlerinin artırılması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Mısır ürünü geniş kullanım alanına sahip olması nedeniyle önemli bir üründür. Tarımsal üretimin yanı sıra yem, nişasta ve nişasta bazlı şekerler ile gıda sektöründe ve son yıllarda biyoyakıt üretiminde kullanılmaktadır. Türkiye’de 2022-2023 yılında mısır üretimi 6,75 milyon ton iken tüketim 9 milyon ton civarındadır. Üretim açığı ithalat ile karşılanmaktadır. Üretimde kullanılan mısır tohumlarında hakim çeşitler, ıslahı yurt dışında çok uluslu şirketler tarafından yapılmış olanlardır. Dünyada geleneksel ıslah yöntemleri ile hibrit üretimi ilk yapılan ve ardından biyoteknolojideki gelişmelerin ilk kullanıldığı bitki olması sebebi ile; rekabetçi bir çeşit ıslahı uzun yıllar ileri teknoloji gerektiren araştırma geliştirme çalışmaları sürdürebilecek girişimler gerekmektedir. Trakya Bölgesinde bulunan her 3 tohumculuk kuruluşundan 1 tanesinin araştırmacı kuruluş olması ve tohumculuk kuruluşlarının örgütlü hareket etme kabiliyeti ile Trakya Bölgesi böyle bir girişime ev sahipliği yapabilecek bir potansiyel sunmaktadır. Tohum sektöründe bitki ıslah programlarının önemi ve eksikliği gerek ulusal düzeyde gerçekleştirilen çalışmalarda gerekse Trakya Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan sektör analizinde dikkat çekmektedir. Trakya Bölgesinde tarım sektöründe verimlilik; işletme büyüklüklerinden kullanılan tohum, sulamadan teknoloji kullanımına, zararlı mücadelesinden depolama imkânlarına kadar çeşitlilik gösteren, iklim şartları gibi bir kısmı kontrol edilemeyen çok sayıda değişkene bağlıdır. Havza bazlı değişkenler gözetilerek yapılan yerli tohum ıslah çalışmaları tarımda verimliliği ve katma değeri arttıracığından bölge için önem arz etmektedir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	20 dönüm üzerinde tohum işleme tesisi kurulması ve mısır ıslah bahçesi oluşturulması
Proje Yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama Yeri	Edirne İli Merkez İlçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	900.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 5 kişi
Proje Uygulama Süresi	24 ay

Projenin Hedef Kitlesi	32 yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu, 10 ticaret borsası, 1 üniversite, tohum yetiştiricileri, çiftçiler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	2. Açlığa son 8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 1: Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir. Tedbir 6: Tohumculuk sektörü geliştirilecektir.

KÜNYE 6

Proje Adı	Protein Tozu İmalatı
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Öneri yatırım çerçevesinde peynir altı suyunun işlenerek konsantre toz ürün haline getirilecek, protein tozu belirli rasyo ve karışımlarla nihai tüketicinin kullanımına sunulacaktır.
Sektör	10 Gıda Ürünleri İmalatı
Projenin Amacı	Sporcu beslenmesi sektöründe ülkemizin ihracat kapasitesinin geliştirilmesi ve bölgede yaygın olarak faaliyet gösteren süthane ve peynir işletmelerinin proses atıklarının katma değerli ürüne dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Sporcu gıdası olarak nihai tüketime sunulacak ürün liyofilizasyon teknolojisi ile elde edilen sebze ve meyve kaynaklı biyoaktif maddelerle zenginleştirilecektir.
Projenin Bölge İçin Önemi	İl gerek bölge planında gerek diğer üst ölçekli planlarda tarımsal üretim ve tarımsal sanayi fonksiyonu çerçevesinde gelişim vizyonu ortaya koymaktadır. Sektörün bölgede yer alan işletmelerle geliştireceği simbiyoz ilişkisi sürdürülebilir ekonomik büyüme ve döngüsel ekonomi açısından da önem arz etmektedir. 2019 TÜİK verilerine göre Edirne ilinde toplam süt üretimi 262 bin ton seviyesindedir. Aynı dönem içerisinde Kırklareli ilinde 212 bin ton, Çanakkale ilinde 355 bin tonluk süt üretimi gerçekleşmiştir. TOBB sanayi veritabanına göre söz konusu üç ilde peynir ve lor imalatında 75 firma faaliyet göstermektedir. Edirne ilinin ihracat potansiyeli yüksek bir konumda yer alması ve ilde oluşan yeni sanayi alanlarının ortaya çıkardığı yatırım potansiyeli bahse konu yatırım için uygun bir zemin yaratmaktadır. Öneri yatırım ildeki tarım-sanayi entegrasyonunun üretim değer zincirini tamamlayacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	2.000 ton/yıl 10.000 m2 kapalı alan
Proje Yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama Yeri	Edirne ili Uzunköprü ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	4.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 30 kişi
Proje Uygulama Süresi	12 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Genç işsizler

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları ile
İlişkisi****12. Sorumlu Üretim ve Tüketim****Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 1: Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması
Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.

KÜNYE 7⁶

Proje Adı	Dondurulmuş Su Ürünleri İşleme Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Edirne ili Enez ilçesinde olta balıkçılığı ile mahsul edilen deniz ürünleri ile iç sulardaki tatlı su balıkları soğuk depolarda şoklanarak dondurulmuş nihai ürün olarak işlemeye hazır hale getirilecektir.
Sektör	10 Gıda Ürünleri İmalatı
Projenin Amacı	Proje ile Edirne ilinde su ürünleri üretiminin geliştirilmesi, güvenilir gıdaya erişimin kolaylaştırılması, istihdamın artırılması ve kırsaldan kente göçün azaltılması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Projenin uygulama yeri olarak seçilen Edirne ilinde köy nüfusu sürekli azalırken şehir nüfusu artış göstermektedir. İlin özellikle Enez ilçesinde imalat sektörünün sınırlı olması, özellikle düşük vasıflı kesimi düzenli gelir elde edebilecekleri iş imkânlarından yoksun bırakmaktadır. Kurulacak tesis, yerel halk için istihdam olanağını artıracak ve gelirlerinin artmasını sağlayacaktır. 2023 TÜİK verilerine göre Edirne ilinden 6.472.408 dolarlık su ürünleri ihracatı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu rakam 2013 yılında gerçekleşen 1.468.050 dolarlık ihracatın 4,4 katına tekabül etmektedir. Komşu ülkelere gerçekleştirilen ihracat sevkiyatlarında ana çıkış güzergahı işlevinde olan Kapıkule Gar Gümrüğünde 2024-2025 kamu yatırım programı çerçevesinde gerçekleştirilen modernizasyon çalışmaları, istasyon gümrüğündeki elleçleme kapasitesini artırarak ilin söz konusu sektörde ihracat kapasitesini artıracaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Yıllık 1.200 ton üretim 5000 m2 kapalı alan
Proje Yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama Yeri	Edirne ili İpsala ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	2.500.000 ABD Doları (2024 fiyatlarıyla)
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 35 kişi
Proje Uygulama Süresi	12 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Enez ilçesinde ikamet eden düşük gelir grupları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	10. Eşitsizliklerin Azaltılması

⁶ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 1: Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması
Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.

KÜNYE 8

Proje Adı	Ceviz İşleme Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Öneri yatırım kapsamında kabuklu cevizlerin ayrıştırılarak ceviz içlerinin paketlenmesi hedeflenmektedir. Paketlenmiş nihai ürün iç piyasada nihai tüketiciye sunularak bölgenin gelir kaynakları çeşitlendirilecektir.
Sektör	10 Gıda Ürünleri İmalatı
Projenin Amacı	Yatırım çerçevesinde çeltik tarımına elverişli olmayan arazilerde ürün çeşitliliği sağlanması ve ülkemizin net ithalatçı olduğu bir ürün olan cevizin üretimini tetikleyici yatırımlarla dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Son yıllarda Edirne ili Uzunköprü ve İpsala ilçelerinde ceviz ekimi yaygınlaşmaya başlamıştır. TÜİK verilerine göre 2023 yılı itibarıyla ilde 3.421 ton ceviz üretimi bulunmakla beraber 356.849 adet henüz ürün vermeyen genç ağaç bulunmaktadır. Buna göre önümüzdeki 5 yıl içinde ildeki üretim miktarının 10.000 tonu aşması beklenmektedir. Üretilen ürünler kabuklu bir şekilde paketlenerek pazarlanmaktadır. Tarımsal üretimde çeşitliliğin ve katma değer artırılması, olası negatif iklim etkilerine karşı bölgenin direncini artıracak, tarımsal üretim desenini çeşitlendirecek ve ürün bazlı arz şoklarının yaratacağı etki sınırlandırılacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Yıllık 100 ton 5000 m2 kapalı alan
Proje Yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama Yeri	Edirne ili Uzunköprü ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	2.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 20 kişi
Proje Uygulama Süresi	12 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Edirne İli Uzunköprü ve İpsala ilçelerinde ceviz üretimi ile uğraşan üreticiler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	10. Eşitsizliklerin Azaltılması
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 1: Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.

KÜNYE 9

Proje Adı	Fonksiyonel Köpek Maması Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Proje çerçevesinde ilde köpek maması imalatı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Yeşil bir teknoloji olan liyofilizasyon yöntemiyle elde edilen ve Türkiye'nin net ithalatçı olduğu vitamin/provitamin grubu katkılara muadil içerikler ürün rasyolarında kullanılacaktır. Bu hammadde-lerin atık materyalleri sürdürülebilir şekilde köpek mamasında kullanılmak üzere liyofilize edilecek olup, hali hazırda ülkemizde üretimi olmayan yüksek katma değere sahip ürün üretimi sürekliliği sağlanarak üretilecektir. Bu proje, sürdürülebilirliği teşvik ederek gıda israfını azaltırken, atık ürünlerin besin değerini koruyarak yeniden değerlendirilmesini sağlamaktadır. Tesisin gerek bölge ile gerekse komşu ülkelerle geliştireceği tedarik ve pazar ilişkisi göz önünde bulundurularak yatırım ölçeğinin yüksek kapasitede olması öngörülmüştür.
Sektör	10 Gıda ürünlerinin imalatı
Projenin Amacı	Proje ile ilgili ürün kaleminde dış bağımlılığın azaltılması, hayvancılıkla istigal eden çiftçilerin gelirlerinin artırılması, sebze/meyve atıklarının liyofilizasyon yöntemi ile girdi olarak kullanılarak döngüsel ekonomiye katkı sunulması, hayvancılığın terk edilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Edirne hayvan maması sektörü özelinde tahıl ve hayvansal ürünler göz önünde bulundurulduğunda temel girdilerin üreticisi konumundadır. 2019 TOBB verilerine göre Trakya Bölgesinde bulunan 11 borsada gerçekleşen işlem hacimleri Türkiye genelindeki 113 borsa işlemleri içerisinde %5,9'luk kısma tekabül etmektedir. 2023 verilerine göre Edirne Ticaret Borsasında 9501 tonluk canlı büyükbaş ve küçükbaş hayvan satışı ve 1800 ton karkas et satışı gerçekleşmiştir. Ayrıca öneri yatırım konusu, bölge planında ve diğer üst ölçekli planlarda il için önerilen tarımsal sanayi eksenli gelişim vizyonu ile paralellik arz etmektedir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	100.000 ton/yıl 40.000 m2 kapalı alan
Proje Yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama Yeri	Edirne ili Süloğlu ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	5.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 150 kişi
Proje Uygulama Süresi	12 ay
Projenin Hedef Kitleleri	Kırsalda hayvancılıkla uğraşan ve ekonomik olarak zorlukla hayvancılık işletmesini sürdüren aileler Genç işsizler

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları ile
İlişkisi**

8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 1: Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması
Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.

KÜNYE 10

Proje Adı	Pirinç Gevreği Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Öneri yatırım konusu kavuzundan ayrılmış pirincin çeşnilendirilerek pirinç patlağı/gevreği formunda nihai tüketiciye sunulmasını içermektedir. Ürün paketlenerek iç ve dış pazarlarda nihai ürün olarak satışa sunulacaktır. Söz konusu yatırım için kurutma ve paketleme hatları ihtiva eden bir imalat tesisi kurulacaktır.
Sektör	10 Gıda ürünlerinin imalatı
Projenin Amacı	Proje ile tarıma dayalı gıda sanayiinde katma değer artışı sağlanması hedeflenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	İl gerek bölge planında gerek diğer üst ölçekli planlarda tarımsal üretim ve tarımsal sanayi fonksiyonu çerçevesinde gelişim vizyonu ortaya koymaktadır. Edirne ili Türkiye genelinde gerçekleştirilen çeltik tarımının %41'lik bölümünü tek başına karşılamaktadır. Elde edilen ürünün katma değerli ürünlere dönüştürülerek ekonomiye kazandırılması il öncelikleri açısından önem arz etmektedir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Yıllık 5.000 ton 5.000 m2 kapalı alan
Proje Yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama Yeri	Edirne ili İpsala ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	4.500.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 15 kişi
Proje Uygulama Süresi	12 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Ürün çeşitlendirerek rekabet gücünü artırma ihtiyacı duyan çeltik işletmeleri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	8.İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 1:Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması Hedef 1.1: Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamının iyileştirilecektir.

KÜNYE 11

Proje Adı	Perinthos Antik Kenti Bazilikasının Üst Örtü Projesi
Proje Konusu	Kültür ve Tarih Turizmi
Projenin Özeti	Proje kapsamında Trakya'nın tarihi açıdan önemli bir destinasyonu olan Tekirdağ ili Marmaraereğlisi ilçesindeki Perinthos-Herakleia Antik Kenti'nin mozaiklerinin dış etkenlere karşı korunması için bazilikanın üstünün kapatılarak koruma altına alınması sağlanacaktır. Bu sayede Trakya Bölgesi açısından önemli bir arkeoloji alanı muhafaza edilmiş ve turizme açılma aşamasında kayda değer bir yol kat edilmiş olacaktır.
Sektör	91 Kütüphaneler, arşivler, müzeler ve diğer kültürel faaliyetler
Projenin Amacı	Geçmiş MÖ 600'lü yıllara dayanan ve Roma Medeniyetinin önemli liman kentlerinden birisi olan Perinthos-Herakleia Antik Kenti Trakya turizminin başat destinasyonlarından biridir. Söz konusu antik kentteki bazilika, MS 6. yy başlarında yapılmış olup Roma Dönemi mozaikleri ve zemin döşemelerine ev sahipliği yapmaktadır. Gerek taban mozaığının büyüklüğü gerekse dönemi için önemli bir bazilika olması itibarıyla tarihi ve turizm değeri yüksek bir eserdir. Proje kapsamında özellikle antik kente ait bazilikanın korunmasına yönelik yapılacak çalışmalar ile bu alanın turizme açılması ve bölge turizmine katkı sağlanması amaçlanmaktadır
Projenin Bölge İçin Önemi	Perinthos Antik Kenti Roma İmparatorluğunda Trakya eyaletinin başkentliğini yapmış olup, yöredeki medeniyete ışık tutması yönüyle tarihsel olarak bölge açısından büyük öneme sahiptir. Antik kent aynı zamanda yörenin turizm potansiyelini sadece yaz mevsimi aralığından çıkararak 12 aya çıkarabilme hüviyetine sahiptir. Antik kentin bulunduğu Marmaraereğlisi ilçesi Tekirdağ merkeze 38, Silivri'ye 35, İstanbul'a 90 km. uzaklıkta olup hem İstanbul hem de Trakya bölgesinden turist çekmektedir. Yaz aylarında Marmaraereğlisi'nin nüfusu 300.000'i bulmaktadır. 2023 yılı verilerine göre Tekirdağ ilinde geceleme sayısı 488.713 olarak gerçekleşmiştir. İstanbul için ise 2023 yılı geceleme sayısının 29.748.418 olduğu görülmektedir. Bu veriler antik kentin turizm potansiyelinin azımsanmayacak düzeyde olduğunu resmetmektedir. Bu çerçevede söz konusu projenin hayata geçmesi bölgenin kültür ve tarih turizminden hak ettiği payı almasına katkı sunacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Bazilika 55x35 metre ölçülerindedir.
Proje Yürütücüsü	İlgili kamu kurumu
Uygulama Yeri	Tekirdağ - Marmaraereğlisi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	1.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 5 kişi
Proje Uygulama Süresi	36 ay
Projenin Hedef Kitle	Trakya Bölgesini ve özellikle Tekirdağ'ı ziyaret eden yerli ve yabancı turistler

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları İle
İlişkisi**

11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması
Hedef 2.1: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/potansiyel destinasyonların alt ve üst yapıları geliştirilecektir.

KÜNYE 12

Proje Adı	Kamp-Karavan Alanları ve Rotası Oluşturulması Projesi
Proje Konusu	Kamp ve Karavan Turizmi
Projenin Özeti	Son yılların popüler alternatif turizm çeşitlerinden birisi olarak ön plana çıkan kamp ve karavan turizmi kapsamında üç ilde gerçekleştirilecek altyapı çalışmaları ile uygun alanlar oluşturulacaktır. Söz konusu alanlar, mevcut alanlar ile beraber ele alınarak bir kamp karavan rotasına dönüştürülecektir. Orta ve uzun vadede bu rotanın ulusal ve uluslararası rotalara entegre edilmesi planlanmaktadır. Oluşturulacak yeni alanlarda düzenlenen rota ile birlikte yerli ve yabancı turistlere uluslararası standartlarda, daha nitelikli hizmet verilecektir.
Sektör	55 Konaklama
Projenin Amacı	Proje, kamp ve karavan turizmi dalında bütünleşik bir yapıyı bölgeye entegre etme adına kamp karavan rotasının oluşturulmasını amaçlamaktadır. Projenin amaçlarından bir diğeri bölgenin alternatif turizm faaliyetlerine uygunluğunu kamuoyuna tanıtmaktır. Oluşturulacak kamp karavan alanlarında turistlere nitelikli bir hizmet sunumunun yapılacağı olması ile bölgeye gelen turist harcama miktarı ve konaklanan gün sayısında artış amaçlanmaktadır. Ayrıca alternatif turizme yönelik bu projenin hayata geçmesi ile bölgenin turizm gelirlerinin artırılması da amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Covid-19 pandemisi ile birlikte tatil alışkanlıklarında meydana gelen değişimler kamp-karavan turizmine yönelik talebi artırmıştır. Trakya Bölgesi'nin kamp ve karavan turizmine uygun nitelikleri bulunmaktadır. Marmara'nın yanı sıra hem Karadeniz hem de Ege Denizi ile bağlantısı olan Trakya bölgesi; uzun sahilleri, zengin bitki örtüsü, fiziki yapısı, doğal güzellikleri ve tabiat parkları ile kamp karavan alanları için çok sayıda alternatif sunmaktadır. Trakya bölgesinde Kırklareli iline bağlı Pınarhisar, Vize, Demirköy ilçeleri, Tekirdağ'a bağlı Şarköy, Saray, Süleymanpaşa ve Çorlu ilçeleri ile Edirne merkez ve Keşan-Enez ilçeleri kamp-karavan alanlarının yer aldığı başlıca lokasyonlar olarak dikkat çekmektedir. Projenin üçayağından birini Edirne iline bağlı Enez ile İpsala ilçelerini kapsayan Gala Gölü Milli Parkı oluşturmaktadır. Enez ilçe merkezine 10km. uzaklıkta bulunan milli park, 6.087 hektarlık alanda zengin faunası, doğa yürüyüşleri ve kuş gözlemciliğine fırsat tanıyan özellikleri ile dikkat çekmektedir. Enez ilçesinin yaz mevsimindeki nüfusunun 50.000 seviyesine çıktığı düşünüldüğünde (ilçenin TÜİK verilerine göre 2023 yılı nüfusu 10.625) gerçekleştirilecek kamp-karavan alanının önemi daha fazla ortaya çıkmaktadır. Projenin ikinci ayağında yer alan Kırklareli'nin Demirköy ilçesinin turistik beldesi İğneada (TÜİK 2023 verilerine göre nüfusu 2874'dür.) yaklaşık Karadeniz kıyısında 22 km. uzunluğunda sahile sahiptir. Yaz mevsiminde günlük ortalama 10.000 kişiyi ağırlamakta olan belde, hem temiz kumsalları hem de yanı başındaki Longoz Ormanları ile kamp-karavan turizmine ilgi duyan herkese hitap etmektedir. Bu nedenle proje bu yöredeki ihtiyaca da cevap verecek niteliktedir. Projenin üçüncü ayağını ise Tekirdağ ili Saray ilçesi sınırlarında Karadeniz kıyısında Istranca Dağlarının eteklerinde konumlanan Çamlıköy (Kastro) Milli Parkı oluşturmaktadır. 45,1 hektar büyüklüğündeki alan hem denize kıyısı olması ve Bahçeköy deresinin Karadeniz'e döküldüğü yerde kayak ile gezinti imkanı sunması hem de yapraklı orman alanı ve zengin bitki örtüsü ile kamp-karavan turizmi için eşsiz bir alternatif hüviyetindedir. Proje barındırdığı lokasyonlar ile bölgenin alternatif ve eko turizm alanlarında gelişmesi adına büyük önem taşımaktadır. Bunun yanında projenin üç ili de kapsayacak olması, projenin sadece bir il için değil bölgenin tamamı açısından bir katma değer yaratmasını beraberinde getirecektir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Her üç il için: - 50'şer adet çadırli kamp alanı - 30'ar adet karavan kamp alanı - 10'ar adet glamping ünitesi Toplamda 150 adet çadırli kamp alanı, 90 adet karavan kamp alanı, 30 adet glamping ünitesi kurulması planlanmaktadır.

Proje Yürütücüsü	İlgili kamu kurumu
Uygulama Yeri	TR 21 Trakya Bölgesi (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Tekirdağ: Saray / Çamlıkoy Kırklareli: Demirköy / İğneada Edirne: Enez / Gala Gölü
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	3.150.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 15 kişi
Proje Uygulama Süresi	36 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Kamp karavan turizmine meraklı, yurt içi ve yurt dışı turistler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması Hedef 2.1: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/ potansiyel destinasyonların alt ve üst yapıları geliştirilecektir.

KÜNYE 13

Proje Adı	Saros Körfezi Konaklama Tesisi Projesi
Proje Konusu	Konaklama Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Proje kapsamında Edirne ili Keşan ilçesine bağlı Danişment köyünde bölgenin hem konaklama sorununu azaltacak hem de yörenin turizm gelirlerini 12 aya yayacak; deniz, dalış ve kongre turizmi türlerini özendirecek 5 yıldızlı bir otel yatırımının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
Sektör	55 Konaklama
Projenin Amacı	Saros Körfezi, 2006 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile Kültür Turizm Koruma ve Gelişme Bölgesi ilan edilmiştir. Körfez, 144 çeşit balık, 78 tür deniz bitkisi ve 34 tür süngere ev sahipliği yapmasıyla su altı etkinlikleri meraklıları tarafından büyük ve doğal bir akvaryum olarak nitelendirilmektedir. Saros Körfezi kıyıları her yaz yüz binlerce yerli ve yabancı turisti deniz turizmi, eko turizm ve dalış turizmi maksadıyla ağırlamaktadır. Saros Körfezine kıyısı olan Keşan ve Enez ilçelerinde 2023 yılında yerli ve yabancı turistlerin toplam geceleme sayısı 373.447'dir. Buna karşın bölgenin potansiyeli bunun çok üzerindedir. Geceleme sayısının artmasının önündeki temel engel bu bölgedeki turizm tesisleşme oranının oldukça düşük olmasıdır. Hayata geçecek bu 5 yıldızlı otel sayesinde bölgenin turizm altyapısının güçlendirilmesi mümkün olacağı gibi, alternatif turizm faaliyetlerinden elde edilecek gelir artmış olacaktır. Tesis aynı zamanda Trakya bölgesinin turizm faaliyetlerinin çeşitliliğinin tanıtılması bakımından da katkı sağlayabilecektir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Saros Körfezi Trakya bölgesinin turizm potansiyeli açısından en önemli konumları arasında yer almaktadır. Bununla birlikte proje kapsamında önerilen nitelikte bir tesise sahip değildir. Konaklama açısından beş yıldızlı bir tesisin hizmete girmesi yörenin turist sayısını ve elde edilecek turizm gelirini büyük oranda artıracaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Zemin+3 katlı, 13.500 m2 kapalı alana sahip 47.850,64 m2'lik arazide kurulacak 5 yıldızlı turistik otel.
Proje Yürütücüsü	İlgili kamu kurumu
Uygulama Yeri	Edirne / Keşan / Danişment
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	11.600.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 73 kişi

Proje Uygulama Süresi	24 ay
Projenin Hedef Kitle	Deniz, dalış ve kongre turizmi amaçlı yerli ve yabancı turistler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	8. İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme 11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması. Hedef 2.1: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/potansiyel destinasyonların alt ve üst yapıları geliştirilecektir.

KÜNYE 14⁷

Proje Adı	Edirne İli Konaklama Tesisi Projesi
Proje Konusu	Konaklama Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Proje kapsamında Edirne ilinin turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve konaklama ihtiyacının giderilmesi amacıyla yaklaşık 6 bin m ² 'lik bir arazide 125 odadan oluşan 5 yıldızlı bir otelin inşa edilerek hizmete sokulması planlanmaktadır. Söz konusu tesis içereceği toplantı ve konferans salonlarının yanı sıra spa ve spor merkez ile çok amaçlı bir yaşam merkezi hüviyetine sahip olacaktır.
Sektör	55 Konaklama
Projenin Amacı	Hizmete girecek 5 yıldızlı otel tesisi ile Edirne ilinin turizm potansiyelinin çok daha güçlü bir şekilde değerlendirilmesi mümkün olacaktır. Kente farklı amaçlar ile gelen yerli ve yabancı turistlerin nitelikli konaklama ihtiyaçlarının karşılanabilecek olması mümkün hale gelecektir. Projenin bir başka amacı kenti ziyaret eden turistlerin geceleme sayılarının artırılmasıdır. Bu sayede proje, Trakya Bölgesinin turizm destinasyonu olarak gününbirlik ziyaret edilecek lokasyon kimliğinin kırılmasına hizmet edecektir. Otelin içinde yer alacak toplantı ve konferans salonları Edirne ilinin kongre başta olmak üzere farklı etkinliklere daha yoğun şekilde ev sahibi olabilesini de orta ve uzun vadede mümkün kılacaktır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Edirne, Osmanlı İmparatorluğu'na İstanbul'dan önce başkentlik yapmış ve Balkan savaşlarının yaşandığı bir coğrafya üzerinde bulunmakta olup, dünyada metrekare başına düşen tarihi eser bakımından önde gelen şehirler arasında yer almaktadır. Edirne Kültür, Gastronomi, Doğa, İnanç, Alışveriş ve Sağlık Turizmi açısından yerli ve yabancı birçok turisti ağırlarken festivalleri ile yine söz konusu turistlerin ilgisini çekmektedir. Edirne her yıl artış gösteren yerli ve yabancı ziyaretçi sayısı ile ülkemizin en çok ziyaret edilen 3'ncü şehri olmayı başarmıştır. (İstanbul ve Antalya'nın ardından). TÜİK istatistiklerine göre, 2019 yılı boyunca Edirne, yüzde 7,15 artışla, 4 milyon 348 bin yabancı turist girişinin sağlandığı önemli bir destinasyon olmuştur. Kur paritesindeki değişimler nedeniyle Türkiye'deki gıda ve tekstil fiyatları sınır ülkelerinde yaşayanlar için avantajlı hale gelmiş, Edirne başta olmak üzere, Tekirdağ ve Kırklareli'ne alışveriş amacıyla milyonlarca turist akın etmiştir. TÜİK verilerine göre 2019, 2020 ve 2021 yıllarında Türkiye'ye en çok turist gönderen ülkeler listesinde Bulgaristan, İngiltere'yi geride bırakarak Rusya ve Almanya'dan sonra üçüncü olmuştur. 2022 yılında ise alışveriş amacıyla gelenlerin sayısının büyük artış göstermesiyle Bulgaristan, Rusya'nın ardından ikinci sıraya yerleşmiştir. 2024 yılında Edirne'ye hava, demir, kara ve deniz yolu ile toplam 4.715.580 yabancı giriş yapmış olup, 4.694.216 kişi ile ağırlıklı olarak kara yolu tercih edildiği anlaşılmaktadır. İl merkezi bünyesinde bulunan Kapıkule sınır kapısı dünyanın ikinci en yoğun ve Avrupa'nın ise en yoğun kara yolu sınır kapısı konumundadır. 2019-2023 döneminde Türkiye'de en fazla kullanılan sınır kapısı 12 milyon araçla Kapıkule olmuştur. Bu görünümün il merkezinde meydana getirdiği ticari gelişim, sağlık sektöründe üretilen hizmetlere yönelik taleplerin de artışına sebebiyet vermiştir. Edirne ili sağlık turizmi açısından sınır kapılarına da yakınlığı nedeniyle yüksek potansiyel taşımaktadır. Bölgedeki gelişmiş sağlık altyapısı, fiyat avantajı ve nitelikli hekimlerin görev yapması kendi ülkelerinde sağlık bulmakta zorlanan yabancıları Trakya'ya yönlendirmektedir. Sağlık Bakanlığı verilerine göre 2023 yılı Edirne sağlık turisti sayısı 1313 olup, turistin sağlığı sayıları (tatil veya iş için gelen ve başına gelen acil sağlık problemi için çözüm arayan turist) ise 23074 olarak tespit edilmiştir. Gelen hastaların ve refakatçilerinin konaklaması için nitelikli tesislere ihtiyaç duyulmaktadır. 2022 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, Edirne genelinde Bakanlık İşletme ve Belediye Belgeli olarak 130 tesis, 10 bin 222 yatak kapasitesi bulunmaktadır. 2023 yılı verilerine göre Edirne'de Turizm İşletme Belgeli konaklama tesislerinde - Geceleme sayısı yerli ve yabancı turist toplam 1.133.957 olmuştur. Edirne ilinin gerek sağlık turizmi, gerekse kültür, gastronomi, doğa, inanç, alışveriş turizmi açısından potansiyeli düşünüldüğünde konaklama yapılacak otel sayısının ve kalitesinin artırılması gerekliliği Edirne İl Turizmi Master Planı 2022-2030'da yer bulmuştur.

⁷ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

	Trakya Bölgesi yerli ve yabancı turistlere farklı turizm dallarında olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda kültür, doğa, deniz ve gastronomi turizmde ön plana çıkan türler olarak görülmektedir. Bölgede turistlerin kalış ve konaklama sürelerini artırmaları turizmden alınan payı artıracaktır. Bu sebeple konaklama tesislerinin kalitesinin artmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Söz konusu projeye konu olan otel yatırımı bu açığı kapatma açısından önemli bir rol üstlenmiş olacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	6.000 m2'lik bir arazi üzerinde inşa edilecek otelin 9.775 m2 olarak planlanan kapalı alanında 125 oda, 2 adet restoran ve 3 adet toplantı salonunun yanı sıra açık havuz ile açık ve kapalı otoparklar yer alacaktır.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Edirne
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	12.600.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 73 kişi
Proje Uygulama Süresi	15 Ay
Projenin Hedef Kitlesi	Edirne'yi ziyaret eden yerli ve yabancı turistler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması Hedef 2.1: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/ potansiyel destinasyonların altyapıları ve üstyapıları geliştirilecektir.

KÜNYE 15⁸

Proje Adı	Özel Hastane Yatırımı
Proje Konusu	Sağlık Hizmetleri
Projenin Özeti	Proje kapsamında Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde sağlık hizmetlerinin niteliklerinin artırılması ve sağlık turizmi potansiyelinin değerlendirilmesine hizmet edecek düzeyde 75 yataklı bir özel hastanenin inşa edilerek hizmete girmesi öngörülmektedir.
Sektör	86 İnsan sağlığı hizmetleri
Projenin Amacı	Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde 75 yataklı bir hastanenin hizmete girmesi ile bölgedeki hastanelerin hasta yükünün azaltılması, tam kapsamlı ve nitelikli bir sağlık hizmetinin sağlanması, sağlık turizmi faaliyetlerine katkı sunulması ve hastanenin getireceği istihdam fırsatları aracılığı ile farklı profillerde iş fırsatlarının ortaya çıkması hedeflenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Tekirdağ'ın İstanbul'a yakınlığı ve sağlık turizmi faaliyetlerinin de yarattığı hareketlilik ile Çorlu'da hastane yatak kapasitelerinin tam doluluğa yılın birçok döneminde ulaşmaya başladığı görülmüştür. 2019 yılı sağlık istatistiklerine göre, Tekirdağ'da yatak devir hızı 66,3, yatak devir aralığı ise 1,8 gündür. Bu rakamlar Tekirdağ'da yüksek bir doluluk oranı ve hasta sirkülasyonu na işaret etmektedir. Bu durum sağlık hizmetlerinin sunumunda süreklilik problemini gündeme getirmektedir. Bu bağlamda Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde hizmete girecek donanımlı bir hastane sağlık hizmetlerinin ihtiyaç duyan tüm kesimlere belirli bir kalitede sunulmasını sağlayacak ve sağlık turizmi hareketliliğinin canlı tutulmasına imkan verecektir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	3.000 m2'lik bir arazi üzerinde inşa edilecek hastanenin 8.225 m2 olarak planlanan kapalı alanında toplam 75 oda bulunacak olup, hastane 11 kat olarak planlanmıştır.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ - Çorlu
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	7.400.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 230 kişi
Proje Uygulama Süresi	12 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Trakya bölgesinde yaşayan vatandaşlar Bölgeyi sağlık turizmi amacı ile ziyaret eden yerli ve yabancı hastalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	3. Sağlık ve Kaliteli Yaşam

⁸ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması
Hedef 2.2: Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.

KÜNYE 16⁹

Proje Adı	Kırklareli İli Agro Turizm Konaklama Tesisi Yatırımı
Proje Konusu	Konaklama Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Proje kapsamında Kırklareli iline bağlı Vize ilçesinde 35 dönümlük arazi üzerine üç yıldızlı ve 40 oda kapasitesinde bir butik otel inşa edilmesi planlanmıştır. Söz konusu tesis tarım ve kümes bölümlerinin yanı sıra barındıracağı aktivite alanları eşliğinde başta agro olmak üzere imkan sunacağı alternatif turizm faaliyetleri ile misafirlerini ağırlayacaktır.
Sektör	55 Konaklama
Projenin Amacı	Hizmete girecek butik otel tesisi ile yöredeki agro turizm potansiyelinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Yöresel değerlerin ve yerel kültürün turizm faaliyetleri ile harmanlanmasıyla söz konusu tesis bölgenin tanıtımına katkı sunacaktır. Kenti ziyaret eden turistlerin geceleme sayılarının artırılması ve butik otelin agro turizm niteliği ile yerel halka istihdam fırsatı sunması projenin diğer hedefleridir. Atıl durumdaki kadın işgücünün bu proje ile istihdama katılacak olması kırsal kalkınmanın sağlanması ve göçün azaltılması amaçlarını da besleyecek bir unsurdur.
Projenin Bölge İçin Önemi	Trakya, sahip olduğu doğal güzellikler, zengin kültürel motifler ve lezzetli mutfağı ile yerli ve yabancı ziyaretçilerine doğa, kültür ve gastronomi gibi farklı turizm dallarında hitap edebilme niteliğine sahip bir bölgedir. Kırklareli ili ise, Bölgede turizm alanında hızlı bir gelişim göstermektedir. 2023 yılında toplam Kırklareli’de turizm işletme belgeli konaklama tesislerinde 243.561 geceleme sayısına ulaşılmıştır. Bu rakam 2022 yılında ise 159.076 olarak gerçekleşmiştir. Kırklareli’de 1 yıllık süreçte geceleme sayısında önemli bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Neolitik tarihi geçmişe sahip olan Kırklareli iline bağlı Vize ilçesi, Trakya’ya adını veren Trak kabileleri için önemli bir yerleşim yeri olmuştur. Tarihi önemi ve sahip olduğu arkeolojik zenginlikler Vize’yi bir turizm destinasyonu haline getirmiştir. Proje kapsamında Vize’de hizmete girecek butik otel çiftçilik, küçük ölçekli gıda üretimi, hayvancılık ve çeşitli eğitsel ve sosyal deneyimleri içeren agro turizm faaliyetlerinin bölgede tanıtılması ve yoğunlaşması bakımından önem arz etmektedir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	35.000 m2’lik bir arazi üzerinde inşa edilecek otelde 40 oda, kümes ve tarım alanları, iki ayrı atölye, yöresel ürün satış birimi, kır lokantası ve 100 araçlık otopark yer alacaktır.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Kırklareli-Vize
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	2.165.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 10 kişi

⁹ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

Proje Uygulama Süresi	12 Ay
Projenin Hedef Kitle	Trakya bölgesini ziyaret eden yerli ve yabancı turistler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması Hedef 2.2: Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.

KÜNYE 17

Proje Adı	Trakya'da Sağlık Turizmi Kümelenmesi (HİSER) Projesi
Proje Konusu	Sağlık Turizmi Kümelenmesi
Projenin Özeti	Proje kapsamında yapılan ihtiyaç analizi ile 3 yıllık yol haritası belirlenmiş; danışmanlık ve eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir. Proje, ticaret/alım heyeti organizasyonları ile tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine devam etmektedir.
Sektör	79 Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler
Projenin Amacı	“Trakya'da Sağlık Turizmi Kümelenmesi” projesinin genel amacı bölgenin sağlık turizminde rekabetçi destinasyonlar arasında yer alması ve hizmet ihracatından elde ettiği geliri artırmasıdır. Projenin özel amaçları ve hedefleri şunlardır: 1) Sağlık turizminde hizmet sunan tesisler ve aracı kuruluşların kurumsal kapasitelerinin artırılması 2) Sektör paydaşları arasında iş birliğinin ve kümelenme anlayışının geliştirilmesi 3) Bölgede hizmet ihracatının nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesi
Projenin Bölge İçin Önemi	Trakya Kalkınma Ajansı öncülüğünde başlanan kümelenme çalışmalarıyla bölgedeki yabancı hasta sayıları ciddi bir artış sergilemektedir. Kırklareli, Edirne ve Tekirdağ illerini kapsayan Trakya'da, yetki belgesi alan kuruluş sayısı 64'e çıkmıştır. Bölge sağlık turizminde ülkenin en güçlü kümelerinden birisine ev sahipliği yapmaktadır. Bölgede güçlü hekim kadrosunun kurulmasında Trakya Üniversitesi ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi bünyesinde bulunan tıp fakülteleri kritik rol oynamaktadır. Ayrıca İstanbul'a yakınlık da Trakya'yı hekimler açısından avantajlı hale getirmektedir. Sağlık Bakanlığı verilerine göre yabancı hasta sayıları 2017 yılından bu yana hızlı bir şekilde yükseliş kaydetmektedir. 2017 yılında 3.600 olan yabancı hasta sayısı, 2023'de 42.000'e çıkmış, bu oranda elde edilen gelirler de artmıştır. Diğer bir deyişle Trakya Bölgesi, Türkiye'nin önemli sağlık turizmi destinasyonlarından biri olmaya başlamıştır. Trakya Bölgesi, konumu itibarıyla ülkemizin Avrupa'ya açılan kapısı olduğu için yabancı hastalar açısından da önemli bir cazibe merkezidir. Bu anlamda Balkanlardan karayolu ile gelen binlerce hasta Trakya'daki sağlık kuruluşlarını tercih etmektedir. Ayrıca İstanbul Havalimanı'na yakınlık (araba ile 1,5 saat) Trakya'yı rakip destinasyonların bir adım önüne geçirmektedir. Hasta sayısı arttıkça özel sağlık kuruluşları yatırım yarışına girmiş, bölgedeki sağlık turizmi kümesi güçlenmiş, rekabetin de etkisiyle kurumlar yeni pazarlara açılmaya başlamışlardır. Hali hazırda Balkanların yanı sıra Batı ve Orta Avrupa'dan yabancı hastalar da Trakya'yı tercih etmeye başlamıştır. Bölge hem fiyat hem de kalite açısından yerli ve yabancı rakip destinasyonların önündedir. Bu gelişim sürecinde Trakya Kalkınma Ajansı koordinasyonunda Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği tarafından organize edilen Ticaret Bakanlığı destekli çalışmalar oldukça önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmaları yeni bir aşamaya çekmek, hasta sayılarını katlamak, yeni pazarlara açılmak ve sektöre çarpan etkisi yaratan bir hamle ile müdahale etmek amacıyla HİSER projesine ihtiyaç duyulmaktadır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	-
Proje Yürütücüsü	İlgili STK
Uygulama Yeri	Tekirdağ-Kırklareli-Edirne

Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	3.900.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	-
Proje Uygulama Süresi	3 yıl
Projenin Hedef Kitlesi	Sağlık turizmi yetki belgesine sahip Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği üyesi özel sağlık tesisi, klinik ve sağlık turizmi acenteleri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	3. Sağlık ve Kaliteli Yaşam 8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması Hedef 2.2: Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.

KÜNYE 18

Proje Adı	Kırklareli Özel Hastane Yatırımı
Proje Konusu	Sağlık Hizmetleri
Projenin Özeti	Kırklareli, artan nüfusu ve geniş coğrafi alanı ile bölgede önemli bir yerleşim merkezi olma yolunda hızla büyümektedir. Ancak, mevcut kamu sağlık hizmetleri bölge halkının ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayamamaktadır. Özel hastane yatırımı, sağlık hizmetlerine erişim açısından büyük bir boşluğu dolduracak ve Kırklareli’nde yaşayanların daha kapsamlı ve hızlı sağlık hizmetlerine ulaşmasını sağlayacaktır. Özel hastaneler genellikle belirli alanlarda uzmanlaşmış hizmetler sunmaktadır. Kırklareli’nde kurulacak bir özel hastane, bölgedeki özel sağlık hizmetlerinin kalitesini artırarak, uzmanlaşmış tedavi seçenekleri sunacak halkın ileri tıbbi hizmetler için büyük şehirlere gitme zorunluluğunu azaltacaktır.
Sektör	86 İnsan sağlığı hizmetleri
Projenin Amacı	Proje, Kırklareli’nde yaşayan insanların daha kapsamlı ve hızlı sağlık hizmetlerine ulaşmasını amaçlamaktadır. Özel hastane yatırımı, Kırklareli’nin ekonomik kalkınmasına önemli katkılar sağlama potansiyeline sahiptir. Sağlık sektörü, yüksek katma değerli hizmetler sunarak yerel ekonomiyi canlandırır. Bu yatırımın, bölgedeki hizmet sektörü ve yan sektörlerle (eczaneler, medikal firmalar, lojistik) doğrudan bağlantılı olarak ekonomik hareketliliği artırması hedeflenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Kamu hastaneleri üzerindeki yoğunluk, hastaların uzun bekleme süreleri ile karşılaşmasına yol açabilmekte ve tedavi süreçlerinin etkinliğini olumsuz etkileyebilmektedir. Kırklareli Merkez ilçede özel hastane bulunmaması sebebiyle hastalar, özel sağlık hizmetlerine erişmek için başka şehirlere gitmek zorunda kalmaktadır. Sağlık hizmetlerinin erişilebilirliğinin artırılması için ilde özel hastane kurulması önemli bir ihtiyaç olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte; Kırklareli, Trakya bölgesinde yer alması ve Bulgaristan sınırına yakınlığı nedeniyle sağlık turizmi potansiyeline sahip bir ildir. Özel hastane yatırımı, bu potansiyeli değerlendirebilir ve bölgeyi sağlık turizmi için cazip bir merkez haline getirebilir. Bu yatırım Kırklareli ilinin genel gelişmişlik ve sosyal yaşam kalitesine katkı yapacak ve ilde ciddi şekilde ihtiyaç duyulan bir yatırımdır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	3.000 m2’lik bir arazi üzerinde inşa edilecek hastanenin 10.000 m2 kapalı alanı ve toplam 100 yatak kapasiteli olması planlanmıştır.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Kırklareli ili Merkez ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	10.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 220 kişi
Proje Uygulama Süresi	24 ay

Projenin Hedef Kitlesi	Trakya bölgesinde yaşayan vatandaşlar Bölgeyi sağlık turizmi amacı ile ziyaret eden yerli ve yabancı hastalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	3. Sağlık ve Kaliteli Yaşam
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması Hedef 2.2: Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.

KÜNYE 19

Proje Adı	Diş Protezi Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Tekirdağ ilinde diş protezi konusunda özelleşmiş bir imalat tesisi kurulacaktır. Kurulumu yaklaşık olarak 6 ay sürecek tesisin, 30.000 protez/yıl kapasiteye sahip olması ve yaklaşık 15 istihdam yaratması beklenmektedir.
Sektör	32 Diğer İmalatlar
Projenin Amacı	Diş protez alanında hizmet veren kamu ve özel kliniklerin protez ihtiyacının karşılanmasının yanı sıra, İstanbul'a yakın olan ve sağlık turizminde atılım yapan Tekirdağ'da yatırım ile daha hızlı, düşük maliyetli ve verimli hizmet verilmesi amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Tekirdağ ağız ve diş sağlığı hizmetlerinde bölgesel bir merkez konumundadır. İl, komşu illerden gelen hastalara hizmet vermektedir. Ağırlıklı Çorlu ilçesinde olmak üzere 200 ağız diş sağlığı polikliniği ve muayenehane bulunmaktadır. Türkiye'nin en büyük özel ağız ve diş sağlığı hastanesi de yakın zamanda ilçede hizmete girecektir. Dental sağlık hizmetleri hem iç pazarda hem de dış pazarda önemli katma değer sağlamaktadır. Yatırım neticesinde elde edilen ürünler ithalatı azaltıcı etkisinin yanı sıra, bu alandaki ihracatı yükseltecektir. Sektör dünyada 500 Milyar USD büyüklüğe sahiptir. İstihdam niteliği ve birim ihracat değerinin (ürünün ihracat kg değeri 10.000 USD, Türkiye ortalaması kg başına 1,57 USD dir.) yüksek olması dikkate alındığında bu yatırım hem bölgeye hem de ülkeye katma değer olarak geri dönecektir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	30.000 Protez/Yıl
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Çorlu ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	1.525.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 15 Kişi
Proje Uygulama Süresi	6 Ay
Projenin Hedef Kitlesi	Marmara bölgesinde bulunan diş klinikleri, diş hastaneleri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	3. Sağlık ve Kaliteli Yaşam

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 2: Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde rekabetçiliğin sağlanması
Hedef 2.2: Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.

KÜNYE 20

Proje Adı	Süleymanpaşa Lojistik Merkezi (SELEB)
Proje Konusu	İmalat Sanayine Yönelik Altyapının Geliştirilmesi İhracatın Arttırılması Sürdürülebilir Kalkınma Lojistik Merkezi Kurulumu
Projenin Özeti	Proje kapsamında kurulacak olan SELEB lojistik merkez içerisinde depolama, antrepo, gümrükleme, dış ticaret, elleçleme ve taşımacılık hizmetleri sağlanacaktır.
Sektör	46 Toptan Ticaret
Projenin Amacı	Projeyle, Tekirdağ'ın sahip olduğu limanları başta olmak üzere güçlü ulaştırma altyapısı potansiyellerinin daha verimli kullanılması ve bu sayede oluşacak katma değer ve altyapı imkânlarıyla etkin ve dengeli bir büyümenin sağlanabilmesi hedeflenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Türkiye'nin en büyük konteyner limanı Asyaport ve diğer önemli limanlarından Ceyport Süleymanpaşa'da bulunmaktadır. Asyaport limanının işletmeye alınması ve liman işletmesinin uluslararası bağlantılara sahip olması Tekirdağ için önemli fırsatlar sunmaktadır. Hâlihazırda ilde güçlü karayolu ve demiryolu bağlantıları bulunması, limanların hızla boşaltma doldurma imkânları sunması lojistik açıdan önemli avantajları beraber getirmektedir. Bunun yanında Kuzey Marmara Otoyolunun büyük ölçüde tamamlanmış olması yeni kazanımlar getirmiştir. Yapımı devam eden İstanbul-Edirne hızlı treninin tamamlanması ise Bölgeyi lojistik açıdan bir merkez konumuna getirecektir. Tüm bu gelişmeler sayesinde ortaya çıkan ihtiyaç dolayısıyla Süleymanpaşa ilçesinde limana yakın mesafede uluslararası bir lojistik merkez planlanmıştır. Bölgenin jeostratejik önemi dolayısıyla bu merkezin kurulması, hem sanayinin gelişmesini sağlayacak hem de bölgede işsizliğin azalmasına katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Lojistik merkez toplam alanı: 2.000 dönüm
Proje Yürütücüsü	İlgili kamu kurumu
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Süleymanpaşa İlçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	8.500.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 2000 kişi
Proje Uygulama Süresi	36 ay
Projenin Hedef Kitle	Lojistik sektöründe faaliyet gösteren firmalar Asyaport, Ceyport ve Martaş limanları Trakya Bölgesinde faaliyet gösteren imalat sanayi firmaları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme 9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat Sanayinin Küresel Rekabet Gücünün, Yeşil ve Dijital Dönüşüm ile Yenilikçi bir Yapıda Arttırılması
Hedef 3.1: İmalat sanayine yönelik temel altyapı imkânları iyileştirilecektir.

KÜNYE 21

Proje Adı	Trakya Bölgesindeki Endüstriyel Atık Su Arıtma Tesislerinden Çıkan Atık Çamurun Bertarafına Yönelik Tesis Kurulumu
Proje Konusu	İmalat Sanayine Yönelik Altyapının Geliştirilmesi Atık Bertaraf Tesis Kurulumu
Projenin Özeti	Trakya Bölgesi yoğun sanayi varlığının getirmiş olduğu çevresel yüklerle mücadele etmektedir. Bu bağlamda, Bölge genelinde kurulmuş olan merkezi atık su arıtma tesislerinin faaliyete geçmesi ile büyük boyutlarda atık çamur ortaya çıkmıştır. Mevcut atık çamurun bölge içinde etkin bertarafına yönelik bölge geneline hitap edecek tesisin kurulumu sağlanacaktır.
Sektör	19 Atık yönetim tesislerinden, tesis dışı atık su arıtma tesislerinden ve insan tüketimi ve endüstriyel kullanım için su hazırlama tesislerinden kaynaklanan atıklar
Projenin Amacı	Bölge içindeki en önemli çevre problemlerinin başında gelen atık çamurların etkin bir şekilde bertarafına yönelik gerekli altyapının oluşturularak Bölgenin önemli çevresel sorunlarından birinin giderilmesi amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Trakya bölgesinde yer alan endüstriyel atık su arıtma tesislerinden çıkan çamurun çevreye olumsuz etkileri söz konusudur. Trakya Bölgesi genelinde mevcut durumda günlük ortalama %24 kurulukta ve ortalama 3200 kalorige 400 ton arıtma çamuru olduğu tahmin edilmekte ve bu miktarın yakın gelecekte 600 ton civarına çıkabileceği değerlendirilmektedir. Bu çamur, hali hazırda bir kısım lisanslı bertaraf tesislerine gönderilirken, işletmelerin ortalama çamur bertaraf maliyeti 45 Euro/ton olarak gerçekleşmektedir. Kurulacak tesis ile ton başına tesis işletme maliyetinin 10-15 Euro aralığında gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu çerçevede atık çamurun bertarafına yönelik olarak sanayinin yoğunlaştığı alanda kurulacak tesis yatırımını temel alan bu proje, bölgedeki çevre kirliliğinin ve atık çamurun işletmelere maliyetinin azaltılması açısından kritik öneme sahiptir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Günlük 400 ton çamurun bertarafına yönelik işletme
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Çorlu - Çerkezköy İlçeleri
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	16.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 200 kişi
Proje Uygulama Süresi	36 ay
Projenin Hedef Kitle	Bölgede yer alan OSB ve Endüstri Bölgeleri Trakya Bölgesinde faaliyet gösteren imalat sanayi firmaları

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları ile
İlişkisi**

6. Temiz Su ve Sanitasyon
9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat Sanayinin Küresel Rekabet Gücünün, Yeşil ve Dijital Dönüşüm ile Yenilikçi bir Yapıda Arttırılması
Hedef 3.1: İmalat sanayine yönelik temel altyapı imkânları iyileştirilecektir.

KÜNYE 22

Proje Adı	Süleymanpaşa Ekolojik Organize Sanayi Bölgesi Kurulumu
Proje Konusu	OSB Kurulumu
Projenin Özeti	Proje, Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde ekolojik üretime yönelik sanayi parseli ve buna uygun altyapının oluşturulması amacı ile 'Süleymanpaşa Ekolojik Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulumunu temel almaktadır. Kurulacak Ekolojik OSB, yeraltı suyu kullanmadan kendi yerüstü gölet alanına sahip olacak, bunun yanında OSB'de su geri dönüşümü ve yağmur suyu geri kazanım altyapısı olacaktır.
Sektör	28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı 27 Elektrikli teçhizat imalatı 10 Gıda ürünleri imalatı 21 Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı 26 Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı 30 Diğer ulaşım araçlarının imalatı 29 Kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı
Projenin Amacı	Süleymanpaşa Ekolojik Organize Sanayi Bölgesi kurulumu projesi, Tekirdağ'ın sahip olduğu potansiyellerinin daha verimli kullanılmasını, etkin ve dengeli bir büyümenin sağlanabilmesini amaçlamaktadır. Tüm üst ölçek planlama çalışmaları amaç ve hedeflerine paralel, ülke ve bölge kalkınma stratejileri ile uyumlu olarak tasarlanmış bir projedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde önemli yatırımların yapılmasına yol açacak olan proje aynı zamanda yaratacağı istihdamla da önemli gelişmeler sağlayacaktır. Gerek geçmiş, gerek yeni bölge planı Trakya Bölgesindeki sanayi üretiminin ekolojik ve yüksek katma değerli bir yapıda olmasını öngörmektedir. Uluslararası Asyaport limanı arkasında lojistik merkez ile entegre yapıda olacak OSB'nin, yüksek katma değerli üretim yapan ve orta-yüksek teknolojiye sahip şirketlere ev sahipliği yaparak bölgenin su yönetimi politikası ve ekolojik dengesine uyumlu yeşil üretim esasları ile kurulması önemlidir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	387 ha
Proje Yürütücüsü	İlgili kamu kurumu
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	8.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 15.000 kişi
Proje Uygulama Süresi	48 ay

Projenin Hedef Kitlesi	İmalat sanayi firmaları
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı 11. Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması Hedef 3.1: İmalat sanayine yönelik temel altyapı imkânları iyileştirilecektir

KÜNYE 23

Proje Adı	Gümrüklü Antrepo Tesisi
Proje Konusu	İmalat Sanayine Yönelik Altyapının Geliştirilmesi İhracatın Arttırılması Sürdürülebilir Kalkınma Lojistik Merkezi Kurulumu
Projenin Özeti	Ulaşım ağlarının kesiştiği, stratejik bir konumda olan Tekirdağ ilinde, 5.400 m ² kapasiteli, antrepo hizmetlerinin sağlanacağı bir tesis kurulacaktır. Proje ile yaklaşık 20 istihdam yaratılacaktır.
Sektör	52 Depolama, ambarlama ve taşımacılık için destekleyici faaliyetler
Projenin Amacı	Bu proje ile hayata geçirilecek gümrüklü antrepo yatırımı ile sanayi yoğun ve güçlü liman altyapısına sahip Tekirdağ ilindeki ve hatta TR21 Bölgesi'ndeki firmaların depolama ve ithalat işlemlerinin mali açıdan avantajlı hale getirilmesi ve bu vesileyle mali avantaj yakalayan firmaların ihracat kapasitesini artırması hedeflenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Tekirdağ, İstanbul ve Avrupa pazarlarının (Bulgaristan, Yunanistan) deniz ve karayolu ile birleştiği stratejik bir konuma sahiptir. Türkiye'nin en büyük konteyner limanlarından birisi olan Asyaport Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesindedir. İlde 2 tane daha uluslararası liman (Ceyport, Martas) mevcuttur. Bu limanların toplam 16.650.000 ton/yıl kuru yük kapasitesi ve 2.500.000 TEU'luk elleçleme kapasitesi bulunmaktadır. Bu limanlar yalnızca Tekirdağ değil, TR21 Bölgesi'nde bulunan 22 adet Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren ithalatçı/ihracatçı tüm firmalar ile çalışmaktadır. Kurulacak bir gümrüklü antrepo sayesinde diğer ülkelerden alınan mallar vergi ödenmeksizin antrepoda depolanabilecek, satış ve üretim sürecine girdiği anda ithalatı gerçekleştirilecektir. Bu da firmalara vergilerini geç ödeme ve uygun fiyatlı depolama imkanı sunduğundan mali avantaj sağlayacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	5.400 m ²
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	7.100.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 20 Kişi
Proje Uygulama Süresi	24 Ay
Projenin Hedef Kitlesi	Ulusal ve uluslararası taşımacılıkta yer alan kara, deniz, demir yollarını kullanan lojistik firmaları, bölge sanayicisi.

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları ile
İlişkisi****9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı****Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması.
Hedef 3.1: İmalat sanayiine yönelik temel altyapı imkânları iyileştirilecektir.

KÜNYE 24¹⁰

Proje Adı	Toz Torbasız Elektrik Süpürgesi Yatırımı
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Proje kapsamında Tekirdağ ilinde orta-yüksek teknoloji sınıfında yer alan ve katma değeri yüksek bir ürün olan 'toz torbasız vakumlu elektrikli süpürge' üretiminin gerçekleşmesi için bir tesis kurulacaktır. Bu ürünün üretimi için temel olarak plastik enjeksiyon hattı, boya hattı ve montaj paketleme hattı olmak üzere 3 temel hat gerekmektedir.
Sektör	27 Elektrikli teçhizat imalatı
Projenin Amacı	Proje kapsamında Tekirdağ ili sınırları içerisinde elektrikli ev aletleri sektörünün önde gelen ürünlerinden toz torbasız elektrikli süpürge üretimi için kurulacak tesis ile bölge istihdamına katkı sağlanması hedeflenmektedir. Bunun yanında ürünün niteliği gereği ilgili yatırımın Trakya bölgesinin ihracat kapasitesinin geliştirilmesi hedefini beslemesi mümkün olabilecektir. Söz konusu yatırımın bir başka amacı nitelikli insan gücünün bölgeye çekilmesidir. Son olarak bölge ekonomisi açısından imalat sanayinin ve elektrikli ev aletleri sektörünün rekabet gücünün artırılmasına da projenin vesile olması beklenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Elektrikli ev aletleri sektöründe Tekirdağ ili kayda değer bir potansiyele sahiptir. 2020 yılı mayıs ayı TOBB verilerine göre elektrikli ev aletleri sektöründe (27.51 nace kodu) Tekirdağ ilinde 18 ayrı üretici ve 7300 çalışan bulunmaktadır. Bu sayılar göz önünde bulundurulduğunda Tekirdağ ili üretici sayısı bakımından Türkiye'deki tüm iller arasında 5., çalışan sayısı bakımından ise 4. sıradadır. Aynı veri kaynağı baz alınarak daha spesifik açıdan konuyu açıklamak gerekirse; vakumlu toz torbasız elektrikli süpürgeyi kapsayan 27.51.21 nace kodlu "elektromekanik ev aletleri-elektrik motoru bulunanlar" kodu altında ise Tekirdağ ilinde 5 üretici bulunmakta ve 535 kişi istihdam edilmektedir. Tekirdağ ili bu kapasitesi ve potansiyeli ile elektrikli ev aletleri sektöründe yeni yatırımlara açıktır. Ayrıca Tekirdağ ili stratejik konumu ile gerek nitelikli insan kaynaklarını çekebilme gerekse de barındırdığı güçlü altyapıya sahip OSB'leri ile tesis kurulumu açılarından elverişli koşullar sunmaktadır. Proje kapsamında yapılacak yatırıma konu olan ürün, ihracat potansiyeli ve ürüne olan talep göz önüne alınarak belirlenmiştir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	10.000 m2'lik bir arazi ve bunun içerisinde 5.000 m2'lik kapalı alanda yılda 300.000 toz torbasız elektrikli süpürge üretimi öngörülmektedir.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	5.900.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 84 kişi
Proje Uygulama Süresi	24 Ay
Projenin Hedef Kitle	Elektrik süpürgesi kullanan tüketiciler Elektrikli ev aletleri parçalarına yönelik üretim yapan tedarikçi firmalar

¹⁰ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları ile
İlişkisi**

8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.3: İmalat sanayinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir

KÜNYE 25¹¹

Proje Adı	Buzdolabı Kompresörü Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Mevcut üretim arzı, soğutucu kompresörlere yönelik ülkemizdeki talebi karşılamada yetersiz kalmaktadır. Bu bağlamda gerçekleşecek bir yatırım ithalat bağımlılığının azalmasına ve dış ticaret açığının kapanmasına katkı sunacaktır. Bunun yanında ürünün stratejik niteliği gereği böyle bir üretim tesisinin kurulması bölgenin ihracat rakamlarının artışı da beraberinde getirecektir. Proje kapsamında Tekirdağ ilinde buzdolabı kompresörü imalatı için bir tesis kurulacaktır. Bu ürünün üretimi için temel olarak sac pres hatları, elektrik motoru üretim hattı, montaj hattı, test hattı, talaşlı imalat atölyesi, kalıphane, valf montajı, boyahane ve depolama ünitelerinin kurulması planlanmıştır.
Sektör	28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı
Projenin Amacı	Proje kapsamında Tekirdağ'da ülkemizde buzdolabı ve soğutucu üretimi gerçekleştiren firmaların ihtiyaç duyduğu soğutucu kompresörü imalatına yönelik kurulacak tesis ile kompresör ithalatının azaltılması, buzdolabı ihracatının artırılması ve bu kapsamda istihdamın artması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Beyaz eşya sektöründe bölge önde gelen markaların üretim tesislerini barındırmaktadır. Bunun yanında gerçekleştirilen yatırımın sektöre yakınlığı ve barındırdığı potansiyel ile ilgili öngörü sunan komplekse analize göre Tekirdağ ili '28.13 Diğer pompaların ve kompresörlerin imalatı' başlığında ülkemizde 81 il arasında 2. sıradadır. Tekirdağ ilinde yer alan Organize Sanayi Bölgeleri soğutma kompresörü üretim firmaları için gerekli ulaşım, enerji ve güvenlik gibi fiziki imkânlarla sahiptir. Bölgedeki yerleşik sanayi kültürü ve oturmuş tedarikçi ilişkileri, kompresör üretiminin çok parçalı yapısı gereği bazı işlerin dışarıya yaptırılması ihtiyacına kolaylıkla çözüm bulunabilmesini sağlayacaktır. Yatırıma konu olan soğutucu kompresörünün stratejik niteliği gereği ihracat potansiyelinin yüksekliği ve yatırımın hayata geçmesi ile bölgedeki istihdama yaratacağı katkı da projenin bölge için önemini resmeden unsurlar arasındadır. Çalışmanın odağını oluşturan tek pistonlu hermetik kompresörün Türkiye içindeki üretimi, ülkenin buzdolabı üretiminde duyulan ihtiyacın yaklaşık %20'sini karşılayabilmektedir. Yatırıma konu olan ürünü Türkiye'de tek bir firma üretmekte ve Tekirdağ ilinde soğutma cihazlarında kullanılan kompresör üreten firma bulunmamaktadır. Trademap verilerine göre; ilgili üründe Türkiye 2023 yılında yaklaşık olarak 694 milyon ABD Doları ithalat gerçekleştirmiştir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	50.000 m ² 'lik bir arazi ve bunun içerisinde yer alan 25.000 m ² 'lik kapalı alanda yılda 5 milyon adet buzdolabı kompresörü üretilmesi hedeflenmektedir.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	47.500.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 345 kişi

¹¹ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

Proje Uygulama Süresi	12 Ay
Projenin Hedef Kitlesi	Beyaz eşya üretimi yapan işletmeler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme 9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması Hedef 3.3: İmalat sanayinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

KÜNYE 26¹²

Proje Adı	Whey Protein Konsantresi İzolatı Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Peynir altı suyu, pıhtı kesimi sonrasında pıhtıdan ayrılan ve teleme dışında kalan sıvı yan ürünü ifade etmektedir. Bu suyun işlenmesi sonucunda elde edilen peynir altı suyu tozu yüksek ekonomik değere sahip bir üründür. Proje kapsamında üretilecek ürün, proteini teknolojik olarak işlenen ve peynir altı suyunun laktozdan arındırıldığı bir işlemle protein miktarının maksimuma çıkarıldığı özel bir ürün olup sporcuların gıda takviyesi olarak kullandığı, kullanım alanı hızla gelişen ve katma değeri yüksek bir üründür. Proje ile 30.000 ton / yıl kapasiteye sahip peynir altı suyundan whey protein üretimi tesisi kurulması planlanmaktadır. İşletmenin kurulması için gerekli olan 3000 metrekare kapalı alan için yaklaşık 6.000 metrekare araziye ihtiyaç duyulmaktadır. Günlük 10 saat kapasite ile çalışmada 100 ton peynir altı suyu ihtiyacı olacak tesiste bu suyun tamamı Malkara İlçesi'ndeki peynir üretim tesislerinden (mandıralardan) temin edilecektir. Malkara İlçesi'nde Kurulu tesislerin süt işleme kapasiteleri göz önünde bulundurulduğunda günlük 750-850 ton civarında peynir altı suyun oluştuğu anlaşılmaktadır.
Sektör	10 Gıda ürünlerinin imalatı
Projenin Amacı	Malkara ilçesinde yer alan peynir üreticilerinden temin edilecek günlük 750-800 tonluk peynir altı suyunun tesiste ekonomik değeri yüksek bir ürüne dönüştürülerek ekonomiye kazandırılması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Süt ve süt ürünleri imalatı Trakya Bölgesinde öne çıkan bir sektör konumundadır. Süt ve süt ürünleri sektörü NACE faaliyet sınıflamasına göre 10.51-Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı sektörü içerisinde yer almaktadır. 2021 yılı TOBB veri tabanından alınan verilere göre Türkiye genelinde 1.142 üretici bulunmakta, 1.900 mühendis, 2.354 teknisyen, 2.668 usta, 33.585 işçi ve 4.954 idari olmak üzere toplam 45.511 personel istihdam edilmektedir. Konya, Bursa, İzmir ve Balıkesir illeri çalışan sayısı olarak sektörde öne çıkmakta olup Trakya Bölgesi illerinden Tekirdağ çalışan sayısına göre 9'uncu (1.434 kişi), Kırklareli 11'nci (1.292 kişi) ve Edirne 35'inci sırada (259 kişi) yer almaktadır. Buradan da anlaşılabileceği üzere, Bölge peynir üretimi konusunda büyük ve küçük pek çok işletmeye sahip olup peynir altı suyunun bertarafı çevre açısından çok önemlidir. Proje ile özellikle Tekirdağ ilinin Malkara ilçesinde doğal olarak kümelenmiş peynir üreticilerinin ortaya yan ürün olarak koyduğu peynir altı suyundan katma değeri yüksek ürünler elde etmek hem işletmelere hem de bölgenin rekabet gücüne katkı sağlayacaktır. TOBB Sanayi Sicil Sistemi'nden alınan 2021 yılı verilerine göre ülke genelinde 71 üretici peynir altı suyunu işlemekte, bu işletmelerde 7.659 personel istihdam edilmektedir. Toplam üretim kapasitesi 481.164.093 kilogram olup bu kapasitenin büyük çoğunluğu İzmir ve Sakarya illerindedir. Tekirdağ ilinde 1 üretici, Edirne'de 2 üretici, Kırklareli'nde 3 üretici bulunmaktadır. Bölgede süthane işletmeciliği ve peynir imalatı sektöründe 3 il içinde çalışan sayısı en fazla Tekirdağ'da olması ve ilde peynir altı suyunu işleyen tek bir tesis bulunması sebebine ilaveten proje bölgede peynir altı suyunun değerlendirilerek katma değerli bir ürün olan whey proteini-ne dönüştürülmesine imkan sağlayacağı için bölge açısından önemli bir yatırım olacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	6.000 m2'lik bir arazi ve bunun içerisinde yer alan 3.000 m2'lik kapalı alanda 30.000 ton/ yıl kapasiteye sahip peynir altı suyundan whey protein üretimi tesisi
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Malkara ilçesi

¹² Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

Toplam proje bütçesi/ Sabit yatırım tutarı	8.600.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli istihdam: 18 kişi
Proje Uygulama Süresi	12 Ay
Projenin Hedef Kitlesi	Malkara ilçesinde yer alan ve ürettikleri peynir sonucu ortaya çıkan peynir altı suyunu bertaraf etmesi gereken üreticiler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması Hedef 3.3: İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

KÜNYE 27¹³

Proje Adı	Diamonyum Fosfat (DAP) Gübresi Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Toprağa veya bitkilerin yaprağına uygulanan gübreler, bitkilerin ihtiyacı olan besinleri sağlayarak onların tam gelişimini hedefleyen bileşiklerdir. Diamonyum fosfat gübresi bitkinin ilk gelişme döneminde kök gelişimi için çok önemlidir, yeterli ve doğru şekilde uygulanmadığında verim ve kalitede büyük düşüş yaşanmaktadır.
Sektör	20 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı
Projenin Amacı	Projenin amacı Trakya Bölgesinde yoğun olarak tüketilen ve büyük oranda yurt dışına bağımlı olduğumuz DAP gübresini bölgede üretmek ve ithalatı azaltmaktır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Bölgenin önemli bir tarım bölgesi olması, sanayi tesisleri için liman, demiryolu vb. ulaşım yerlerine yakınlığı bu tesisin bölgede kurulması için önemli avantajlardır. Ayrıca ürünün tüketiminin bölgede yüksek olması da bölge içinde üretim yapılmasının önemini ortaya koymaktadır. T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre; 2023 yılında Türkiye’de yaklaşık 436 bin ton DAP gübresi üretimi gerçekleştirilirken tüketim ise yaklaşık 642 bin ton olarak rakamlara yansımıştır. Trademap verilerine göre; ilgili üründe Türkiye 2023 yılında yaklaşık olarak 295 milyon ABD Doları ithalat gerçekleştirmiştir. Tekirdağ ilinde kimyasal gübre üreticisi firma bulunmamaktadır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	100 bin ton / yıl
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Malkara ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	2.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 10 kişi
Proje Uygulama Süresi	24 Ay
Projenin Hedef Kitlesi	Bölge çiftçileri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

¹³ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.3: İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

KÜNYE 28¹⁴

Proje Adı	Tekstil Boyama Makineleri Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Tekstil ürünlerinin albenisini artırmak amacıyla boyar madde kullanılarak renklendirilmesi işlemi boyama işlemi olarak adlandırılmaktadır. Bu işlemi gerçekleştirmek amacıyla paslanmaz çeliğe şekil verilerek kaynak yapılması ve gerekli ekipmanların eklenmesiyle üretilen makineler tekstil boyama makinesi adı verilmektedir. Projenin konusu tekstil boyama makineleri üretecek bir işletme kurulmasıdır.
Sektör	28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı
Projenin Amacı	Tekstil üretiminin yoğun olduğu Trakya Bölgesinde ithalatı azaltacak ve ihracatın artmasını sağlayacak tekstil boyama makineleri üretimi yapılması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	TOBB'un sanayi veri tabanından alınan verilere göre ülkemizde tekstil boyama makineleri üretimi yapan firma sayısında İstanbul ili 33 firma ile birinci sıradadır. Tekirdağ ili 22 firma ile ülkemizde ikinci sırada yer almaktadır, Tekirdağ'ı 15 işletme ile Konya ve 13 işletme ile İzmir takip etmektedir. Tekstil boyama makineleri alanında üretim yapan işletmelerde istihdam edilen kişi sayısında ise Tekirdağ ili 1446 kişi ile birinci sırada gelmektedir. Tekirdağ ilinde boyama makineleri imalatının gelişmesi kumaş ve tekstil boyama alanında faaliyet gösteren firmaların fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Bölgede tekstil boyama alanında faaliyet gösteren önemli firmalar yer almaktadır. TOBB verilerine göre Tekirdağ ilinde yer alan ve kumaş ve tekstil ürünleri boyama hizmetleri alanında faaliyet gösteren firma sayısı Türkiye genelinde Bursa'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Dolayısıyla Tekirdağ, boyama makineleri ihtiyaç ve talebi bakımından önem teşkil etmektedir. Bölgede insan kaynakları ve sanayi alt yapısı da bu yatırım için uygundur.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	2400 metrekare makine imalat alanı
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Çorlu, Çerkezköy, Ergene ve Kapaklı ilçeleri
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	2.300.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 35 kişi
Proje Uygulama Süresi	12 Ay
Projenin Hedef Kitle	Tekstil boyama sektöründe faaliyet gösteren firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme

¹⁴ Söz konusu yatırım fırsatlarına ilişkin detaylı bilgiye <https://www.yatirimadestek.gov.tr/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.3: İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

KÜNYE 29

Proje Adı	Kırklareli 2000 Büyükbaş Kapasiteli Entegre Hayvancılık Tesisi
Proje Konusu	Kırsal Kalkınma Tarımsal Faaliyetlerin Geliştirilmesi Tarıma Dayalı Sanayinin Geliştirilmesi Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Modern teknolojiler kullanılarak kurulacak olan et entegre tesisinde sucuk, salam, sos, kavurma ürünleri imalatı gerçekleştirilecektir.
Sektör	10 Gıda Ürünleri İmalatı
Projenin Amacı	Kırklareli; coğrafi konumu, iklimi ve tarımsal yapısı sayesinde Türkiye'nin en önemli hayvancılık bölgelerinden (hastalıktan ari) biridir. Kırklareli'nde büyükbaş hayvan sayısı yaklaşık 150 bin baş olup, Türkiye genelindeki toplam büyükbaş hayvan sayısının yaklaşık %3-4'ünü oluşturmaktadır. 150 bin büyükbaş, 450 bin küçükbaş hayvan varlığı bulunan ilde yaklaşık 100 adet hastalıktan ari işletme bulunmaktadır. Hayvanların beslenmesinde kritik bir öneme sahip meraların büyüklüğü ise 327.668'dir. İl, küçük ve orta ölçekli çiftçilerin yoğun olduğu bir bölgedir. Türkiye'nin gıda güvenliğini sağlamak ve dışa bağımlılığını azaltmak için yerli et üretiminin sürdürülebilir bir şekilde artırılması stratejik bir öneme sahiptir. Entegre hayvancılık ve et işleme tesisi kurulumu ile ilimizde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli çiftçilere sürekli bir pazar sağlanarak ürünlerini daha değerli hale getirmeleri amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Entegre hayvancılık ve et işleme tesisi, doğrudan ve dolaylı olarak çok sayıda istihdam yaratmaktadır. Bu yatırım, Kırklareli'nin kırsal bölgelerindeki işsizlik oranlarını düşürmede ve bölgesel ekonomik kalkınmayı desteklemede önemli bir rol oynamaktadır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	2.000 büyükbaş kapasiteli entegre tesis kurulumu öngörülmektedir. Tesiste nihai ürün olarak; Karkas Et: 8.000 ton/yıl Kavurma: 240 ton/yıl Pastırma: 150 ton/yıl Sucuk: 360 ton/yıl Salam: 360 ton/yıl Sosis: 120 ton/yıl üretilmesi öngörülmektedir.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Kırklareli ili Merkez ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	15.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 70
Proje Uygulama Süresi	18 Ay
Projenin Hedef Kitlesi	Et ve et ürünleri sektöründe faaliyet gösteren işletmeler

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları ile
İlişkisi****9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı****Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.3: İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

KÜNYE 30

Proje Adı	Kırklareli Peynir Altı Suyu Tozu Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Peynir üretiminde ortaya çıkan peynir altı suyu, genellikle atık olarak görülmekte ve çevresel sorunlara yol açabilmektedir. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması ve kaynak israfının önlenmesi amacıyla bu atıkların toz haline getirilip değerlendirileceği bir tesis kurulacaktır.
Sektör	10 Gıda Ürünleri İmalatı
Projenin Amacı	Kırklareli, Türkiye'nin önde gelen süt üretim bölgelerinden biridir. 150 bin büyükbaş, 450 bin küçükbaş hayvan varlığı bulunan ilde yaklaşık 100 adet hastalıktan ari işletme bulunmakta ve yılda 350 bin ton süt üretimi gerçekleşmektedir. Peynir üretiminde ortaya çıkan peynir altı suyu, bu işletmeler için genellikle atık olarak bertarafı maliyetli bir soruna dönüşmektedir. Peynir altı suyu tozu üretim tesisi, bu atık ürünlerin yüksek katma değerli bir ürüne dönüştürülmesini sağlayarak bölgedeki süt üretim zincirine önemli bir ekonomik katkı sunacaktır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Tesis, bölgedeki süt üreticileri ile entegre çalışarak döngüsel ekonomi modeli oluşturabilecektir. Bu model, atıkların değerli ürünlere dönüştürülmesini teşvik ederek yerel ekonominin desteklenmesine katkı sağlayacaktır. Bununla birlikte, Kırklareli'nin Trakya bölgesindeki stratejik konumu, büyük pazar merkezlerine ve ihracat noktalarına yakınlığı ile öne çıkmaktadır. Bu durum, üretilen peynir altı suyu tozunun hem iç piyasada hem de dış pazarlarda rekabetçi bir şekilde dağıtılmasını sağlayacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	5.000 m2'lik alan içinde 3.000 m2 kapalı alan üzerine tesisin kurulması hedeflenmektedir. Üretim kapasitesi 6.000 ton/yıl öngörülmektedir.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Kırklareli ili Merkez ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	7.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 30 kişi
Proje Uygulama Süresi	24 Ay
Projenin Hedef Kitlesi	Süt ve süt ürünleri sektöründe faaliyet gösteren işletmeler
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.3: İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

KÜNYE 31

Proje Adı	Kırklareli Dondurma Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Kırklareli, Türkiye'nin önde gelen süt üretim bölgelerinden biridir. 150 bin büyükbaş, 450 bin küçükbaş hayvan varlığı bulunan ilde yaklaşık 100 adet hastalıktan ari işletme bulunmakta ve yılda 350 bin ton süt üretimi gerçekleştirilmektedir. Dondurma ise süt ve süt ürünlerinden elde edilen yüksek katma değerli bir gıdadır. Kırklareli Üniversitesi "Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesi" kapsamında "GIDA" alanında ihtisaslaşacak yükseköğretim kurumu olarak belirlenmiştir. Ayrıca, Kırklareli Üniversitesi koordinatörlüğünde Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi iş birliği ile Gıda Arzı Güvenliği ve Dijitalleşme Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi (GADOM) 31 Mart 2022 tarihinde kurulmuştur. Proje kapsamında; çubuklu, külâh tipi, kap tipi ve sandviç tipi ürünlerinden oluşan dondurma tesisi kurulacaktır.
Sektör	10 Gıda Ürünleri İmalatı
Projenin Amacı	Bu projenin amacı, Kırklareli'de kaliteli ve yenilikçi dondurma üretimi yaparak yerel ekonomiye katkıda bulunmak, istihdam yaratmak ve bölgedeki tarımsal ürünleri değerlendirerek sürdürülebilir bir işletme modeli oluşturmaktır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Kırklareli ili, dondurma üretim tesisi için hem hammaddeye kolay erişim (kaliteli ve tonajlı miktarda inek sütü ve keçi sütü varlığı), hem güçlü tarım ve hayvancılık altyapısı, hem de stratejik lojistik avantajlar sunmaktadır. Bu yatırım, yerel ve kırsaldaki ekonomiyle uyum içinde olacak, bölgesel kalkınmaya katkı sağlayacak ve bölgedeki mevcut ekosistemi güçlendirecektir. Ayrıca, Kırklareli ili süt ürünleri üretimi alanında deneyimli işgücü varlığı olan bir ildir. İlde süt ve süt ürünleri üreten işletmelerde yaklaşık 850 personel istihdam edilmektedir. Kırklareli Üniversitesi ile iş birliği yapılarak, ürün geliştirme ve proses iyileştirme çalışmalarının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	30.000 m2'lik bir arazi ve bunun içerisinde yer alan 10.000 m2'lik kapalı alanda yılda 15.000 ton dondurma üretilmesi hedeflenmektedir.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Kırklareli ili Merkez ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	10.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 90
Proje Uygulama Süresi	24 ay
Projenin Hedef Kitle	Süt ve süt ürünleri sektöründe faaliyet gösteren işletmeler

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları ile
İlişkisi**

9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.3: İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

KÜNYE 32

Proje Adı	Suni veya Sentetik Elyaf (Diaper Elestan İpliği) Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Bebek bezi, yaşlı bezi ve kadın pedi gibi ürünlerde kullanılan, diaper spandex ürünün temeli olan sentetik elyaf ipliği üretimi yapan bir tesis kurulacaktır. Tesisin 1200ton/yıl kapasitesinin olması ve 30 istihdam yaratması beklenmektedir.
Sektör	20 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı
Projenin Amacı	Diaper Spandex ipliği ürünü Türkiye’de üretilmeyen bir elastan iplik çeşididir. Ürün özellikle bebek bezi, yaşlı bezi ve kadın pedi gibi ürünlerde kullanılmaktadır. Hem Türkiye iç pazarına hem de Avrupa ve orta doğu pazarına hitap edecek bir üründür. Bu bağlamda, proje ile kurulacak tesis sayesinde dış ticaret açığının azaltılması hedeflenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	İstanbul’a olan yakınlığı ile hazır giyim ve tekstil sektöründe ön plana çıkan Tekirdağ, Türkiye’de sektörde %4’lük bir paya sahiptir. Tekstil ihracatında 9. sırada yer alan Tekirdağ’da özellikle tekstil, örme, hazır giyim ve deri sanayinde işletmelerin yer aldığı görülmektedir. Diaper elastan iplik, Türkiye tekstil sektöründe uzun yıllardan beri kullanılan fakat çoğu tekstilcinin ithal ettiği bir üründür. Bu ürün, 2023 yılında Türkiye’de 2000 ton/yıl – 13 milyon dolarlık bir pazara ulaşmıştır. Yapılan pazar analizlerine göre, yatırımın bu ölçekte gerçekleşmesi durumunda, Türkiye iç pazarı ihtiyacının yaklaşık %60’lık diliminin karşılanması hedeflenmektedir. Bu bağlamda Türkiye’de üretimi bulunmayan ve dış ticaret açığına bu ölçekte etki edecek bir yatırım bölge ekonomisine önemli bir etki yaratması hedeflenmektedir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	1200 ton/yıl 5.000 m ²
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Çerkezköy ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	7.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 30 Kişi
Proje Uygulama Süresi	12 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Yurt içi ve yurt dışında bulunan, bebek bezi, yaşlı bezi ve kadın pedi üreticileri.
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.3: İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.

KÜNYE 33

Proje Adı	Kırklareli Masif Ahşap Ürünleri İşleme Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Kırklareli'nin toplam yüzölçümünün yaklaşık %43'ü ormanlık alanlardan oluşmaktadır. İl genelinde yer alan geniş ormanlık alanlar, masif ahşap işleme tesisi için gerekli olan hammaddeyi sağlamada büyük bir avantaj sunmaktadır. Masif ahşap işleme tesisinde masif ahşap panel, aksesuarlar, parke ve kapı gibi ürünlerin üretileceği bir tesis kurulacaktır.
Sektör	16 Ağaç ve Ağaç Ürünleri İmalatı
Projenin Amacı	Masif ahşap işleme tesisi projesi ile yerel orman kaynaklarını değerlendirerek sürdürülebilir bir üretim yapılması, kaliteli ahşap ürünlerinin sunulması ve bölgedeki istihdamın artırılması amaçlanmaktadır. Kırklareli genelinde yer alan geniş ormanlık alanlar, masif ahşap işleme tesisi için gerekli olan hammaddeyi sağlamada büyük bir avantaj sunmaktadır. Kırklareli, İstanbul, Edirne ve Tekirdağ gibi büyük sanayi ve ticaret merkezlerine ve Avrupa'ya yakınlığı ile lojistik açıdan stratejik bir konuma sahiptir. Yüksek kaliteli, estetik ve fonksiyonel ahşap ürünlerle uluslararası pazarda farklılaşma sağlanarak ihracat potansiyelinin artırılması hedeflenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Masif ahşap işleme tesisi için kullanılacak hammaddenin elde edilmesini ilin orman köylerinde yaşayan çiftçiler sağlayacaktır. Bu bakımdan orman köylerinde yaşayan halkın orman ürünlerinden elde edilen gelirle ekonomik olarak desteklenmesi, bölgenin genel kalkınma seviyesini yükselterek kırsal göçün azalmasına etki edecektir. Kırklareli'nde yıllık ortalama 200.000 ton odun üretimi gerçekleştirilmektedir. Ürünler, hem inşaat sektöründe hem de ahşap sanayiinde kullanılmakta, yerel ekonomiye katkı sağlamaktadır. Kırklareli'nde kurulacak bir ahşap işleme tesisi, yüksek kaliteli ahşap ürünleri ile yurtdışında pazar bulma potansiyeline sahiptir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	15.000 m2 alan üzerine tesisin kurulması hedeflenmektedir. Yılda 80.000 m3 ürün üretilmesi öngörülmektedir.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Kırklareli ili Merkez ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	6.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 65 kişi
Proje Uygulama Süresi	18 ay
Projenin Hedef Kitle	Ağaç ürünleri imalatı sektöründe faaliyet gösteren işletmeler

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları ile
İlişkisi**

9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.6: İhracatın artışı ve ithalat azaltılması ile birlikte yerleştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

KÜNYE 34

Proje Adı	Düz Cam İmalatı Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Lojistik açıdan stratejik bir konumda bulunan Tekirdağ ilinde bir düz cam imalat tesisi kurulacaktır. Kurulumu yaklaşık olarak 3 yıl sürecek tesisin, 264.000 ton/yıl kapasiteye sahip olması ve yaklaşık 300 istihdam yaratması beklenmektedir.
Sektör	23 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı
Projenin Amacı	2023 dış ticaret verilerine göre düz camda 113 milyon ABD Doları ticaret açığı bulunmaktadır. Proje ile kurulacak tesis sayesinde dış ticaret açığının azaltılması hedeflenmektedir. Düz cam inşaat sektöründe önemli bir yere sahiptir. Üretim artışı ile inşaat sektörünün büyümesine katkı sağlanması hedeflenmektedir. Bunun yanında, düz camın bir diğer kullanım alanı güneş enerjisi sektörüdür. Düz cam üretiminin desteklenmesi, GES projelerinin artmasında, enerji ihtiyacının giderilmesinde rol oynayacaktır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Bu alanda yapılan araştırmalarda düz cam imalatı yatırımında hammadde, enerji kaynakları ve pazarlara yakınlığın önemli rol oynadığı tespit edilmiştir. Ayrıca Tekirdağ, gelişmiş ulaşım ağıyla bu çapta büyük yatırımlar için aday bir destinasyondur. Cam üretiminde Tekirdağ'ı cazip hale getiren temel değişken hammaddeye yakınlıktır. Türkiye'deki cam üreticileri hammaddeyi (demir oranı düşük kum) Bulgaristan ve Mısır'dan ithal etmektedir. Bu anlamda, Bulgaristan'ın yakınlığı ve kısa denizyolu ve karayolu bağlantısı Tekirdağ'ı avantajlı hale getirmektedir. Diğer taraftan, düz camda Türkiye, ürettiğinden daha fazlasını ithal etmektedir. İç pazardaki talep ise özellikle Marmara Bölgesi'nde (İstanbul, Bursa ve Kocaeli) yoğunlaşmaktadır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	264.000 Ton/Yıl 300.000 m ²
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	163.500.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 300 Kişi
Proje Uygulama Süresi	33 Ay
Projenin Hedef Kitle	Yurt içi ve yurt dışında düz cam sektörünün birebir ilişkisi olduğu inşaat, güneş enerjisi, beyaz eşya sektörleri.
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	7- Erişilebilir ve Temiz Enerji 9- Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı 11- Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.6: İhracatın artışı ve ithalat azaltılması ile birlikte yerlileştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

KÜNYE 35

Proje Adı	Kırklareli Plastik Enjeksiyon Makineleri Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Bu proje ile Kırklareli'nin sanayi altyapısını güçlendirerek plastik enjeksiyon makineleri üretimi yoluyla yerel ekonominin çeşitlendirilmesi ve dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmektedir. Modern üretim teknikleri ve altyapı kullanılarak verimliliği artıran makinelerin üretileceği bir tesis kurulacaktır.
Sektör	29 Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Teçhizat İmalatı
Projenin Amacı	Plastik enjeksiyon makineleri, plastik ürünlerin üretiminde temel araçlardır ve bu makinelerin yerli üretimi ile dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmektedir. Bu tür yüksek teknolojiye dayalı yatırımlar, doğrudan ve dolaylı olarak birçok yeni iş imkânı yaratmaktadır. Mühendislik, üretim, lojistik ve satış gibi birçok alanda nitelikli işgücü gerektiren bu tesisin, istihdam oranını artırması hedeflenmektedir.
Projenin Bölge İçin Önemi	Kırklareli, özellikle Lüleburgaz ve Vize (PAGDER Plastik İhtisas OSB) gibi ilçelerinde gelişmiş sanayi bölgelerine sahiptir. Bu bölgeler, plastik enjeksiyon makineleri üretim tesisi gibi ileri teknoloji yatırımları için gerekli altyapıyı, pazarı ve sanayi kültürünü sunmaktadır. Bu altyapı, üretim süreçlerinin hızlandırılması ve maliyetlerin düşürülmesi açısından önemli avantajlar sağlayacaktır. Kırklareli, Trakya bölgesinin sanayi koridoru içerisinde yer almakta ve bu nedenle önemli bir endüstriyel kümelenme avantajı sunmaktadır. Plastik enjeksiyon makineleri üretim tesisi, Kırklareli'nin ekonomik yapısını çeşitlendirme açısından stratejik bir yatırım olacaktır. Bu yatırım, bölgedeki sanayi tabanını genişleterek ekonominin farklı sektörlerde gelişmesini sağlar ve ekonomik istikrarın artmasına katkı sağlayacaktır. Kırklareli; İstanbul, Edirne ve Tekirdağ gibi büyük sanayi ve ticaret merkezlerine ve Avrupa'ya yakınlığı ile lojistik açıdan stratejik bir konuma sahip olup ihracat noktalarına kolay erişim sağlamaktadır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	3.000 m2 arazi üzerinde 2.400 m2'lik kapalı alanda yılda 120 adet ürün üretilmesi hedeflenmektedir.
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Kırklareli ili Merkez ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	5.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 50 kişi
Proje Uygulama Süresi	18 ay
Projenin Hedef Kitle	Makine sektöründe faaliyet gösteren işletmeler

**Sürdürülebilir
Kalkınma
Amaçları ile
İlişkisi****9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı****Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.6: İhracatın artışı ve ithalat azaltılması ile birlikte yerlileştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

KÜNYE 36

Proje Adı	Omurga İmplantı Üretim Tesisi
Proje Konusu	Üretim Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Tekirdağ ilinde omurga implantı konusunda özelleşmiş bir imalat tesisi kurulacaktır. Kurulumu yaklaşık olarak 12 ay sürecek tesisin, 50.000 adet/ay kapasiteye sahip olması ve yaklaşık 60 istihdam yaratması beklenmektedir.
Sektör	32 Diğer İmalatlar
Projenin Amacı	Yatırım ile bölge planında belirlenen, “ihracatın artışı ve ithalat azaltılması ile birlikte yerleştirme çalışmaları hızlandırılacaktır” hedefine katkı sağlanmış olacaktır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Tıbbi cihazlar sektörü, firma sayısı, yeni ürün üretim kapasitesi ve pazar hacmi bakımından büyüyen ve potansiyeli artan bir sektördür. Türkiye tıbbi cihaz pazarı son 5 yılda yaklaşık 3 kat büyümüş ve 2020 yılında \$2,4 milyar büyüklüğe ulaşmıştır. Artan talep ve arz beklentisi ile 2025 yılında sağlık harcamalarının 490 milyar TL olacağı beklenmektedir. Harcamaların yüzde 79'unun kamu tarafından finanse edildiği sağlık sektöründe, artan talep finansman açısından sürdürülebilirlik tartışmalarını da beraberinde getirmektedir. Türkiye tıbbi cihaz pazar büyüklüğünün 2026 yılında 25,3 milyar TL'ye ulaşması beklenmektedir. Yatırım ile Tekirdağ, İstanbul ve AB pazarlarına yakınlığı, lojistik üstünlüğü ve nitelikli iş gücüne ulaşmadaki avantajları ile yukarıda potansiyeli aktarılan pazarın üretim ihtiyacını gidermede rol oynayacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	50.000 adet/ay 3000 m ² yatırım alanı büyüklüğü
Proje Yürütücüsü	Özel sektör
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Çerkezköy ilçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	4.500.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 60 kişi
Proje Uygulama Süresi	12 ay
Projenin Hedef Kitle	Yurt içi ve yurt dışında bulunan, ameliyathanesi bulunan özel ve kamu hastaneleri.
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	3. Sağlık ve Kaliteli Yaşam

**Bölge Planı
İlişkisi**

Stratejik Öncelik 3: İmalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilikçi bir yapıda artırılması
Hedef 3.6: İhracatın artışı ve ithalat azaltılması ile birlikte yerileştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

KÜNYE 37

Proje Adı	Tekirdağ ili Saray İlçesi Yoncalı Barajı
Proje Konusu	Su Kaynağı Temini Baraj İnşaatı
Projenin Özeti	Proje Manika Deresinin üzerine Yoncalı adı ile yeni bir baraj inşa edilmesini kapsamaktadır. Kurulacak bu baraj ile Çerkezköy OSB'nin ihtiyacı olan suyun bir kısmının sağlanması mümkündür hale gelecektir.
Sektör	42 Bina dışı yapıların inşaatı
Projenin Amacı	Projenin amacı Çerkezköy OSB (ÇOSB) için sanayi ve kullanma suyu sağlamaktır. Projenin gerçekleşmesi ile oluşabilecek taşkın zararları da önlenmiş olacaktır. Ayrıca baraj göl sahasında ve etrafında oluşacak balıkçılık ve rekreasyon tesisleri ile yeni iş sahalarının gelişmesi gibi yan faydalar sağlanacaktır. Barajın yapılması ile bölgede yer altı suyu kullanımı azaltılarak sürdürülebilir su kaynağı sağlanacaktır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Trakya Bölgesi önemli sanayi kuruluşlarına ev sahipliği yapmakta olup yer altı sularının gittikçe azalması önemli bir sorun olarak göze çarpmaktadır. Yer altı su tahsisleri incelendiğinde, Tekirdağ'da sanayinin yoğunlaştığı Çorlu, Çerkezköy, Ergene ve Kapaklı ilçelerinde sanayi kullanımının evsel ve tarımsal kullanıma oranla oldukça yüksek olduğu ve söz konusu ilçelerde sanayi amaçlı toplam kullanımın 126.281.304 m ³ /yıl olduğu görülmektedir. Bu seviyedeki tüketim, yer altı su kullanımının sürdürülebilir olmamasına sebep olmaktadır. Kurulacak olan baraj, sanayinin yoğunlaştığı alanlara yakın olup sanayi firmalarının devamlılığı için önem arz etmektedir. Söz konusu barajın inşası yer altı sularının korunmasına katkı sağlayacaktır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	- Yoncalı Barajı KİL çekirdek kaya dolgu tipinde olup, talvegden yüksekliği 28.00 m, temelden yüksekliği 32.00 m ve toplam dolgu hacmi 0,56 hm³'tür. Dolusavak 98.00 m uzunluğunda olup 40.00 m genişliğindedir. - Güneşkaya, Galata ve Yoncalı Barajı pompa istasyonları olmak üzere 3 adet pompa istasyonu olması planlanmaktadır. Ayrıca Güneşkaya ve Galata'da 2 adet su alma yapısı mevcuttur. - Proje kapsamında 3 adet de su deposu inşa edilecektir. - Proje ile yılda 20,63 hm³ sanayi suyu ve 1,44 hm³ su hakkı olmak üzere yılda 22,07 hm³ su temin edilecektir.
Proje Yürütücüsü	İlgili OSB ve ilgili kamu kurumu
Uygulama Yeri	Tekirdağ / Saray / Küçükyoncalı
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	90.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	-
Proje Uygulama Süresi	48 ay

Projenin Hedef Kitleleri	ÇOSB işletmeleri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	6.Temiz Su ve Sanitasyon 9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 4: Yaşamı önemseyen ve doğal kaynakları sorumlu kullanan insan ve çevre odaklı bölgeye geçilmesi. Hedef 4.3: Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

KÜNYE 38

Proje Adı	Kapaklı Endüstri Bölgesi Atık su Geri Dönüşüm Tesisi
Proje Konusu	Kaynak Verimliliği (Su geri kazanımı) Yeşil Dönüşüm Geri Dönüşüm Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Kapaklı Endüstri Bölgesinin kurulumunu takiben proje kapsamında hayata geçecek su geri dönüşüm tesisi ile Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi (TESKİ) tarafından işletilen ve de-reye deşarj edilmekte olan Çerkezköy Atık Su Arıtım Tesisinden çıkan suların, ileri düzeyde ters-ozmoz teknolojisi ile arıtılarak sanayide kullanılmak üzere temiz proses suyuna çevrilmesi mümkün olacaktır.
Sektör	36 Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması
Projenin Amacı	Tekirdağ ili ve Kapaklı ilçesinin sürdürülebilir ekonomik kalkınmasına önemli katkılar sağlayacak olan Kapaklı Endüstri Bölgesi kurulumu sonrasında, firmaların imalat proseslerinde ihtiyaç duyacakları suyun ekolojik yöntemlerle temin edilerek, Bölgenin sahip olduğu değerli ve kısıtlı yer altı sularının korunması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Trakya Bölgesi sanayinin yoğun olduğu bir yapıdadır. Sanayinin getirdiği kirlilik bölgenin en önemli problemlerindendir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporuna göre Tekirdağ ilinde hava ve su kirliliği çevre sorunları arasında ilk 2 sıradadır. Yine Tekirdağ'da yeraltı ve yer üstü sularında kirlilik sebepleri arasında sanayi kaynaklı atık sular gösterilmiştir. Türkiye'de kişi başına düşen su miktarı 1450 m³ olup, bu miktar Trakya Bölgesinde 500 m³, Dünyada ise 8.000 m³'tür. Dünya su konseyine göre, kişi başına düşen su miktarı 1000-2000 m³ arasında olan ülkeler, su sıkıntısıyla karşı karşıya olan ülkelerdir. Trakya Bölgesi genelinde, OSB'ler ile yapılan anket çalışması ve ilgili kamu idarelerince yayınlanan veriler incelendiğinde, imalat sanayinde üretimin neredeyse tamamında yer altı suyu kullanılmakta olduğu tespit edilmiştir. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Meriç Nehri Tekirdağ Çorlu ve Çerkezköy Endüstri ve Kullanma Suyu Temini Projesi" kapsamında hedef 11 OSB için yapılan çalışmada bu OSB'lerin 2019 yılı itibari ile mevcut su kullanımlarının yıllık 135.316.779 m³ /yıl olduğu belirlenmiş olup, bölgedeki tüm sanayi kuruluşları dikkate alındığında bu rakamın 160 milyon m³ /yıl düzeyinde olacağı tahmin edilmektedir. Söz konusu raporda 11 OSB'nin 2035 yılındaki su ihtiyacının 202.258.009 m³ /yıl, 2055 yılı su ihtiyacının ise 207.740.509 m³ /yıl olacağı tahmin edilmektedir. Dolayısıyla, sanayi açısından artan su ihtiyacı söz konusudur. Kurulacak olan tesis, sanayinin yoğunlaştığı alanlara yakın olup, çevrenin ve yer altı sularının korunması için önemli bir yatırımdır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Tesis toplam alanı : 7 dönüm Arıtma sürecine girecek atık su miktarı : 30.000 m³/gün Arıtılarak kullanıma sunulan su miktarı : 20.000 m³/gün
Proje Yürütücüsü	İlgili Endüstri Bölgesi
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Kapaklı İlçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	6.800.000 ABD Doları

Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 5 kişi
Proje Uygulama Süresi	36 ay
Projenin Hedef Kitle	Kapaklı Endüstri Bölgesindeki firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile İlişkisi	6.Temiz Su ve Sanitasyon 9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 4: Yaşamı önemseyen ve doğal kaynakları sorumlu kullanan insan ve çevre odaklı bölgeye geçilmesi Hedef 4.3: Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır

KÜNYE 39

Proje Adı	Süleymanpaşa Ekolojik OSB Su Geri Dönüşüm Tesisi
Proje Konusu	Kaynak Verimliliği (Su geri kazanımı) Yeşil Dönüşüm Geri Dönüşüm Tesisi Kurulumu
Projenin Özeti	Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde Süleymanpaşa Ekolojik OSB'nin kurulmasını takiben proje kapsamında bir su geri dönüşüm tesisinin hayata geçmesi öngörülmektedir. Bu tesis aracılığı ile kirli suların arıtılması sağlanarak sanayide kullanılmak üzere temiz proses suyunun üretilmesi planlanmıştır. Süleymanpaşa Ekolojik OSB kurulumu sonrasında atık sular ileri biyolojik arıtma tesisinde arıtıldıktan sonra alıcı ortama deşarj edilmek yerine, proje kapsamında yapılacak su geri dönüşüm tesisi ile proste tekrar kullanılarak kaynak verimliliği sağlanacağı gibi, sanayinin çevreye verdiği olumsuz etkiler minimize edilecektir. Proje kapsamında arıtma sürecine girecek ve arıtılarak kullanıma sunulacak su miktarlarına yönelik sayısal veriler aşağıda sunulmaktadır: Arıtma sürecine girecek atık su miktarı : 5.000 m³/gün Arıtılarak kullanıma sunulan su miktarı : 3.500 m³/gün
Sektör	36 Suyun Toplanması arıtılması ve dağıtımı
Projenin Amacı	Tekirdağ ili ve Süleymanpaşa ilçesinin sürdürülebilir ekonomik kalkınmasına önemli katkılar sağlayacak olan Süleymanpaşa Ekolojik OSB'nin kurulumu sonrasında, firmaların proste ihtiyaç duydukları suyun ekolojik yöntemlerle temin edilerek, Bölgenin sahip olduğu değerli ve kısıtlı yer altı sularının korunması amaçlanmaktadır.
Projenin Bölge İçin Önemi	Trakya Bölgesinde sanayiye bağlı kirlilik ve yüksek su tüketimi en önemli sorunlar arasındadır. Tekirdağ'da sanayinin yoğunlaştığı ilçelerde yeraltı su tahsisleri incelendiğinde sanayi kullanımının evsel ve tarımsal kullanıma oranla oldukça yüksek olduğu ve söz konusu ilçelerde sanayi amaçlı toplam kullanımın 126.281.304 m³/yıl olduğu görülmektedir. Türkiye'de kişi başına düşen su miktarı 1450 m³ olup, bu miktar Trakya Bölgesinde 500 m³, Dünyada ise 8.000 m³'tür. Dünya su konseyine göre, kişi başına düşen su miktarı 1000-2000 m³ arasında olan ülkeler, su sıkıntısıyla karşı karşıya olan ülkelerdir. Trakya Bölgesi genelinde, OSB'ler ile yapılan anket çalışması ve ilgili kamu idarelerince yayınlanan veriler incelendiğinde, imalat sanayinde üretimin neredeyse tamamında yer altı suyu kullanılmakta olduğu tespit edilmiştir. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Meriç Nehri Tekirdağ Çorlu ve Çerkezköy Endüstri ve Kullanma Suyu Temini Projesi" kapsamında hedef 11 OSB için yapılan çalışmada bu OSB'lerin 2019 yılı itibarı ile mevcut su kullanımlarının yıllık 135.316.779 m³ /yıl olduğu belirlenmiş olup, bölgedeki tüm sanayi kuruluşları dikkate alındığında bu rakamın 160 milyon m³ /yıl düzeyinde olacağı tahmin edilmektedir. Söz konusu raporda 11 OSB'nin 2035 yılındaki su ihtiyacının 202.258.009 m³ /yıl, 2055 yılı su ihtiyacının ise 207.740.509 m³ /yıl olacağı tahmin edilmektedir. Dolayısıyla, sanayi açısından artan su ihtiyacı söz konusudur. Bu nedenle bölgenin su yönetiminin etkin bir şekilde yapılması için atık suların imalat sanayinde tekrar kullanımının sağlanması Bölge planının temel hedefleri arasındadır. Süleymanpaşa'da kurulması planlanan söz konusu OSB'de de su geri dönüşüm tesisi kurulmadığı takdirde artan su ihtiyacı ve yeraltı su kaynaklarının artarak kullanılması söz konusu olacaktır. Proje kapsamında yapılacak üniteyle su kullanımı açısından kendi kendine yeterliliği yüksek bir OSB oluşturulacaktır. Kurulacak olan tesis çevrenin ve yer altı sularının korunması için önemli bir yatırımdır.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	Tesis toplam alanı: 5 dönüm
Proje Yürütücüsü	İlgili kamu kurumu
Uygulama Yeri	Tekirdağ ili Süleymanpaşa İlçesi

Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	4.100.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 5 kişi
Proje Uygulama Süresi	36 ay
Projenin Hedef Kütlesi	Süleymanpaşa Ekolojik OSB içindeki firmalar
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	6. Temiz Su ve Sanitasyon 9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 4: Yaşamı önemseyen ve doğal kaynakları sorumlu kullanan insan ve çevre odaklı bölgeye geçilmesi. Hedef 4.3: Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

KÜNYE 40

Proje Adı	Edirne Çeltik Kavuzu ve Sapından Biyoenerji ve Biyokütle Ürünleri Üretim Tesis
Proje Konusu	Tarıma Dayalı Sanayinin Geliştirilmesi Yenilenebilir Enerji Yeşil Dönüşüm Gerİ Dönüşüm Tesis Kurulumu
Projenin Özeti	- Proje kapsamında kurulacak olan tesis ile çeltik kavuzu ve sapından biyoenerji ve biyokütle ürünleri üretimi yapılması planlanmaktadır. - Kurulacak olan tesiste; çeltikten kabuğun ayrılarak pirinç elde edilmesi ile atık olarak ekonomiye kazandırılmayan çeltik kavuzu (kabuğu) ile çeltik saplarının yakılması ile oluşacak öncelikli çıktı elektrik olacaktır. Yakma işlemi sonrası ortaya çıkan küller ise ekonomiye iki şekilde geri kazandırılabilir. İlk hammadde organik gübre iken; ikinci hammadde ise beton santralleri ve çimento fabrikalarında kullanılacak olan puzolan maddesidir. - Puzolanik malzemeler; "kendisi hidrolik bağlayıcı vasfı olmayan fakat ince öğütülmüş kireç veya çimento gibi maddelerle sulu ortamda karıştırıldığı takdirde bağlayıcı maddeler teşkil edebilen ve karıştırıldığı çimentoya kimyasal mukavemet kazandıran volkanik bir kayaç" olarak tanımlanmakta olduğundan, özellikle hazır beton ve çimento üreticileri için önemli bir ham madde olarak kullanılabilir.
Sektör	35 Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sistemi üretim ve dağıtım
Projenin Amacı	Çeltik üretiminde en önemli atık olan çeltik sapı ve kavuzu bitkisel ve hayvansal üretimde ham madde olarak geri dönüştürülebilir ürünler değildir. Bu sebeple bölgedeki çeltik üreticileri tarlada kalan çeltik sapını toplu halde yakmakta olup; toplu yakım esnasında hava sonrasında ise toprakta ciddi kirlilikler ve zararlar ortaya çıkmaktadır. Kavuzlar ise çeltiği pirince çeviren fabrikaların atıkları olarak kalmakta ve geri dönüştürülememektedir. Çeltik üretiminin iki atık maddesi olan kavuz ve çeltik sapının döngüsel ekonomiye kazandırılması hususunda elektrik üretimi ve organik gübre üretimi yapılması projenin ana amacıdır.
Projenin Bölge İçin Önemi	- Türkiye'de üretilen toplam çeltiğin yüzde 42'si Edirne ili İpsala ilçesindeki Meriç Havzasında yer alan verimli topraklarda üretilmektedir. - TÜİK 2023 yılı verilerine göre Edirne'deki toplam çeltik üretimi 445.527 dekar alanda yapılmakta olup toplam üretimin yaklaşık yüzde 90'ı İpsala ilçesinde üretilmektedir. - Üretilen çeltikten çıkan saplar yüzde 50 sap/tane oranı hesabı ile dönüm başına 400 kg sap hesabı ile yaklaşık 178.210,80 tona denk gelmektedir. - Bölge tarımı için böylesine önemli olan çeltik üretiminin en önemli sorunlarından birisi, hasat sonrasında tarla yüzeyinde kalan sapların değerlendirilmesidir. - Çeltik sapında yüksek oranda bulunan silisyumdan dolayı parçalanması güçtür. Ayrıca, sap bu yüzden bir sonraki ekime kadar kolay kolay çürümektedir. Bu nedenle üreticiler yasak olmasına rağmen tarlada kalan sapları yakmaktadırlar. Bu durum olumsuz çevre koşullarını yaratmasının yanı sıra önemli miktarda enerji kaybına neden olmaktadır. • TR21 Trakya Bölgesi genelinde TOBB Sanayi Veri Tabanına kayıtlı toplam 54 hazır beton firması ile 5 adet çimento fabrikası bulunmaktadır. Kurulacak tesisten yakma sonucu yan ürün olarak ortaya çıkacak kül maddesi toplam 59 üretici firma için girdi olarak kullanılabilir. İpsala ilçesine 150 km uzaklıktaki Çanakkale ili de göz önünde bulundurulduğunda; 4 ilde toplam 85 adet hazır beton üreticisi ile 6 adet çimento fabrikasına ham madde tedariki sağlanabilecektir.
Yatırımın/Tesisin Ölçeği (Kapasite)	6 MW kurulu güçle faaliyet gösterecek olan yatırım 40.000 m2 alanda gerçekleştirilecektir.

Proje Yürütücüsü	Özel Sektör
Uygulama Yeri	Edirne ili İpsala İlçesi
Toplam Proje Bütçesi/ Sabit Yatırım Tutarı	9.000.000 ABD Doları
Projenin İlave İstihdam Öngörüsü	Sürekli İstihdam: 50
Proje Uygulama Süresi	15 ay
Projenin Hedef Kitlesi	Çeltik Üreticileri
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İle İlişkisi	8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme 9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı
Bölge Planı İlişkisi	Stratejik Öncelik 4: Yaşamı önemseyen ve doğal kaynakları sorumlu kullanan insan ve çevre odaklı bölgeye geçilmesi. Hedef 4.3: Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

TR21 DÜZEY-2 BÖLGESİ

Patient Information	
First Name	
Last Name	
Address	
City	
State	
Zip	
Phone	
Age	
Gender	
Marital Status	
Occupation	
Insurance	
Referral	
History of Present Illness	
Onset	
Duration	
Frequency	
Severity	
Associated Symptoms	
Exacerbating Factors	
Relieving Factors	
Past Medical History	
Allergies	
Medications	
Surgical History	
Family History	
Social History	
Review of Systems	
Physical Examination	
Vital Signs	
General	
HEENT	
Cardiovascular	
Respiratory	
Gastrointestinal	
Genitourinary	
Neurological	
Musculoskeletal	
Skin	
Laboratory Tests	
Imaging Studies	
Diagnosis	
Treatment Plan	
Follow-up	

NOTLAR

TR21 DÜZEY-2 BÖLGESİ

Patient Information	
First Name	
Last Name	
Address	
City	
State	
Zip	
Phone	
Age	
Gender	
Marital Status	
Occupation	
Insurance	
Referral	
History of Present Illness	
Onset	
Duration	
Frequency	
Severity	
Associated Symptoms	
Exacerbating Factors	
Relieving Factors	
Past Medical History	
Allergies	
Medications	
Surgical History	
Family History	
Social History	
Review of Systems	
Physical Examination	
Vital Signs	
General	
HEENT	
Cardiovascular	
Respiratory	
Gastrointestinal	
Genitourinary	
Neurological	
Musculoskeletal	
Skin	
Laboratory Tests	
Imaging Studies	
Diagnosis	
Treatment Plan	
Follow-up	

2024-2028 BÖLGE PLANI

TR21 DÜZEY-2 BÖLGESİ

NOTLAR

TR21 DÜZEY-2 BÖLGESİ

Patient Information	
Name	
Age	
Gender	
Address	
City	
State	
Zip	
Phone	
Medical History	
Current Medications	
Previous Surgeries	
Chronic Conditions	
Family History	
Vital Signs	
Height	
Weight	
Temperature	
Pulse	
Respiration	
Blood Pressure	
Physical Examination	
General Appearance	
Head and Neck	
Chest and Lungs	
Abdomen	
Extremities	
Neurological	
Laboratory Tests	
Complete Blood Count	
Basic Metabolic Panel	
Uric Acid	
Urine Analysis	
Imaging Studies	
X-Ray	
Ultrasound	
CT Scan	
MRI	
Treatment Plan	
Medications	
Physical Therapy	
Dietary Changes	
Follow-up	

2024-2028 BÖLGE PLANI

TR21 DÜZEY-2 BÖLGESİ

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

Trakya Kalkınma Ajansı (Ajans Merkezi)

Cumhuriyet Mahallesi Elif Hanım Sokak No: 9 Süleymanpaşa/Tekirdağ

T. +90 850 450 09 59 • F. +90 282 263 10 03

“Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılamaz”

✕ tr21trakya

in Trakya Kalkınma Ajansı

@ trakyakalkinmaajansi

f Trakya Kalkınma Ajansı

www.trakyaka.org.tr